

ΑΔΕΣΠΟΤΟ ΦΩΣ

© Νίκος Σακκάς
Καλαβρύτων 18, Γέρακας, 15344

© Εκδότης: ArtDrop, Polis-21
Σπαθαρικού 5, Μέσα Γειτονιά, 4004
Λεμεσός, ΚΥΠΡΟΣ
info@artdrop.net - www.artdrop.net
Δεκέμβρης 2015
ISBN: 978-9963-2981-3-6

Νίκος Σακκάς

ΑΔΕΣΠΟΤΟ ΦΩΣ

Artdrop - 2015

Κεντρική έντυπη διάθεση:
Βιβλιοπωλείο: **έπί λέξει**
Ακαδημίας 32, ΑΘΗΝΑ
τηλ: +210 3388054

e-shop: www.artdrop.net
επικοινωνία: info@artdrop.net

Ψηφιακή έκδοση (ελεύθερη πρόσβαση):
www.artdrop.net/fos
Μουσική υπόκρουση ψηφιακής έκδοσης:
Karen Marie Garrett,
The Allure of Sanctuary

Στην παλιά αδέσποτη εικόνα, στο παιγνίδι με τα
σκοινάκια
Στην κάθε Ileana, στον αγώνα της για φως

Ευχαριστώ τον ιντερνετικό σταθμό RadioArt για την έμπνευση
και για τη συντροφιά

Darkness cannot drive out darkness: only light can do that.
Martin Luther King

Περιεχόμενα

Σκοτάδι	11
---------	----

Μέρος I - 1986

Εκδρομή στο ποτάμι	21
Απ' τη Σίφνο στην Αμοργό	30

Μέρος II - 1986 ... 1991

Τα επόμενα χρόνια	59
Απόσταση	71
Τα χρόνια της Αθήνας	79
Η ετοιμασία	108
Φως ελευθερίας	141
Πορεία	153
Θυσία	165
Πορεία ξανά	167
Η παράξενη ανάθεση	179
Αθέατο αστέρι	199
Ελλάδα	207
Σταύρωση	226
Μ. Παρασκευή	237

Μέρος III - 2015

Gallerie Printemps, Παρίσι	251
Κυψέλη, Αθήνα	255
Τα δάκρυα της βροχής	259
Livingstone, Ζάμπια	271

Σκοτάδι

«Σε τι έφταιξα; Γιατί έφυγε; Τι έκανα;» ρωτά ο επισκέπτης, ενώ η απόγνωση διακρίνεται καλά στη φωνή του.

Μεσολαβεί μια παύση. Γέλια τρανταχτά ακολουθούν μετά από παντού τριγύρω. Μιλάει τώρα ο οικοδεσπότης, απαντάει στα ερωτήματα του επισκέπτη του.

«Ωραίες ερωτήσεις κάνεις! Και περιμένεις και να σου απαντήσω. Λες κι η κάθε ερώτηση έχει πάντα και μια απάντηση! Έτσι νομίζεις λοιπόν! Σε τέτοια μεγάλη πλάνη βρίσκεσαι!»

Συνεχίζονται και δυναμώνουν τα τρανταχτά γέλια. Μετά μιλά η ίδια φωνή, συνεχίζει, η μάλλον τώρα ξεκινά στ' αλήθεια ν' απαντά στα ερωτήματα που της απηύθυνε ο επισκέπτης.

«Σε τίποτα δεν έφταιξες λοιπόν! Μη σκοτίζεσαι να βρεις απάντηση. Απάντηση δεν υπάρχει. Έφυγε, έφυγε έτσι, χωρίς λόγο. Κάτι ένωσε, κάτι δυνατό, ακαθόριστο. Μετά έφυγε. Εσύ δεν έφταιξες σε τίποτα. Ούτε έκανες κάποιο λάθος. Υπήρξες μόνο, πώς να στο πω, υπήρξες άτυχος, αυτό είναι όλο».

Ο επισκέπτης βάζει μ' απελπισία τα χέρια στο πρόσωπό του. Μετά, ρωτά ξανά.

«Άτυχος λοιπόν! Μόνο αυτό! Και γιατί τότε δε βλέπω; Τι σχέση έχει η ατυχία μου με το που δε βλέπω; Πόσο θα κρατήσει αυτό, να μη βλέπω; Να μη βλέπω παρά μόνο εσένα. Πότε θα ξαναβρώ το φως;»

Μεσολαβεί απόλυτη σιωπή για αρκετό χρόνο. Μετά ακούγεται πάλι ο οικοδεσπότης.

«Ύπήρξες άτυχος και βρέθηκες εδώ, σε μένα. Στα σκοτάδια τα δικά μου. Βρέθηκες εδώ που το φως, ο μεγάλος κι αιώνιος εχθρός μου, δεν τολμά να πλησιάσει. Γιατί εδώ βασιλεύω εγώ. Γιατί εδώ δεν έχει ελπίδα, το σβήνω αμέσως. Το φως εδώ χάνεται, νικιέται. Έτσι και για σένα που ήρθες στο βασίλειό μου, το φως χάθηκε. Κι ούτε υπάρχει κάτι που θα μπορούσες να κάνεις για να το ξαναβρείς. Μόνο εμένα θα βλέπεις πια, τίποτα άλλο».

Ο οικοδεσπότης σταματά για λίγο, μετά συνεχίζει.

«Το φως έφυγε μαζί της, όλο, την ακολούθησε. Αυτό συνέβη. Κι εσύ εξορίστηκες στο βασίλειό μου. Καλώς ήρθες λοιπόν!»

Ακολουθούν ίδια, όπως και προηγουμένως, σαρκαστικά γέλια. Μεσολαβεί μικρή παύση. Μετά ο επισκέπτης αποκαλύπτει ξανά το πρόσωπό του. Μιλά.

«Δεν υπάρχει λοιπόν κάτι που μπορώ να κάνω; Ούτε και γι' αυτό μπορώ να κάνω κάτι, για το φως μου που χάθηκε;»

Ο οικοδεσπότης απαντά.

«Όχι βέβαια, δε μπορείς να κάνεις κάτι. Θα ζεις στα σκοτάδια. Στο βασίλειό μου, εδώ που ήρθες, υπάρχει μόνο σκοτάδι».

Ο επισκέπτης κάνει ένα βήμα, στέκεται, ρωτά.

«Μόνο σκοτάδι, χωρίς να φταίω, χωρίς να έκανα κάτι;»

Ο οικοδεσπότης κουνά το κεφάλι, μιλά.

«Χωρίς να φταις, ναι. Δεν έχει καμιά σημασία αν φταις ή όχι. Έτσι είναι οι κανόνες εδώ. Ανήκουμε κι εμείς στο μεγάλο βασίλειο της τύχης. Είμαστε η σκοτεινή πλευρά του αστεριού της τύχης. Αυτό είμαστε! Η τύχη μόνο ορί-

ζει ποιος έρχεται εδώ κι όχι η κακία ούτε η αδικία, όπως έμαθες. Αυτές έρχονται μετά. Δεν έχει καμιά σημασία αν φταις ή αν δε φταις. Καμιά απολύτως! Αυτό είναι που τους κάνει όλους σκληρούς και κακούς εδώ κάτω. Όλους! Αυτό είναι που θα κάνει και σένα σκληρό, αγνώριστα σκληρό. Έτσι είναι όμως, έτσι ήταν πάντα».

Ο επισκέπτης δείχνει να συλλογίζεται, μετά ρωτά, με το φόβο να χρωματίζει τώρα τη φωνή του.

«Και για πόσο θα είναι έτσι, χωρίς να βλέπω;»

Ακούγονται γέλια ξανά. Ακολουθεί μετά η απάντηση που επιβεβαιώνει το φόβο του επισκέπτη.

«Ίσως και για πάντα να είναι έτσι, ίσως και για πάντα».

Το γέλιο σιγά σιγά σταματά, οι δυο άντρες κοιτιούνται στα μάτια. Περνά λίγη ώρα. Μετά μιλά ξανά ο επισκέπτης. Η απόγνωση δείχνει να έχει λίγο υποχωρήσει, κάποια αμυδρή ελπίδα διακρίνεται τώρα στα λόγια του.

«Τι ήταν εκείνες οι φωνές που άκουσα τις προάλλες; Κάτι φωνές όσο δυνατές δεν είχα ξανακούσει ποτέ μου μέχρι τώρα. Και γιατί οι φωνές αυτές έλεγαν: 'είδα, είδα', έτσι ούρλιαζαν, τι ήταν λοιπόν αυτό, αφού λες ότι το φως χάθηκε για πάντα εδώ που ήρθα;»

Ο οικοδεσπότης σοβαρεύει απότομα. Μένει αμίλητος. Ο επισκέπτης τον ρωτά ξανά.

«Τι είναι, γιατί σοβάρεψες λοιπόν, γιατί δε γελάς άλλο μαζί μου, με την κατάντια μου;»

«Ναι, αλήθεια είναι, υπάρχει μια περίπτωση, μια μόνο περίπτωση, αλλά θα σου συνιστούσα να μην ελπίζεις καθόλου» λέει ο οικοδεσπότης και σταματά για μια στιγμή να μιλά ενώ το πρόσωπό του αλλάζει, τεντώνεται, κατακλύζεται από θυμωμένα βαθυκόκκινα χρώματα.

Ο επισκέπτης τον πλησιάζει, τον κοιτά από μικρή απόσταση. Τον ρωτά, με αγωνία τώρα.

«Πες τη μου, πες τη μου λοιπόν, ποια είναι η περίπτωση αυτή;»

Ο οικοδεσπότης δυσανασχετεί, μιλά αργά και με έκδηλη δυσφορία.

«Να σε βρει εσένα το φως. Το φως που εξεγέρθηκε. Αυτό που μου ξέφυγε, που δεν το κυβερνάω, αυτό που δε μπορώ να σβήσω».

Ο επισκέπτης συνοφρυώνεται, τον κοιτά επίμονα. Μετά τον ρωτά.

«Τι είναι αυτό το φως που λες ότι δεν το κυβερνάς; Πότε έρχεται, πόσο κρατάει;»

Ο οικοδεσπότης γυρίζει την πλάτη του. Το κεφάλι του φαίνεται να κουνιέται πάνω κάτω, αργά και σταθερά.

«Πότε έρχεται, πότε έρχεται!» Σταματά για λίγο, μετά συνεχίζει.

«Δεν ξέρω πότε έρχεται, αν το ήξερα δε θα υπήρχε καν, θα το έσβηνα κι αυτό. Όπως εσύ δεν ξέρεις για ποιο λόγο βρέθηκες εδώ, έτσι κι εγώ δεν ξέρω πότε έρχεται αυτό το φως».

Γυρίζει μετά, κοιτά τον έκπληκτο επισκέπτη. Μετά συνεχίζει.

«Βλέπεις, ούτε εγώ τα ξέρω όλα... Σ' αυτό μοιάζουμε!»

Ακούγεται πάλι το ίδιο, αρχικό, τρανταχτό γέλιο. Μετά, μόλις ησυχάζει, ο επισκέπτης μιλά αργά, τον ρωτά.

«Πόσο λοιπόν κρατά αυτό το φως; Αυτό το ξέρεις; Αυτό θα μου το πεις;»

Ο οικοδεσπότης του απαντά, επίπεδα, αδιάφορα τώρα.

«Κρατά πολύ λίγο αυτό το φως, πολύ λίγο κρατά».

Σταματά μετά για λίγο και ολοκληρώνει τη φράση του, θυμωμένα τώρα.

«Κρατά πολύ λίγο αυτό το φως. Να μην ελπίζεις. Κρατά λίγο και το λεν...»

Τον κοιτάει στα μάτια.

«Το λεν.... αδέσποτο φως».

* * *

Ο πρώτος και μεγάλος έρωτας του Ορέστη με την Άννα τελείωσε αναπάντεχα. Μεσ στη σχέση εκείνη ο Ορέστης γνώρισε το φως, ένα αλλιώτικο φως που λες κι αναδυόταν απ' τους πίνακες της ζωγράφου φίλης του και του πλημμύριζε μετά, του χρωμάτιζε όλη τη ζωή. Ένα σπάνιο φως που εκτός απ' τον Ορέστη γινότανε αντιληπτό από άλλους, λίγους, μόνο. Ελάχιστοι μόνο κυλούσαν πάνω του κι έβλεπαν τα παράξενα αντικείμενα στους πίνακες της Άννας. Για τους περισσότερους, παρέμεναν θολά, αθέατα, κρυμμένα. Αυτό ήταν το ιδιαίτερο με το φως της Άννας και των έργων της.

Την επόμενη μιας παθιασμένης μέρας, μιας μέρας που έκαναν έρωτα πάνω σε μια πόρτα με τον Ορέστη να κρατά την Άννα και την Άννα να κρατά κάτι κρίνα που της είχε φέρει λίγο πριν ο Ορέστης, την επόμενη της μέρας εκείνης, η Άννα δε γύρισε στο σπίτι. Μήνυσε μόνο σε μια φίλη της, στη Θάλεια, ότι έφυγε, χωρίς λόγο, ότι βρισκόταν στο Παρίσι κι ότι θα 'μενε εκεί. Τέλος, ότι δεν ήθελε να την αναζητήσει κανείς, απολύτως. Ούτε η ίδια η Θάλεια ούτε ο Ορέστης.

Ο Ορέστης έμαθε τα νέα απ' την ίδια τη Θάλεια. Αποτραβήχτηκε μετά απ' τον κόσμο κι απ' τις σπουδές του

για μήνες. Τριγυρνούσε στους δρόμους χωρίς σκοπό, χωρίς προορισμό. Μόνο εκεί ανέπνεε, όπου αλλού πνιγόταν. Μ' εξαίρεση ένα στέκι, ένα μπαρ που το λέγανε Rodeo, όπου και πέραγε λίγες ώρες κάθε βδομάδα. Και μετά το σπίτι του, που γύρναγε αργά το βράδυ κι έφευγε νωρίς τ' άλλο πρωί. Για να ξεφύγει, πριν προλάβει και γιγαντωθεί μέσα του και τον κυριεύσει τ' αφύσικο εκείνο, τ' αφόρητο και πνιγηρό συναίσθημα, που ήταν η ακούραστη συνοδεία του και που τον ακολουθούσε, σε κάθε βήμα, όλη εκείνη την περίοδο.

Κι όταν πια κύλησε ο χρόνος, όταν το πένθος για την οριστική έξοδο της φίλης του απ' τη ζωή του ολοκλήρωσε τον κύκλο του, όταν η προσπάθεια να καταλάβει, τουλάχιστον, αυτό που είχε συμβεί φάνηκε ότι δε θα οδηγούσε πουθενά κι ότι το συμβάν τον ξεπερνούσε, ο Ορέστης επέστρεψε στον προηγούμενό του κόσμο.

Ή μάλλον έτσι φάνηκε να γίνεται.

Γιατί στον κόσμο τούτο που επέστρεψε, ήταν πια πολύ αλλαγμένος. Ήταν σκληρός με τους ανθρώπους. Δε μπορούσε να συγχωρέσει αυτό που τόσο απρόοπτα, τόσο χωρίς λόγο, του είχε συμβεί. Τον έπνιγε ασταμάτητα ένα αίσθημα αδικίας. Κι αυτή η αδικία μεγεθυνόταν μετά μέσα του, αυτόματα, ασυνείδητα. Μεταλλασσόταν εκεί σε σκληράδα, που μετά τη σέρβιρε απλόχερα στους ανθρώπους γύρω του.

Το χειρότερο απ' όλα ήταν ότι μαζί με την Άννα είχε φύγει απ' τη νέα ζωή του, απ' τον καινούργιο κόσμο του, και το φως. Μαζί με το τόσο ιδιαίτερο εκείνο, το τόσο σπάνιο φως της ζωγραφικής της, είχε χαθεί ολότελα και το φως της δικιάς του της ζωής.

Άλλωστε μόλις του το είχε εξηγήσει, με κάθε σαφήνεια,

ο νέος του οικοδεσπότης, ο αφέντης των σκοταδιών της νέας του ζωής.

Θα ήταν πια τυφλός.

Δεν του 'χε αφήσει πολλές ελπίδες. Θα 'μενε έτσι για χρόνο πολύ, ίσως για πάντα. Έτσι του είχε πει.

* * *

Εκτός κι αν τον επισκεπτόταν εκείνο το παράξενο φως, που ο οικοδεσπότης θυμωμένα υποχρεώθηκε να ομολογήσει, ότι καμιά φορά υπάρχει. Κι ότι καμιά φορά καταφέρνει και του ξεφεύγει του ίδιου και τον ξεγελά και τον νικά και τον σαρώνει. Κι ότι δεν προλαβαίνει να το σβήσει κι αυτό με τα σκοτάδια του.

Εκείνο τ' αντάρτικο, τ' αδέσποτο φως. Έτσι του το 'χε ονοματίσει.

Μέρος Ι - 1986

Εκδρομή στο ποτάμι

Η μέρα ήταν ζεστή όπως ήταν το συνηθισμένο για την εποχή, έκανε όμως, πού και πού, ξεσπάσματα απρόοπτα ο αέρας, που ανασήκωναν καπέλα, εφημερίδες κι άλλα διάφορα κι έφερναν στην παραλία, κάθε τόσο, κι από μια καινούργια, μικρή αναστάτωση.

«Peana, πρόσεξε Peana! Θα πέσεις πάνω του, στον Alexandru!» φώναξε εκνευρισμένος ο Antonin στην κόρη του. Είχε, η Peana, σε μια μπαλιά της ξαδέρφης της, της Mirella, σε μια μπαλιά που την αλλαξοτρόχιασε μια ριπή του αέρα, είχε λοιπόν κάνει απότομα όπισθεν για να προλάβει τη μπάλα, χωρίς να προσέξει όμως τον μικρό Alexandru, που ήταν δυο βήματα μόλις πίσω της κι έπαιζε με την άμμο. Πάνω στην προσπάθεια να προβλέψει τον αέρα, σκόνταψε πάνω του και, καθώς έπεφτε χάμω, τον βρήκε δυνατά με τον αγκώνα στο κεφάλι κι έπεσε μετά και σωριάστηκε όλος ο γεροδεμένος όγκος της ίσα καταπάνω του. Κι έκλαιγε τώρα στο έδαφος, γοερά ο μικρός Alexandru.

Έπαιζαν βόλεϊ οι δυο ξαδέρφες, κι είχαν μαζί τους και μια άλλη φίλη τους κι άλλαζαν τριγωνικά τη μπάλα στον αέρα, με τα χέρια. Η Peana ήταν η μεγαλύτερη, κόντευε πια δεκαοκτώ χρονών. Ήταν κι η πολύ πολύ καλύτερη στο παιγνίδι. Αθλήτρια με τα όλα της.

Σωστό αγοροκόριτσο, τέτοια ήταν πριν μπει στην εφηβεία. Είχε ξεκινήσει από τότε ν' ασχολείται με πολεμι-

κές τέχνες, είχε διακριθεί στο καράτε. Μετά, μια στιγμή, άρχισε να ομορφαίνει απότομα. Της λέγαν τότε, σε μια εποχή που δε μπορούσε ακόμη η ίδια ν' αποκριθεί, της έλεγαν λοιπόν να τα σταματήσει αυτά τα σκληρά σπορ, ν' ασχοληθεί με κάτι πιο γυναικείο. Κι έτσι βρέθηκε να παίζει βόλεϋ. Χωρίς όμως και να σταματήσει το καράτε. Στο καράτε ήταν καλή, πολύ καλή, στο βόλεϋ όμως έγινε άριστη, κορυφή. Γύρναγε από τουρνουά σε τουρνουά. Και πρόσφατα την είχαν καλέσει στην εθνική ομάδα βόλεϋ των κοριτσιών της Ρουμανίας. Τα μάθαιναν αυτά η ξαδέρφη της κι η φίλη τους, τ' άκουγαν κι απ' την ίδια, κι έμεναν με το στόμα ανοιχτό. Και με κάποια ζήλια εδώ κι εκεί. Αυτές δεν είχαν πάει καλά καλά μέχρι την πρωτεύουσα ακόμη, κι η Peana είχε περιδιαβεί όλη τη Ρουμανία και σύντομα μπορεί να πήγαινε μέχρι και στο εξωτερικό, σε διεθνείς συναντήσεις. Ακούγονταν, για τις δυο τους, πολύ μακρινά κι απίστευτα όλ' αυτά. Και τους έφερναν και κάποια μελαγχολία.

* * *

Εκείνη τη μέρα είχαν πάει στο ποτάμι, στο μεγάλο το ποτάμι. Στο Δούναβη τον ίδιο. Στο Δούναβη που περνούσε λίγα χιλιόμετρα μακριά απ' το χωριό τους, έναν οικισμό λίγο έξω απ' την Orsova, μια μικρή πόλη στο νότο της Ρουμανίας, μια μεταλλευτική παραδουνάβια κωμόπολη, σχεδόν δίπλα στη Βουλγαρία.

Ήταν μια καλοκαιριάτικη μέρα σχόλης κι ο Antonin με τον αδερφό του, πήραν τις δυο τους κόρες και μια φίλη τους και πήγαν εκδρομή σε μια κοντινή τους παραλία, στο ποτάμι. Και θα 'χανε εξαρχής αποφύγει τα κλάμα-

τα και τους τραυματισμούς αν δεν είχε βάλει τη γκρίνια μπρος ο μικρός ο Alexandru. Ήθελε, για κακή του τύχη, να πάει κι αυτός μαζί τους.

«Βρε συ Alexandru, τι θα έρθεις να κάνεις με τα κορίτσια;» του 'λεγε ο πατέρας του ο Mihai, ο αδερφός του Antonin. Και συνέχιζε η μάνα του μετά, σε διαφορετικό τόνο τούτη, κι αλίμονο, τόνο προφητικό.

«Ας έρθει το παιδί Mihai, ας έρθει. Αρκεί μόνο να προσέχει τις μπαλιές των κοριτσιών, εντάξει Alexandru;»

Ο Alexandru το 'χε βάλει πείσμα εκείνη τη μέρα. Ήταν γλυκός ο ήλιος, φαίνεται του άρεσε η ιδέα να πάει να παίξει και να κολυμπήσει στο ποτάμι. Εξάλλου τι να 'κανε καλοκαιριάτικα στο σπίτι; Οι φίλοι του είχαν φύγει, μόνος του θα 'ταν κι εκεί. Καλύτερα λοιπόν να τρέχει δίπλα στο ποτάμι, να κολυμπάει μέσα του. Έτσι το 'νιωθε με το παιδικό του μυαλό. Τώρα να φαντασθεί ότι θα σωριάζοταν όλος ο όγκος της δεκαοκτάχρονης ξαδέρφης του επάνω του, ότι θα του συνέβαινε μια τέτοια κακοτυχία, ήταν βέβαια αδύνατο.

Είχε αρχίσει πια να σχηματίζεται ένα τεράστιο καρούμπαλο εκεί που ο αγώνας της Pleana βρήκε για τα καλά το μέτωπο του Alexandru. Κι έφερνε αυτό κλάμα και πόνο κι αναστάτωση καινούργια.

* * *

Μετέφεραν τον Alexandru σε μια εγκαταλειμμένη, ετοιμόρροπη, ιδιόκτητη όμως καλύβα, που 'χε φτιάξει πριν χρόνια ο Antonin εκεί πιο δίπλα. Είχε κάποια ησυχία εκεί, ήταν μακριά κι απ' τα ενοχλητικά κι ενοχλημένα, απ' τις κραυγές του Alexandru, βλέμματα των άλλων παραθερι-

στών. Έχουν μια παράδοση οι βουνίσιοι οι Ρουμάνοι και φτιάχνουν κάτι τέτοιες αχυρένιες καλύβες για να 'χουν πρόχειρο και φτηνό κατάλυμα στις διακοπές τους. Και την είχε φέρει τη συνήθεια αυτή ο βουνίσιος ο Antonin στην παραποτάμια Orsova, όταν είχε φανεί με τον αδερφό του και τις οικογένειές τους στην περιοχή πριν από πολλά χρόνια. Προς μεγάλη έκπληξη των νέων του γειτόνων, που, ανάμεσα στ' άλλα, αναρωτιούνταν και πόσο νόμιμη ήταν η προχειροκατασκευή εκείνη του Antonin. Ήταν όμως πολύ μικρή, ίσα που χώραγαν τρεις άνθρωποι μέσα. Ήταν και λίγο παράμερα, δε φαινόταν εύκολα. Κυρίως όμως ήταν που εκείνα τα χρόνια ποτέ δεν ήξερες ποιος είν' ο ένας γείτονας και ποιος είν' ο άλλος. Κι αν ο Antonin δεν ήταν μεταλλουργός, όπως δήλωνε, αλλά κάτι διαφορετικό, κάτι παραπάνω και καλά κρυμμένο; Άσε καλύτερα! Κι έτσι, προβλήματα μόνο απ' την αστυνομία την ίδια, που ήξερε όλες τις λεπτομέρειες για τον καθένα, μπορούσαν ποτέ να ξεκινήσουν. Άλλος, κανείς, όρεξη για μπλεξίματα δεν είχε.

Η αστυνομία είχε φυλάκια πολλά στην περιοχή. Σύνορο ήταν εξάλλου. Η Βουλγαρία λίγο πιο κάτω. Ακόμη χειρότερα, η Γιουγκοσλαβία ακριβώς απέναντι. Είχαν ξεφύγει αρκετοί στη δύση απ' τη μεριά εκείνη. Άλλοι πάλι δεν τα κατάφεραν, τους πρόλαβε η αστυνομία κι έμειναν για πάντα μες στο ποτάμι...

Ήρθαν μια μέρα οι αστυνόμοι κι επιθεώρησαν την καλύβα. Έμαθαν και για τον ιδιοκτήτη, τον Antonin. Την επισκέφθηκαν μετά κι έκαναν προσεκτική αυτοψία. Σκέφτηκαν στην αρχή να του την ξηλώσουν. Κάτι άλλο, κάτι γραφειοκρατικό μεσολάβησε και ξεχάστηκε το θέμα. Κι έτσι, κάτι οι φοβίες των γειτόνων, κάτι η τύχη κι οι πολ-

λές, σημαντικές δουλειές των αστυνομικών, σώθηκε, στο τέλος, η παράγρα του Antonin.

* * *

Ήταν τότε, την ίδια εκείνη εποχή, που πριν προλάβουν να χαρούν για τη σωτηρία της καλύβας, χάθηκε η γυναίκα του Antonin, η μητέρα της Peana. Από ανακοπή καρδιάς, πολύ νέα, με την Peana να είναι δέκα χρονών μονάχα. Απρόοπτα, απότομα, τραγικά. Τη βγάλαν απ' το ποτάμι και την πήγαν και την απόθεσαν στην καλύβα. Κι έμεινε εκεί ώρα πολλή, ακούνητη, μέχρι νά 'ρθουν οι πρώτες βοήθειες να διαπιστώσουν το θάνατο. Και μες στον πανικό, είχαν ξεχάσει την Peana κάπου εκεί κοντά, μόνη της, παιδούλα, να κοιτά βουρκωμένη την καλύβα, νιώθοντας ότι κάτι κακό συνέβαινε μέσα της.

Βυθίστηκαν μετά οι δυο οικογένειες στο πένθος για καιρό πολύ. Κι όταν βγήκαν, όσο βγήκαν, μυαλό δεν είχαν πια για την καλύβα. Την είχαν συνδέσει με το χαμό. Βγήκε όλος ο θυμός κι η θλίψη πάνω της. Η Peana στην αρχή τρόμαζε, δεν ήθελε να μπει μέσα. Μετά τη μίσησε, ούτε έμπαινε ούτε καν πλησίαζε. Κι όσα δεν κατάφεραν οι αστυνόμοι κι οι γείτονες το κατάφερε η μοίρα. Εγκαταλείφτηκε στην τύχη της η καλύβα και ρήμαξε.

Και μόνο τώρα, με τον αναπάντεχο τραυματισμό του Alexandru, υποχρεώθηκαν και τη θυμήθηκαν ξανά.

* * *

Έτρεξε ο εκνευρισμένος ο Antonin σ' ένα παρακείμενο μαγαζί και ζήτησε παγάκια. Δεν του 'φταναν όλα τ'

άλλα κατέφθασε στο μεταξύ κι η μάνα του Alexandru, η Elena. Ενημερώθηκε απ' τον άντρα της για το συμβάν κι αναστατώθηκε μετά και θύμωσε μαζί του και κυρίως θύμωσε με τον Antonin και τα καμώματα της κόρης του. Κι έτσι όταν ξεπρόβαλε ο Antonin, του γύρισε μερικές απ' τις φαρμακερές ματιές της για το νέο αυτό κατόρθωμα της Peana. Για λίγο όμως κράτησαν οι αφιμαχίες των ματιών. Έπρεπε να συνεργαστούν, να βάλουν κάτω τον μικρό, να του βάλουν μετά τον πάγο. Βαστούσε γερά ο Antonin, κοιτούσε ο Mihai, έσκουζε ο Alexandru, αγωνιζόταν η μητέρα του να του κρατήσει τον πάγο να γιάνει το καρούμπαλο, να μη φουσκώσει κι άλλο και φουντώσει κι ο πόνος μαζί. Κι έτσι, μέσα σε κείνο το χαμό και την κοινή προσπάθεια, γλίτωσε, ο Antonin, τη γκρίνια και τις παρατηρήσεις της κουνιάδας του.

* * *

Όσο βαστούσε το κλάμα κι η θεραπεία του Alexandru τα τρία κορίτσια προτίμησαν να μη συνεχίσουν άλλο το παιγνίδι. Είχαν ακούσει κιόλας πολλά, απ' τους δυο μεγάλους, για την απερισκεψία τους, να παίζουν με τέτοια δύναμη, δίπλα στο μικρό παιδί. Προτίμησαν λοιπόν να κάνουν στην άκρη, μήπως κι εκτονωθεί γρηγορότερα η ένταση.

Αποτραβήχτηκαν και κάθισαν μόνες τους, δίπλα στο ποτάμι. Κι αγνάντευαν τα νερά του, που κυλούσαν ήσυχα ήσυχα.

* * *

Η Mirella άνοιξε τη συζήτηση, μήπως κι άλλαζε κι η κακή διάθεσή τους.

«Τυχερή που είσαι ρε Peana! Που βρήκες τρόπο να ξεφύγεις απ' αυτή εδώ την ερημιά. Που μπορείς να ταξιδεύεις, να κάνεις ωραία πράγματα, να γνωρίζεις κόσμο, να παίζεις βόλεϋ, να νικάς, να διακρίνεσαι. Σε ζηλεύω! Μακάρι να μπορούσα να το κάνω κι εγώ!»

Η φίλη τους παρατηρούσε σιωπηλή, αν κι η έκφρασή της δήλωνε ότι κι η δική της η αντίληψη κι η επιθυμία, αντίστοιχη με της Mirella πρέπει να ήταν.

Τις κοίταξε τότε και τις δυο τους η Peana. Ξεχείλιζε η αυτοπεποίθηση κι η σιγουριά απ' το βλέμμα της. Προσποιήθηκε για μια στιγμή ότι θα γελούσε με τις φαντασίες των δυο τους. Που σκέφτηκαν ότι θα μπορούσαν ποτέ να τη φθάσουν! Όμως αστραπιαία σκέφτηκε μετά το άλλο. Όχι, η Peana δεν είχε σκοπό να φύγει έτσι απλά απ' την Orsova κι απ' την κλεισούρα της. Δεν της έφταναν αυτά που δοξολογούσε η ξαδέρφη της. Ασφαλώς και δεν της έφταναν. Είχε άλλα σχέδια. Θα 'φθανε πολύ πιο πέρα απ' αυτά που της απαριθμούσε τώρα με θαυμασμό η ανυποψίαστη η Mirella. Μόνο που είχε μερικά εμπόδια να ξεπεράσει πρώτα. Κι αυτά τα εμπόδια της έφερναν άγχος. Αυτά ήταν που της χάλασαν την υπεροψία και την εμπόδισαν να ξεσπάσει σε γέλια.

Όμως έπρεπε να τ' ακούσει η Mirella. Αυτή η επιθυμία κατέκλυσε την ξαδέρφη της. Έπρεπε να τ' ακούσει για να καταλάβει πόσο μακριά έβλεπε η ίδια, πόσο πέρα απ' αυτά που μπορούσαν ποτέ να φανταστούν οι άλλες της ηλικίας της. Πόσο απλησίαστη ήταν όχι μόνο η ζωή της

αλλά και τα μέρη που θα 'φτανε, τα πράγματα που θα 'κανε.

Δίστασε για μια στιγμή. Ήταν μεγάλο το μυστικό. Ήταν άραγε τώρα η ώρα να το πει; Μετά πώς να το έλεγε; Πόσο να έλεγε;

Στο τέλος, μια μεγάλη δύναμη από μέσα της την έσπρωξε να μιλήσει. Δεν υπήρχε τίποτα που μπορούσε να βγει πάνω απ' τη φιλοδοξία της και να την επισκιάσει. Από μια φιλοδοξία τόσο μεγάλη, όπως η δική της. Ούτε βέβαια κι ο κίνδυνος, που ίσως έφερνε η εκμυστήρευση του μυστικού της, που τώρα έφτανε στα χείλια της. Μίλησε λοιπόν η Peana κι έφερε ο λόγος της έκπληξη, μεγάλη.

«Ξέρεις Mirella, θα φύγω απ' τη Ρουμανία».

Σταμάτησε για μια στιγμή, αναρωτήθηκε αν ξεδίπλωσε μπροστά τους όλο το μεγάλο κατόρθωμά της. Είδε τα μάτια των δυο κοριτσιών να γουρλώνουν. Ένωσε τότε σίγουρη ότι, όχι, δεν το είχε εξηγήσει όλο. Είχε κι άλλα να πει. Συνέχισε λοιπόν.

«Ο φίλος μου τελειώνει ιατρική στο Βουκουρέστι. Σε λίγους μήνες θα φύγω μαζί του. Το έχουμε συμφωνήσει. Θα παντρευτούμε».

Έτσι μίλησε η Peana και για μια στιγμή σαν να σκοτείνιασε η μορφή της, σαν να μετάνιωσε που επεκτάθηκε σε τόσες αχρείαστες, ίσως κι ασήμαντες λεπτομέρειες. Το σημαντικό ήταν ότι θα 'φευγε, κι όχι βέβαια οι συνθήκες κάτω απ' τις οποίες θα το πετύχαινε.

Σε λίγα δευτερόλεπτα απλώθηκε όμως ξανά η αυταρέσκεια στην όψη της και σ' όλη την έκφραση και στο κορμί της. Ακτινοβολούσε περηφάνια. Κι όσο κορυφωνόταν η έκπληξη στη μορφή των άλλων δύο κοριτσιών τόσο γιγάντωνε μέσα της η αίσθηση της μεγάλης της, της απλησία-

στης, υπεροχής της.

Θα μπορούσε να μείνει στην κατάσταση αυτή, της μεγάλης ικανοποίησης, για ώρα πολλή. Ούτε κι οι άλλες δυο φαίνονταν ικανές να βγουν απ' τη βουβαμάρα τους. Όμως η Peana τα ξανασκέφτηκε ακόμη μια φορά. Είδε ξανά ότι και πάλι δεν τα είχε πει όλα. Δεν είχε φανεί όλο της το μεγαλείο. Ούτε τώρα είχε λάμψει η μεγάλη της ικανότητα τόσο καυτερά όσο της άξιζε. Γι' αυτό κι έριξε και την τελευταία της βολή.

«Και θα πάω στην Ελλάδα, στα νησιά!»

Έτσι είπε και κυλίστηκε μετά, όλο ενθουσιασμό χαλάρωση και περηφάνια στην όχθη του Δούναβη. Και το θάμπος του λόγου της αυτού, γούρλωσε ολότελα τα μάτια των άλλων δυο, κατάπληκτων και κεραυνοβολημένων, κοριτσιών.

Απ' τη Σίφνο στην Αμοργό

Η Peana είχε πρόσφατα γνωριστεί στο Βουκουρέστι μ' ένα Σοφοκλή, φοιτητή της ιατρικής. Την είδε ο Σοφοκλής σε κάποιο αγώνα βόλεϊ, του άρεσε, του άρεσε πολύ, πήγε και τη βρήκε στο τέλος του αγώνα.

* * *

Σκοτούρες βέβαια για βόλεϊ δεν είχε ο Σοφοκλής. Ποτέ και καμιά. Ήταν που τον είχε φάει η μοναξιά στο Βουκουρέστι, κι έκανε τη σκέψη να το κάνει σύστημα, να πηγαίνει σ' αθλήματα γυναικών, μέχρι να επιτευχθεί ο στόχος, να βρει καμιά φιλενάδα. Όσα μπαρ είχε η Ελλάδα τόσες περίπου αθλητικές λέσχες είχε τότε η Ρουμανία. Η στρατηγική του για να ζευγαρώσει έπρεπε ασφαλώς να προσαρμοστεί στα τοπικά τα δεδομένα.

Επιλεκτικός πολύ ο Σοφοκλής δεν ήταν, να βολευτεί ενδιαφερόταν το παιδί. Έφτιαξε λοιπόν μια λίστα μ' αγωνίσματα, ρώτησε, έμαθε πού γίνονταν οι προπονήσεις, ποιες ήταν ανοιχτές. Και ξεκίνησε ν' ανταμώσει την τύχη του.

Στην αρχή σκέφτηκε κι είπε να βάλει ψηλά τον πήχη. Ξεκίνησε απ' τη γυμναστική. Σοφή σκέψη έκανε, σαν τ' όνομά του, αλλά και φιλόδοξη. Δεν κατάφερε να βρει κάτι και γρήγορα απογοητεύτηκε. Ήταν βλέπεις φημισμένες και παγκοσμίως περιζήτητες οι γυμνάστριες της Ρουμα-

νίας. Ήδη απ' την κερκίδα που ήταν με καμιά δεκαριά άλλους, μπορούσε γρήγορα, απ' τις εκδηλώσεις θαυμασμού, να καταλάβει ποιος ήταν με ποια. Με λύπη το είδε ότι δεν απέμενε τίποτα για τον ίδιο. Όλες πιασμένες! Ξαναδοκίμασε ακόμη μια φορά. Τα ίδια και χειρότερα. Κάποιοι μάλιστα τον είχαν προσέξει που, αν κι άγνωστος με όλους, είχε έρθει στην προπόνηση για δεύτερη φορά. Κι ακόμη ότι είχε κι ένα βλέμμα παράξενο, διερευνητικό. Κι έκαναν έτσι σκέψεις διάφορες, κακές. Τότε ήταν που εισέπραξε και μερικά βλέμματα αποτρεπτικά, βλέμματα γεμάτα νόημα.

Κούνησε το κεφάλι. «Να λείπει!» σκέφτηκε. Αποφάσισε όμως να μην το βάλει κάτω. Αποφάσισε να συνεχίσει την προσπάθεια, μ' απόφαση, με θάρρος μέχρι κάτι νά 'βρει κι αυτός. Εξάλλου για να σπουδάσεις ιατρική στη Ρουμανία, εκείνα τα χρόνια, ήθελε από μόνο του αρκετό θάρρος. Ήταν εκπαιδευμένος για τα δύσκολα ο Σοφοκλής.

Χαμήλωσε λοιπόν τον πήχη. Άφησε τις γυμνάστριες στην ησυχία τους και στους έρωτές τους. Έφτιαξε μια λίστα με διάφορα αθλήματα. Αθλήματα που να υπόσχονται βέβαια μια κάποια λύση. Όχι σφαίρες, ούτε σφύρες. Πιο λεπτεπίλεπτα πράγματα. Ξεκίνησε από δρόμους ταχύτητας, πέρασε μετά στο τένις. Από ατυχία σε ατυχία όμως. Και δεν είχε και πολλά χρονικά περιθώρια για να επιμένει. Σ' επαγρύπνηση τ' αρσενικά, καιροφυλακτούσαν. Με τη δεύτερη, άντε τρίτη φορά, που εμφανιζόταν ο Σοφοκλής σε προπονήσεις, αχίζανε τα βλέμματα. Κι όπου φύγει φύγει μετά.

Σκέφτηκε τότε να σταματήσει τις προπονήσεις και να ξεκινήσει τους αγώνες, τους πραγματικούς αγώνες. Σ'

αυτούς θα υπήρχε πολύς κόσμος στις κερκίδες, θα χανόταν μες στο πλήθος και δε θα τον έπαιρναν χαμπάρι τα μαντρόσκυλα, οι φίλοι των κοριτσιών. Κι αυτός, αφού θα παρατηρούσε με την ησυχία του το παιγνίδι και θα 'παιρνε τις αποφάσεις του, θα 'βλεπε τι θα 'κανε στο διάλειμμα ή και μετά το τέλος του παιγνιδιού. Βέβαια ο κίνδυνος να πέσει σε κορίτσι καλά φυλασσόμενο συνέχιζε να μην έχει ολότελα εκλείψει. Αλλά και τι μπορούσε να κάνει; Έπρεπε να το πάρει το ρίσκο. Εξάλλου στο τέλος ή στη μέση του αγώνα μπορούσε να πάει για αυτόγραφο. Τι κακό είχε αυτό; Αν εμφανιζόταν κανένας φρουρός θα 'ριχνε μερικά χαμόγελα και στους δυο τους και μετά δρόμο. Για το επόμενο αυτόγραφο. Τώρα βέβαια το αυτόγραφο καλύτερα θα 'ταν να 'χε τη φωτογραφία αυτού που θα το υπέγραφε. Αλλά αυτά ήταν λεπτομέρειες. Πρόφαση εξάλλου έψαχνε ο Σοφοκλής, όχι αυτόγραφο επίσημο.

Κάπως έτσι άρχισε την προσπάθεια με τ' αυτόγραφα. Τρεις φορές απέτυχε. Τη μια φορά έπεσε σε μαντρόσκυλο, άγριο, φοβερό, παραλίγο να βρει μπελά μεγάλο. Για κακή του τύχη η ιστορία με το αυτόγραφο δε γινόταν πιστευτή. Χρειάστηκε να φύγει κακήν κακώς για να γλιτώσει ξύλο πολύ. Τη δεύτερη φορά έπεσε σε κορίτσι μ' ένα απορημένο, ένα τόσο φοβισμένο και παγωμένο βλέμμα που του έκοψε την όρεξη και την ανάσα, του άλλαξε την άποψη και τον έτρεψε από μόνο του σε φυγή. Και την τρίτη κάτι πήγε να του χαμογελάσει η τύχη αλλά τον κατάλαβε γρήγορα η μπασκετμπολίστρια και τον έστειλε στο διάολο.

Τρεις αγώνες λοιπόν, τρεις προσπάθειες, κι ούτε ένα αυτόγραφο.

Στην τέταρτη απόπειρα, είχε τη θεία πρόνοια μαζί του.

Έπεσε πάνω στην Peana.

Η Peana ήταν παίχτρια του βόλεϋ. Εξαιρετική παίχτρια, που συνέβαινε, εκείνες τις μέρες, και βρισκόταν σε αγωνιστικό τουρνουά στο Βουκουρέστι. Κυρίως όμως ήταν ωραία γυναίκα. Ψηλή, ξανθιά, όμορφη. Ο Σοφοκλής την είδε και κόλλησε απ' την αρχή. «Εδώ είμαστε» είπε μέσα του. Και προσπαθούσε μετά να καταλάβει απ' το παίξιμο της Peana στοιχεία του χαρακτήρα της. Να δει πώς ακριβώς θα πράξει ώστε να 'χει αποτέλεσμα. Αποφάσισε ακόμη να κινηθεί για αυτόγραφο αμέσως μετά τον αγώνα. Εξάλλου, όπως πήγαινε το παιχνίδι, δε φαινόταν ότι θ' αργούσε η λήξη του. Η ομάδα της Peana, κυρίως χάρη στο εντυπωσιακό παιχνίδι της ίδιας, είχε σαρωτική υπεροχή. Είχε αρχίσει πια ν' ανεβαίνει η επιθυμία του Σοφοκλή. Τόσο που όταν σκέφτηκε ποια θα ήταν το νούμερο δύο στη λίστα του, στην περίπτωση που εμφανιζόταν κανένας φίλος, του κόπηκε αμέσως η όρεξη. Σήμερα είχε έρθει γι' αυτή και μόνο γι' αυτή. Για την Peana.

Για καλή του τύχη δεν εμφανίστηκε κανείς. Μα ούτε και πολλές κουβέντες είχε η Peana με συμπαίχτριες και προπονητές. Κούνησε το κεφάλι ο Σοφοκλής. Καλό προμήνυμα ήταν τούτο. Το κορίτσι φαινότανε μοναχικό. Καλή προϋπόθεση για το σχέδιό του. Τώρα βέβαια, κι η μπάστετμπολίστρια τέτοια του είχε φανεί. Κι είχε πολύ παραξενευτεί όταν άρχισε μετά να τον βρίζει με κείνον το σκαιό κι απολίτιστο τρόπο. «Εδώ όμως είναι βόλεϋ όχι μπάσκετ», σκέφτηκε ο Σοφοκλής και κατάφερε να πάρει κάποιο θάρρος, να νιώσει πως έχει κάποιο πλεονέκτημα. Έτσι, χωρίς να υπάρχει κάποιος ειδικός λόγος. Μπάσκετ και βόλεϋ τού ήταν εξίσου αδιάφορα κι άσχετα. Μόνο το ποδόσφαιρο άρεσε στο Σοφοκλή αλλά έχρινε ότι δεν

ταίριαζε στην περίπτωση. Πιο καλή κρίση θα 'βγαζε τώρα που οι κοπέλες έπαιζαν τη μπάλα με τα χέρια. Έτσι το σκεφτόταν και είχε βέβαια το δίκιο του.

Προς το τέλος του αγώνα ο Σοφοκλής καιγόταν. Έκανε και κάτι μακροβούτια αμυντικά η Peana έριξε και κάτι τρομερά καρφιά, που δονήσανε όλο της το είναι. Αναστατώθηκε ολόκληρος. Ένωσε τυχερός που η ομάδα της Peana θα τον καθάριζε εύκολα τον αγώνα. Ήταν βέβαιος ότι το παιχνίδι όπου να 'ναι και θα τέλειωνε. Σε προβλέψιμο πια και λίγο χρόνο. Η σκέψη αυτή τον ανακούφισε. «Για σκέψου ρε Σοφοκλή να πήγαινε το παιχνίδι πόντο πόντο. Θα τρελαινόσουν καημένε μου!» Έτσι το σκέφτηκε κι ένωσε μια μεγάλη ικανοποίηση.

Κι όταν τέλειωσε το παιχνίδι μ' ένα πεντακάθαρο 3-0, η ματιά του Σοφοκλή κλείδωσε πια ολοκληρωτικά πάνω στο στόχο του, στην Peana, που τίποτα απολύτως δεν έδειχνε να την ενδιαφέρει απ' τα τρελά πανηγύρια των άλλων κοριτσιών. Ω ναι, ήταν τελείως μοναχική τούτη εδώ. Σαν να μη χαιρόταν καν για τη νίκη, που ήταν κυρίως δικό της δημιούργημα. Σαν να 'ταν ο νους της αλλού. Είχε πιάσει μια γωνιά όπου κάθισε αμίλητη και κοιτούσε, αδιάφορη, τις άλλες να ξεφωνίζουν σαν τρελές.

Είχε έρθει η στιγμή.

Ήξερε ο Σοφοκλής τις διαδρομές στο γήπεδο, τις είχε μελετήσει. Είχε και κάτι φιλά στο χέρι αν τον σταμάταγε κανένας της ασφάλειας. Να του δώσει να πει κι αυτός καμιά μπύρα, να του ανοίξει το δρόμο, να τον αφήσει να μπει στο γήπεδο.

Κανέναν δε συνάντησε όμως. Δε βρέθηκε κανείς πόλισμαν στο δρόμο του. Μέχρι και τρία καφάσια μπύρες θα μπορούσε να του 'χε πάρει εκείνο το βράδυ για να

τον αφήσει να μπει. Ήταν όμως τυχερός κι έτσι μπήκε ο Σοφοκλής ανεμπόδιστα στο γήπεδο, και προχωρούσε πια με σαφή κατεύθυνση την Peana.

Κι όπως την πλησίαζε ξαναμμένος, έψαξε να βρει τη φωτογραφία που θα του υπέγραφε, τάχα μου, η Peana. Πουθενά όμως η φωτογραφία! Φρέναρε κι έψαχνε ο Σοφοκλής. Τον έπνιγε η αγωνία. Να πάρει! Κάπου θα του 'χε πέσει η αναθεματισμένη η φωτογραφία!

Κι έτσι που μπήκε φουριόζος στο γήπεδο, κι έτσι που φρέναρε κι έψαχνε τον εαυτό του πατόκορφα να βρει τη φωτογραφία, τον είδε η Peana. Της τράβηξε την προσοχή. Τον είδε και της φάνηκε τόσο αστείο το θέαμα που έσκασε ένα χαμόγελο. Κι ο Σοφοκλής είδε το χαμόγελο αυτό και το παρεξήγησε και το ερμήνευσε αυθαίρετα, κατά βούληση, το ερμήνευσε ως πρόσκληση κι ως κάλεσμα. Κι αυτό τον γέμισε απόφαση. Σταμάτησε να ψάχνει και να ξαναψάχνει, πιάστηκε απ' το παρεξηγημένο χαμόγελο της Peana και την πλησίαζε πια μ' αργό και σταθερό βήμα.

Τούτη, για μια στιγμή, σαν να σκυθρώπιασε. Κατάλαβε ότι αυτός ο αστείος τύπος μάλλον σ' αυτήν ερχόταν. Έδειξε να μην εγκρίνει καθόλου την τροχιά του. Όμως ο Σοφοκλής δε σταματούσε πια με τίποτα. Δεν έβλεπε τίποτα απ' την αλλαγή του ύφους της Peana. Προτίμησε να μείνει μες στη βολή της αρχικής του παρεξήγησης. Τότε δηλαδή που μπέρδεψε την εικόνα του γελοίου που έφτιαξε στην Peana κι είδε στο βλέμμα της το κάλεσμα.

Ο Σοφοκλής έφτασε μπροστά στην Peana, που είχε σηκωθεί και το βλέμμα της έστελνε πια ξεκάθαρη περιφρόνηση, θυμό κι αποτροπή. Όλα όμως αυτά ήταν αθέατα απ' τον Σοφοκλή. Για καλή του τύχη βέβαια. Το αντίθετο μάλιστα. Η εικόνα, η εικόνα η κοντινή τον αποτρέλανε

τελείως. Η Peana τού φάνταζε τώρα ακόμη πιο ωραία από πριν. Κι ο λίγος ιδρώτας που ακόμη δεν είχε στεγνώσει στο κορμί της του έφερνε φαντασιώσεις κι ερεθισμό μεγάλο.

«Έχασα τη φωτογραφία μου, αυτή που είχα για το αυτόγραφο! Ατυχία μου μεγάλη! Κάπου θα μου έπεσε!» Έτσι μίλησε ο Σοφοκλής και χαμογέλασε αμήχανα και προσπαθούσε να σκεφτεί τι στην ευχή θα πρότεινε τώρα για να πάρει το αυτόγραφο της Peana. Κι όσο έβλεπε ότι δύσκολα θα βρισके υποκατάστατο άρχισε να σκέφτεται να τ' αφήσει τ' αυτόγραφα και να της ζητήσει στα ίσια να βγουν για φαγητό.

Και στα λίγα δευτερόλεπτα που άλλαζε στρατηγική ο Σοφοκλής άλλαζε ύφος κι η Peana. Κι ο θυμός κι η καταφρόνια δίνουν τώρα τη θέση τους σε κάτι πιο ήπιο, πιο ανθρώπινο. Και πάνω που ήταν έτοιμος να ξεδιπλώσει τη νέα, πιο άμεση, στρατηγική του, τον πρόφτασε η Peana. Τον πρόφτασε και τον ρώτησε:

«Δεν είσαι Ρουμάνος;» είπε κι άφησε να φανεί ένα εντελώς απροσδιόριστο χαμόγελο, που τίποτε δε μαρτυρούσε για το τι έτρεχε στο μυαλό της.

Πιάστηκε ο Σοφοκλής απ' το ερώτημα της Peana. Να η ευκαιρία ν' αλλάξει τη στρατηγική του και ν' αφήσει παράμερα το κόλπο με το αυτόγραφο! Πρώτα θ' απαντούσε στο ερώτημα, μετά, αμέσως μετά, θα πατούσε πάνω στο λόγο του και θα συνέχιζε. Θα της έλεγε να πάνε για φαγητό. Έλαμψε ο Σοφοκλής με την πληρότητα της στρατηγικής του!

«Έλληνας είμαι, φοιτητής εδώ στο Βουκουρέστι, σπουδάζω ιατρική, κοντεύω να τελειώσω», απάντησε. Πρόσθεσε κι ένα χαμογελαστό «Σοφοκλή με λένε», έσκασε

μετά ένα αδέξιο, στα όρια του βλακώδους, χαμόγελο κι ετοιμαζόταν για τη δεύτερη και τροποποιημένη φάση της πολιορκίας του, χωρίς το τέχνασμα πια του αυτόγραφο.

Όμως δε χρειάστηκε να ξεδιπλωθεί άλλο η πολιορκία του. Η δεύτερη φάση θα περίσσευε. Για κάποιο μαγικό λόγο το κάστρο είχε ανοίξει πια τις πύλες του και του 'λεγε να περάσει. Καλωσόριζε τον πορθητή του. Με καθαρό ύφος και με σαφήνεια λόγου.

«Δε χρειάζεται αυτόγραφο Σοφοκλή, πάμε να με κεράσεις να φάμε κάτι κι έχω πεθάνει απ' την πείνα».

Έτσι μίλησε η Peana, επιτακτικά, χωρίς ν' αφήσει περιθώρια επιλογής. Κι ο Σοφοκλής, για μια στιγμή, μες στη μεγάλη του θολούρα, ταράχτηκε, ο νους του κάλπαζε, μια λιγούρα μέσα του πήγαινε κι ερχότανε. Η κουβέντα αυτή της Peana τού σκάλισε τη δική του πείνα, εκείνη που προσδοκούσε να τη του χορτάσει η ίδια. Τι συνειρμός αλήθεια! Αλλά μέχρι κι ο Σοφοκλής κατάλαβε ότι καλύτερα να την κρατούσε μέσα του τη σκέψη του αυτή. Καλύτερα να μη ρίσκαρε να προσπαθήσει να την εκφράσει με λόγια Ωρίμασε γρήγορα μέσα του η αίσθηση του λάθους, του ακατάλληλου. Κάποια μοίρα καλή τον έκανε και κατάπιε τη γλώσσα του και δεν επεκτάθηκε. «Ε όχι να υποφιαστεί ότι ζητάω ν' ανταλλάξει φαγητό για κρεβάτι», σκέφτηκε αμέσως μετά. Τον έλουσε κρύος ιδρώτας όταν είδε τι άκομψη ανοησία παραλίγο να ξεστόμιζε.

Μάλλον όμως είχε κάνει λάθος. Αναστατώθηκε, ο Σοφοκλής, χωρίς όμως πραγματικό λόγο. Αν γνώριζε, αν γνώριζε αυτά που σύντομα θα μάθαινε, θα καταλάβαινε ότι η Peana θα το προσπέραγε το γελοίο του αστείο. Ακόμη κι αυτό. Όπως προσπέρασε και το ηλίθιο κόλπο με τ' αυτόγραφο. Όπως προσπερνούσε, λεπτό το λεπτό, και

τον ίδιο. Η Peana δεν είχε βεβαίως καμιά αμφιβολία πια για το ποιόν του Σοφοκλή. Τον είχε κατατάξει οριστικά εκεί που του άξιζε.

Η πείνα της ήταν να φύγει, να δραπετεύσει, όχι για φαγητά. Και θα την αντάλλασσε ευχαρίστως και με κρεβάτια και μ' άλλα διάφορα. Κι είχε τέτοια πρεμούρα, τέτοια φλόγα ν' αλλάξει τη ζωή της, που δεν είχε όρεξη ούτε καν να περιμένει ν' ακούσει την απάντηση του Σοφοκλή στο αίτημά της.

«Έλα, πάμε, ξέρω ένα καλό εστιατόριο εδώ κοντά», του είπε. Κι ο Σοφοκλής ανυψώθηκε. Ανυψώθηκε κι ένωσε σαν φτερωτός γίγαντας, να πετάει πάνω απ' το γήπεδο του βόλει. Ένωσε πανίσχυρος, να τελειώνει μόνος του όλο το παιγνίδι με το αφύσικο ύψος που πήρε και με κείνη, την αμέτρητη δύναμη του καρφιού του, που θα σάρωνε όλη την άμυνα του αντιπάλου και θα μέτραγε, από μόνο του, για δεκαπέντε πόντους.

* * *

Στο εστιατόριο η Peana προσπαθούσε να χαράξει στρατηγική. Να διαχειριστεί την κατάσταση. Το τι ακριβώς έψαχνε ο Σοφοκλής το κατάλαβε με το που ξεπρόβαλε στο γήπεδο. Δεν της έμενε καμιά αμφιβολία. Τώρα βέβαια να κοιμηθεί μαζί του δεν το σκεφτόταν καθόλου. Δεν της φαινόταν η κατάλληλη προσέγγιση. Πρώτον ήταν αποκρουστικό ως ενδεχόμενο. Δεν είχε καμιά απολύτως όρεξη. Δεύτερον ακόμη κι αν δαγκωνόταν και το έκανε, ποιος της έλεγε ότι ο Σοφοκλής την άλλη μέρα δε θα ήταν πάλι στα γήπεδα να μαζεύει αυτόγραφα; Έπρεπε να διασφαλιστεί, πλήρως, από ένα τέτοιο ανυπόφορο εν-

δεχόμενο.

Βέβαια, ώρα την ώρα, μπουκιά τη μπουκιά, έβλεπε η Peana ότι η ομορφιά της μάλλον θα 'χε κάποια διάρκεια στα μάτια αυτού του ανόητου, που έτρωγε τώρα μαζί της. Είχε μια λιγούρα ο Σοφοκλής, μια βαθιά λιγούρα, αλλιώςτικη από κείνη την πρόχειρη, την επιφανειακή κι εφήμερη. Τα έπιανε αυτά η Peana, χωρίς δυσκολία, με την πρώτη ματιά. Η μεγάλη της διορατικότητα την έκανε ν' αποκλείσει γρήγορα κι εντελώς την περίπτωση να εξαφανιστεί ο Σοφοκλής, την αμέσως επόμενη μέρα. Όμως αυτό δεν ήταν λόγος, δεν ακούσε φυσικά, για να φανεί εύκολη. Άσε που όταν ερχόταν η στιγμή για κάτι τέτοιο, θα 'πρεπε να είχε πει κάτι αρκετό πριν. Κάτι που έτσι κι αλλιώς δε μπορούσε να γίνει εκεί, εκείνο το βράδυ, σε κείνο το λιτό εστιατόριο.

Και καθώς σκεφτόταν η Peana ποια στρατηγική να ξεδιπλώσει, η λύση ήρθε ουρανοκατέβατη. Της την έδωσε ο ίδιος ο Σοφοκλής. Άρχισε να της μιλά, της είπε για το σοκ που έπαθε με το που την είδε. Συνέχισε μετά λέγοντας ότι ήταν κάτι το υπέροχο και το βαθύ αυτό που ένιωθε, κάτι το καθόλου εφήμερο. Της είπε για την πρώτη ταραχή, τότε που την έβλεπε να τινάζεται η κορμάρα της και να καρφώνει τη μπάλα στην περιοχή του εμβρόντητου κι ανήμπορου αντιπάλου. Όμως μόνο τώρα, έλεγε ο Σοφοκλής, έβλεπε καλά πόσο πραγματικά σπάνια γυναίκα ήταν η Peana. Πόση αλλιώςτικη ευαισθησία και καλαισθησία τη διέκρινε. Της μιλούσε για ένα δυνατό αίσθημα που χτιζόταν μέσα του. Είπε και μερικές ακόμη τρυφεράδες, περισσότερο ξενέρωτες και λιγότερο πετυχημένες αυτές, αλλά το μήνυμα είχε περάσει πια καλά απέναντι, στις γραμμές της Peana.

Την περίπτωση λοιπόν να της έλεγε ψέματα την απέκλεισε. Τούτος είχε σχεδόν συγκινηθεί, όπου να 'ναι θα φαινόταν και τα δάκρυα. Κατάλαβε τότε η Peana ότι αυτή ήταν η λύση. Την είχε μπροστά της, μόλις της την είχε προσφέρει. Να πατήσει πάνω στο κόλλημα του Σοφοκλή, αυτό έπρεπε ασφαλώς να κάνει. Να το συντηρήσει, να το τροφοδοτήσει, να το δυναμώσει κι άλλο. Να του τονώσει ακόμη περισσότερο το αίσθημα που έβλεπε να χιτίζεται μέσα του. Και μαζί με την τόνωση αυτή να του πει και μερικά δραματικά, για τον εαυτό της. Για το πόσο μίζερη κι ανυπόφορη ζωή έκανε. Για την απόφασή της να ξεφύγει απ' όλ' αυτά. Και, στο τέλος, να προσπαθήσει να τραβήξει μια γραμμή που να τα ενώνει όλα μαζί. Το αίσθημα του Σοφοκλή, τη δική της, ασφαλώς, συμπάθεια γι' αυτόν αλλά και τη μεγάλη της ανάγκη ν' αλλάξει ζωή για τα καλά, να ξεφύγει απ' αυτά τ' ασήμαντα που την έπνιγαν. Να τραβήξει λοιπόν μια καθαρή γραμμή και να φανεί καλά ότι όλ' αυτά που του έλεγε πηγαίνανε μαζί, πακέτο. Κι ότι όρεξη για περιπετειούλες της μιας βραδιάς δεν είχε καμιά απολύτως. Κι έτσι ξεκίνησε μια μακριά και πικραμένη διήγηση.

«Σοφοκλή μ' αυτά που σου είπα πιστεύω καταλαβαίνεις τώρα καλύτερα ποια είμαι και τι θέλω. Και χαίρομαι που βλέπω πως κι εσύ έχεις, ίδια, βαθύτερα αισθήματα και δεν προσδοκός απλά ένα κρεβάτι. Θέλω να κάνουμε παρέα, να γνωριστούμε καλύτερα, να δω αν μπορείς να μου εμπνεύσεις αυτή τη σιγουριά, αυτή τη δύναμη που τόσο μου λείπει. Και μετά θά 'ρθουν όλα τ' άλλα», έκλεισε τη διήγηση της δυστυχίας της η Peana αφήνοντας μαζί και μια σαφή υπόσχεση.

Ο Σοφοκλής προβληματίστηκε. Για τη βραδιά το είχε

ξεγράφει το σεξ κι αυτό δεν τον στεναχωρούσε ιδιαίτερα. Αλλά τώρα αυτό που του έλεγε, να της εμπνεύσει δύναμη, εμπιστοσύνη, κ.λπ, διάολε, καλά όλ' αυτά αλλά πόσο καιρό θα παίρνανε άραγε; Έβλεπε το πράγμα να μη συγκλίνει εύκολα κι αυτό του έφερνε ανησυχία.

Ήταν όμως μια μικρή ανησυχία, αφού το κυρίαρχο ήταν ο θαυμασμός κι η μεγάλη έλξη που ασκούσε πάνω του το κορμί της Peana. Ήταν τέτοια η έλξη αυτή που έκανε μέχρι και τα λόγια της να ηχούν με κάποιο μεγαλείο, να είναι διεισδυτικά, να περνάν βαθιά μέσα του. Τα ίδια λόγια που αν δεν ήταν το κορμί στη μέση, ούτε που θα τα πρόσεχε ποτέ του, ο Σοφοκλής. Κι όμως τώρα είχαν μια τέτοια επίδραση πάνω του! Τον έκαναν να οπλίζεται μ' υπομονή. Τα εισέπραττε και λίγο ως πρόκληση. Να εμπνεύσει δύναμη σε μια τέτοια γυναίκα, αυτό κι αν ήταν κάτι που δεν του είχε ποτέ περάσει απ' το μυαλό!

Οριοθετήθηκε λοιπόν ξανά ο κόσμος του Σοφοκλή εκείνο το βράδυ. Κι ο ίδιος, υψώθηκε ξανά.

Έφυγαν αγκαλιά απ' το εστιατόριο, με το Σοφοκλή να σολάρει για το πόσα πράγματα ανακάλυψε εκείνη τη σπουδαία βραδιά, για το πόσο την αγαπούσε, την κατάλαβαν, και για την οριστική απόφασή του να τη βοηθήσει να ξεφύγει απ' όλα αυτά τα τιποτένια που της έκαναν τη ζωή μαύρη.

«Peana, θέλω να μου έχεις εμπιστοσύνη, να βασίζεσαι πάνω μου. Θα κατάλαβες ήδη ότι δε μ' ενδιαφέρει κάτι το εφήμερο. Θέλω να είμαι συνεχώς δίπλα σου, μαζί σου», έτσι χαιρέτησε ο Σοφοκλής την καλή του εκείνο το βράδυ. Κι η Peana ένευσε με σεμνότητα, μ' ευχαρίστηση. Και του 'δωσε κι ένα παθιασμένο, καλά μεθοδευμένο, φιλί, που θα τον βούρλιζε για κάμποσες μέρες. Για

όλες τις δέκα μέρες που θα 'λειπε μετά η Peana, όταν θα επέστρεφε στο χωριό της, έξω απ' την Orsona. Δέκα μέρες που θα βασάνιζαν ανυπόφορα το Σοφοκλή. Που θα ζωντάνευαν ασταμάτητα εικόνες που είχαν υπάρξει πρόσφατα. Την Peana να καρφώνει, να ιδρώνει, να τον φιλάει. Αλλά και που θα 'φτιαχναν κι άλλες, νέες εικόνες, που δεν είχαν, αλίμονο, ακόμη υπάρξει. Να κάνει έρωτα μαζί της ασταμάτητα, να τη γδύνει. Ύψωσαν οι εικόνες αυτές την Peana τώρα, παρά το εαυτό του. Και μες στην ανυπόφορη λιγούρα αυτές οι εικόνες το κατάφεραν και τον έκαναν να συναισθανθεί πλήρως τη μεγάλη ευθύνη κι ευκαιρία που ξετυλιγόταν τώρα μπροστά του.

Ρίγησε ο Σοφοκλής στην ιδέα. Ρίγησε και ξαναρίγησε. Και σε δέκα μέρες ήταν πια έτοιμος.

* * *

Ο γάμος έγινε στην Ελλάδα, στη Σίφνο, τόπο καταγωγής του γαμπρού. Αντίθετα βέβαια με τα πρωτόκολλα, αλλά οι συνθήκες ήταν τόσο ειδικές, ποιος το λογάριαζε το πρωτόκολλο; Παρευρέθηκαν οι δυο συμπέθεροι που ζούσαν, ο Antonin δηλαδή, ο πατέρας της Peana κι η Αντιγόνη, η μητέρα του Σοφοκλή. Και λίγοι φίλοι, του Σοφοκλή εννοείται. Η άλλη πλευρά, η ρουμάνικη, ούτε πολλούς φίλους είχε, ούτε λεφτά είχαν οι λίγοι φίλοι, ούτε άδεια θα 'παιρναν ποτέ να ταξιδέψουν οι λίγοι φίλοι αν τύχαινε να έχουν λεφτά.

Η Αντιγόνη στο σχέδιο του Θεού πρέπει να ήταν κάπου αντιδιαμετρικά απ' την Peana. Καλοκάγαθη, πρόσχαρη, πάντα χαμογελαστή, πάντα ο νους της στο καλό. Ήταν κι η γλώσσα που δε βοηθούσε τη συνεννόηση κι έτσι χαμπά-

ρι δεν πήρε η κυρά Αντιγόνη απ' την άβυσσο της ψυχής της νύφης της. Κι ούτε λειτούργησαν αυτά που λεν διάφοροι για μητρικά φίλτρα. Ήταν ο γιος της μες στην τρελή χαρά κι αυτό της έφτανε και της περίσσευε.

Η Peana εξήγησε στο γαμπρό ότι απ' τη Ρουμανία θα 'ρχόταν μόνο ο πατέρας της. Κι ότι δε θα 'νιωθε λοιπόν καθόλου καλά να 'ναι σε περιβάλλον με πολλούς Έλληνες και με μόνο τον πατέρα της απ' τη Ρουμανία. Ασφαλώς κι η Peana δεν είχε όρεξη για παρέες. Για καλό δεν ήταν τέτοια πράγματα. Έκρυβαν κινδύνους. Κι ο Σοφοκλής, κρίμα τ' όνομα, συμφώνησε ότι αυτό που ήθελε η Peana ήταν πολύ λογικό. Και προσπάθησε μετά να εξαργυρώσει τη μεγάλη του κατανόηση με μια ακόμη ασφυκτική πίεση για προγαμιαίο κρεβάτι.

Το 'χε σκεφτεί κι αυτό η Peana, το 'χε προνοήσει. Ήταν μες στο σχέδιο. Η χαρά του Σοφοκλή ήταν απαραίτητη. Το 'χε σκεφτεί κι αποφάσισε ότι έπρεπε να το καταπιεί για να 'ναι χαρούμενος εκείνες τις μέρες, που θα κατέφθαναν οι δυο τους στη Σίφνο, ως μελλονύμφοι. Μέχρι τη στιγμή εκείνη τον είχε στο περίμενε αλλά αποφάσισε να του δοθεί πριν πάνε στη Σίφνο για να είναι ευχαριστημένος ο Σοφοκλής, μη στραβώσει τίποτα και χαλάσει η δουλειά.

Κι έτσι, για να το χρυσώσει το χάπι άφησε μια μακρινή υποψία ότι αν δεχόταν να γίνει ο γάμος σε στενό κύκλο θα του δινόταν. Έτσι κι αλλιώς το είχε αποφασίσει. Έπιασε το υπονοούμενο ο Σοφοκλής όταν του είπε ότι δε θέλει κόσμος κι ότι αν συμφωνήσει, τότε ίσως, τότε μπορεί, είναι βέβαια δύσκολο, αλλά θα το σκεφτεί. Κι ο Σοφοκλής δέχθηκε βέβαια κι άρχισε αμέσως τις πιέσεις για τ' ανταποδοτικά οφέλη, που του είχε μόλις υποσχεθεί.

Γιατί η αλήθεια ήταν ότι υπέφερε πολύ μέχρι τη στιγμή εκείνη της μεγάλης παράδοσης.

«Μα Peana, δε φανταζόμουν ποτέ ότι είσαι τόσο παραδοσιακή, κι ότι πρέπει να μπει πρώτα στεφάνι για να κάνουμε έρωτα. Τέλος πάντων να το δεχτώ αλλά να ξέρεις πολύ με στεναχωρεί αυτή σου η άρνηση», έλεγε και ξαναέλεγε με πονεμένο και στενάχωρο ύφος ο Σοφοκλής.

Και τίποτα δεν άλλαζε, καθόλου δεν τον ανακούφιζε όταν η Peana του 'λεγε ότι έτσι είναι η παράδοση στο δικό τους σπίτι κι ότι, συγγνώμη, αλλά έτσι ορκίστηκε στη μάνα της και στη γιαγιά της ότι θα κάνει. Στο παραπέντε όμως η Peana φοβήθηκε. Δεν ήθελε να βγάλει καμιά στερητική πίκρα ο Σοφοκλής τις μέρες που θα ήταν στη Σίφνο και να ρισκάρει καμιά επικίνδυνη ένταση. Κι έτσι, δαγκώθηκε, πήρε το αντάλλαγμα του γάμου σε ιδιαίτερα στενό κύκλο και του δόθηκε.

«Σοφοκλή, αφού το δέχτηκες αυτό που σου ζήτησα, για να δεις πόσο σ' αγαπώ θα ξεχάσω τους όρκους που έδωσα και θα κάνουμε έρωτα, την παραμονή που θα φύγουμε για το γάμο. Σου το υπόσχομαι, είσαι ευχαριστημένος;» έτσι μίλησε με βαριά καρδιά η Peana, που την έκρουψε βέβαια απ' τα, μάλλον τυφλά έτσι κι αλλιώς, μάτια του Σοφοκλή.

Έτσι την παραμονή, η Peana φρόντισε να πιει λίγο παραπάνω, του 'κανε και μερικά κόλπα, καθάρισε ο Σοφοκλής στο τρίλεπτο απάνω. Και του 'φυγε κι όλος ο καημός απ' τις συνεχείς υπεκφυγές της. Κι ούτε που του 'κανε την παραμικρή εντύπωση που, παρά τις υποσχέσεις της γυναίκας του στη μαμά και στη γιαγιά της, δεν τη βρήκε καν παρθένα.

Υψώθηκε τότε πάλι ο Σοφοκλής με την ικανότητα που

είχε να επιβάλλεται στην Peana και να την κάνει να παραβαίνει όρκους και υποσχέσεις. Και το τρίλεπτο της μεγάλης του σαρκικής χαράς ήρθε και στεφάνωσε νικηφόρα όλη αυτή τη δύσκολη περίοδο που αγωνιζόταν να οριζοντιώσει την Peana. Έτσι το σκεφτόταν ο Σοφοκλής κι έτσι το ακτινοβολούσε στη Σίφνο, τις μέρες του γάμου.

Κι η Peana όταν συνάντησε την πεθερά της κατάλαβε ότι τζάμπα το άγχος κι ο πανικός. Δεν υπήρχε ποτέ περίπτωση ν' ανησυχήσει η Αντιγόνη με το γιο της. Είχε μια χαρά γενετική, καλωδιωμένη βαθιά μες στο είναι της. «Τζάμπα το πήδημα», σκέφτηκε η Peana κουνώντας το κεφάλι της, αλλά ησύχασε αμέσως. Αλίμονο αν την καταβάλανε τέτοιες ασήμαντες λεπτομέρειες. Έτσι κι αλλιώς έπρεπε να δείξει προσήλωση τις επόμενες, κρίσιμες μέρες. Τι να κάνει, μια δυο οριζοντιώσεις ακόμη δεν τις γλίτωνε μέχρι να τον ξεφορτωθεί. Έπρεπε να κάνει υπομονή.

* * *

Ο γάμος, στο απόμερο εκκλησάκι, κύλησε χωρίς εκπλήξεις. Και χωρίς, σχεδόν, καθόλου κουβέντες. Έξι Έλληνες, όλοι κι όλοι, και δυο Ρουμάνοι. Η νύφη κι ο σαστισμένος πατέρας της. Μόνο ο Σοφοκλής μιλούσε καμιά φορά στον Antonin. Ήταν ο μόνος, εκτός απ' την Peana, που μπορούσε ν' ανταλλάξει δυο κουβέντες μαζί του. Κάτι αγγλικά που ήξερε η νύφη φρόντισε να τ' αποκρύψει επιμελώς. Δε χρειάζονταν πολλές κουβέντες. «Γρήγορα να τελειώνουμε», έτσι το σκεφτόταν.

Για τον Antonin η αστραπιαία αυτή εξέλιξη της ζωής της κόρης του ήταν σωστό αστροπελέκι. Δεν είχε καν κλείσει τα δεκαοκτώ η Peana. Βουβάθηκε στην αρχή, δε

ρώτησε τίποτα. Δε ζήτησε κάποια εξήγηση ή άλλη πληροφορία. Καταλάβαινε ότι το θέμα τον ξεπερνούσε, είχε μέγεθος που μάλλον δεν το 'βαζε ο νους του. Έβλεπε την Peana που, παρά τις πολλές διακρίσεις, πνιγόταν μες στην ίδια τη ζωή της, δεν έπαιρνε χαρά καμιά. Σκέφτηκε ότι κάποια σχέση πρέπει να 'χε η απόφασή της αυτή να παντρευτεί και με την Ελλάδα την ίδια, όπου και θα 'μενε πια μόνιμα. Άρα και με τη φυγή απ' τη Ρουμανία και το μίζερο και ξεχασμένο χωριό της. Δεν τη χωρούσε ο τόπος εκεί, έτσι το 'νιωθε ο Antonin. Κάπου το καταλάβαινε, το ενέκρινε. Περισσότερες λεπτομέρειες δε χρειαζόταν.

Ήταν λοιπόν σε καλή διάθεση ο Antonin κι η διάθεσή του πήρε κι άλλο τον ανήφορο κι ομόρφυνε ακόμη πιο πολύ, όταν βρέθηκε, στο γάμο της κόρης του, στη Σίφνο, σε κείνη την ονειρεμένη γωνιά της Ελλάδας. Επιβεβαιώθηκαν εκεί όλες του οι σκέψεις. Και πήραν και τη βουβή, την απόλυτη έγκρισή του.

Ζούσε σ' ένα όνειρο ο Antonin, στη Σίφνο. Θα 'παιρνε καιρό να επανέλθει πάλι στη δική του πεζή πραγματικότητα, αρκετές μέρες μετά που θα γυρνούσε στο μικρό χωριό του. Στην πραγματικότητα της κόρης του δε θα γύριζε ποτέ πια. Απάντηση για το πώς έγινε κι εξελίχθηκαν όλα τόσο γρήγορα ποτέ δε θα 'παιρνε. Ποτέ κανείς δε θα του 'λεγε. Κι ο Antonin θα ζούσε έτσι το δικό του μύθο. Ανεμπόδιστος, θα μακάριζε την κόρη του που βρέθηκε με κάποιον να την αγαπά σ' αυτή τη μαγική χώρα που φαινόταν να μην της λείπει τίποτα, τίποτα απ' όλα αυτά που οι ίδιοι, αυτός κι η κόρη του, είχαν τόσο πολύ στερηθεί στη Ρουμανία. Αν τα είχαν ποτέ γνωρίσει. Ήλιο δηλαδή, χαμογελαστό κόσμο, ελευθερία, αγαθά.

Έτσι θα κυλούσε ο χρόνος του. Εξάλλου, μετά, τα επό-

μενα τα χρόνια, θα 'χε μηδενική θέα πάνω στον κόσμο της κόρης του. Αυτό θα τον προφύλασσε, θα έσωζε τ' όνειρο μες στο οποίο ζούσε. Θα του έκρυβε την πραγματικότητα, θα 'κρυβε και τον ίδιο απ' την πραγματικότητα. Την κόρη του θα περνούσαν πολλά χρόνια να την ξαναδεί, για μια ακόμη, στερνή φορά. Και σ' όλα τα πολλά ενδιάμεσα χρόνια θα τον συντηρούσε ο ωραίος εκείνος μύθος που του 'χε σμιλέψει στην ψυχή του ο παράξενος γάμος της κόρης του, οι δικές του οι υποθέσεις κι η φαντασία του κι ο ήλιος κι η αύρα του Αιγαίου. Αυτά και θ' απάλυναν τη μεγάλη απουσία. Καλότυχε Antonin!

Κι ο παπάς εκτίμησε, κι αυτός, ιδιαίτερα την ευλάβεια της ομόθηρης Peana. Κι όσο αστείο και ν' ακούγεται, ο πάπας ήταν εκείνος που έκανε το μικρότερο λάθος. Γιατί η Peana είχε με τα θεία και την ορθοδοξία μια σχέση ειλικρινή. Μια σχέση που ξεπερνούσε τη θρησκευτική προσήλωση και τις λατρευτικές συνήθειες της ευρύτερης οικογένειας. Σαν να κάλυπτε το κενό της άλλης της, της άδειας της ζωής ήταν αυτή η κατάνυξη. Από πού ακριβώς ξεκίναγε αυτή η σχέση ούτε ο πατέρας της το καταλάβαινε καλά, ούτε, πολύ περισσότερο, ο κεραινοβολημένος Σοφοκλής, όταν διαπίστωνε τη μεγάλη εκείνη συντριβή της γυναίκας του μπροστά στο Θεό και στην Παναγιά.

«Να λοιπόν η εξήγηση, να που είναι μια τόσο θεοσεβούμενη γυναίκα! Λογικό δεν είναι που δε μου δόθηκε απ' την πρώτη στιγμή;» σκεφτόταν ο Σοφοκλής όταν παρατηρούσε άφωνος τις γονυκλισίες και τη βαθιά συντριβή της Peana. Πίστευε έτσι κι αυτός, όπως συνήθως συμβαίνει, ό,τι ήθελε, ό,τι του 'κανε καλό να το πιστεύει.

«Να ζήσετε Σοφοκλή μου, είναι σπουδαία η γυναίκα σου. Τόσο όμορφες γυναίκες μένουν συνήθως μακριά απ'

την Εκκλησία, χάνονται εύκολα στην αμαρτία. Μα τούτη δώ είναι χριστιανή πραγματική, την είδες πόσο συντετριμμένη ήταν μπροστά στα θεία. Τυχερός είσαι παιδί μου, την ευχή μου να 'χεις, κι εσύ κι η γυναίκα σου, έτσι να της πεις. Κι η Peana πριν προλάβει να κάνει τη μετάφραση ο Σοφοκλής, γονάτισε, άρπαξε το χέρι του παπά και το φίλησε τρεις φορές, με βαθιά, κάθε φορά, γονυκλισία.

Συνήθως ο Σοφοκλής τη χαιρόταν τη συμπεριφορά αυτή. Τη βαθιά πίστη της Peana. Σκεφτόταν ασφαλώς υστερόβουλα, για τον εαυτό του. Τι άλλο; Έβλεπε στη συμπεριφορά της αυτή κάτι σαν ασπίδα, σαν προστασία. Άλλες πάλι φορές δυσκολευόταν να πιστέψει ότι η γυναίκα του ήταν τόσο θεοσεβούμενη. Παραξενευόταν, κάτι τον έσπρωχνε ν' αρνιέται να το πιστέψει. Για χίλια πράγματα τη λάτρευε και την αποδεχόταν ανεπιφύλακτα, για ένα μόνο, πού και πού, αμφέβαλλε. Για την ειλικρίνεια της πίστης της.

Κι έκανε βέβαια λάθος, και για τα χίλια και για το ένα. Τέτοια εύστοχη διάγνωση, ο γιατρός, ο Σοφοκλής!

* * *

Σε λίγες μέρες ξεπροβόδισαν τον Antonin. Αμέσως μετά ο Σοφοκλής έζησε μια δυσάρεστη έκπληξη. Ταρακουνήθηκε γερά. Η Peana αφού πρώτα δαγκώθηκε και του 'δωσε ένα ακόμη τρίλεπτο πήδημα για να μπορέσει να τον κρατήσει ήρεμο και ν' αποφύγει καμιά σκηνή, του μήνυσε αμέσως μετά, πάνω που ακόμη κατηφόριζε απ' την κορυφή της γλύκας κι ήταν ακόμη ζαλισμένος απ' την εύκολη τη σύντομη ηδονή του, του μήνυσε λοιπόν ότι την επόμενη

θα πήγαινε στην Αθήνα για κάποια δουλειά που είχε. Του είπε ότι θα 'λειπε για λίγες μέρες.

Τρελάθηκε ο Σοφοκλής! Πάνω που είχε νόμιμο πια κι ευλογημένο δικαίωμα στο κορμί που του κούρσευε τη φαντασία για τόσο καιρό, στο κορμί που παρέμενε σχεδόν αβάσταχτα ανέγγιχτο, μ' εξαίρεση εκείνα τα λίγα τρίλεπτα της ηδονής του, αυτό το κορμί τού έλεγε τώρα ότι θα 'φευγε για λίγο! Και πάνω που η φαντασία του κάλπαζε αχαλίνωτη σ' αχανή κρεβάτια κι ήταν παραδομένη σε εικόνες ατέλειωτου σεξ, άντε πάλι, άντε πάλι ξανά στη στέρηση! Και μετά, τι διάολο δουλειά ήταν αυτή που είχε η Peana στην Αθήνα; Που την ήξερε την Αθήνα και τις δουλειές της; Πότε πρόλαβε και την έμαθε;

Κάτι πήγε να πει, κάτι ν' αντιδράσει. Πρώτα της πρότεινε να φωνάξουν τη φίλη της στη Σίφνο, μα η Peana του αποκρίθηκε ότι αυτό δε γινόταν. Είχε δουλειές πολλές η φίλη της, δε μπορούσε να ταξιδέψει. «Ακούς εκεί έχει δουλειές! Εδώ καιγόμαστε κι η φίλη έχει δουλειές!» έτσι το συλλογίστηκε κρυφά ο Σοφοκλής. Περιορίστηκε όμως να της ζητήσει να πάει κι αυτός μαζί της στην Αθήνα.

«Σοφοκλή γιατί βρε με στεναχωρείς; Σου είπα αύριο φεύγω, σε δυο μέρες είμαι πίσω. Είναι μια φίλη μου, απ' το βόλεϋ, στην Αθήνα. Θέλω να τη δω, αυτό είναι όλο! Τι να σε κάνω εσένα μαζί μου; Φοβάσαι μη χαθώ; Όχι ρε συ δε θέλω νά 'ρθεις. Και σε παρακαλώ να λείπουν τα νάζια κι οι ζήλιες! Ακούς εκεί νά 'ρθεις μαζί μου! Ούτε να το σκέφτεσαι! Α... δε θα τα πάμε καλά αν συνεχίσεις έτσι». Έτσι μίλησε η Peana κι ο Σοφοκλής βρέθηκε ξανά σ' αδιέξοδο. Να πιέσει δεν έβλεπε να φέρνει αποτέλεσμα.

«Εντάξει Peana, εντάξει, δυο μέρες μόνο, έτσι; Δεν αντέχω περισσότερο! Μετά πρέπει να συζητήσουμε για

το πού θα μείνουμε στην Ελλάδα. Εγώ σε λίγους μήνες παίρνω το πτυχίο μου, πρέπει μετά να κάνω ειδικότητα, εδώ πια, στην Ελλάδα. Να γυρίσουμε οριστικά να εγκατασταθούμε. Πρέπει να τα συζητήσουμε όλ' αυτά. Έτσι δεν είναι; Καιρός δεν είναι;» απάντησε ο Σοφοκλής, αφήνοντας το βγει το παράπονό του, που η γυναίκα του τρέχει σε μια άγνωστη πόλη με τις φίλες της και τον αφήνει πάλι μονάχο του.

Και συμπλήρωσε μετά, με τόνο στοργικό.

«Να προσέχεις στην Αθήνα, είναι μεγάλη πόλη, έχει κινδύνους πολλούς εκεί».

* * *

Στο καράβι για την Αθήνα, η Peana σκέφτηκε ότι είχε φτάσει η ώρα. Δεν είχε πια νόημα η καθυστέρηση, δε βοηθούσε σε τίποτα. Είχε πια τα χαρτιά που χρειαζόταν, για να μην την κυνηγάει η αστυνομία, είχε λίγα λεφτά, αρκετά για τον πρώτο καιρό, καιρός ήταν πια να ξεφόρτωνε στη χωματερή όλα τ' άλλα που της περίσσευαν. Κάθισε σε μια καρέκλα, στο κατάστρωμα του πλοίου, πήρε ένα μολύβι και χαρτί κι άρχισε να γράφει. Στο Σοφοκλή. Κι άρχισε να γράφει αληθινά, χωρίς περιστροφές. Σκέφτηκε για μια στιγμή να σταλάξει πού και πού και καμιά κουβέντα συμπάθειας και συγγνώμης, που τον είχε έτσι εξαπατήσει. Κούνησε το κεφάλι κι αποφάσισε ότι δεν είχε κανένα νόημα.

Δέκα αράδες έγραψε η Peana. Και σε δέκα αράδες μέσα τον αποκάλεσε έναν κλασικό ανόητο, που τον κατάλαβε απ' την πρώτη στιγμή που τον είδε, τότε που μπήκε στο γήπεδο για το δήθεν αυτόγραφο. Του είπε μετά ότι

δε νιώθει τίποτα γι' αυτόν, και κάθε φορά που έκαναν έρωτα, της ήταν απόλυτα αδιάφορος έως αηδιαστικός. Τέλος ότi τον χρησιμοποίησε για να βγει απ' την κόλαση που ζούσε. Αυτό ήταν όλο. Όσο για το μέλλον, θα 'μενε στην Αθήνα, δε θα την ξανάβλεπε ποτέ του. Του είπε να έβαζε μπροστά να βγάλει διαζύγιο, δεν την ενδιέφερε καθόλου. Δεν ήξερε πόσο καιρό θα του 'παιρνε αλλά αυτή δε θα τον εμπόδιζε φυσικά σε τίποτα. Ας έκανε ό,τι ήθελε. Το γράμμα που του έστελνε θα του ήταν ίσως χρήσιμο για να ξεμπερδέψει γρήγορα.

Σκέφτηκε για μια στιγμή τον πατέρα της, τον Antonin. Τον σκέφτηκε και χλόμιασε στην ιδέα ότi θα μπορούσε ποτέ να μάθει κάτι. Ότi θα μπορούσε να φτάσει μέχρι την Orsova ο Σοφοκλής. Σηκώθηκε, πλησίασε στην κουπαστή του πλοίου, αγνάντεψε τη θάλασσα.

Και τότε ηρέμησε ξανά. Η αύρα της ελευθερίας της, τη γαλήνεψε. Της θύμισε ότi τα είχε φροντίσει όλα, καλά. Ότi είχε πάρει όλα τα μέτρα να μη μπορέσει ποτέ να φτάσει ο Σοφοκλής στον Antonin. Ότi δεν είχε κάνει κανένα απολύτως λάθος.

Μ' αυτόν τον σίγουρο αέρα ξαναγύρισε στη θέση της. Χαμογέλασε, έβαλε το γράμμα σ' ένα φάκελο έγραψε μια διεύθυνση και τ' άφησε παραδίπλα. Αγόρασε και μια μπύρα. Πήρε μια βαθιά ανάσα.

«Στην υγεία μου, χρόνια μου πολλά! Πάει κι αυτό, επιτέλους ελεύθερη!» μονολόγησε.

Είχε γενέθλια, ήταν δεκαοκτώ χρονών.

* * *

Ο Σοφοκλής στην αρχή δεν πίστευε στα μάτια του. Διά-

βαζε και ξαναδιάβαζε κι αρνιόταν να πιστέψει αυτά που του 'γραφε. Σκέφτηκε να βρει τον πατέρα της κι αμέσως κατάλαβε ότι δεν είχε τίποτα, ούτε τηλέφωνο ούτε διεύθυνση δικιά του. Και κάποια μικρή πόλη που του είχε αναφέρει, διαπίστωσε γρήγορα ότι δεν είχε κανέναν με το όνομα του πατέρα της. Τον είχε απόλυτα εξαπατήσει. Κάθε τι που του είχε πει ήταν ψέμα.

Στην αρχή θύμωσε, σκέφτηκε ότι δε μπορεί, κάπως θα έβρισκε τα ίχνη της, κάπως θα έφτανε στον πατέρα της και μετά στην ίδια. Και μια στιγμή, έτσι απότομα, το πήρε απόφαση. Τι ακριβώς προσδοκούσε μ' αυτή την αναζήτηση που σκεφτόταν να ξεκινήσει; Αυτό το ερώτημα έβαλε στον εαυτό του. Κι απάντηση δεν έδωσε.

Έτσι γίνεται συχνά στα μεγάλα σοκ. Βαστάνε λίγο. Σε πλημμυρίζει μετά η ματαιότητα. Παραιτείσαι. Δεν είπες λοιπόν τίποτα και σε κανέναν. Ούτε έδωσε καμιά συνέχεια. Ευτυχώς η μάνα του ήταν τέτοια στόφα που δεν πήγαινε ο νους της στο κακό.

Έβγαλε εισιτήριο για την Αθήνα και μετά ξαναγύρισε στο Βουκουρέστι. Για να ολοκληρώσει τις σπουδές του. Ίσως και για κανένα νέο αυτόγραφο.

* * *

Χαράζει πάνω απ' την πόλη, μια γλυκιά, ανοιξιάτικη μέρα ανατέλλει. Ανεβαίνει αργά ο ήλιος στον ουρανό, ανεβαίνει, πιο γοργά, κι η κίνηση στους δρόμους και στα πεζοδρόμια.

Μια ψηλή, γυναικεία φιγούρα περπατά, ανηφορίζει σιγά σιγά την Πατησίων. Φορά μια μακριά καπαρντίνα, καλά δεμένη στη μέση, λιγάκι αταίριαστη για την εποχή

και τη θερμοκρασία της ζεστής μέρας που μόλις ξεκίνησε. Φορά κι ένα μαντήλι, σαν αυτό που φοράν οι ευλαβικές πιστές όταν πηγαίνουν και προσκυνάν στην εκκλησία. Καπαρντίνα και μαντήλα κρύβουν την ομορφιά της Peana, τη βοηθάν να περνά απαρατήρητη.

Κρύβουν και τη γύμνια της. Κάτω απ' την καπαρντίνα δε φορά παρά μόνο εσώρουχα, ζαρτιέρες. Ένα μεγάλο, φουσκωμένο, τσαντάκι, με τα έσοδα της μέρας κρέμεται, καλά κρυμμένο, απ' τον ώμο της. Η φιγούρα, στρίβει στα στενά της Κυψέλης, περνά από ένα έρημο ακόμη εκκλησάκι, μπαίνει, ανάβει ένα κερί, προσκυνάει δυο τρεις εικόνες αφήνει κάτι μικρά χαρτονομίσματα στο παγκάρι και φεύγει μετά γρήγορα για το σπίτι της. Οδός Αμοργού. Κυκλαδίτικο νησί. Κοντά στη Σίφνο. Βλέπει ένα γράμμα, το παίρνει τ' ανοίγει. Είναι απ' τον πατέρα της, απ' το χωριό στη Ρουμανία. «Όλοι είναι καλά, τα πράγματα όμως είναι χάλια». Έτσι της λέει. Κουνά το κεφάλι της η Peana. Τη ρωτά μετά πώς είναι ο Σοφοκλής, πότε θα πάνε στη Σίφνο, αν θα πάνε σύντομα στη Ρουμανία. Κι άλλα τέτοια.

Αφήνει το γράμμα, βάζει τα πολλά μεγάλα χαρτονομίσματα σ' ένα συρτάρι, βγάζει και την καπαρντίνα. Πέφτει και κοιμάται.

* * *

Αθήνα, 1986. Οι αγελάδες είναι παχιές, καλοθρεμμένες. Ρέει το χρήμα χωρίς κανείς να πολυσκοτίζεται πού είναι η πηγή του ποταμιού. Κι η Peana μπαίνει κι αυτή στο ποτάμι να πάρει το δικό της μερτικό. Ανεμπόδιστα. Τόση προσπάθεια εξάλλου έκανε για να φτάσει στο πο-

τάμι, για να πει νερό, να κολυμπήσει. Κάποιοι αστείοι άνθρωποι θα προσπαθήσουν να την εμποδίσουν. Καλοθελητές, θα ζητήσουν να προσφέρουν υπηρεσίες. Προστασία κι άλλα τέτοια. Αστέρι των πολεμικών τεχνών είναι, τους ξυλοφορτώνει εύκολα. Σιγά μη χρειάζεται βοήθεια να κολυμπήσει στο ποτάμι! Το ποτάμι όλο και βαθαινει, καινούργιοι παραπόταμοι ξανοίγονται μπροστά της κάθε μέρα. Όμως η Peana είναι αθλήτρια, άσπος του καράτε και του βόλεϊ. Το καλοδέχεται, έτσι βαθύ που γίνεται, με τα τόσα δώρα που κουβαλά μέσα του.

Ο θρύλος της εξαπλώνεται σιγά σιγά σ' όλο το λεκανοπέδιο. Στην άλλη κοινωνία. Στην αθέατη, στη λιγότερο επίσημη. Σ' αυτή που δεν τη γράφουν σχεδόν ποτέ οι εφημερίδες. Μέρα τη μέρα η αξία της ανεβαίνει κατακόρυφα στο ανεπίσημο χρηματιστήριο της σάρκας. Κι η δύναμή της, η φήμη που απόκτησε με το ξυλοφόρτωμα που χάρισε άφθονο όταν χρειάστηκε, κυκλοφορεί κι αυτή γρήγορα. Την περιβάλλει πια ένας μοναδικός, ένας σπάνιος αέρας θαυμασμού και μυστηρίου. Ένας αέρας που φυσάει κυρίως προς τις καλές γειτονιές. Εκεί που δε ζει η χυδαία πλέμπα, που τέρπεται μόνο με τη σάρκα, που δεν καταλαβαίνει τίποτα από τέτοια σπάνια μυστήρια και γι' αυτό δε θέλει και να τα πληρώσει. Εκεί που ζουν πολιτικοί κι επιχειρηματίες. Που μαγεύονται απ' όλ' αυτά τα σπάνια χαρίσματα της Peana. Και της προσφέρουν και τζάμπα προστασία. Καλοδεχούμενη κι αυτή! Όλοι αυτοί που έχει δείρει τον τελευταίο καιρό, μπορεί απ' τη λύσσα τους να συνασπιστούν. Έτσι που τους χάλασε την πιάτσα, που τους χάλασε και τη μούρη. Καλοδεχούμενη λοιπόν η δωρεάν φύλαξη! Αυτή που έχει ως αγνό κίνητρο το θαυμασμό για το σπάνιο κι όχι την ιδιοτέλεια και το φτηνό

πλουτισμό που είχαν στο νου τους οι άλλοι, εκείνοι οι δαρμένοι. Εξάλλου, τώρα που ο θρύλος έχει φτιαχτεί, δεν είναι σωστό να δέρνει πια η ίδια και ν' αποσπάται έτσι απ' τα βασικά της καθήκοντα.

* * *

Κολυμπά στο ποτάμι η Peana. Ασταμάτητα. Κολυμπά και σωρεύει χρήμα, αυτό μόνο κάνει. Ψυχρά, τυφλά. Χωρίς ντροπή κι αηδία κι άλλα τέτοια πράγματα που αρμόζουν σε κείνους που βλέπουν. Η ίδια ζει τώρα πέρα απ' αυτά. Κρύβεται απ' αυτά. Για την ίδια, το μόνο φως που περνάει μέσα της είναι κείνο το προγραμματισμένο, το ελεγχόμενο. Απ' τα καντήλια που τρεμοσβήνουν, στο εκκλησάκι, κάθε φορά που τη φέρνουν τα βήματά της από κει.

Κι αν μια μέρα κουραστεί η ίδια να κολυμπά, όπως το βλέπει, όπως το καταλαβαίνει ότι θα γίνει κι αυτό κάποια στιγμή, θα δει τότε τι θα κάνει. Κάποια λύση θα βρει και τότε, όπως πάντα έβρισκε. Αυτό είναι το εύκολο.

Αν όμως δει, μια μέρα, κάποιο φως απρόβλεπτο, αναπάντεχο; Αυτό πώς άραγε θα το διαχειριστεί; Αν φωτίσει εκεί που τώρα δε βλέπει, αν φέρει πόνο στα μάτια; Θα το αντέξει η ξεσυνήθιστη ματιά της, να δει αυτά που μένουν σήμερα κρυμμένα, ξεχασμένα; Αν μετά, το φως περάσει μέσα της και λάμψει κι η ίδια;

Ή μήπως έτσι προδοθεί; Ή μήπως γίνει απλά τότε στόχος, εύκολος;

Μέρος II - 1986 ... 1991

Τα επόμενα χρόνια

Περνάει κάποια στιγμή ο χειμώνας, περνάει κι η θλίψη κι ο θυμός. Έτσι το 'χει προβλέψει η φύση. Έτσι έγινε και με τον Ορέστη, μετά την απροσδόκητη φυγή της Άννας.

Μετά από μια πολύμηνη και βασανιστική περιπλάνηση έφτασε σ' ένα νέο σημείο ισοροπίας. Έδιωχνε απ' την καθημερινότητά του, αυτόματα, χωρίς προσπάθεια, κάθε τι που τον γύριζε πίσω. Κάθε τι που τον έφερνε ξανά αντιμέτωπο με τη μνήμη της μεγάλης του εκείνης λάμψης καθώς και με τη δύσκολη εποχή που ακολούθησε. Εκείνη της εξορίας του απ' τον παλιό του κόσμο. Τα διέγραφε σιγά σιγά όλ' αυτά από μέσα του. Για να μπορέσει να υπάρξει, έπρεπε να τα βάλει πια οριστικά στην άκρη, να τ' αφήσει να ξεθωριάσουν, να χαθούν.

Ένα απ' αυτά που γύριζαν τον Ορέστη πίσω, στον παλιό του κόσμο, ήταν κι ο φίλος του ο Χάρης. Ο Χάρης ήταν παιδικός φίλος, η σχέση κι η φιλία τους χάνονταν πίσω στις πρώτες μνήμες ζωής και χαράς των δυο τους. Κι έμεινε η σχέση τους έτσι, δυνατή, για πολλά χρόνια.

Αργότερα, στην εφηβεία, ο Χάρης γνωρίστηκε με την Έλενα. Η Έλενα όμως ήταν από άλλο καλούπι, δεν ταίριαζε πουθενά με τον κόσμο που 'χαν, όλα αυτά τα χρόνια, φτιάξει οι δυο τους. Κι έτσι ο Ορέστης ποτέ στ' αλήθεια δεν κατάλαβε τι ήταν αυτό που τράβηξε το φίλο του στην Έλενα. Μα κι ο Χάρης θα 'χε ανάλογες δυσκολίες λίγο αργότερα, όταν ο Ορέστης θα σχετιζόταν με την Άννα.

Ούτε αυτός θα το κατάφερνε να δει στ' αλήθεια μες στη σχέση τους.

Και σαν να μην έφταναν αυτά, την απόσταση που, με τον καιρό, χτιζόταν ανάμεσά τους τη σιγοντάριζε και με το παραπάνω κι η φίλη του Χάρη και το παράλογο και συμπλεγματικό μίσος που την κυρίευσε απ' την πρώτη στιγμή που είδε τον Ορέστη. Αυτή της η απέχθεια ήταν πρωτίστως που κρατούσε το Χάρη μακριά απ' το φίλο του, που τον εμπόδιζε να δει από πιο κοντά τη ζωή του, να καταλάβει αυτό που συντηρούσε το μεγάλο ερωτικό πάθος του Ορέστη και τη λάμψη του, εκείνη τη μεγάλη και φωτεινή μα και τόσο σύντομη εποχή.

Στην αρχή, η απόσταση αυτή άφηνε και στους δυο τους μια μεγάλη πίκρα. Αυτή η πίκρα ήταν πια ο κοινός τους τόπος. Αυτή ήταν το μόνο που θα μοιράζονταν πια. Η πίκρα για το πώς ήρθαν έτσι τα πράγματα, για το πώς φτιάχτηκε ανάμεσά τους εκείνο το μεγάλο χάσμα. Για το πώς έπαυσε να είναι ο ένας απαραίτητος για τον άλλο. Κι ίσως ακόμη περισσότερο για κείνο, τ' άλλο. Για το που έχασε ο ένας τη χαρά για το καλό του άλλου. Ή μάλλον για το που κανείς, απ' τους δυο τους, δε μπορούσε καν να καταλάβει το καλό του άλλου, πόσο μάλλον να χαρεί γι' αυτό.

Τέλος, το χειρότερο ήταν ακόμη μπροστά τους. Δεν είχε ακόμη συμβεί. Θα ερχόταν τον επόμενο καιρό, μετά που θα έκανε τον κύκλο της και θα εξαντλούταν η τωρινή, μεγάλη τους, πίκρα.

* * *

Με τη φυγή της Άννας, όταν ο Ορέστης βυθιζόταν στο

σκοτάδι, ο Χάρης ήταν κιόλας πολύ μακριά του για να δει στ' αλήθεια το στιδήποτε. Κάτι πληροφορήθηκε, μα η απόστασή τους ήταν πια τόση, που δε μπορούσε να φτιαχτεί στεναχώρια, πραγματική. Μετά, η φίλη του, η Έλενα, ωφελήθηκε πολύ απ' την εξέλιξη. Η εξαφάνιση του Ορέστη ήταν καλό σημάδι. Έστω κι αν η Έλενα δεν έμαθε ποτέ λεπτομέρειες, έβλεπε ότι ο Ορέστης έβγαινε, κατά πώς φαινότανε, ολότελα απ' τη ζωή τους. Ίσως γλίτωναν απ' αυτόν για πάντα κι οριστικά. Κι έφερνε η πιθανότητα αυτή αγαλλίαση. Και πέραγα μετά η αγαλλίαση της Έλενας και στην ψυχή του Χάρη και τον κρατούσε κι αυτόν, μ' απόλυτο πια τρόπο, έξω απ' το δύσκολο κι εξόριστο δρόμο του φίλου του.

Κι έτσι, ποτέ ο Χάρης δεν είδε ούτε υποψιάστηκε κάτι για τους μήνες εκείνους, του ατέλειωτου δρόμου του Ορέστη.

* * *

Και τώρα που ο Ορέστης επιχειρεί να επιστρέψει στη νέα του ζωή, τώρα που βάζει στην άκρη κάθε τι του παλιού του κόσμου, ο Χάρης δε μπορεί βέβαια ν' αποτελέσει εξαίρεση. Ο Ορέστης έχει πια φύγει οριστικά απ' τον κόσμο του Χάρη. Τον έδιωξε η ζωή, η τύχη, τον εξόρισαν αλλού. Χωρίς να ξέρει το γιατί. Τώρα πια δε μπορεί να επιστρέψει πάλι εκεί. Μ' αυτόν, με τον παλιό του κόσμο, δε μπορεί πια ν' ανταλλάξει τίποτα. Ούτε χαρά, ούτε λύπη. Σιγά σιγά τον ξεχνά, τον αφήνει να βυθίζεται στην αδιαφορία και στη λησμονιά. Κι η προοπτική να ξαναμίγανε, με το Χάρη, φαινόταν τόσο μακρινή, που κάθε φορά που περνούσε μια τέτοια πιθανότητα απ' το μυαλό

του Ορέστη του 'φερνε πάντα ένα χαμόγελο. Σαν αυτό που φέρνει η μάταια σκέψη για κάτι που 'χει οριστικά πεθάνει.

* * *

Όσο για την Άννα, αυτή τη σκεφτόταν. Πού και πού, χωρίς πίκρα, χωρίς στεναχώρια, χωρίς προσμονή. Χωρίς αντίλογο ή παράπονο. Μ' ένα δικό του, ιδιαίτερο κι ουδέτερο τρόπο. Εξάλλου, όλη αυτή την περίοδο, κανείς δεν τον ρώτησε κάτι, κανείς δε σκάλισε κάτι επίμονα. Μόνο ο Γιώργος, ο μπάρμαν του Ζέπελιν όπου είχαν οι δυο τους, ο Ορέστης κι η Άννα, γνωριστεί, κάτι τον ρώτησε μια φορά. Του απάντησε τότε ο Ορέστης ότι είχαν χωρίσει κι είχαν πια χαθεί για τα καλά. Κι έγινε το ύφος του τότε τόσο απόμακρο, τόσο στεγνό κι ουδέτερο, που σχεδόν τον τρώμαξε το Γιώργο και τον αποθάρρυνε στην ιδέα να ρωτήσει κάτι περισσότερο. Κι έτσι που δεν ήξερε τι να υποθέσει, τ' άφησε το θέμα, χωρίς σχόλιο, και χωρίς άλλη, δεύτερη σκέψη.

Κι άλλη μια φορά πάλι, του είπε η Ιουλία, μια γειτόνισσα και συμφοιτήτρια στο πολυτεχνείο, που ήξερε για τη σχέση του με την Άννα, του είπε ότι έτσι μακρινός κι απόκοσμος που έδειχνε, αναρωτιόταν, η ίδια, αν την είχε πια ξεπεράσει την ερωτική απογοήτευση.

Ερωτική απογοήτευση! Χαμογέλασε μέσα του ο Ορέστης. Χαμογέλασε γιατί ποτέ δεν είχε σκεφτεί αυτή τη φράση. Κι όταν, με την ευκαιρία της ερώτησης της Ιουλίας, την έβαλε, την ερωτική απογοήτευση, στο ζύγι κι έβαλε απ' την άλλη μεριά τους μήνες εκείνους της εξορίας, του φάνηκαν οι λέξεις της Ιουλίας τόσο παράταιρες, τόσο

απλοϊκές και παιδικές! Όμως να της εξηγήσει κάτι ούτε ένωθε να μπορεί ούτε και να θέλει. Απ' την άλλη βέβαια το καταλάβαινε ότι το εξωτερικό μάτι κάτι τέτοιο θα 'βλεπε, κάπως έτσι θα την καταλάβαινε και θα τη διάβαζε την ψυχή του. Λάθος λοιπόν ίσως να μην ήταν, ολότελα, η σκέψη της Ιουλίας.

Κι είπε έτσι ένα ψέμα στην Ιουλία ότι, ναι, κάτι τέτοιο ήταν. Και πρόσθεσε μετά κι ένα δεύτερο ψέμα ότι προτιμούσε να μην το συζητά αυτό το θέμα, γιατί τον στεναχωρούσε.

Ήταν αρκετή η αντίδραση αυτή για να μην του ξαναμιλήσει ποτέ γι' αυτά η Ιουλία. Όταν βρίσκονταν καμιά φορά, του μιλούσε για τον εαυτό της και το δικό της κόσμο. Κι ο Ορέστης το προτιμούσε αυτό. Ένωθε μια όμορφη ηρεμία με τις ιστορίες και τις περιπέτειες της Ιουλίας. Κι ήταν καλός ακροατής κι έλεγε και τη γνώμη του καμιά φορά, που συνήθως εντυπωσίαζε την Ιουλία, αφού έρχονταν συχνά οι εξελίξεις και, προς έκπληξή της, συνήθως την επιβεβαίωναν, τη γνώμη του Ορέστη.

Ήταν έτσι και για τους δυο τους αυτή η σχέση μια καλά οριοθετημένη, ξεκούραστη κι ευχάριστη φιλία.

* * *

Η Ιουλία κι οι άλλοι ρηχοί φίλοι του Ορέστη αυτής της μακριάς εποχής ζούσαν όμως έξω απ' τη λεπτή κρούστα, την επιφανειακή κι εύθραυστη κρούστα του Ορέστη, την ειδικά σχεδιασμένη για τους άλλους, τους τριγύρω. Κι όσοι ζούσαν έξω απ' την κρούστα αυτή, ξεγελιόνταν, μιλούσαν για έναν ισορροπημένο άνθρωπο, ευχάριστο, κοινωνικό, δημιουργικό. Που τα κατάφερνε καλά όπου και μ' ότι

και ν' ασχολιόταν. Και με τις σπουδές και με τον αθλητισμό και με τις σχέσεις και τις φιλίες που ακολούθησαν στα χρόνια τα φοιτητικά. Κι όσο ανάλαφρη και να 'ταν αυτή η κρούστα, όσο απαραίτητη και προστατευτική και να 'ταν, υπήρχαν φορές που γινότανε κουραστική. Φορές που ο Ορέστης παθιαζόταν να την ξεφορτωθεί.

Κι όταν την έβγαζε από πάνω του, την προστατευτική του κρούστα, και την άφηγε πίσω του, σπίτι του, είχε τότε πολλά καινούργια, δικά του στέκια, όπου ζούσε μια άλλη, πιο δική του ζωή. Στέκια που δεν τον γνώρισαν παρά πρόσφατα κι άρα δεν υπήρχε κίνδυνος να τον γυρίσουν να κοιτάξει πίσω. Εδώ, χωρίς την κρούστα, δε φάνταζε παράξενος κι αλλαγμένος, ούτε χρειαζόταν ν' απαντά σ' εύλογα ερωτήματα και να εξηγεί πώς είναι και τι κάνει. Κι όλα αυτά ήταν που έφεραν την αλλιώςτικη εκείνη, την πιο βαθιά κι αληθινή ξεκούραση. Εκείνη που κυρίως χρειαζόταν κι είχε ανάγκη.

Στα μέρη αυτά συναντούσε πολύ κόσμο, διάφορο, που ζητούσε απλά πράγματα. Κι ήταν όλα τούτα τα στέκια ίδια, πανομοιότυπα μεταξύ τους. Ανάκατοι χώροι, ανάκατοι άνθρωποι, που φάχγανε ξεκούραση και παρέα. Μέσα σ' όλα τους ξεχώρισε ο Ορέστης ένα μπαρ, το λέγαν Stairway. Είχε μουσική που του άρεσε, κι είχε μετά πολλούς χώρους εσωτερικούς για το χειμώνα αλλά κι υπαίθριους, με μια μεγάλη ευρύχωρη βεράντα ακριβώς πάνω απ' το Τουρκολίμανο. Με μια πολύ ανοιχτή κι ωραία θέα, απ' όπου φαινόταν μέχρι κι η Γλυφάδα κι ακόμη πιο πέρα, όλη η ακτή του Σαρωνικού.

Ο Ορέστης έμενε μακριά, στο κέντρο της Αθήνας. Αυτό όμως δεν τον εμπόδιζε να κατεβαίνει με το τρένο, συνήθως, στο Φάληρο και ν' ανηφορίζει μετά το δρόμο για το

Stairway. Κι ανάποδα για την επιστροφή.

Γνωρίστηκε εκεί με τους δυο ιδιοκτήτες, δυο αδέρφια δίδυμα, τη Μαρία και το Θωμά και με τις τρεις τέσσερις σερβιτόρες που εργάζονταν στο μαγαζί. Έλεγαν καμιά τυπική κουβέντα, αυτό ήταν όλο.

* * *

Κι εκτός απ' τη μουσική και την ωραία θέα, την κοντινή στο Τουρκολίμανο και την πιο μακρινή προς τη Γλυφάδα, γνωρίστηκε ο Ορέστης στο Stairway κι έκανε σχέσεις και με πολλές γυναίκες. Σχέσεις σύντομες, μέρες, βδομάδες. Όχι από σχέδιο, μα απ' το δρόμο που έπαιρναν από μόνα τους, τα ίδια τα πράγματα.

Σχέσεις κι αυτές ουδέτερες, επίπεδες. Με τρόπαιο το γυναικείο κορμί κι ένα σύντομο, αθλητικό σεξ.

* * *

Μια μέρα ο Θωμάς κάθισε στο τραπέζι του. Αφού είπαν πρώτα κάποια γενικά και τυπικά λόγια, προχώρησε μετά ο Θωμάς τη συζήτηση λίγο πιο πέρα.

«Ρε συ Ορέστη, έρχεσαι εδώ, πάνω απ' ένα χρόνο. Σε νιώθουμε λίγο και δικό μας άνθρωπο κι ας μην έχουμε ακόμη μιλήσει ποτέ ιδιαίτερα. Σε βλέπω πώς κινείσαι εδώ μέσα, καταλαβαίνω ότι δεν ψάχνεις κάτι, ας το πούμε σοβαρό. Δεν έχω πρόβλημα ρε συ μ' αυτό, τι λόγος μου πέφτει άλλωστε! Συμβαίνει όμως κάτι και σκέφτηκα, έτσι να στο πω. Ξέρεις, είναι μια εδώ πέρα που σε γουστάρει πολύ, πώς να στο πω, σ' έχει ερωτευθεί. Τώρα ξέρεις, είναι λίγο φίλη μου η Ελένη, έτσι τη λένε. Κι έτσι είπα να

μεσολαβήσω, να σου το πω, χωρίς να πω κάτι κι εκείνης».

Φάνηκε στο μεταξύ κι η Μαρία η αδερφή του Θωμά και κάθισε μαζί τους. Είδε ο Ορέστης στο ύφος της ότι πρέπει να 'ταν ενήμερη για τη συζήτηση που γινόταν.

Ο Ορέστης την κοίταξε και την καλησπέρισε. Η Μαρία φάνηκε να γνωρίζει ακριβώς το σημείο που βρισκόταν η συζήτηση. Περίμενε κι αυτή την απάντηση του Ορέστη. Μετά ο Ορέστης γύρισε στο Θωμά.

«Ποια είναι η Ελένη Θωμά, εκείνη ακριβώς πίσω μου στο μπαρ με το κόκκινο παντελόνι;»

Παραξευεύτηκαν κι ο Θωμάς κι η αδερφή του. Μετά συνέχισε η Μαρία. Τον ρώτησε.

«Ναι Ορέστη, αυτή είναι, την έχεις προσέξει;»

«Ναι, την έχω προσέξει», απάντησε ο Ορέστης, κάπως αφηρημένα όμως, αφήνοντας αμφιβολίες για το τι ακριβώς ήθελε να πει. Και συνέχισε μετά το ίδιο παράξενα.

«Πώς να μην την προσέξω, έτσι ωραία γυναίκα που είναι με τέτοια γλυκιά έκφραση;»

Αλληλοκοιτάχτηκαν ο Θωμάς με τη Μαρία. Είδαν τις ελπίδες τους να φουντώνουν. Συνέχισε η Μαρία.

«Και τι σκέφτεσαι λοιπόν Ορέστη; Θα της πεις τίποτα;»

Σίγησε για μια στιγμή ο Ορέστης. Τους φάνηκε ουδέτερος, διστακτικός, σαν να μην το 'χε αποφασίσει. Σαν κάτι να τον εμπόδιζε. Τον ρώτησε μετά η Μαρία.

«Τρέχει κάτι άλλο μήπως, αυτή την εποχή;»

Ο Ορέστης την κοίταξε, χωρίς ν' αλλάξει σε κάτι το ουδέτερο ύφος του. Μετά της απάντησε.

«Όχι Μαρία, δεν τρέχει κάτι άλλο».

«Και τότε Ορέστη, τι λες, το σκέφτεσαι;» συνέχισε η Μαρία που είχε πια τον πρώτο λόγο.

Ο Ορέστης άλλαξε βλέμμα. Εκείνος ο δισταγμός που είχε φανεί στην αρχή, χάθηκε πια, έγινε απόφαση. Μετά της απάντησε.

«Ναι Μαρία το σκέφτομαι, ή για να 'μαι απόλυτα ακριβής, μόλις τ' αποφάσισα».

Ο Θωμάς κι η Μαρία δεν ήξεραν αν έπρεπε να χαρούν. Τους φάνηκε παράξενη και γρήγορη η αλλαγή που είδανε, ο μεγάλος δρόμος που διένυσε ο Ορέστης απ' την αδιαφορία μέχρι την απόφαση, κι αυτό μέσα σε μερικά μόνο δευτερόλεπτα. Απ' την άλλη βέβαια, έτσι δε συμβαίνει συχνά σ' αυτά τα θέματα; Είδαν κι αυτή την πλευρά.

«Εντάξει Ορέστη, όπως θες. Αν όμως σκέφτεσαι να κάνεις κάτι άσε το καλύτερα για μια άλλη μέρα. Δε θέλω να φανεί ότι σου είπαμε κάτι εμείς. Η Ελένη εξάλλου έρχεται συχνά εδώ πέρα, δε θα 'χεις καμιά δυσκολία. Γεια σου Ορέστη», χαιρέτησε ο Θωμάς και σηκώθηκε μαζί με τη Μαρία και γύρισαν στο μπαρ. Και στείλανε κι ένα ποτό, κέρασμα απ' το μαγαζί, στο τραπέζι του Ορέστη.

* * *

Ο Ορέστης σχετίστηκε σύντομα με την Ελένη. Αυτή ήταν όπως του το 'χανε πει ο Θωμάς κι η Μαρία. Ερωτευμένη. Κι όταν είδε τον Ορέστη ν' ανταποκρίνεται στα αισθήματά της ο έρωτας φούντωσε κι άλλο.

Ο Ορέστης τής ζήτησε να κάνουν έρωτα απ' την πρώτη μέρα. Η Ελένη αρνήθηκε, είπε ότι θέλει λίγο καιρό. Ο Ορέστης τής απάντησε ότι συμφωνεί, ότι καταλαβαίνει. Όλα έδειχναν να είναι φυσιολογικά.

Της φαινόταν καμιά φορά απόμακρος, αυτό μόνο. Αλλά κι αυτό το απέδωσε στο θέμα του σεξ. Το έβλεπε κι

αυτό να λύνεται μόλις θα κάνουν έρωτα.

Συζητούσε με τους φίλους της στο Stairway. Συμφωνούσαν κι αυτοί, αν και την κατακρίνανε και λίγο.

«Και συ ρε Ελένη, τι τα θέλεις αυτά με το χρόνο που χρειάζεσαι. Θα περάσουν όλ' αυτά μόλις το κάνετε», έτσι της λέγαν εν χορώ.

Κι όταν πέρασε ο λίγος καιρός που είχε ζητήσει κι είχε ανάγκη η Ελένη, άρχισε μετά να του δείχνει ότι είχε έρθει πια η ώρα. Όμως τώρα ο Ορέστης έδειχνε να μην το καταλαβαίνει, να μη βιάζεται.

Αυτό άρχισε ν' απασχολεί την Ελένη. Φούντωνε η επιθυμία, φούντωνε κι η απορία, για την αλλαγή της διάθεσης του Ορέστη. Ώσπου μια μέρα του το ζήτησε η ίδια.

«Ορέστη, θέλω να κάνουμε έρωτα, απόψε στο σπίτι μου», του είπε η Ελένη αφού είχε κουραστεί να τον περιμένει να πιαστεί απ' τις ευκαιρίες που του έδινε.

Συμφώνησε ο Ορέστης. Της είπε ότι θα πέραγα το βράδυ. Κι έτσι η Ελένη περίμενε τον Ορέστη νά 'ρθει, να κάνουν για πρώτη φορά έρωτα. Ήταν ξαναμμένη, είχε φτιάξει ατμόσφαιρα στο σπίτι, ήταν όλα έτοιμα. Έστω κι αν θα το προτιμούσε να ήταν αλλιώς, να της το 'χε ζητήσει ο Ορέστης και να 'χε κάνει αυτός όλες τις ετοιμασίες. Κι αυτή να κατέφθανε τώρα, παρά να τον περιμένει. «Ας είναι όμως, τι διαφορά έχει;» Έτσι σκέφτηκε όταν ακούστηκε το κουδούνι.

* * *

Δεν παρίστανε το δύσκολο ο Ορέστης, όπως υπέθεταν με βεβαιότητα αρκετοί απ' αυτούς που η Ελένη συζητούσε μαζί τους τα προσωπικά της. Στιγμή δεν υποκρίθηκε μαζί

της.

Δεν έβλεπε απλώς την επιθυμία της Ελένης. Αν την είχε δει θα 'χε βέβαια ανταποκριθεί αμέσως. Κι εκτός απ' την επιθυμία της Ελένης δεν έβλεπε και κάποια επιθυμία δικιά του, για να της το προτείνει ξανά. Το 'κανε μια φορά, μετά χάθηκε κι αυτό.

Έσβησε.

* * *

«Γεια σου Ορέστη», τον υποδέχθηκε.

«Γεια σου Ελένη», της απάντησε.

Η Ελένη τον αγκάλιασε μετά. Ο Ορέστης ανταποκρίθηκε.

Κι όλα ήταν φυσιολογικά κι αναμενόμενα μέχρι που η Ελένη άναψε ένα κερί και του είπε να του βάλει ένα ποτό. Τότε μόνο άλλαξε η φωνή του Ορέστη, άλλαξε κι η όψη του. Κι αντί για ποτό ζήτησε κάτι άλλο.

«Όχι Ελένη, γδύσου καλύτερα». Έτσι της μίλησε κι ένιωσε μια αλλόκοτη, ζωώδη έξαψη να τον κυριεύει.

Πάγωσε η Ελένη. Παρέλυσε. Δεν είχε δύναμη να πει ή να κάνει κάτι. Ούτε βέβαια να γδυθεί είχε δύναμη. Κι όταν την έγδυνε ο ίδιος, τόσο αλλιώς απ' αυτό που είχε φαντασιωθεί, δεν είχε δύναμη ν' αποδράσει ή ν' αντιδράσει ή έστω κάτι να πει. Αφέθηκε στα χέρια του, μ' ένα δάκρυ της μόνο για συντροφιά.

Αργότερα βρήκε τη δύναμη και του είπε ότι δε θέλει να συνεχίσουν. Κι ο Ορέστης, σηκώθηκε, ντύθηκε, πήγε προς την πόρτα και της είπε φεύγοντας, ανεπιτήδευτα και χωρίς καν να γυρίσει να την κοιτάξει.

«Όπως θέλεις Ελένη».

Έκλεισε μετά την πόρτα πίσω του, πήγε κάπου κοντά κι ήπιε μια μπύρα.

* * *

Ο Ορέστης σταμάτησε να πηγαίνει απ' το Stairway. Γύρισε το μυαλό του εκεί δυο τρεις φορές μόνο, χωρίς κάποια απορία, χωρίς ν' αναρωτηθεί κάτι για κείνον τον αλλιώςτικο πόθο, τότε, με την Ελένη. Σε λίγο καιρό το περιστατικό το είχε ολότελα ξεχάσει.

Λες κι είχε κάτι απ' όλ' αυτά την όποια σημασία!

Βρήκε εύκολα κάποιο άλλο στέκι. Μια κάποια άλλη Ελένη.

Απόσταση

Μια μέρα, μετά από καιρό, όταν ο Ορέστης είχε πια ολοκληρώσει τις σπουδές του κι ετοιμαζόταν να φύγει στο εξωτερικό για δουλειά, βρήκε στον τηλεφωνητή ένα μήνυμα απ' το Χάρη. Ζητούσε να τον δει. Έλεγε ότι κάτι σοβαρό του συνέβαινε.

Χαμογέλασε ο Ορέστης. Τι σοβαρό θα μπορούσε ποτέ να έχει συμβεί στο Χάρη, τόσο που να νιώθει την ανάγκη να το μηνύσει στον παλιό και ξεχασμένο φίλο του, με τον οποίο είχαν πια ξεκόψει εδώ και τόσο καιρό; Αναρωτιόταν τι θα μπορούσε ποτέ να 'ναι αυτό. Αναρωτιόταν χωρίς και να μπορεί ο νους του να πάει πουθενά. Ήταν τόσο μακρινός ο κόσμος του Χάρη στα μάτια του Ορέστη.

Με το Χάρη είχαν να βρεθούν σχεδόν δυο χρόνια. Η ζωή τους είχε πια άλλες σταθερές, έτρεχε πάνω σ' άλλες ράγες. Κι έφεραν αυτά μια αστρική απόσταση που ο Ορέστης δε λογάριαζε βέβαια ότι θα μπορούσε ποτέ πια να γεφυρωθεί. Την είχε αποδεχτεί ως φυσικό φαινόμενο, αναπότρεπτο κι οριστικό. Κι ούτε υπήρχε πια τίποτα από εκείνη την παλιά τη στεναχώρια, την πίκρα για την απόσταση που είχε επιβάλει ανάμεσά τους η Έλενα στην αρχή, η ίδια η ζωή μετά. Ήταν αλλιώςτικο τώρα, έδειχνε πιο οριστικό.

Κι έτσι ο Ορέστης πέρα απ' τη μικρή εκείνη παραξενιά που ένιωσε, δε σκέφτηκε ούτε είδε κάτι άλλο πίσω απ' το μήνυμα που πήρε. Θα μπορούσε να ήταν οτιδήποτε.

Μήνυμα απ' τη σχολή ή απ' την εταιρεία στη Γερμανία, όπου θα δούλευε. Τηλέφωνο από κάποια απ' τις πολλές φίλες του. Όλ' αυτά μες στο ίδιο κενό πέφτανε. Στο ίδιο βάραθρο. Χάνονταν το αμέσως επόμενο λεπτό, χωρίς ν' αφήσουν κάτι πίσω.

Κι όμως, να που τώρα σκέφτηκε να τηλεφωνήσει στο Χάρη! Ν' απαντήσει στο μήνυμά του. Κάποια επιθυμία καταχωνιασμένη, κρυμμένη ήταν, που κατάφερε φαίνεται και τον ξεγέλασε και βρήκε ζωντανή το δρόμο της μέχρι το θέλω του. Του έκανε τόση εντύπωση η αλλόκοτη αυτή σκέψη που έκανε. Φάνταζε αλήθεια τόσο παράξενο να πάρει το Χάρη τηλέφωνο!

Κι όμως, τελικά το αποφάσισε. Τηλεφώνησε στο Χάρη, με την ελπίδα να μη σηκώσει τουλάχιστον το τηλέφωνο η Έλενα. Φαίνεται όμως ότι έλειπαν κι οι δυο τους απ' το σπίτι κι απάντησε έτσι ο τηλεφωνητής. Άφησε λοιπόν κι αυτός μήνυμα. Του απάντησε όπως περίπου θ' απαντούσε στο νέο του εργοδότη, στη μεθαιριανή του φίλη, στον οποιονδήποτε. Του απάντησε τυπικά και του είπε να περάσει. Όποτε θέλει. Έκλεισε μετά το τηλέφωνο σηκώθηκε κι έφυγε. Μέχρι να κλείσει την πόρτα, είχε ξεχάσει ολότελα το παράξενο κι αναπάντεχο αίτημα του Χάρη.

Όταν επέστρεψε αργά το απόγευμα είδε το τηλέφωνο ν' αναβοσβήνει. Άκουσε το μήνυμα απάντηση του Χάρη. Του 'λεγε ότι θα πέραγα απ' τη γειτονιά του το βράδυ κι ότι θα του χτυπούσε. Κι ότι μόνο αν είχε αντίρρηση, τότε μόνο να του απαντούσε στο τηλέφωνο.

Τι αντίρρηση να 'χε όμως ο Ορέστης; Λες κι είχαν όλ' αυτά την οποιαδήποτε σημασία! Καμιά αντίρρηση δεν είχε, κι έτσι δεν απάντησε στο μήνυμα. Κι έτσι φάνηκε και στο κατώφλι του, νωρίς το βράδυ, ο Χάρης.

* * *

Κάτι όμως έδειχνε να διαφέρει σήμερα στο Χάρη. Το παρήρησε ο Ορέστης. Κι ήταν τόσο έντονη η αλλαγή, τόσο παράξενη η εικόνα του παλιού του φίλου, που μπορούσε και την έβλεπε μέχρι κι ο Ορέστης. Κατάφερε να περάσει μέσα απ' την αδιαφορία του, να διεγείρει τις αισθήσεις του.

Ο Χάρης έδειχνε αλλιώτικος, ταραγμένος, λυπημένος. Κι όλ' αυτά ήταν τόσο έκδηλα, τόσο πολύ επικρατούσαν στη μορφή και στην κίνησή του, που έκαναν εντύπωση στον Ορέστη. Φτιάχθηκε στην όψη του μια μικρή ανησυχία γι' αυτό που έβλεπε τώρα μπροστά του. Χωρίς αμφιβολία, κάτι σοβαρό συνέβαινε με το Χάρη. Κι αυτό το κάτι φάνηκε για μια στιγμή να γεφυρώνει κάπως τη μεγάλη απόσταση ανάμεσά τους.

«Χάρη, είναι τόσος καιρός!» ξεκίνησε να μιλά ο Ορέστης, παίρνοντας μια απόσταση απ' το Χάρη. Σαν να ζητούσε να δει αν είχε αλλάξει κάτι στο απόλυτα ταραγμένο παρουσιαστικό του φίλου του.

«Είναι Ορέστη, είναι! Λυπάμαι ρε συ, δικό μου φταίξιμο είναι που δεν έφαξα να σε βρω. Σκεφτόμουν, βλέπεις, εσύ έχεις τόσες δουλειές, τόσες φίλιες, γυναίκες, ίσως και να περίσσευα», απάντησε ο Χάρης. Έστω κι αν είχαν οι δυο τους χαθεί για χρόνο πολύ, κάποια θολά νέα για τη νέα ζωή του Ορέστη είχαν κυκλοφορήσει, είχαν φτάσει και στο Χάρη.

Χαμογέλασε ο Ορέστης. Συνέχισε μετά.

«Έτσι το σκέφτηκες λοιπόν; Σκέφτηκες ότι θα περίσσευες; Έτσι το σκέφτηκες;» Μεγάλωσε την απόσταση ο Ορέστης, γύρισε και την πλάτη του στο Χάρη. Μετά συ-

μπλήρωσε τη σκέψη του. Συνέχισε μ' έναν απρόσμενα σκληρό λόγο.

«Όμως Χάρη, πώς να περισσεύει κάτι όταν δεν υπάρχει, όταν δεν υπάρχει καθόλου. Αυτή είναι η αλήθεια Χάρη κι όχι ότι περίσσευα εγώ ή εσύ. Απλά δεν υπήρχαμε, δεν υπάρχουμε ο ένας για τον άλλο. Αυτή είναι η σωστή διατύπωση, κι όχι ότι κάποιος περίσσευε. Και λυπάμαι αν η αλήθεια αυτή σε στεναχωρεί».

Ούτε για μια στιγμή δεν είχε υποχωρήσει τ' αρχικό, ανήσυχο ύφος του Χάρη. Μόνο που τώρα ήρθε για μια στιγμή και προστέθηκε και μια γερή στρώση, ένα μείγμα ενοχής και στεναχώριας για το βαρύ λόγο του Ορέστη. Όμως ούτε τέτοια έμεινε για πολύ, η έκφρασή του. Κάτι άλλο έδειχνε να τον βασανίζει.

Μετά από λίγο του μίλησε, ξανά.

«Ορέστη, χώρισα. Με παράτησε Ορέστη, θα το πιστεύεις ποτέ; Μ' άφησε η Έλενα! Βρήκε άλλον, έτσι μου είπε, άλλον, που να μπορεί να τον εμπιστευτεί, που να 'χει σταθερά αισθήματα γι' αυτήν».

Έτσι μίλησε ο Χάρης και σαν να εκτονώθηκε για μια στιγμή η ένταση κι η ταραχή του.

Κάποιο χρόνο πριν θα 'χε ξαφνιαστεί ο Ορέστης. Τώρα όμως η αδιαφορία επικρατούσε, επιβαλλόταν. Κι έτσι αρκέστηκε να γυρίσει μόνο προς τη μεριά του και να κοιτάει αμίλητος το Χάρη, χωρίς ο νους του να πηγαίνει πουθενά.

Κι όσο τον κοιτούσε ο Ορέστης, κι όσο αργούσε να του μιλήσει, τόσο φούντωνε πάλι η ταραχή κι η απόγνωση του Χάρη. Τόσο φαινόταν ότι θ' αρχίσει πάλι τη διήγηση, ότι θα επεκταθεί και σ' άλλες λεπτομέρειες γι' αυτό το τρομερό, το ακατάληπτο, που του είχε συμβεί. Με δυσκολία συγκρατούσε τον εαυτό του. Κι αν ήταν κάτι που

τον φρέναρε και τον έκανε διστακτικό, αυτό ήταν μόνο η προσμονή ενός λόγου απ' τον Ορέστη.

«Και δε χαίρεσαι ρε Χάρη», απάντησε χωρίς ν' αλλάξει ύφος ο Ορέστης. Και συμπλήρωσε το λόγο του μετά από μια μικρή παύση.

«Σε χώρισε αυτή η ηλίθια κι αντί να ξεφαντώνεις από χαρά είσαι έτοιμος να καταρρεύσεις!»

Έτσι το σκέφτηκε ο Ορέστης. Έτσι πάντα το σκεφτόταν. Παλιότερα, όμως, θα τον είχε αγκαλιάσει από χαρά. Αυτό ήταν που είχε στο μεταξύ αλλάξει, που είχε τώρα ολότελα χαθεί.

Δεν είχε λοιπόν αμφιβολία ο Χάρης, κάτι τέτοιο περίμενε ν' ακούσει. Κι αυτή η ίδια η κουβέντα, καιρό πριν, ίσως να 'χε από μόνη της μια δύναμη λυτρωτική. Σήμερα όμως, έτσι, χωρίς την αγκαλιά και τη χαρά ήταν πολύ μακριά απ' το να 'χει μια τέτοια επιρροή. Τα σκέφτηκε όλ' αυτά ο Χάρης και μίλησε μετά.

«Έτσι είναι Ορέστη, έτσι είναι για σένα, πάντα έτσι ήταν. Το ξέρω. Σε καταλαβαίνω και δε λέω ότι έχεις απαραίτητα άδικο. Όμως έτσι μακρινός που είσαι δεν ακούγεται η κουβέντα σου καλά Ορέστη, δεν περνάει μέσα μου. Δε μου απαλύνει τον πόνο». Μάζευε φόρα ο Χάρης για να συνεχίσει όταν τον έκοψε ο Ορέστης.

«Μακρινοί είμαστε Χάρη, κι οι δυο μας, εδώ και πολύ καιρό. Δεν είμαι μόνο εγώ ο μακρινός, αυτή είναι η αλήθεια», του αποκρίθηκε.

Θύμωσε τότε ο Χάρης, άλλαξε ύφος, τον κοίταξε με θυμό ανακατεμένο με θλίψη και του είπε.

«Όλο τις αλήθειες μου θυμίζεις σήμερα Ορέστη. Μην τύχει και κάνω κανένα λογικό λάθος, έρχεσαι μετά και μου το διορθώνεις. Αυτό κάνεις μόνο. Δεν περισσεύουμε

απλά, λες ότι δεν υπάρχουμε καν. Δεν είσαι μόνο εσύ μακρινός, είμαστε κι οι δυο».

Σώπασε για λίγο ο Χάρης και μετά πρόσθεσε.

«Δεν ήμασταν πάντα έτσι Ορέστη, άλλα λέγαμε παλιά ο ένας στον άλλο. Όχι μονάχα τις αλήθειες».

Ο Ορέστης κινήθηκε απ' τη θέση του, περπάτησε λίγο μες στο δωμάτιο, πλησίασε μετά ένα παράθυρο, κοίταξε έξω στο δρόμο και του απάντησε.

«Έχουν περάσει τα χρόνια Χάρη, αλλάξαμε. Κάναμε άλλες ζωές στο μεταξύ. Πολύ διαφορετικές. Μου φαντάζονται τόσο μακρινά αυτά που λες ότι μας συνέβαιναν παλιά! Θαρρείς κι είναι χίλια χρόνια που 'χουν περάσει, έτσι είναι μέσα μου. Λυπάμαι που σε στεναχωρώ Χάρη, αλλά έτσι το νιώθω. Δε μπορώ να σου πω ψέματα, θα το καταλάβεις, δε θέλω να σου πω ψέματα, γιατί άλλωστε να το κάνω;»

Μετά μίλησε ο Χάρης, με τόνο ήπιο, μακρινό.

«Σ' ευχαριστώ Ορέστη, κάτι είναι κι αυτό. Που δε μου λες ψέματα. Κάτι λίγο, αλλά κάτι. Καταλαβαίνω ότι η παρέα μου, σου είναι σήμερα, αυτή τη στιγμή, έως και δυσάρεστη».

Κι ο Ορέστης απάντησε χωρίς κανένα χρώμα στη φωνή του, χωρίς καν να γυρίσει να τον κοιτάξει.

«Αδιάφορη Χάρη, αυτή είναι η λέξη. Κι η ιστορία με την Έλενα διπλά αδιάφορη. Τόσο ανόητη ιστορία απορώ με σένα που την άντεξες τόσο καιρό».

Απάντησε μετά ο Χάρης. Μια βιασύνη διαγραφόταν πια στο πρόσωπό του. Έβλεπε τ' αδιέξοδο της συζήτησης.

«Εντάξει Ορέστη, φεύγω. Φεύγω για να μη σε πλημμυρίζει η αδιαφορία. Θα σου πω μόνο ένα όμως. Δεν έχουν περάσει τα χρόνια Ορέστη. Τι σημαίνει πολλά και τι λίγα

χρόνια; Έχεις κανένα μέτρο και τα μετράς και τα λες πολλά; Δεν είναι πολλά τα χρόνια που έχουν περάσει Ορέστη. Είναι απλά μεγάλη η απόσταση που έχεις, που εσύ έχεις. Αυτό συμβαίνει. Εγώ έχω μέτρο και τη μετράω αυτή, τη δική σου, την απόσταση. Την απόσταση από μένα, ίσως κι απ' τα πάντα. Απ' όλα. Η απόστασή σου είναι πια αστρική. Κι από κει πάνω που είσαι δε βλέπεις τίποτα απ' ό,τι γίνεται γύρω σου. Αν βλέπεις και καθόλου».

Σαν κάτι να σκέφτηκε ο Χάρης και βιάστηκε να συμπληρώσει.

«Αυτό μάλλον είναι! Τυφλός είσαι Ορέστη, ή ζεις στα σκοτάδια και δε βλέπεις, αυτό είναι».

Για μια στιγμή τότε, ο Ορέστης γύρισε απότομα, τον κοίταξε παράξενα. Σαν να εμφανίστηκαν κάποιες απαλές ρωγμές στο, μέχρι πριν από λίγο, παγερό κι αδιάφορο ύφος του. Ο Χάρης κινήθηκε μετά προς την πόρτα, την άνοιξε, τον κοίταξε και του μίλησε δυο τελευταία λόγια.

«Το ελπίζω νά 'ρθει μια μέρα και να βγεις απ' τα σκοτάδια, να δεις ξανά. Και τότε θα δεις πόσο αληθινά κοντά είμαι. Στο μεταξύ, γεια σου».

* * *

Ο Χάρης έκλεισε την πόρτα κι έφυγε. Είχε μεγαλώσει πολύ η στεναχώρια του για τον Ορέστη. Τόσο πολύ που δεν έμενε κάτι απ' την άλλη στεναχώρια, αυτή της Έλενας. Έστω και για λίγο, βυθίστηκε, πνίγηκε αυτή η δεύτερη, μες στην πρώτη. Σ' εκείνη του φίλου που χάθηκε, της φιλίας που πέθανε.

Ο Ορέστης κάτι πήγε για μια στιγμή να σκεφτεί. Σαν να προσπάθησε να καταλάβει κάτι απ' αυτά που μόλις

του είπε ο Χάρης.

Του ήταν όμως αδύνατο. Αδιάφορο. Δε διέκρινε κάτι.
Το μυαλό του έφυγε γρήγορα, πήγε αλλού.

Ξέχασε γρήγορα τ' ασήμαντο αυτό περιστατικό. Σή-
κωσε το τηλέφωνο, κάλεσε έναν αριθμό. Κάποιος απά-
νησε, ο Ορέστης ακούστηκε να μιλάει.

«Καλησπέρα Τώνια. Θά 'ρθεις;»

Χωρίς να πει κάτι άλλο ή ν' αλλάξει έκφραση, κατέβα-
σε μετά από λίγο το τηλέφωνο. Κάτι θα του 'χε απαντή-
σει η Τώνια. Ποιος ξέρει;

Αυτό ήταν όλο.

Τα χρόνια της Αθήνας

Η Peana έζησε τα πρώτα δυο τρία χρόνια με τον ίδιο, μονότονο, τρόπο. Δουλειά το βράδυ, ύπνο το πρωί, καμιά βόλτα και ψώνια τ' απόγευμα. Και μ' ελάχιστες, μετρημένες στα δάκτυλα κι αυστηρά μοναχικές, εξόδους για διασκέδαση. Αυτό ήταν το πρόγραμμα της ημέρας της. Τους λίγους πρώτους μήνες ήταν εντελώς τυποποιημένο. Με τον καιρό ξέφυγε κάπως απ' την αυστηρή επανάληψη, έγινε πιο ευέλικτο. Χωρίς ν' αλλάξει, όμως, καθόλου ως περιεχόμενο.

Στην αρχή, την αηδία που της έφερε η δουλειά της, κατάφερε και την έπνιγε, με κάποια δυσκολία αλλά χωρίς κανένα έλεος. Αμείλικτα, αμέσως με το που πήγαινε να γεννηθεί. Αργότερα, έμαθε να τη διαχειρίζεται κι αυτή, ανώδυνα κι αναίμακτα. Η ατέλειωτη ρουτίνα του πληρωμένου σεξ που με βεβαιότητα θα απλωνόταν μπροστά της για απροσδιόριστο χρόνο, δεν επέτρεπε την πολυτέλεια έντονων συναισθημάτων και μόνιμων εντάσεων. Έπρεπε να τα συνηθίσει ολ' αυτά, να γίνουν κομμάτι της, να συμφιλιωθεί μαζί τους.

Έμπαινε, με τον καιρό, όλο και καλύτερα στο ρόλο της. Κατάλαβε πολύ γρήγορα, ότι στη δουλειά της και μάλιστα στις γειτονιές που σιγά σιγά μεταφερόταν οι υπηρεσίες της και στις εκλεκτικές πελατείες της εκεί πάνω, στα καλά προάστια, είχε μεγάλη σημασία το ντύσιμο, κυρίως αυτό κάτω απ' την καπαρντίνα. Αλλά και το χτένισμα,

το βάφιμο. Με λίγα έξυπνα κόλπα δημιουργούσε μεγάλη έξαψη. Κι η έξαψη έφερε μετά δώρα και πολλά μπόνους. Αφιέρωνε έτσι κάμποσο χρόνο για να φωνίζει και ν' ανανεώνει τα ρούχα της, κυρίως τα εσώρουχα.

Κι εκτός από μονότονος ο τρόπος της ήταν βέβαια και πολύ κερδοφόρος. Χρήμα πολύ, χρήμα καθαρό, χωρίς να ζητάν να κρεμαστούν απ' αυτό οι προστάτες, το κράτος, και διάφοροι άλλοι πονεμένοι φίλοι και συγγενείς όπως συχνά γίνεται.

Με τον καιρό ο πήχης είχε μπει πολύ ψηλά. Έγινε πολύ επιλεκτική. Είκοσι χρονών, πανέμορφη και με μια αύρα μυστήριου, αυτά, αν τ' αποφασίσεις, κι αν μπορέσεις να κάνεις πέρα την εκμετάλλευση που παραμονεύει παντού, αρκούν για να σε κάνουν πλούσια, πολύ πλούσια. Αρκούν για να σε φάχνουν και να μην φάχνεις.

Η ατζέντα της έκλεισε λοιπόν γρήγορα, περιορίστηκε σε καμιά εικοσαριά άτομα. Λεφτάδες που, κατά προτίμηση, να ξέρουν κι αγγλικά, αυτά ήταν τα δυο βασικά κριτήρια. Τ' αγγλικά ήταν επιθυμητά για δυο λόγους. Στην αρχή, έτσι που δεν ήξερε ακόμη παρά λίγα ελληνικά μονάχα, αν ο πελάτης δε γνώριζε αγγλικά υπήρχε μεγάλη καθυστέρηση στο σέρβις κι αυτό της έδινε στα νεύρα. Κι έμεινε η γλωσσική αυτή προδιαγραφή και γι' αργότερα, για μετά που έμαθε ελληνικά. Ίσως γιατί αυτοί που ξέ-
 ραν αγγλικά ήταν και πιο ιδιαίτερα άτομα, όχι τίποτε πετσιά, άρα τα κόλπα και το μυστήριο της Peana είχαν μεγαλύτερη πέραση. Ανταποδοτική πέραση. Ήταν λοιπόν χρήσιμη η ικανοποιητική κατοχή της αγγλικής γλώσσας για να εγγραφείς στη λίστα της Peana. Σε κατέτασσε σε άλλη κατηγορία. Δεν αρκούσε να είσαι απλά πλούσιος για να διεισδύσεις στην ατζέντα της.

Και μόνο όταν κάποιος απ' αυτούς τους μόνιμους και επί πληρωμή εραστές άλλαζε γνώμη ή του την άλλαζαν δικηγόροι, σύζυγοι ή ερωμένες, μόνο όταν πέθαινε ή για όποιο άλλο σπάνιο λόγο ξέκοβε απ' τις ηδονές της Peana, μόνο τότε ανανέωνε το πελατολόγιό της, ταχύτατα, απ' τις εφεδρικές λίστες. Ή πάλι, αν υπήρχε κάποια προσφορά πολύ σημαντική, ή κάποια πολύ ιδιαίτερη παράκληση από πελάτη που δεν επιτρεπόταν ούτε μπορούσε να την προσπεράσει αδιάφορα, κι αν, ακόμη καλύτερα, την ίδια στιγμή συνέπιπτε να υπάρχει και κάποιο κενό στη λίστα, έκανε τότε και μια νέα, έκτακτη, εγγραφή στο πελατολόγιο. Γενικά όμως αυτό παρέμενε ερμητικά κλειστό. Εξάλλου όταν ο πελάτης δεν είναι γουρούνι στο σακί, μπορείς να εξειδικευτείς. Να γνωρίζεις τι επιθυμεί ο καθείς, τα βίτσια και τις φαντασιώσεις του. Και να του τα παίρνεις έτσι διπλά και τριπλά. Μετά, με τους νέους πελάτες ρισκάρεις πάντα να βρεθείς με κανέναν άξεστο, παράξενο ή και με κανέναν από κείνους τους πρώτους, τους δαρμένους. Προς τι το ρίσκο; Καλύτερα να λείπει. Μόνο λοιπόν όταν υπήρχε κενό ή επιτακτική σύσταση από άτομο εμπιστοσύνης ανανεωνόταν η λίστα.

Υπήρχαν βέβαια κι οι διαγραφές. Απ' τη λίστα. Στην αρχή τουλάχιστον. Καμιά δεκαριά πελάτες της παρασύρθηκαν τον πρώτο καιρό απ' το μυστήριο και την ομορφιά και της ζητούσαν επιτακτικά να την παντρευτούν, να την κάνουν κυρία. Έτσι της έλεγαν. Στην αλήθεια την ήθελαν για τον εαυτό τους, αυτό ήταν όλο. Μοναχοφάηδες και ζηλιάρηδες. Έχουν μετά καμιά φορά οι άντρες και μια θολή εικόνα, μια σύγχυση μεταξύ σεξ και έρωτα, κι έτσι περνάνε γρήγορα απ' το ένα στο άλλο. Έτσι το πάθανε και κείνοι οι πονεμένοι θαυμαστές της.

Η Peana όρεξη να γίνει κυρία δεν είχε φυσικά καμιά. Κι όχι βέβαια γιατί ήταν ήδη παντρεμένη. Αυτό το είχε ολότελα ξεχάσει. Όμως όταν άρχιζε η πίεση για να την παντρευτούν καταλάβαινε ότι αυτή θα συνεχιζόταν. Δεν υπήρχε τρόπος ν' ανακοπεί. Όλο κι έβγαινε ξανά στην επιφάνεια. Κι έτσι αποφάσισε όταν αρχίσουν οι έρωτες κι οι ευγενικές προσφορές να δείχνει την πόρτα. Περνούσε τότε αμέσως κι ολοκληρωτικά το πάθος κι ο έρωτας αυτών που ήθελαν να την κάνουν κυρία. Και γυρνούσαν ταχύτατα, με όπισθεν, μ' αγωνία, στον προηγούμενο ρόλο που φαινόταν πια ν' απειλείται θανάσιμα. Κι εκλιπαρούσαν με παρακάλια πολλά να κρατήσουν τη θέση τους στην προνομιούχα λίστα. Έστω κι ως απλοί και πεντάλεπτοι πηδηχτές κι όχι απαραίτητα ως σύζυγοι. Όμως αυτό δε γινόταν πια. Όταν λέμε δεν ξελέμε, έτσι το 'νιωθε η Peana. Κι έτσι και τους το 'λεγε όταν ερχόταν η στιγμή να τους δείξει την πόρτα. Προς μεγάλη κι ατέλειωτη θλίψη κι απογοήτευση των μεγαλόκαρδων εκείνων πελατών της.

Έτσι, κυκλοφόρησε γρήγορα ότι όποιος παρασυρόταν απ' το πάθος του κι έβαζε μετά ιδέες κι έκανε το ασυγχώρητο λάθος να προτείνει γάμο ή κάτι άλλο συναφές θα 'φευγε, οριστικά, χωρίς καμιά απολύτως πιθανότητα ν' αλλάξει η Peana γνώμη. Έγινε έτσι κι αυτό μέρος της αύρας μυστηρίου που εξέπεμπε. Κι αυτή η βεβαιότητα για το τελικό αποτέλεσμα κάθε μάταιης προσφοράς, απ' όπου και να προερχόταν, εξαφάνισε στο τέλος και τους μνηστήρες. Κι έτσι πέρασε κι αυτό.

Παρέες δεν έκανε καθόλου, αυτή την εποχή, ούτε καμιά σχέση με το βόλεϋ ή τις πολεμικές τέχνες ζήτησε ν' αναθερμάνει. Είχε αποφασίσει να ξεκόψει απ' τα πάντα και για τα καλά. Το βόλεϋ της θύμιζε την Orsova κι όλη

τη φτώχεια και την κακομοιριά που 'χε ζήσει εκεί. Ξέκοβε τώρα απ' αυτά, δεν τα χρειαζόταν.

Στο χρόνο, παράτησε την οδό Αμοργού κι ανηφόρισε στα βόρεια προάστια. Αγόρασε, σε τιμή ευκαιρίας, σπίτι, μεγάλο. Πολυτελές, σπίτι στην Πεντέλη, πεντάρι, μ' αυλές, κήπους και εξώστες. Περίορισε έτσι τις μετακινήσεις και δεχόταν τους πελάτες εκεί. Έβαλε μες στο σπίτι και πολλά όργανα γυμναστικής για να κρατιέται σε φόρμα, τώρα που ξέκοψε απ' τ' αθλητικά. Κυρίως όμως γιατί τ' αξιολογούσε κι επαγγελματικά. Βοηθούσαν να εξάπτουν τη φαντασία και να ξεπετάει τους πελάτες της πιο γρήγορα.

* * *

Τον πρώτο καιρό έγραφε ή τηλεφωνούσε, καμιά φορά, στον πατέρα της. Σε κανέναν άλλο. Στο χρόνο πάνω, άρχισε να μιλά και με τη Mirella. Και τους φλόμωνε βέβαια, και τον Antonin και τη Mirella, στα ψέματα. «Όλα καλά», έτσι του 'λεγε του πατέρα της, «ο Σοφοκλής δουλεύει, αυτή δουλεύει. Κι ο ήλιος ψηλά στον ουρανό». Κι ο Antonin της έλεγε κι αυτός τα δικά του, τα πάντα ίδια νέα. «Όλα καλά κι η κατάσταση χάλια», αυτό ήταν το μονότονο μοτίβο του. Και τη ρώταγε με παράπονο πότε θα πήγαινε να τους δει.

Η Peana όλο το υποσχόταν κι όλο το ανέβαλε. Το να πάει στη Ρουμανία το είχε προς το παρόν τελείως αποκλείσει. Για πολλούς μικρούς λόγους, κι έναν πραγματικά μεγάλο. Δε γνώριζε τι είχε κάνει στο μεταξύ ο Σοφοκλής. Ίσως να είχε μιλήσει στην αστυνομία. Μπορεί να είχε κάνει μηνύσεις, ποιος ξέρει τι ψέματα μπορούσε να είχε πει, μες στο θυμό του. Όλ' αυτά και κυρίως το άγνωστο που

τα περιέβαλλε έφερναν δισταγμό στην Peana. Ο πατέρας της βέβαια συνέχιζε να 'ναι ανυποψίαστος. Το 'χε φροντίσει καλά με το σωρό τα ψέματα που είχε πει στο Σοφοκλή και τις καλά μεθοδευμένες, τις παραπλανητικές πληροφοροφορίες που του είχε δώσει. Ο Σοφοκλής δεν είχε φτάσει ως εκεί, μέχρι τον πατέρα της, γι' αυτό μπορούσε να 'ναι σίγουρη. Ποιος ξέρει όμως τι άλλο πιθανόν να είχε κάνει με δικηγόρους κι αστυνομίες. Να λείπει λοιπόν η Ρουμανία! Προς το παρόν, τουλάχιστον. Προς ένα παρόν, όμως, που ποτέ δεν έλεγε να τελειώσει, να γίνει παρελθόν.

Ίσως αν ήξερε πώς είχαν κυλήσει τα πράγματα απ' τη μεριά του Σοφοκλή να το σκεφτόταν διαφορετικά. Ίσως να 'χε πράξει αλλιώς, να 'χε κάνει το ταξίδι. Αν γνώριζε ότι αυτός είχε στο μεταξύ καταπιεί τη γλώσσα του, ότι είχε γεμίσει αυτογνωσία, ένιωθε βλαξ με περικεφαλαία κι από ντροπή δε θέλησε ν' αναφέρει τίποτα και σε κανένα, πόσο μάλλον στην αστυνομία. Μόνο σ' έναν έμπιστό του δικηγόρο, στην Αθήνα, είχε μιλήσει. Του είχε ζητήσει να τακτοποιήσει το διαζύγιο ήσυχα, αθόρυβα, χωρίς κανείς να πληροφορηθεί τ' οτιδήποτε. Και παραμύθιαζε μετά κι αυτός τη μάνα του, μέχρι να περάσει ο καιρός, να φανεί κάποια δικαιολογία, απ' αυτές που φέρνει συνήθως ο χρόνος. Ότι δυστυχώς δεν ταίριαζαν, ότι όλο μάλωναν, κάτι τέτοιο. Με τον καιρό θα 'βλεπε τι θα 'κανε.

Όμως η Peana δεν τη γνώριζε αυτή την τακτική του Σοφοκλή. Κι απόμενε με τον αόριστο φόβο μιας πιθανής εμπλοκής με την αστυνομία κι όλων όσων θα ακολουθούσαν και κυρίως το αβάσταχτο ενδεχόμενο να μάθει ο πατέρας της τη σκοτεινή αλήθεια για τη ζωή της.

* * *

Μέσα σ' αυτό το μοτίβο κύλησαν περίπου τρία χρόνια στην Αθήνα. Με πολύ κρεβάτι, πολύ χρήμα, πολλά ψώνια, πολλή χλιδή. Με μηδενικές παρέες, μεγάλη μοναξιά και λίγες, ελάχιστες και τυπικές, κουβέντες. Και με σφιγμένη την καρδιά, κάθε που μιλούσε με τον πατέρα της στο τηλέφωνο, κρατώντας την άθλια αλήθεια της ζωής της καλά κρυμμένη.

* * *

Κι η μόνη εξαίρεση στη ρουτίνα αυτή ήταν τα πολλά, μικρά χαρτονομίσματα που άφηνε στο εκκλησάκι της Κυψέλης. Όταν το επισκεπτόταν καμιά φορά. Απ' τις πρώτες μέρες μέχρι και μετά που μετακόμισε στην Πεντέλη. Όταν εκείνη η μακρινή ανάμνηση σκάλιζε τη μνήμη της κι έφευγε μετά το μυαλό της πίσω στο χρόνο και γύριζε σε κείνη τη θλιβερή στιγμή στο παρελθόν. Όταν εκείνη η εικόνα ζωντάνευε μέσα της. Η τελευταία εικόνα της καλής χριστιανής, της αγαπημένης της μητέρας.

Διέκοπτε τότε το πρόγραμμά της, όποιο και να 'ταν και τα βήματά της την έφεραν εκεί, στο ναΐδριο της πρώτης γειτονιάς της. Εκεί, σε μυσταγωγία προσωπική, νικούσε τη μεγάλη εκείνη θλίψη. Την έσβηνε στο άσβεστο φως. Στο φως της ψυχής της, αυτό που τώρα ξέφευγε απ' το σκοτάδι και το χτυπούσε και το σάρωνε.

Έστω και για τόσο λίγο. Όσο βαστά ν' ανάψεις ένα κερί.

* * *

Κάποια στιγμή η ζωή αυτή έφερε την ψυχολογική κόπωση. Η Peana άρχισε να βαριέται. Αυτό το συνεχές άνοιξε, κλείσε. Τα ποδάρια, τα συρτάρια. Απλή βαρεμάρα, τίποτα παραπάνω. Εκείνη η αγδία, που 'νωθε τον πρώτο καιρό μέχρι να βάλει το νερό στ' αυλάκι και να στρώσουν τα πράγματα, είχε πια εδώ και καιρό περάσει. Είχε περάσει κι η μικρή περίοδος, τότε, στην αρχή, όταν αναρωτιόταν, με μια μικρή ανησυχία, αν θα ετοίμαζαν κάτι το εκδικητικό εκείνοι οι ψευτόμαγες, που, όταν χρειάστηκε, τους είχε προσφέρει μεγάλες και δυσάρεστες εκπλήξεις και πολύ ξύλο. Γρήγορα βρέθηκε με επίσημη προστασία, προσφορά των πελατών της. Δε μπορούσε κανείς πια να την πλησιάσει χωρίς άδεια.

Κι έτσι η μικρή εκείνη πιθανότητα του πρώτου καιρού, να τη θυμηθεί και να την απειλήσει ο πληγωμένος αντρικός εγωισμός εκείνων των τιποτένιων νταβατζήδων, έγινε κι αυτή καπνός. Πέρασε κι αυτός ο μικρός φόβος. Έσβησε, χωρίς ποτέ να συμβεί κάτι, έσβησε πίσω απ' τις απροσπέλαστες εισόδους του σπιτιού της και απ' τη στενή φρούρηση που της πρόσφεραν οι πελάτες της. Χάθηκε κι αυτός. Χάθηκε κι έφυγε και κείνο το λίγο σασπένς που έφερνε μαζί του. Κι απόμεινε μόνο η βαρεμάρα.

Κι όταν κορυφώθηκε κι έγινε αφόρητη πια η πλήξη κι η μονοτονία, άρχισε τότε ν' αναρωτιέται για την επόμενη μέρα. Πόσο θα κρατούσε αυτή η ζωή που έκανε; Πόσο θα την άντεχε ακόμη;

Και πάνω που είχε αρχίσει τέτοιες αναζητήσεις για το μέλλον της, έφτασε το '89. Έβγαινε μάλλον το '89 και μαζί μ' αυτό έβγαινε κι η Ρουμανία απ' τον κομμουνισμό.

Αλλαγές μεγάλες, κοσμογονικές. Άνοιξαν τα σύνορα, ο κόσμος ταξίδευε.

Τι την ένοιαζαν τώρα αυτά την Peana; Δεκάρα δεν έδινε για τις εξελίξεις στη Ρουμανία. Αυτή άνοιξε το δρόμο μόνη της, δεν περίμενε την ιστορία να τον ανοίξει για λογαριασμό της. Έτσι το σκεφτόταν.

Μια φορά όμως έκανε και μια σκέψη παραπάνω. Τώρα που η ιστορία άνοιξε την πόρτα της χώρας της, αυτό θα 'φερε κίνηση. Κίνηση μεγάλη και σίγουρη. Προς τα έξω εννοείται. Αυτό που έκανε η ίδια, δύσκολα, με θυσίες, μ' εκείνον τον ηλίθιο να την χαϊδολογεί και να την πηδάει μέχρι να βρει το δρόμο της και να τον ξεφορτωθεί, αυτό τώρα θα το 'καναν πολλές, πολύ πιο εύκολα.

Βέβαια το να βγεις πια απ' τη Ρουμανία δεν ήταν ακόμη ακριβώς το ίδιο με το να μπεις στην Ελλάδα. Αυτό την απασχολούσε λιγάκι. Την καταλάβαινε τη διαφορά. Όσο όμως κι αν άλλαζαν οι καιροί, όσο κι αν ήταν πια μάλλον πιο δύσκολο να μπεις στην Ελλάδα απ' ό,τι να βγεις απ' τη Ρουμανία, ακόμη κι αυτοί οι κίνδυνοι ήταν πια μειωμένοι, ελάχιστοι. Μηδαμινόι για τον κόσμο της Peana κι όλη την υψηλή προστασία που τον περιέβαλλε. Άλλο να σε ντουφεκίζουν οι Ρουμάνοι, παλιότερα, όταν έβγαινες, άλλο να σε συλλαμβάνουν οι Έλληνες, σήμερα, όταν μπαίνεις. Με το σεις και με το σας. Και με τους δικούς της πελάτες, υψηλής επιρροής, να τηλεφωνούν συνέχεια κι επιτακτικά. Τι θα πάθεις; Τίποτα απολύτως δε θα πάθεις. Γέλαγε στην ιδέα η Peana. Άντε να καθυστερήσεις απλά λίγο στο μπες. Κι αν είσαι και καμιά ωραία και κουνηθείς και λιγάκι, τα βολεύεις και χωρίς καθυστέρηση. Και μετά γιατί να σε πιάσουν; Μεγάλο το σύνορο το ελληνικό, γεμάτο βουνά και τρύπες. Αστεία πράγματα λοιπόν.

* * *

Κι έτσι η Peana βρήκε τον τρόπο της για την επόμενη μέρα. Ανακάλυψε το φάρμακο για τη βαρεμάρα που άρχιζε αργά μα κι ανυπόφορα, να σταλάζει μέσα της. Θα γινόταν manager, αυτό θα 'κανε. Θα 'φερνε κορίτσια να δουλέψουν μαζί της, κάτω απ' τη δική της προστασία κι επιστασία.

Αυτό όμως ήταν μόνο η πρόφαση, το εργαλείο. Τι την ένοιαζαν τα χρήματα την Peana; Δεν είχαν πια καμιά σημασία. Το μόνο που πραγματικά την ενθουσίαζε, ήταν η ιδέα της παρέας. Αυτό ήταν που της είχε τόσο λείψει αυτά τα τρία χρόνια. Αυτό ήταν που τώρα προσδοκούσε. Ο οδηγός της, η πηγή του πρώτου τούτου ενθουσιασμού της, μετά από τρία ολόκληρα χρόνια σιωπής κι απόλυτης μοναξιάς.

Εκείνη τη μέρα, που φωτίστηκε απ' αυτή τη νέα σκέψη, ακύρωσε ευγενικά όλα τα ραντεβού της. Ήθελε να αφιερωθεί στη νέα της ιδέα. Μετά από τόσο καιρό ένωθε ανυπομονησία, βιασύνη. Κι όλα αυτά τα πρωτόγνωρα, όσο περνούσε η μέρα, τόσο και δυνάμωναν. Μέχρι που, όταν ήρθε η ώρα να ξαπλώσει για να κοιμηθεί, είχε κάτι σαν ρίγος, απ' τη χαρά της, η Peana. Και με κείνο το γλυκό ρίγος αποκοιμήθηκε.

Την άλλη μέρα ξύπνησε ήρεμη. Διέτρεξε νοερά τις χθεσινές της σκέψεις. Είχε μεστώσει τώρα ο αρχικός της ενθουσιασμός, είχε γίνει απόφαση. Έβλεπε ότι η δουλειά ήθελε προετοιμασία, δε μπορούσε να τη σηκώσει όλη μόνη της. Όμως είχε τις άκρες της. Είχε και την ατζέντα της. Την άνοιξε, την ξεφύλλισε, μετά τηλεφώνησε.

* * *

«Και πώς ακριβώς το σκέφτεσαι Peana;» τη ρώτησε ο κύριος Γιώργος. Ο Γιώργος Κωνσταντίνου ήταν κραταιός επιχειρηματίας, απ' τα νέα τζάκια της εποχής, γέννημα θρέμμα δηλαδή της 'αλλαγής' κι άριστα λοιπόν διασυνδεμένος μες στα ελληνικά πράγματα και στην εξουσία, αν όχι μέρος της κι ο ίδιος. Τέλος, ήταν παλιός και σημαίων πελάτης της. Αυτή λοιπόν την ερώτηση τής απηύθυνε, μετά που του έκανε μια εισαγωγή στο τηλέφωνο, δίνοντας έμφαση στη δική του βοήθεια και στο πόσο αυτή θα της ήταν τώρα πολύτιμη.

Κι η Peana του απάντησε.

«Θα βρω κορίτσια, θα τα φέρω εδώ, θα δουλέψουν». Με τρία ρήματα συνόψισε όλο το σχέδιο, μένοντας στις φάσεις υλοποίησής του και χωρίς να επεκταθεί στους πραγματικούς λόγους, σ' αυτά που προσδοκούσε απ' τη νέα αυτή δουλειά. Και για να μην αφήσει απορίες στον πελάτη κι υποψήφιο συνεργάτη της, του εξήγησε.

«Εσάς σας θέλω μόνο για το τρίτο σκέλος. Το πρώτο και το δεύτερο αφήστε τα πάνω μου. Θέλω όταν έρθουν τα κορίτσια εδώ να μην έχω φασαρίες με άδειες και τέτοια. Μπορείτε να μου το εγγυηθείτε αυτό κύριε Γιώργο; Έχετε άκρες μες στην αστυνομία, στους πολιτικούς, έτσι δε μου 'χετε πει;»

Ο πληθυντικός, απ' τη μεριά της, ήταν κανόνας απαραίτατος για την Peana κι ίσχυε απαρέγκλιτα με όλους τους πελάτες. Ο πληθυντικός κρατούσε μια απόσταση, συντηρούσε κι αυτός ένα μυστήριο, άφηνε να υποβόσκει μια υποτακτικότητα. Που στο τέλος έφερνε έξαψη στους πελάτες, έστω κι αν στην αρχή μερικοί ήθελαν ανόητες

οικειότητες, λες κι ήταν οι επίσημοι εραστές της.

«Και τι θα γίνει βρε Peana αν στην κοπανήσει καμιά τους και σε καρφώσει, τι θα κάνεις τότε; Πώς νομίζεις ότι θα μπορώ εγώ να σε βοηθήσω τότε;» ρώτησε μετά ο κυρ Γιώργος. Καλό το μυστήριο κι οι εξάψεις αλλά μέχρι ένα σημείο. Το πράγμα το 'βλεπε ν' αρχίζει να γίνεται επικίνδυνο.

Η Peana συνοφρυώθηκε, ταράχτηκε. Φάνηκε κάτι να μην καταλάβαινε σ' αυτό που έλεγε ο Γιώργος. Την κλόνισε ο λόγος του. Της άφησε ένα μεγάλο κενό και μια ανυπόφορη δυσφορία.

Του απάντησε μετά αργά, απορημένα.

«Τι θα πει να μου την κοπανήσει καμιά κύριε Γιώργο, γιατί να κάνει κάτι τέτοιο; Εγώ γιατί να την κοπανήσω, γιατί δεν την κοπάνησα; Από ποιον κι από πού να την κοπανήσω και να την κοπανήσουν; Δε σας καταλαβαίνω».

Και συνέχισε, αλλάζοντας το ύφος της, προς στο γλυκύτερο.

«Δεν έρχεστε καλύτερα από δω να μου εξηγήσετε τις σκέψεις σας, να τα πούμε και λίγο από κοντά. Πρέπει να πάρω αποφάσεις σύντομα».

Έγινε μετά ακόμη πιο φιλική κι εξασφάλισε έτσι την άμεση και θετική απάντηση του Γιώργου.

«Έχετε και καιρό να φανείτε, ελάτε. Έχω και μια εκπληξούλα, εκείνο που μου ζητήσατε την τελευταία φορά. Ελάτε, δε θα το μετανιώσετε».

Έτσι μίλησε η Peana. Με πληθυντικούς υποταγής και μ' υποσχέσεις. Κι ο Γιώργος, του πήρε λιγότερο από δέκα λεπτά για ν' αναθέσει κάτι συμβούλια, κάτι τηλεφωνα, κάτι έγγραφα. Για να 'ναι εκεί, στην ώρα του. Για τις εκπληξούλες και για να τα πουν από κοντά.

* * *

Τόσο μεγάλο ήταν το πάθος της Peana να ξεφύγει απ' τη ζωή της στη Ρουμανία! Τόσο μεγάλο ήταν που μέσα της πίστευε ότι δε μπορεί, τέτοιο θα 'ταν και το πάθος και των κοριτσιών που σχεδίαζε να φέρει. Και μες στο τόσο πάθος, χώρος βέβαια για βία, και για κοπάνες δε μπορούσε να υπάρξει. Δεν ταίριαζαν αυτά πουθενά μες στην εικόνα που είχε πλάσει, στο σχέδιο που κατάστρωνε. Δεν ταίριαζαν μετά καθόλου και με την ψυχή της Peana.

Είχε λοιπόν κάνει ένα μεγάλο λάθος ο κύριος Γιώργος. Θύμωνε μέσα της, γινότανε θηρίο, που μπόρεσε ποτέ κι έκανε γι' αυτή μια τέτοια σκέψη. Έτσι το σκέφτηκε και σε τέτοια διάθεση έμεινε μέχρι που κατέφθασε, η αιτία του μεγάλου της θυμού, στο σπίτι της.

Σύντομα θα καταλάβαινε τώρα ο κύριος Γιώργος πόσο μεγάλο λάθος έκανε ο ίδιος, μ' αυτό που της είπε. Μ' αυτό που της ξεστόμισε τόσο επιπόλαια και σαν να μην την ήξερε καθόλου.

* * *

Μετά λοιπόν απ' τις συνοπτικές εκπληξούλες, ξαναγύρισαν στο θέμα. Πρώτα μίλησε ο Γιώργος. Έχοντας χαλαρώσει σεξουαλικά και ξαλαφρώσει χρηματικώς, άρχισε να εξηγεί στην Peana ότι έχει αρχίσει να γεμίζει η Ελλάδα γυναίκες απ' την ανατολική Ευρώπη που τις φέρνουν με ψεύτικες υποσχέσεις για δουλειά και τις κλειδώνουν μετά σε μπουρδέλα απ' όπου και ξαναβγαίνουν μετά από πολλά χρόνια, αν βγουν.

Η Peana συνέχιζε ν' απορεί που ο Γιώργος επέμενε να

μιλάει πάνω στο ίδιο το μοτίβο. Τόσο πολύ παραξενεύτηκε, που δεν κατάφερε τώρα ούτε καν να θυμώσει με το λόγο του Γιώργου. Τη διαπέρασε ξανά μια βαθιά απογοήτευση. Στ' αλήθεια λοιπόν την είχε ικανή γι' αυτό που της είχε πει στο τηλέφωνο! Να κλειδώσει κοπέλες με τη βία! Δεν ήταν μια κουβέντα της στιγμής, έτσι το πίστευε ο Γιώργος! Για τέτοια πράγματα την είχε ικανή!

Σκοτείνιασε μετά για ώρα πολλή, γύρισε το βλέμμα της απ' την άλλη μεριά, άφησε και το μυαλό της να τρέχει αλλού, μακριά. Ο Γιώργος την έβλεπε, καταλάβαινε ότι έπρεπε να την αφήσει να ολοκληρώσει το δρόμο της. Στα σίγουρα, κάτι λάθος είχε πει. Τι να 'ταν όμως; Πουθενά δεν πήγαινε το μυαλό του.

Κάθισε μόνο παράμερα και περίμενε. Να επιστρέψει η Peana απ' τον παράξενο δρόμο της. Κι η Peana, μετά από λίγη ώρα σιωπής, όταν πια είχε απόλυτη συνείδηση του μεγέθους της μεγάλης πλάνης του Γιώργου γύρισε, σηκώθηκε όρθια, τον κοίταξε και του απάντησε μ' ένα αχνό χαμόγελο.

«Κύριε Γιώργο, αναρωτιέμαι γιατί με στεναχώρησε τόσο πολύ αυτό που είπατε, αυτό που σκεφθήκατε για μένα. Βασάνισα λίγο το μυαλό μου, απάντηση όμως δε βρήκα. Παράξενο είναι. Τέλος πάντων, ας μην κολλήσουμε σ' αυτό, ας πάμε παρακάτω». Σταμάτησε για λίγο η Peana. Πήρε ανάσα, μετά συνέχισε.

«Ποιος μίλησε για ζοριλίκια κύριε Γιώργο; Αυτό που είπατε τι σχέση έχει με μένα; Μιλάτε σαν να μη με ξέρετε καθόλου. Μ' απογοητεύσατε! Τι σχέση έχει αυτό που είπατε με μένα κύριε Γιώργο, τι σχέση έχει; Επειδή παλιά έδειρα εκείνους τους γελοίους, έχετε την εντύπωση ότι μ' αρέσει να δέρνω και να ζορίζω;»

Είχε υψώσει τη φωνή της η Peana. Και καθώς μιλούσε την ύψωνε κι άλλο. Γινότανε έξω φρενών. Ο Γιώργος παρατηρούσε απορημένος, σχεδόν φοβισμένος, δεν ήξερε τι να υποθέσει. Σηκώθηκε όρθιος, την πλησίασε να την καλωάρει. Η Peana του φώναξε τότε με το γέλιο ν' ανακατεύεται με τη θυμωμένη της φωνή.

«Σιγά μη φέρω καμιά με το ζόρι! Να της πω ότι θα τη φέρω για να ζωγραφίζει τάχα μου, και μετά να την κλειδώσω εδώ μέσα για να πηδιέται με το ζόρι. Αν είναι ποτέ δυνατόν! Όχι κύριε Γιώργο. Εμένα μ' είχε κανένας κλειδωμένη εδώ μέσα; Με είχε κανείς; Όχι βέβαια! Τόσο παράξενη είμαι εγώ νομίζετε; Ή μήπως τόσο μαλακισμένη με θεωρείτε να κάνω τέτοια πράγματα; Αυτά τα κάνουν εκείνοι οι άλλοι. Αυτούς που έσπαγα στο ξύλο μέχρι να μου κάνουν τη μεγάλη τιμή να τους αναλάβετε εσείς. Μα έχετε κάνει λοιπόν τόσο λάθος, ακόμη κι εσείς, ένας απ' τους πιο παλιούς εδώ μέσα!»

Γύρισε μετά, κινήθηκε προς την κουζίνα, αναζήτησε ένα ποτήρι νερό. Γύρισε όμως γρήγορα σαν κάτι σημαντικό να είχε ξεχάσει.

«Και μια και το 'φερε η κουβέντα ίσως πρέπει να σας διευκρινίσω και το άλλο, γιατί κάτι μου λέει ότι κι αυτό το παρεξηγήσατε, ίσως μάλιστα και ν' ανησυχήσατε λιγάκι κύριε Γιώργο μου. Να σας καθησυχάσω λοιπόν, μήπως και προχωρήσει κι η συζήτησή μας!» του φώναξε η Peana. Χαμήλωσε μετά τον τόνο και συμπλήρωσε.

«Εγώ θα συνεχίσω να δουλεύω κύριε Γιώργο, δε θα μπορούσε να 'ναι αλλιώς. Το θεώρησα αυτονόητο, αλλιώς θα σας το 'χα πει απ' την πρώτη στιγμή! Και τα κορίτσια θα τα φέρω για παρέα, για να λέω καμιά κουβέντα που 'χω τρία και βάλει χρόνια να πω. Να μου πουν και κανένα

κουτσομπολιό απ' την πατρίδα μου. Για να δουλέψουν μαζί μου, όχι στη θέση μου. Όχι για να τους φορτώσω τη δουλειά τη δική μου. Με καταλάβετε τώρα, έγινα πιο σαφής; Ελπίζω τώρα να σας καθησύχασα κύριε Γιώργο».

Κάθισε τότε η Peana, φάνηκε προς στιγμή ότι θα ηρεμούσε. Η μορφή της όμως γρήγορα άλλαξε, σκλήρυνε ξανά, έδειξε σαν κάτι ακόμη, κάτι σημαντικό να θυμήθηκε. Τον κοίταξε και συνέχισε.

«Και κάτι ακόμη. Ειδικά εσείς, δε χρειάζεται ν' ανησυχείτε μη με χάσετε! Θα σας εξηγήσω σε λίγο, θα τα πούμε σε λίγο αυτά. Σε λίγο όμως, χρειάζομαι πρώτα λίγο χρόνο να ηρεμήσω απ' αυτή τη γελοία, επιτρέψτε μου, σκέψη που κάνετε! Αν είναι ποτέ δυνατόν!»

Η έκπληξη κι η μεγάλη απορία του Γιώργου για την λεκτική καταιγίδα που προηγήθηκε, για όλ' αυτά τα πρωτοφανή που άκουγε, ήταν τόσο μεγάλες που προσπέρασαν κατά πολύ την προσβολή που του 'χε μόλις κάνει με την αναφορά της στη 'γελοία σκέψη' του.

Ο θαυμασμός του εκτοξευόταν τώρα ψηλά. Έμεινε για λίγο όρθιος, λίγο γυρτός, σαν αγγούρι. Μετά της αποχρίθηκε.

«Τι να πω Peana μου, τι να πω, είναι τόσο παράξενα τόσο αλλιώτικα αυτά που λες! Μα μήπως γι' αυτό δεν είναι που είσαι κι έτσι ανάρπαστη;»

Έτσι μίλησε ο Γιώργος. Τέτοια λόγια αναφώνησε. Λόγια κολακευτικά αλλά και λόγια ψεύτικα και ρηχά. Άλλος ήταν βέβαια ο λόγος που ήταν ανάρπαστη η Peana κι όχι οι ευαισθησίες, αυτές που γοήτευαν τώρα τον κυρ Γιώργο. Κι η Peana είχε μια απέχθεια για τα παραμύθια, όταν βέβαια δεν εξυπηρετούσαν κάποιο υψηλό σκοπό όπως το δικό της, τότε με κείνον τον Σοφοκλή. Γι' αυτό και, προς

μεγάλη και δυσάρεστη τώρα έκπληξη του Γιώργου ακολούθησε, απ' τη μεριά της, μια απάντηση σκαιά.

«Εγώ είμαι ανάρπαστη για πολλούς, αλλά αλλιώςτικούς λόγους, κύριε Γιώργο. Κυρίως γιατί είμαι ωραία γκόμενα και γιατί έχω ένα στυλ, ένα δικό μου στυλ. Φαίνεται δε συμβαίνει συχνά αυτό. Έτσι έχω φτάσει να πιστεύω. Και του ζοριού να ήμουν πάλι ανάρπαστη θα 'μουν. Τι λέτε, θα ενοχλούσε αυτό τους θαυμαστές μου; Καμιά σχέση λοιπόν, αυτό που λέτε. Γιατί το είπατε λοιπόν; Απλά δεν είμαι του ζοριού κύριε Γιώργο κι ούτε θα γίνω ποτέ. Υπάρχουν και μερικά πράγματα που είναι για μένα μόνο, κι ας μη με βοηθούν να γίνομαι ανάρπαστη, όπως είπατε. Πάμε λοιπόν απ' την αρχή».

Έτσι, κοφτά, απάντησε η Peana, διευκρινίζοντας και διορθώνοντας και τις τελευταίες ασάφειες και υπερβολές ενός κατά τα άλλα ολότελα πια κεραυνοβολημένου κυρίου Γιώργου.

* * *

Εξήγησε μετά το σχέδιό της, σ' ένα βαθιά απορημένο κι ολοσάστιστο Γιώργο. Κοπέλες θα 'βρισκε αυτή, πολλές, ωραίες και χωρίς κολλήματα κι ανάγκη για ζοριλίκια. Κι ο δικός της ρόλος θα ήταν να τις προστατεύει κι όχι να τις ζορίζει. Κάποια στιγμή, μετά από ώρα, όταν είχε ολοκληρώσει τη διήγηση, πήρε το λόγο ο Γιώργος. Το ύφος του έδειχνε πια να καταλαβαίνει τι ακριβώς του έλεγε η Peana. Έγινε συγκαταβατικός. Της μίλησε με ήρεμο ύφος, της ζήτησε έμμεσα συγγνώμη που την αδίχησε, που έκανε, γι' αυτή, τόσο λαθεμένες σχέψεις. Κι έκλεισε το λόγο του με τρόπο που εύκολα διακρινόταν πίσω του μια απα-

λή και διακριτική στεναχώρια.

«Ελπίζω μόνο, τώρα που θ' αλλάξεις δουλειά, να συνεχίσεις να επιτρέπεις στους συνεργάτες σου να σε χαίρονται. Καμιά φορά, εννοώ».

Έτσι είπε ο κύριος Γιώργος κι έγινε πάλι έξω φρενών η Peana.

Τα χρόνια εμπόδιζαν πια την ικανότητά του Γιώργου ν' αφομοιώνει τα πολλά λόγια. Κι έτσι απ' αυτά που της αποκριθήκε φάνηκε ότι του 'χε ξεφύγει κάτι πολύ σημαντικό από τις διευκρινίσεις της Peana, κι ας τον αφορούσε τον ίδιο άμεσα. Η Peana θα συνέχιζε να δουλεύει. Του το είχε πει τόσο καθαρά! Κι όμως, του 'χε ξεφύγει του Γιώργου αυτή η τόσο σημαντική και σπάνια κατάθεση! Κι έφτασε ν' αναρωτιέται τι θα γίνει τώρα που θ' άλλαζε δουλειά. Και προβληματιζόταν αν θα συνέχιζε κι ο ίδιος να απολαμβάνει κάτι!

Εκτός πάλι κι αν την άκουσε την Peana αλλά προσπέρασε το λόγο της, τον θεώρησε κουβέντα του αέρα, λόγο αστόχαστο. Σαν αυτούς που είχε συνηθίσει στην υπόλοιπη ζωή του. Ότι απ' τα δυο και να συνέβη δεν απέφυγε την οργισμένη απάντηση της Peana.

«Καλά δεν ακούσατε τι σας είπα λίγο πριν; Καμιά δουλειά δε θ' αλλάξω κύριε Γιώργο! Κι εγώ μαζί με τα κορίτσια θα 'μαι, ένα πράγμα. Γιατί ν' αλλάξω δουλειά; Πώς σας ήρθε αυτή η ιδέα; Εξάλλου έτσι θα βλέπουν κι αυτές ότι είμαστε όλοι το ίδιο, δεν έχουμε διακρίσεις. Συνεταίροι θα 'μαστε, απλά θα μεγαλώσει η δουλειά μας, αυτό είναι όλο. Όποιος δουλεύει πληρώνεται κι αφήνει κι ένα ποσοστό στην άκρη, αυτό μόνο. Για τα λειτουργικά έξοδα. Κάπως έτσι δε δουλεύουν κι οι εταιρείες, οι δικές σας; Μετόχους δεν έχετε; Έτσι θα 'ναι κι εδώ. Εταιρεία.

Άντε εγώ να 'μαι ο πρώτος μέτοχος. Καλό για όλους θα 'ναι. Θα 'χω μετά και παρέα, θα 'χει έτσι και περισσότερο ενδιαφέρον η μέρα μας. Έχω αρχίσει να βαριέμαι αφόρητα τώρα τελευταία».

Διέκοψε η Peana το λόγο της, έδειχνε κάπως να ηρεμεί. Θυμήθηκε ότι το Γιώργο τον είχε ανάγκη για το σχέδιό της. Τον πλησίασε, άλλαξε απότομα ύφος και του έριξε τώρα το γλυκό της, προσεγγμένο, δόλωμα.

«Όσο για σας, το στενό μου συνεργάτη, θα σας αναβαθμίσω. Δε χρειάζεται στο εξής να δίνετε τίποτα. Θα είμαι στη διάθεσή των ορέξεών σας. Και αυτών που κατά καιρούς σας έχω αρνηθεί. Τι λέτε, είστε ικανοποιημένος τώρα;»

Αυτό το τελευταίο, με τις ορέξεις, τον έφτιαξε το Γιώργο για τα καλά. Ξεπέρασε το θυμό της Peana, προσπέρασε τα πολλά σκοτεινά κι ακατανόητα σημεία του σχεδίου της. Αλλά και την αφόρητη πλήξη που δήλωνε η Peana και που ο ίδιος βέβαια σε τίποτα δε μπορούσε να τη βοηθήσει να θεραπεύσει. Κι άρχισε, παρά τις τόσες αποτυχίες του, παρά και το προχωρημένο της ηλικίας του, άρχισε ν' ανεβαίνει πάλι η λίμπιντο στο Γιώργο. Όμως ήταν τέτοια η παραξενιά σ' αυτά που έλεγε η Peana, που τελικά υπερίσχυσε της διέγερσης που του 'φερε ο λόγος κι η απίστευτη υπόσχεσή της. Και βγήκαν έτσι τα λιμαρισμένα λόγια ενός ρηχού και υστερόβουλου θαυμασμού.

«Τι άνθρωπος είσαι εσύ βρε Peana; Αυτό το συνταριστικό μοντέλο πού το ξεσήκωσες ρε κορίτσι μου; Μη σε νοιάζει για τίποτα. Φέρε τες εσύ μέχρι τα σύνορα και μετά αναλαμβάνω εγώ. Κι εγώ δε θέλω μετοχές. Μόνο εκείνη την αναβάθμιση που μου 'ταξες, αυτή μου φτάνει».

Κι έκλεισε ο Γιώργος μουρμουρίζοντας αφηρημένα στο

κενό.

«Άκου συνεταίροι και μέτοχοι!»

Κάτι τότε πήγε να πει, να προσθέσει, κάτι απαξιωτικό για τους νέους μετόχους, αλλά το κατάλαβε ότι η ιδέα κι ο λόγος του αυτός με βεβαιότητα δε θα άρεσαν στην Peana κι ότι θα ρίσκαρε να χαθούν τα προνόμιά του. Κι έτσι κατάπιε γρήγορα τη γλώσσα του.

* * *

Κι έτσι, από μια βαρεμάρα και μόνο της Peana, ξεκίνησε ένα εγχείρημα αλλιώτικο. Συνεταιριστικό κι αυτοδιαχειριστικό salon de massage. Εκεί που απέτυχαν θεωρίες και πολιτικές βαρύγδουπες εκεί έμελλε να πετύχει η Peana. Η σκέτη βαρεμάρα της Peana, τίποτα περισσότερο. Κι ήταν τόσο παράξενο αυτό, που η αγορά της σάρκας δε μπορούσε να τ' αφομοιώσει, να το καταλάβει. Κι έξω απ' το διευρυμένο τώρα αλλά κι ερμητικά κλειστό κι επιλεγμένο κύκλο των πελατών, κυκλοφορούσαν πια ιστορίες για τέρατα και σημεία. Για μαύρη μαγεία, για κάτι αφιονισμένες λεσβίες που κάναν όργια κι άλλα διάφορα.

Η Peana ήρθε σ' επαφή με φίλες παλιές. Εξήγησε τη βασική ιδέα. Η φτώχεια κι η απελπισία που επικρατούσε εκείνη την εποχή κάμαν τα πράγματα εύκολα. Εξάλλου πολύ κόσμος δεν ήθελε. Καμιά δεκαριά κορίτσια, μέχρι και. Μικρομεσαία επιχείρηση στόχευε, όχι πολυεθνική.

Αρκούσε να 'ρχονται μέχρι τα σύνορα και να μπαίνουν στη χώρα. Ο Γιώργος αναλάμβανε και φρόντιζε για τα περαιτέρω. Και μερικοί έμπιστοι και παλιοί πελάτες φρόντιζαν για την ενισχυμένη φύλαξη, για τη σπάνια περίπτωση που οι ανόητοι ανταγωνιστές, εκείνοι που μιλού-

σαν τώρα για μαγείες και για όργια, πάθαιναν μια μέρα επιφοίτηση κι έβλεπαν τότε την αλήθεια και τους έβγαине μετά όλος ο φθόνος κι η ζήλια, και τους θόλωνε το μυαλό κι έβαζε ο νους τους σενάρια κακά κι εκδικητικά.

Με τον καιρό, ο Γιώργος εμπέδωσε καλά το σχέδιο της Peana. Έγινε μέρος του, βρήκε μια ισορροπία μαζί του, το ταίριαξε, το είδε ως απόλυτα συμβατό με το δικό του υπερεγώ. Πίστευε πια ότι αυτό τ' ακατανόητο, αρχικά, σχέδιο ήταν πλήρως αποδεκτό απ' τους κώδικες που 'χε φτιάξει στη ζωή του. Ένωθε σχεδόν περήφανος και σπουδαίος που ήταν κομμάτι του. Κι η περηφάνια αυτή τον βοήθαγε ν' απολαμβάνει καλύτερα και την αναβάθμιση που του 'χε προσφέρει η Peana για την τόσο σημαντική συνεργασία και βοήθειά του.

Χαιρόταν λοιπόν το γήινο και σαρκικό εγώ του κυρ Γιώργου, αγαλλόταν και το ουράνιο κι ευαίσθητο υπερεγώ του. Έτσι συνήθως γίνεται.

Κι έτσι υπέροχα και σπουδαία που ένωθε μεταξύ του εγώ και υπερεγώ, μια μέρα σαν να ξεχάστηκε ο κυρ Γιώργος, σαν να χάθηκε εκείνη η θαυμαστή ισορροπία του, σαν να του πέρασε απ' το μυαλό μια φευγαλέα, μια καινούργια, απόλυτα γήινη τώρα, ιδέα.

Να βάλει στόχο και καμιά απ' τις καινούργιες.

Αυτό όμως ο κώδικας του salon το απαγόρευε αυστηρά. Δεν επιτρεπόταν το ανακάτεμα των πελατολογίων. Για να είναι οι εργαζόμενοι σ' εγρήγορηση και να μη μπερδεύεται ποια κάνει τι. Κι έτσι, εγκατέλειψε γρήγορα εκείνη τη σκέψη ο Γιώργος κι αρκέστηκε μόνο να θαυμάζει λίγο τ' άλλα τα κορίτσια, τ' απαγορευμένα γι' αυτόν. Ούτε καν σκέφτηκε να ζητήσει απ' την Peana να γίνει μια εξαίρεση, να 'χει δικαίωμα πρόσβασης. Είδε γρήγορα

το μάταιο του αιτήματος. Κατάλαβε ότι δε θα 'χε ελπίδα, ότι τ' αναβαθμισμένα δικαιώματά του σε τίποτα δε θα τον βοηθούσαν. Όπως παλιά, με όσους πάθαιναν έρωτα με την Peana κι ήθελαν μετά γάμο, έτσι και τώρα μ' αυτούς που σκέφτονταν και τ' αποφάσιζαν ν' απλώνουν γενικώς, πέραν της δικής τους φροντίστριας, όλοι αυτοί λοιπόν έφευγαν κλοτσηδόν και χωρίς δεύτερη κουβέντα. Κι ήξερε ο Γιώργος καλά ότι τα δικά του τα προνόμια σε τίποτα δεν τον διασφάλιζαν.

Κι έτσι, καθώς είχε διπλό λόγο αυτός να είναι επιφυλακτικός, έβαλε τελικά στην άκρη την παρορμητική, αστόχαστη και παρ' ολίγο μοιραία επιθυμία του κι αρκέστηκε στην ειδική μεταχείριση της διευθύνοντος συμβούλου. Της Peana και μόνο.

* * *

Τη μεταφορά απ' τη Ρουμανία μέχρι την Ελλάδα την οργάνωνε ο Stefan. Τούτος ζούσε στη Σερβία, κοντά στα σύνορα με το δικό της το χωριό. Η Peana ήξερε για το Stefan, της είχε πει ο πατέρας της γι' αυτόν παλιότερα. Της είχε πει ότι ήταν ο βοηθός του όταν έβγαζαν Ρουμάνους φυγάδες στη Δύση. Με τη συνεργασία μιας απ' τις πρώτες κοπέλες κατάφεραν και σκάρωσαν κάποια ιστορία κι η κοπέλα πήρε το τηλέφωνό του απ' τον Antonin. Η ίδια όμως η Peana, αποφάσισε να μην έρθει σε καμιά απολύτως επαφή με το Stefan. Την ήξερε τούτος την Peana, έστω και μόνο ως όνομα. Είχε ακούσει γι' αυτή απ' τον καλό του φίλο και πατέρα της. Προτίμησε λοιπόν η Peana να μην πάρει ρίσκο μιλώντας η ίδια μαζί του και κάνει μετά ο Stefan συνειρμούς και συμβεί το τρομερό,

να φτάσει δηλαδή κάτι απ' το σχέδιο και το διευθυντικό ρόλο της ίδιας στον Antonin.

Το ανέθεσε λοιπόν κι αυτό στο Γιώργο. Νά 'ρθει σ' επαφή μαζί του, να συνεννοηθεί για τις λεπτομέρειες της εισόδου των κοριτσιών και για την αμοιβή του. Να είναι όλα σχεδιασμένα στην εντέλεια. Ο Γιώργος προτίμησε να μη διευθετήσει το ζήτημα τηλεφωνικά. Έστειλε έναν έμπιστο βοηθό του, βρήκε το Stefan, και τα συζήτησαν από κοντά. Ο Stefan παραξενεύτηκε, στην αρχή δίστασε. Νόμισε ότι επρόκειτο για κάποιο κύκλωμα διακινητών και εμπορίας λευκής σαρκός. Αρνήθηκε. Μετά ήρθαν οι λεπτομέρειες που τον καθησύχασαν. Ήταν λοιπόν κάτι άλλο από αυτό που σκεφτόταν. Τα κορίτσια θα ήταν μόνα τους, ελεύθερα, κανένας διακινητής δε θα υπήρχε. Βγήκαν και τα χρήματα στο τραπέζι. Το είδε από εδώ το είδε από κει ο Stefan, σκέφτηκε τη φτώχεια που τον έδερνε, κι άρχισε σιγά σιγά ν' αλλάζει γνώμη. Να πιστεύει ότι αυτό που του πρότεινε ο συνεργάτης του κυρ Γιώργου ήταν ασφαλώς κάτι παράξενο, κάτι σπάνιο αλλά όχι και κάτι κακό. Ήταν και τα λεφτά πολλά. Κι έτσι λοιπόν, η παχιά η αμοιβή κι η βεβαιότητα ότι δεν έκανε τίποτα το κακό, αφού τα κορίτσια δεν ήταν όμηροι και θύματα κανενός τον έκαναν να πει το ναι, να συνεργαστεί. Κι όταν κάποια κοπέλα, λίγο χρόνο μετά, ξεχάστηκε και παρά την αυστηρή σύσταση της ίδιας της Pleana ανέφερε σε μια μεταφορά τ' όνομά της, το μυαλό του Stefan δεν πήγε καθόλου στο φίλο του και στην κόρη του. Τόσο, που ξεθάρρεψε πολύ σύντομα κι η ίδια η Pleana και για να οργανώνει καλύτερα και γρηγορότερα τα πράγματα, του μιλούσε πια η ίδια στο τηλέφωνο χωρίς κάποια αγωνία μην τυχόν και κάνει καμιά σκέψη και φτάσει καμιά κουβέντα στον Antonin.

* * *

Κύλησαν έτσι τα χρόνια. Ένα, δύο. Έφτασε το '91. Κι ήταν αυτά τα χρόνια πολύ καλύτερα για την Peana. Έκανε παρέα με τα κορίτσια, έγινε φίλη μ' όλες, ανεξαιρέτως. Για πρώτη φορά στη ζωή της έκανε φιλίες αληθινές. Απλά πράγματα που όμως της είχαν τόσο λείψει! Έβγαιναν μαζί, πήγαιναν σινεμά, ταξίδια, εκδρομές. Μέχρι και βιβλία άρχισε να διαβάζει.

Κι όλες βέβαια καταλάβαιναν πόσο άθλιο μα και πόσο διαφορετικό, συνάμα, ήταν αυτό που ζούσαν. Η Peana τους φερόταν σαν ίση προς ίσους. Κι ήταν αυτό τόσο σπάνιο, τόσο ανύπαρκτο. Σπάνιο ακόμη και για τις άλλες, τις καθώς πρέπει δουλειές, όπου κι εκεί συνήθως υπάρχει άκρατος ωφελιμισμός. Πόσο μάλλον για τις παράνομες και τις βρώμιες, όπως αυτή της σάρκας. Όλες λοιπόν το καταλάβαιναν, το διαισθάνονταν πόσο αλλιώτικη ήταν η δική τους η 'διευθύντρια'. Πόσο ίδια μ' αυτές, πόσο άσχετη, πόσο διαφορετική κι έξω απ' αυτά που γίνονταν σ' αυτή την πιάτσα, μόλις στη διπλανή πόρτα. Θα μπορούσε η ίδια να είχε βγει στη σύνταξη, να τις διευθύνει και να ζει έτσι. Κι αυτό να έκανε, πάλι θα τη θαύμαζαν και θα την ευγνωμονούσαν. Κι όμως, ούτε ποτέ το σκέφτηκε ούτε ποτέ υπονόησε κάτι τέτοιο. Κι ήταν αυτό κυρίως που τις έφερε πολύ κοντά. Αυτό ήταν που έκανε το θαυμασμό, πραγματική φιλία. Φιλία μεταξύ ίσων, φιλία που θα κρατούσε, που θ' άντεχε στο χρόνο.

* * *

Όμως τα κορίτσια ποτέ δεν κατάλαβαν στ' αλήθεια την

Peana. Ποτέ δεν κατάλαβαν τη βαθιά της αδιαφορία γι' αυτό που έκανε, τη φυσικότητα με την οποία το 'κανε. Σ' αυτές, σ' όλες τους, έφερνε ένα ανάμικτο συναίσθημα, κάτι μεταξύ ντροπής κι αηδίας. Κι όσο κι αν ο χρόνος κι η συνήθεια το λίμαραν το συναίσθημα αυτό, πάντα κάτι τέτοιο απόσταζε μέσα τους.

Αυτές όμως, η αηδία κι η ντροπή, ήταν πια λέξεις άγνωστες, ξεχασμένες για την Peana. Από καιρό, η ίδια ζούσε πέρα απ' αυτά. Αυτή ήταν η ρίζα της αδυναμίας των κοριτσιών να την καταλάβουν.

Κι έτσι, όταν κάποιοι τολμηροί πελάτες παρεβαιναν τον κώδικα του salon και πρότειναν στα κορίτσια γάμο και μια άλλη ζωή, μια ζωή κυρίας, αυτά το δεχόταν συνήθως μ' ενθουσιασμό. Κι άλλες πάλι, μπορεί να μην το κατάφεραν να γίνουν αποδέκτες μιας τέτοιας πρότασης, βρισκόνταν όμως κι αυτές σύντομα με πολλά χρήματα στα χέρια τους. Κι όταν γινόταν αυτό, κι οι πρώτες κι οι δεύτερες, παρουσιάζονταν μια μέρα στην Peana, έσκυβαν το κεφάλι και της έλεγαν ότι φεύγουν απ' τη δουλειά. Ότι δε θα ξεχάσουν ποτέ αυτό το σπάνιο που τους πρόσφερε. Αλλά κι ότι τώρα πια ήθελαν ν' αλλάξουν ζωή. Ότι βρήκαν κάποιον να τις αγαπάει ή τέλος πάντων είχαν αρκετά χρήματα, προσδοκούσαν να βρουν κάποιον ν' αγαπήσουν, να κάνουν παιδιά, κάποια άλλη δουλειά, να γυρίσουν πίσω στη Ρουμανία. Κι ότι δεν ήθελαν πια να κάνουν αυτή τη ζωή. Τη ζωή της δημόσιας γυναίκας.

Κι η Peana, που τις θεωρούσε φίλες της, όχι μόνο δεν τις μάλωνε αλλά χαιρόταν και γι' αυτές. Χαιρόταν βαθιά, ειλικρινά, μια πρωτόγνωρη γι' αυτή χαρά. Κι ας μιλούσαν τα κορίτσια μια γλώσσα που η ίδια δεν την καταλάβαινε. Κι αν τις μάλωνε καμιά φορά ήταν για το που ήταν έτσι,

με κατεβασμένο το κεφάλι, σαν να τη ντρεπόταν. Αυτές που τώρα της έλεγαν ότι ντρέπονταν για τη δουλειά που έκαναν, δε θα 'πρεπε να νιώθουν έτσι, τώρα, τη στιγμή ακριβώς που παρατούσαν μια τέτοια δουλειά! Έτσι το σκεφτόταν κι έτσι τους το 'λεγε η Peana. Και κουνούσαν μετά τα κορίτσια το κεφάλι τους, καταφατικά αλλά και μ' απορία.

Κι έτσι, μες στα δυο χρόνια που πέρασαν, πέρασαν και πολλές κοπέλες απ' την εταιρεία της Peana. Λίγοι μήνες, ένας χρόνος το πολύ, πολλά λεφτά και μετά δρόμο.

* * *

Κάποια μέρα, η Peana κουράστηκε, βαρέθηκε πάλι. Ίδια με κείνη τη βαρεμάρα που ένιωσε πριν λίγα χρόνια, τότε που από μονοπρόσωπη την έκανε την εταιρεία συνεταιριστική, πολυμετοχική και λαϊκής βάσης.

Όμως τώρα οι μέτοχοι την παρατάγανε, όλες μα όλες. Κι η τροχιά τους φαινόταν να 'ναι προδιαγεγραμμένη. Για κάποιον παράξενο λόγο, ακατανόητο για την Peana, που ποτέ δεν κατάλαβε στ' αλήθεια τι σημαίνει ντροπή, τι σημαίνει να γίνεις κυρία και γιατί ήταν αυτό σπουδαίο. Έβλεπε τη χαρά τους όταν έφευγαν απ' το salon και χαιρόταν για την καθεμιά τους ξεχωριστά. Όλες μαζί όμως την κούραζαν.

Βαρέθηκε ξανά λοιπόν η Peana και σταμάτησε ν' ανανεώνει τους μετόχους. Κι έτσι, σ' ένα δυο χρόνια έγινε η εταιρεία πάλι μονοπρόσωπη. Περιορίστηκε ξανά στο πελατολόγιο το δικό της. Ξαναγύρισε εκεί απ' όπου ξεκίνησε. Είχε πια πάρα πολλά λεφτά. Μόνο που κι αυτό δεν την ένοιαζε, δεν της έλεγε κάτι. Το είχε χορτάσει. Ούτε

ήταν βέβαια λόγος να σταματήσει να εργάζεται. Περιορίσε μόνο την ατζέντα. Την κατέβασε δραστικά, στα δέκα άτομα. Έπεσε τρόμος και παρακάλια πολλά. Αλλά ήταν αγύριστο κεφάλι. Ανέθεσε στο Γιώργο να λέει τα μαύρα μαντάτα σ' αυτούς που έφευγαν. Οι ειδικές υπηρεσίες εισαγωγής των κοριτσιών είχαν πια κλείσει τον κύκλο τους. Κι έτσι, για να δικαιολογεί τα προνόμια που είχε, τον παρακάλεσε ευγενικά ν' αναλάβει αυτόν το νέο ρόλο. Του εκτελεστή μαντατοφόρου.

* * *

«Όλα τα βαριέσαι Peana κορίτσι μου. Σαν χθες ήταν, πάνε δυο χρόνια που ξεκίνησες αυτό το τόσο παράξενο σχέδιο. Κι ήρθε κι αυτό και το βαρέθηρες. Κορίτσι μου υπάρχει κάτι που να μη βαριέσαι στη ζωή; Δε σου λέω εμένα βέβαια, ξέρω τι μηδενικό είμαι για σένα, και το καταλαβαίνω, αλλά θέλω να το πιστέψεις! Στεναχωριέμαι που σε βλέπω έτσι άδεια, να μην υπάρχει κάτι που να μην το βαριέσαι».

Έτσι της μίλησε μια μέρα ο Γιώργος. Κι η Peana τον πλησίασε και τον μάλωσε, και τον προσγείωσε.

«Αν ήσασταν μηδενικό κύριε Γιώργο, θα σας είχα σχολάσει. Για ν' αντέχετε τόσο χρόνια εδώ μέσα αποκλείεται να σας θεωρώ μηδενικό, δε νομίζετε;»

Άρεσε στον κυρ Γιώργο ο λόγος της Peana. Άρεσε έστω κι αν δεν τον ερέθισε αυτή τη φορά.

* * *

Κι είχε βέβαια, ο κυρ Γιώργος, ο επιχειρηματίας, είχε επι-

πλέον κάνει και λάθος στη διαπίστωση και στην κρίση του. Ότι δηλαδή όλα τα βαριόταν η Peana. Κι ότι τίποτα δεν είχε νόημα στη ζωή της.

Όλ' αυτά που αποτελούσαν τον κόσμο του Γιώργου, του κάθε Γιώργου, η Peana τα βαριόταν, αλήθεια ήταν αυτό. Τα βαριόταν αβάστακτα, απόλυτα. Κι όταν μια μέρα άρχισε ο Γιώργος να της μιλά για κάτι εγγυημένες και σίγουρες επενδύσεις, όπου έβαζες σήμερα τα λεφτά σου και σ' ένα χρόνο ήταν διπλάσια, κι όταν μετά της πρότεινε να τη βοηθήσει και την ίδια να επενδύσει, ν' αυγατίσει κι αυτή τα ήδη άπειρα λεφτά της, η Peana βαρέθηκε θανάσιμα. Βαρέθηκε, παρέλυσε τόσο πολύ απ' την πλήξη που δε βρήκε ούτε δύναμη να του πει πως δεν την ενδιέφερε τίποτα απολύτως απ' τις μεγάλες και παρ'άξενες ευκαιρίες που της εξιστορούσε. Προτίμησε, αντί γι' αυτό, για να κλείσει το θέμα γρήγορα, όμορφα, να του δώσει μια μεγάλη επιταγή και να του πει να τα επενδύσει τα χρήματα όπου αυτός νόμιζε καλύτερα. Θυμίζοντας έτσι και τονίζοντάς του ότι τον εμπιστευόταν απόλυτα. Του χαμογέλασε στο τέλος και τον ευχαρίστησε και για τις συμβουλές.

Ένωσε ο Γιώργος με κείνη τη χειρονομία και με το τσεκ της Peana, ένωσε ότι είχε βρει το σπάνιο τρόπο να τη βοηθήσει. Να τη βοηθήσει να ξεπεράσει τη βαρεμάρα της, να βρει καινούργια ενδιαφέροντα, προσοδοφόρα. Να τη βοηθήσει να πλησιάσει, ακόμη πιο πολύ το δικό του κόσμο, τον πιο σωστό, τον πιο καθώς πρέπει. Έτσι το κατάλαβε ο Γιώργος εκείνη τη μέρα. Τέτοια μεγάλη ευκαιρία πίστεψε ότι της προσέφερε. Έτσι το κατάλαβε και δίκαια ένωσε, μες στη μεγάλη πλάνη του, μια τέτοια, μια τόσο μεγάλη περηφάνια!

* * *

Στο εκκλησιάκι της Κυψέλης πήγαινε πια μόνο αργά, πολύ αργά, ώρες που δεν είχε καθόλου κίνηση. Έτσι που την είχε πια μάθει όλη η γειτονιά δε θα μπορούσε να γίνει αλλιώς. Ακόμη όμως κι αν δεν την έβλεπαν πια παρά σπάνια, ο θρύλος της είχε ριζώσει πια εκεί για τα καλά. Θαύμα της Παναγιάς, ίσως κι η Παναγιά η ίδια. Έτσι την αποκαλούσαν οι απλοϊκές γυναίκες της γειτονιάς.

Αλλά κι έτσι αργά που πήγαινε, αν τύχαινε και την έπαιρνε κανένα άγρυπνο μάτι, σήμαινε γρήγορα βουβός συναγεμμός. Σε χρόνο μηδέν, μαζευτόταν κόσμος πολύς. Έβγαιναν απ' τα κρεβάτια κι απ' τον ύπνο τους, έμπαιναν στο όνειρο. Κι εκεί έμεναν, ονειροπαρμένοι, μέχρι να κάνει το σταυρό της, ν' ανάψει και να δακρύσει μπροστά στο κερί, μέχρι να προσκυνήσει τις εικόνες, μέχρι ν' αραδιάσει μετά ένα πακέτο μεγάλα χαρτονομίσματα μες στο παγκάρι.

Την παρατηρούσαν με δέος, ασάλευτοι. Κι έκαναν και το σταυρό τους σαν έφευγε αγέρωχη κι αμίλητη, νεύοντας καμιά φορά, σπάνια, με μια ελαφριά κίνηση του χεριού, στ' ανθρώπινα αγάλματα που την κοιτούσαν εμβρόντητα.

Η ετοιμασία

Στο ημερολόγιο έτρεχε τώρα το 1991. Κανένα νέο όμως σημαντικό δεν είχε ακόμη φτάσει στο μακρινό και ξεχασμένο χωριό, έξω απ' την Orsona. Ο χρόνος κυλούσε αλλιώς εκεί. Ίδιος κι απαράλλαχτος έμοιαζε, σαν να 'χε παγώσει. Για κάποια πράγματα τουλάχιστον. Γιατί σ' άλλα έπαιρνε απότομα μπροστά. Η μητέρα της Mirella και του Alexandru είχε φύγει πριν ένα χρόνο, μέσα σε λίγες βδομάδες, από καρκίνο. Κι ο πατέρας ακολούθησε κι αυτός, γρήγορα, πάλι από καρκίνο. Καρκίνο της δουλειάς η μάνα, του πιστού ο πατέρας. Σε κάτι τέτοια ξεκολλάν οι δείχτες και τρέχουν ασυγκράτητοι. Κι όσα αλλού κρατάνε καιρό γίνονται στο μικρό χωριό σε μερικές βδομάδες μόνο. Τόσο πήρε να βρεθούν η Mirella κι ο Alexandru, μονάχοι και πεντάρφανοι, στο μικρό τους κόσμο.

* * *

Η Peana, τον πρώτο χρόνο, τον πέρασε χωρίς καμιά απολύτως επικοινωνία με τα ξαδέρφια της στη Ρουμανία. Μιλούσε μόνο καμιά φορά με τον πατέρα της στο τηλέφωνο. Αυτό ήταν όλο. Κι αυτός τους έλεγε μετά λίγα λόγια, λίγα νέα απ' την Ελλάδα. Τα ίδια πάντα λόγια, τα ίδια νέα.

Τηλεφωνούσε πάντα η κόρη του, για να μην πληρώνει, έτσι του 'λεγε. Η αλήθεια ήταν ότι ήταν αυτός ένας τρόπος για να ελέγχει απόλυτα τη στιγμή της κουβέντας

τους, για να είναι κατάλληλα προετοιμασμένη.

Αργότερα, άρχισε πρώτα να γράφει καμιά φορά στη Mirella. Προτιμούσε το γράψιμο, ήταν πιο ασφαλές, κρατούσε μια απόσταση, δεν υπήρχαν απρόβλεπτα, αιφνιδιαστικά ερωτήματα που θα 'πρεπε να τα διαχειριστεί, να τ' απαντήσει γρήγορα. Πόσο όμως να το διασκευάζεις κάθε φορά το φέμα που φουρνίζεις;

Έτσι, τα γράμματα άρχισαν να γίνονται κουραστικά. Άρχισαν να μοιάζουν παράξενα. Πώς γινόταν κι η ζωή της Peana, που τους φάνταζε τόσο μα τόσο αλλιώς, έβγαινε κάθε φορά στα γράμματά της ίδια κι απαράλλαχτη; Συνοπτική, μονότονη, επαναλαμβανόμενη. Ήταν φορές που η Mirella θα στοιχημάτιζε ότι τα γράμματα που διάβαζε ήταν σχεδόν αντίγραφα το ένα τ' άλλου.

Κι έτσι, σιγά σιγά, με πρωτοβουλία της ίδιας της Peana, εγκαταλείφθηκαν τα γράμματα. Κι άρχισαν να μιλάν τώρα με την ξαδέρφη της στο τηλέφωνο, μια φορά κάθε δέκα περίπου μέρες. Πάλι η Peana ήταν που καλούσε. Για να μην πληρώνουν, πάλι. Έτσι της το είπε. Κι η Mirella το δέχθηκε. Έστω κι αν η άρνησή της ακόμη και να τους δώσει το δικό της τηλέφωνο τής έκανε μεγάλη εντύπωση. Κάτι δεν ταίριαζε, σαν να κρυβόταν έδειχνε. Κι η παραξενιά της μεγάλωσε κι άλλο όταν έμαθε απ' τον Antonin ότι ούτε και σε κείνον είχε δώσει τηλέφωνο να μπορέσει να τη βρει σε μια ώρα ανάγκης.

Αργότερα το κατάλαβε κι η ίδια η Peana ότι η άρνησή της αυτή ήταν πολύ παράξενη. Κι έτσι αποφάσισε και τους έδωσε έναν αριθμό. Είχε πια αρκετά τηλέφωνα στο μέγαρο της Πεντέλης, πολλούς αριθμούς. Τους έδωσε έναν, όπου θα απαντούσε μόνο αυτή και κανένας άλλος.

Το εξήγησε με μεγάλη αυστηρότητα σ' όλο το βοηθη-

τικό προσωπικό, καμαριέρες, καθαρίστριες, κηπουρούς. Ήταν το ιδιωτικό της τηλέφωνο, δεν έπρεπε να το σηκώσει κανείς. Και έτσι κι έγινε, κανείς ποτέ δεν το σήκωσε. Κανείς ποτέ δε μίλησε απ' αυτή τη συσκευή. Κανείς ποτέ δε θα μιλούσε. Κανείς εκτός απ' την Peana.

Κι όταν μιλούσαν οι δυο τους στο τηλέφωνο, οι δυο ξαδέρφες, η Peana πιο πολύ άκουγε τη Mirella παρά μιλούσε η ίδια. Κι οι σιωπές συνόδευαν τις σύντομες μονότονες απαντήσεις της στα διευκρινιστικά ερωτήματα της απορημένης της ξαδέρφης. Πού δούλευε ποτέ δεν είπε. Λεπτομέρειες της ζωής της ποτέ δεν έδωσε. Το Σοφοκλή ποτέ δεν τον αποκάλεσε άντρα της.

Κι ούτε έτυχε ποτέ να πέσουν στο τηλέφωνο πάνω στον ίδιο το Σοφοκλή. Έλειπε συχνά στη Σίφνο, αυτό ήταν το πιο συνηθισμένο ψέμα στην ερώτηση γι' αυτόν. Δύσκολα όμως μπορούσε να γίνει πιστευτό ότι ένας γιατρός έτρεχε συνέχεια στη Σίφνο. Κι ούτε βέβαια έτυχε ποτέ να σηκώσει το τηλέφωνο κάποιος άλλος. Και τίποτα απ' αυτά δεν περνούσε απαρατήρητο.

Κι η πιο μεγάλη σιωπή ήταν εκείνη που ακολουθούσε τη δύσκολη εκείνη ερώτηση. Γιατί είχε ρίξει, έτσι, μαύρη πέτρα πίσω της.

* * *

Ολ' αυτά τα χρόνια δεν είχε πάει καθόλου να τους δει. Κι ας ήταν, ιδιαίτερα γι' αυτή, τα σύνορα ανοιχτά κι εύκολα. Γιατί άραγε συνέβαινε αυτό; Αυτό ήταν που έτρωγε από πάνω τους και πιο πολύ βέβαια απ' τον πατέρα της, τον Antonin. Τον βασάνιζε η ανεξήγητη απουσία της κόρης του. Τον τελευταίο καιρό η υγεία του δεν ήταν καλή. Πρό-

σφατα είχε περάσει ένα σοβαρό έμφραγμα. Τα κατάφερε και βγήκε απ' το νοσοκομείο αλλά οι γιατροί ήταν ανήσυχοι. Έπρεπε να κάνει εγχείρηση, εγχείρηση δύσκολη. Ο ίδιος το 'νιωθε ότι το τέλος ίσως να μην ήταν μακριά. Κι έκανε αυτό τον πόνο του για την απουσία της κόρης του αβάσταχτο. Κι η απουσία εκτός από πόνο, έφερνε κι ένα σωρό ερωτηματικά. Όπως έφερνε και θυμό μεγάλο στην ξαδέρφη, στη Mirella.

Η Mirella είχε μιλήσει με την Pleana για το σοβαρό περιστατικό με την κρίση της υγείας του Antonin. Ο Antonin απέφυγε κάθε σχετική αναφορά για να μη στεναχωρήσει την κόρη του. Η Mirella όμως το συζήτησε μαζί της σ' όλη του τη λεπτομέρεια, σ' όλη τη σοβαρότητα που είχε. Και την πίεζε ξανά. Νά 'ρθει στη Ρουμανία

Η Pleana ταράχτηκε συθέμελα. Κατάλαβε ότι ο χρόνος περνούσε, τελείωνε, δε μπορούσε να περιμένει άλλο. Η πιθανότητα να συναντούσε κάποιο πρόβλημα στα σύνορα ήταν, μετά από τόσα χρόνια, πάρα πολύ μικρή. Μετά, κι έτσι να 'τανε, θα πλήρωνε και θα περνούσε. Έτσι έκανε πάντα. Έτσι θα 'κανε και τώρα. Κι οι ταρίφες θα 'ταν κι αυτές πιο χαμηλές, αστείες. Έπρεπε να το πάρει το ρίσκο. Έπρεπε μάλλον να το 'χε πάρει από καιρό. Πολλές φορές είχε σκεφτεί να φύγει αμέσως, να πάει στη Ρουμανία. Πάντα όμως δίσταζε. Της φαινόταν αβάσταχτο να συνεχίζει το ίδιο παραμύθι μπροστά σ' όλους τους. Να το συνεχίζει κι από μικρή απόσταση.

Μετά, από μια άλλη διαδρομή, είχε δυναμώσει η επιθυμία της να φέρει τα ξαδέρφια της στην Ελλάδα. Λίγο μετά που πάτησε η ίδια το πόδι της στην Ελλάδα, μόλις έβαλε το δικό της νερό στ' αυλάκι κι η ζωή της έγινε πια εύκολη, άρχισε να το σκέφτεται, να τους τραβήξει κι αυ-

τούς στην Αθήνα. Ποτέ όμως με πραγματική απόφαση. Δείλιαζε μ' όλα αυτά τα φοβερά που θα αποκαλύπτονταν με τον ερχομό τους κοντά της. Και κυρίως την τρέλαινε το ενδεχόμενο κάτι απ' αυτά, τα φοβερά, να φτάσει πίσω, στο χωριό, στον πατέρα της.

Με την αλλαγή του καθεστώτος στην πατρίδα της ένωσε για μια στιγμή ότι θ' άλλαζαν τα πράγματα. Γρήγορα κατάλαβε πόσο αργά θ' άλλαζε στ' αλήθεια η κατάσταση εκεί, αν άλλαζε ποτέ! Κι έτσι η ιδέα να τους φέρει κοντά της άρχισε να δυναμώνει τώρα. Να γίνεται απόφαση.

* * *

Κι η απόφαση φούντωσε κι άλλο όταν έφυγαν οι γονείς της Mirella και του Alexandru. Και τις δυο φορές, και στη θεία και στο θείο η Peana αναστατώθηκε. Κι έτρεξε αμέσως μετά, στο μόνο μέρος που μπορούσε να γαληνέψει, να νιώσει κάτι έξω απ' την αδιαφορία και τη βαρεμάρα που την κατέκλυζαν και τη βασάνιζαν, στην υπόλοιπη ζωή της. Αφέθηκε εκεί στη μόνη τελετή, σε κείνη τη δική της, προσωπική ιερουργία.

Καλούσε εκεί το φως, κι αυτό ερχόταν και φώτιζε ό,τι υπήρχε μέσα της.

Έτσι αποχαιρέτησε η Peana και τους θεούς της. Μες στο λαμπερό της φως, με τη μάνα της να τη χαιρετάει κι αυτή και να της γνέφει από μικρή απόσταση.

* * *

Κι η απόφαση έγινε πια άγχος, άγχος ανυπόφορο όταν μετά λίγο καιρό έπαθε και το έμφραγμα ο Antonin.

Θα τους έφερε στην Ελλάδα, το ταχύτερον δυνατόν. Αυτή ήταν η εικόνα. Αυτή ήταν κι η εμμονή της. Μια ανίκητη εμμονή. Που έτυχε και συνέπεσε και με τη δεύτερη, αβάσταχτη, μοναξιά της, με το τέλος του salon κι έγινε ακόμη πιο πιεστική κι αφόρητη.

Θα 'φερε πρώτα, άμεσα, τα ξαδέρφια της στην Ελλάδα και αμέσως μετά θα πήγαινε αυτή στη Ρουμανία. Αυτό ήταν το σχέδιο.

Κι όπως με κάθε σχέδιο της Peana, ακολουθούσε πίστη κι απόλυτη προσήλωση. Κι η μεγάλη πίεση που ασκούσε στα ξαδέρφια της άρχισε ξαφνικά να ξεφεύγει απ' τα συνηθισμένα, να γιγαντώνεται. Να γίνεται αφόρητη. Ο χρόνος έτρεχε πια δαιμονισμένα. Το πρόγραμμα έπρεπε να 'ναι πολύ σφιχτό.

Σε δέκα μέρες λογάριαζε να το 'χει καταφέρει, να το ολοκληρώσει το σχέδιο. Να τους φέρει στην Ελλάδα. Μετά θα 'φευγε αυτή για τη Ρουμανία. «Τι είναι δέκα μέρες ακόμη μπρος σε πέντε χρόνια», έτσι το σκεφτόταν. Τι θα την εμπόδιζε;

Τους έλεγε να βγάλουν αμέσως χαρτιά να φύγουν και βίζα για να 'ρθουν στην Ελλάδα. Τους έλεγε πόσο ωραία ήταν, πόσο ήλιο είχε, πόση εύκολη ήταν η ζωή. Η δουλειά. Τους έλεγε ότι αν το ήθελαν θα μπορούσαν να παν να μείνουν στο κυκλαδονήσι. Να είναι όλη μέρα μες στη θάλασσα και στον ήλιο. Τους θύμιζε συνέχεια ότι είχε αλλάξει πια το καθεστώς στη Ρουμανία κι επιτρέπονταν, έστω και δύσκολα και με πολλές διατυπώσεις, τα ταξίδια κι οι μετακινήσεις. Στο μυαλό της όλα ήταν εύκολα, όλα τρέχαν γρήγορα.

* * *

Η Mirella αιφνιδιάστηκε με την απότομη κι αφόρητη επιμονή της ξαδέρφης της. Της τηλεφώνουσε τώρα απ' την Αθήνα μέχρι και δυο φορές τη μέρα. Για το ίδιο πάντα θέμα.

Κατά βάθος, η ίδια δεν είχε αντιρρήσεις με το σχέδιο της Peana. Ως υπενθύμιση έμοιαζαν όσα της έλεγε τούτη για όλα εκείνα που κι η ίδια, η Mirella, ήθελε. Ως ενθάρρυνση μάλλον παρά ως πίεση να κάνει κάτι που δεν επιθυμούσε. Σαν αφύπνιση ήταν, του ίδιου, του δικού της 'θέλω'. Κάπως πιο ασαφές ήταν αυτό, πιο δειλό ίσως, όμως στην ουσία του ήταν ίδιο. Να φύγει ήθελε κι αυτή, βλέποντας τ' αδιέξοδα, νιώθοντας ότι καμιά αλλαγή απ' αυτές που διατυμπάνιζε η τηλεόραση δεν τους έφτανε πραγματικά εκεί στην απόμακρη γωνιά τους.

Κι έτσι, ακόμη κι αν η ξαφνική, μεγάλη, πίεση στο τηλέφωνο την παραξένευε, δε δυσκολευόταν καθόλου να παρακολουθήσει το συλλογισμό της Peana. Ν' αφεθεί σ' αυτόν με μια ιδιαίτερα καλή διάθεση.

Πρακτικό μυαλό ήταν πάντα η Mirella, άρχισε γρήγορα να σκέφτεται για τις δυσκολίες που έβλεπε να 'χει το σχέδιο της ξαδέρφης. Ξεκινώντας απ' το θέμα της μόνιμης παραμονής τους στην Ελλάδα.

«Πώς νά 'ρθουμε να μείνουμε εκεί βρε Peana! Δε θα μας δώσουν ποτέ χαρτιά να μείνουμε εκεί!» Έτσι, διστακτικά, απαντούσε η Mirella στις συνεχείς πιέσεις που δεχόταν. Και με την ευκαιρία περνούσε γρήγορα στην άλλη της σκέψη. Δεν ξεχνούσε να συμπληρώνει.

«Εσύ πότε θά 'ρθεις εδώ Peana; Εσύ γιατί δεν έρχεσαι καθόλου; Για σένα ο δρόμος είναι ανοικτός και εύκολος».

Η Peana δεν ήταν για τις λεπτομέρειες. Παθιαζόταν με τη μεγάλη εικόνα, αδιαφορούσε για τις αγωνίες της Mirella, που ήταν άλλωστε κάτω απ' τον απόλυτο έλεγχό της. Θύμωνε στην ιδέα ότι μπορεί και να καθυστερούσαν τα χαρτιά. Αυτό ήταν το μόνο απρόβλεπτο σημείο σ' όλο το σχέδιο. Τρελαινόταν στην ιδέα ότι δεν ήταν εκεί να πάει να λύσει η ίδια το ζήτημα. Θα τους τ' αγόραζε, μέσα σ' ένα πρωινό, έτσι το πίστευε. Θα 'μεναν βέβαια με το στόμα ανοικτό και μια τέτοια, απίστευτη, οικονομική άνεση θα 'φερνε μετά κι άλλα ερωτήματα. Κυρίως στον Antonin. Αυτό ήταν το μόνο που απασχολούσε κι αναστάτωνε βαθιά την Peana. Δεν έπρεπε το μεγάλο κι άθλιο μυστικό της να φανερωθεί στον Antonin. Έπρεπε ν' αφήσει τα πράγματα να κυλήσουν στο δικό τους, αργό αλλά και σίγουρο ρυθμό.

* * *

Γιατί με τα ξαδέρφια της, το καταλάβαινε καλά. Την αλήθεια δε θα μπορούσε να τους την κρύβει για πάντα. Όσο τους πίεζε νά 'ρθουν στην Ελλάδα, άλλο τόσο έσπρωχνε η ίδια πιο κοντά τη στιγμή της αποκάλυψης. Ήταν το μοιραίο επακόλουθο. Το κατανοούσε αυτό, μερικές στιγμές κόμπιαζε, δίσταζε, λύγιζε. «Πάτερ, το ποτήριον τούτο παρελθέτω απ' εμού». Έτσι ήταν σαν να 'λεγε στον εαυτό της. Επιλογή όμως άλλη δεν είχε πια κι ούτε υπήρχε ποτέ περίπτωση ν' αλλάξει γνώμη, να παύσει να σκέφτεται πρώτα γι' αυτούς τους ίδιους και το συμφέρον τους. Να σταματήσει να τους πιέζει.

Για να μην κινήσει υποψίες απέφευγε την εύκολη λύση, να παρακαλέσει το Γιώργο να τη βοηθήσει να τους τ'

αγοράσει όλα όσα χρειάζονταν και να τους τα στείλει ταχυδρομικά. Αντί γι' αυτό πίεζε τα ξαδέρφια της να προσπαθήσουν να βγάλουν μόνοι τους χαρτιά εξόδου και βίζα εισόδου έστω και τουριστική. Άμεσα. Σε μια βδομάδα θα την είχαν τακτοποιήσει αυτή τη λεπτομέρεια, έτσι το σκεφτόταν κι έτσι έλεγε και στη Mirella. Και μετά, θα πήγαιναν να τη βρουν. Αυτή θα φρόντιζε τότε για όλα τ' άλλα. Δεν υπήρχε λόγος ν' ανησυχούν για κάτι απ' αυτά. Θα 'ρχονταν ως τουρίστες και σε λίγες μέρες θα ήταν Έλληνες. Έτσι τους έλεγε, και πίεζε τη Mirella να λύσει το θέμα με τα χαρτιά. Ένα ασήμαντο πρόβλημα, το μόνο που στεκόταν ανάμεσα στη Mirella και στην ίδια. Ανάμεσα στην ίδια και στον πατέρα της.

Το σχέδιό της έκλεινε βέβαια με το δικό της ταξίδι. Θα τους τακτοποιούσε πρώτα στην Ελλάδα. Θα μιλούσε μετά στη Mirella, θα της έλεγε την αλήθεια. Θ' αντιμετώπιζε την περιφρόνησή της. Δεν είχε καμιά αμφιβολία γι' αυτό, ήταν όμως έτοιμη, αποφασισμένη. Θα λυτρωνόταν μετά, θα 'φερνε η ομολογία της ανακούφιση. Και τέλος, αλαφρωμένη απ' το βάρος του μεγάλου, σκοτεινού της, μυστικού, θα πήγαινε στη Ρουμανία, στον πατέρα της.

Κι έτσι θα 'ρχονταν στ' αλήθεια τα πράγματα, αν δεν έπαιρναν στο μεταξύ μια άλλη, μια δική τους, απρόβλεπτη τροχιά.

* * *

Οι μέρες αυτές ήταν και για την ίδια την Peana απ' τις πιο δύσκολες της ζωής της. Ανακατεύονταν, μέσα της, ένα σωρό συναισθήματα, όλα τους άσχημα. Οργή για τις δυσκολίες της ξαδέρφης της, θυμός, βιασύνη, άγχος. Και

κάπου κάπου και το πιο σπάνιο απ' όλα για τη δική της κράση. Φόβος, φόβος διπλός, μη φτάσουν οι λεπτομέρειες της ζωής της στον Antonin. Και κυρίως, μην τυχόν και δεν προλάβει. Μην τυχόν και δεν προλάβει να γυρίσει και να τον εύρει ζωντανό.

Κι ήταν τόσο έκδηλα όλ' αυτά, που τα παρατήρησε κι ο σύμβουλος, ο κύριος Γιώργος. Δεν τόλμησε όμως να ρωτήσει τίποτα, τέτοιο φόβο έφερνε σ' όλους η ταραγμένη μορφή της Peana. Κάποια δειλά κι ήσυχα βλέμματα που έριχνε ο Γιώργος προς τη μεριά της έμεναν κι αυτά αναπάντητα. Κάτι κατάλαβε η Peana, όμως δεν είχε καμιά όρεξη να εξηγήσει κάτι. Ήταν δικό της το πρόβλημα, αυτή θα το 'λυne. Ο Γιώργος ήταν γι' αργότερα. Στην τωρινή φάση δεν είχε κάτι να προσφέρει. Κι έτσι δεν αποκρίθηκε κάτι στα βλέμματά του.

* * *

Εκείνες τις μέρες πέρασε τρεις φορές απ' το εκκλησάκι. Ήταν το καταφύγιό της, μόνο εκεί γαλήνευε. Όμως για λίγο μόνο, για όσο χρόνο έμενε εκεί μέσα, για τις λίγες, εκείνες, δικές της, στιγμές. Μόνο τότε άφηνε στην άκρη τη μαυρίλα των ημερών. Κι όταν έβγαινε, έφευγε γρήγορα, αμίλητη, με το ίδιο σκληρό βλέμμα που έφτανε. Ανακατεμένο ήταν τώρα και με μια παράξενη, παγερή αδιαφορία για την έκπληξη που σκόρπαγε πάντα σ' όσους μαζεύονταν γρήγορα, για να προφτάσουν να δουν, βουβοί, το σπάνιο εκείνο, τ' αλλόκοτο θέαμα. Έφευγε τώρα χωρίς να νεύει ποτέ και σε κανέναν. Κι έφερνε αυτό λύπη, αφού το νεύμα της τ' αναζητούσαν, ήταν κάτι σαν ευλογία για τους απλούς ανθρώπους της πλατείας. Σαν ευλογία, που

για κάποιο λόγο, δεν τους θεωρούσε πια αξιούς της.

Κάποιοι τότε αναρωτήθηκαν αν τους έβλεπε καν. Κι ίσως να μην είχαν κι άδικο. Αλλού ήταν στ' αλήθεια το πύρινο βλέμμα της. Και γύρω της σκοτάδια μονάχα.

* * *

Η Mirella σιγά σιγά ωρίμαζε, ήταν πια έτοιμη ν' ακολουθήσει την επίμονη σύσταση της Pleana. Το πρώτο και μόνο βήμα που έπρεπε να φροντίσει η ίδια ήταν τα χαρτιά τής, έστω και προσωρινής, εισόδου τους στην Ελλάδα. Τα υπόλοιπα, τα δύσκολα, τη μόνιμη παραμονή, την εργασία, την κατοικία τα χλεύαζε η Pleana. Θα 'χε το λόγο της, θα 'χε και τον τρόπο της. Το άμεσο πρόβλημα ήταν τα χαρτιά για να ταξιδέψουν απ' τη Ρουμανία στην Ελλάδα. Σ' αυτό αφιέρωνε τώρα όλες της τις σκέψεις. Είχε έρθει η ώρα για να δράσει.

Χωρίς να μιλήσει με κανέναν, μάζεψε ό,τι λεφτά είχε και δεν είχε κι άλλα πιστοποιητικά και πήγε στο Βουκουρέστι, να δει πώς θα βγάλει χαρτιά για να βγει απ' τη Ρουμανία, να προσπαθήσει να βγάλει μετά και βίζα για να μπει στην Ελλάδα. Έφτασε στο γραφείο το αρμόδιο, στάθηκε σ' ουρές, μεγάλες, συμπλήρωσε έντυπα πολλά. Μέχρι που τη φώναξαν στο γραφείο του τμηματάρχη.

«Τι θα κάνετε στην Ελλάδα δεσποινίς Mirella;» τη ρώτησε καχύποπτα εκεί ένας Ρουμάνος αξιωματικός.

«Έχω συγγενείς εκεί, θέλω να πάω να τους δω» του απάντησε η Mirella.

Την ξανακοίταξε μετά μ' ένα περίεργο ύφος σαν κάτι να ενέκρινε, σαν κάτι να 'βρισκε αρκετό και ικανοποιητικό. Της ζήτησε μετά τα στοιχεία της. Όνομα, διεύθυνση,

τηλέφωνο. Και τέλος, της είπε στεγνά.

«Καλώς, θα ενημερωθείτε σύντομα για την πορεία της αίτησής σας».

Έμεινε με μια απορία η Mirella. Κυρίως με το βλέμμα του αξιωματικού. Της φάνηκε διφορούμενο. Την απόφασή της να πάει στην Ελλάδα ενέκρινε ή κάτι άλλο; Απάντηση δε μπορούσε να δώσει. Γύρισε μετά πίσω στο χωριό και περίμενε νά 'ρθουν τα χαρτιά. Και μετά από λίγες μέρες την πήρε κάποιος τηλέφωνο και της είπε ότι υπάρχουν περιορισμοί πια, κι ότι έπρεπε να γίνουν έλεγχοι πολλοί πρώτα. Τα χαρτιά θα 'καναν ένα χρόνο να βγουν.

«Αν είναι ποτέ δυνατόν! Μα ο αξιωματικός που μίλησε μαζί μου είπε θά 'ρθουν τα χαρτιά όπου να 'ναι. Τι στην ευχή άλλαξε; Ένας χρόνος!» απάντησε ταραγμένη η Mirella.

Κι ήρθε μετά η απάντηση, που αποσαφήνισε σιγά σιγά και το βλέμμα του αξιωματικού στο Βουκουρέστι και την αποδοχή που ανάβλυζε από μέσα του.

«Είτε θα ενημερωθείτε για την αίτησή σας, όχι ότι θά 'ρθουν τα χαρτιά! Σας ενημερώνω λοιπόν. Κοιτάξτε, χίλια δολάρια θα σας κοστίσει η δουλειά, χίλια για τον καθένα σας εννοώ, αν θέλετε να γίνει γρήγορα. Αλλιώς ένα δυο χρόνια να λογαριάζετε». Πήρε μετά μια ανάσα, περίμενε μια απάντηση. Κι όσο δεν ακουγόταν τίποτα απ' τη μεριά της κεραυνοβολημένης Mirella πήρε την ευκαιρία να ολοκληρώσει, να παρουσιάσει και την εναλλακτική του πρόταση.

«Τώρα βέβαια νοστιμούλα είστε, μπορείτε να μας πληρώσετε...»

Θόλωσε τότε απότομα η Mirella, έκανε τον κύκλο της η σαστιμάρα της κι άρχισε ξαφνικά να βρίζει. Έλεγε ότι θα

τους καταγγείλει, ότι δε θα τους αφήσει έτσι.

Έλεγε και ξανάλεγε, μέχρι που έκλεισε το τηλέφωνο απ' την άλλη άκρη, πριν προλάβει και τερματίσει η ίδια το θυμό και τις βρισιές της. Τίποτα δεν είχε αλλάξει. Τίποτα απολύτως.

Λεφτά, να δώσει, δεν είχε. Κορμί, να δώσει, δεν ήθελε. Την πλημμύρισε απογοήτευση. Οι καταγγελίες που έλεγε ότι θα έκανε ήταν αστειότητα. Δε υπήρχε περίπτωση να βρει άκρη, το καταλάβαινε. Σκέφτηκε να ξαναπάει να σταθεί πάλι στις ουρές, να παρακαλέσει. Είδε τη ματαιότητα.

Ένωθε κι απέραντη μοναξιά. Ούτε με τον Alexandru μπορούσε να μιλήσει ούτε με τον Antonin ένωθε να μπορεί ν' ανοίξει κουβέντα, να του πει τι σκεφτόταν, τι της είχαν αποκριθεί. Ούτε και με την Peana όμως ένωθε άνετα. Αυτή ήταν πάντα θυμωμένη, τώρα τελευταία ήταν και πολύ βιαστική, της έλεγε ότι πνιγόταν σε δυο κουταλιές νερό κι ότι αυτά ήταν εύκολα πράγματα κι ότι κάτι, στα σίγουρα, πρέπει να 'κανε λάθος έτσι που τα παρουσίαζε διστακτικά και δύσκολα. «Έχει ξεχάσει τελείως τι γίνεται εδώ» σκεφτόταν η Mirella μες στην απελπισία της κι αγνοώντας βέβαια τις πάρα πολλές δυνατότητες της ξαδέρφης της, αυτές που την εμπόδιζαν να καταλάβει τις δικές τους δυσκολίες. Δεν είχε πει τίποτα στην Peana για το ταξίδι της για να της κάνει ευχάριστη έκπληξη. Κι αντί για έκπληξη τα πράγματα μπέρδεψαν κι άλλο.

Και σαν να μην έφταναν αυτά μια επόμενη μέρα, Τρίτη πρωί ήταν, ήρθε ένα επείγον ειδοποιητήριο. Να παρουσιάσει εντός σαράντα οκτώ ωρών σε κάποιο γραφείο στο Βουκουρέστι. Κρατικές υπηρεσίες είχαν κάνει καταγγελία σε βάρος της. Για κακούργημα, για απόπειρα δωρο-

δοκίας. Είχε εκδοθεί κι εντολή απαγόρευσης εξόδου της απ' τη χώρα. Ακριβώς εκεί που πόναγε δηλαδή.

Χαμογέλασε. Μουρμούρισε μετά «Δε θα με νικήσετε αλήτες» και βγήκε μετά έξω ν' αναζητήσει τον Antonin.

Το 'βλεπε τώρα καθαρά. Χαριτιά δε μπορούσαν πια να βγουν. Κι η ίδια κινδύνευε να βρεθεί για τα καλά μπλεγμένη. Οι μαφίες έχουν πάντα τον τρόπο και την αλληλεγγύη μεταξύ τους.

* * *

Η Mirella ένιωσε το πλήρες αδιέξοδο. Κι αυτό φαίνεται την ώθησε να κάνει το μεγάλο βήμα. Πήρε την απόφαση και μίλησε άμεσα για το θέμα με τον Antonin. Το θείο, τον ένα, το μοναδικό, κοντινό συγγενή εμπιστοσύνης που είχε στο χωριό.

Δεν ήταν εύκολο. Ο Antonin ήταν άρρωστος κι η οριστική αναχώρησή τους απ' το χωριό για την Ελλάδα δε θα 'ταν βέβαια ευχάριστο νέο. Ο θείος θα 'μενε μόνος του. Όμως η Mirella το καταλάβαινε ότι θα χρειαζόταν την έγκρισή του, ίσως και τη βοήθειά του. Ένωθε, ακόμη, πίστη μέσα της ότι ο Antonin δε θα την απέτρεπε. Τέλος, είχε και την προσδοκία ότι η Peana θα σταματούσε πια το κρυφτούλι, ότι θ' αναλάμβανε η ίδια τη φροντίδα του πατέρα της. Ίσως τελικά η δική τους φυγή να έφερε πιο κοντά αυτή τη στιγμή. Εξάλλου, αυτό τους έλεγε κι η Peana η ίδια. Αυτό ήταν που κι η ίδια ήθελε.

Του μίλησε λοιπόν πρώτα για το σχέδιό της. Που ήταν εξάλλου κι επίμονη προτροπή της ίδιας του της κόρης. Μοιράστηκε το σχέδιό της με το θείο κι αυτό της έφερε μια ανακούφιση. Με τον Alexandru δεν είχε ακόμη κάνει

κουβέντα. Τούτος δε γνώριζε τίποτα, ούτε για τις σκέψεις της αδερφής του, ούτε καν για την πιεστική και συνεχή προτροπή της Peana να πάνε να τη βρούνε στην Ελλάδα. Ούτε βέβαια και για το ταξίδι στο Βουκουρέστι, για το σκοπό και την έκβασή του.

Μίλησε μετά στον Antonin και για το περιστατικό στο Βουκουρέστι και την πρόσκληση που πήρε. Κι είπε ότι δεν υπήρχε περίπτωση να πάει πουθενά. Ήταν αδύνατο να ρισκάρει και να καθυστερήσει την αναχώρησή τους.

Ο Antonin συνοφρυώθηκε μ' αυτήν την τελευταία εξέλιξη. Έβλεπε το πράγμα να γίνεται όλο και πιο μπερδεμένο. Όλο και πιο επικίνδυνο. Όμως η Mirella δικαιώθηκε στην πρόβλεψή της. Ο θείος, το δίχως άλλο, θα συγκατένευε, δε θα 'φερνε αντιρρήσεις. Έμεινε σιωπηλός, κάποιες σκέψεις έδειξαν να 'τρεξαν απ' το μυαλό του. Έμεινε όμως ήρεμος, το περιστατικό στο Βουκουρέστι τον προβλημάτισε, δεν τον αποθάρρυνε όμως σε κάτι. Της είπε ακόμη ότι την καταλάβαινε κι ότι είχε απόλυτο δίκιο κι αυτή κι η Peana, έτσι που το σκέφτονταν οι δυο τους.

«Καλά θα κάνεις, καλά θα κάνετε. Να φύγετε. Αλλά δεν ξέρω αν είναι το καλύτερο να μην πας να παρουσιαστείς. Θα βγάλουν ένταλμα, θα έρθουν εδώ να σε ψάχνουν».

Πήρε ανάσα, συνέχισε.

«Πρέπει να σκεφτούμε καλά να δούμε τι θα κάνουμε. Δώσε μου λίγο χρόνο, κάτι θα σκεφτούμε» έτσι της μίλησε.

Κι έκλεισε με το σταθερό και λυπημένο του μοτίβο ο Antonin.

«Θα μου φύγετε κι εσείς, το βλέπω! Κι η Peana θα 'χει τώρα ένα λόγο λιγότερο νά 'ρθει. Δε θα την ξαναδώ πια,

έτσι θαρρώ».

Δεν είπε τίποτα η Mirella. Οργίστηκε πρώτα, ξανά με την κακοτυχία της στο Βουκουρέστι. Σκέφτηκε μετά το πρόσφατο έμφραγμα του Antonin. Λυπήθηκε για τον αληθινό του λόγο κι ένιωσε πόσο λάθος έκανε, που δεν ξεκίνησε την κουβέντα μαζί του νωρίτερα.

* * *

Την επόμενη μέρα, Τετάρτη, η Mirella ξαναμίλησε με την Peana. Ντρεπόταν στην αρχή, δυσκολευόταν να της πει όλη την αλήθεια για τις λύσεις που της πρότειναν οι αρμόδιοι για τα χαρτιά της και την ψεύτικη καταγγελία που της έκαναν.

Όταν με την ώρα, με τ' απανωτά ερωτήματα της Peana βγήκε σιγά σιγά όλη η ιστορία, η Peana έγινε υστερική, έξω φρενών, άρχισε να της ουρλιάζει ότι έπρεπε να τους τα είχε δώσει αμέσως τα λεφτά. Τα' βάζε και με τον εαυτό της, που δε χειρίστηκε το θέμα η ίδια, να τους πάρουν τηλέφωνο απ' το γραφείο του Γιώργου, ν' αγοράσουν τα πάντα απ' τους φιλικατζήδες εκεί πάνω. Κι έκλεισε πάλι με φωνές προς τη Mirella. Της έλεγε τώρα ότι ήταν τελείως ανίκανη κι ότι τώρα είχε μπλέξει για τα καλά έτσι που τα κατάφερε.

Κι η Mirella άκουγε κι οι απορίες της για τις τόσες ατελείωτες, δυνατότητες της ξαδέρφης της πλήθαιναν κι άλλο. Δε θα μπορούσε ποτέ μα ποτέ να φανταστεί ότι της ήταν πια τόσο εύκολο, τόσο τιποτένιο, να δώσει μερικές χιλιάδες δολάρια για δωροδοκία.

Ηρέμησε σε λίγο κι η Peana. Σκέφτηκε για μια στιγμή να φύγει αμέσως να πάει η ίδια να χειριστεί το θέμα. Τι

να κάνει όμως μέσα σε δυο μέρες; Ήταν αδύνατο να προλάβει την προθεσμία, ν' ανοίξει μπροστά τους τη βαλίτσα με τα δολάρια και ν' αλλάξει τη ροή των πραγμάτων. Το 'βλεπε ότι η Mirella τα 'χε κάνει θάλασσα. Ήταν πια αργά να περπατήσουν το 'νόμιμο' δρόμο. Το δρόμο με τα δώρα. Αυτά τα πράγματα τα προλαβαίνεις πριν πάρουν έκταση. Απ' ένα σημείο και μετά δε μπορείς να κάνεις πολλά. Και μάλλον το είχαν περάσει το σημείο αυτό.

Σκεφτόταν εντατικά η Peana και πού και πού έβγαζε παραληρηματικές και σποραδικές φωνές και βρισιές απέναντι σε μια ολότελα βουβή Mirella.

Μια στιγμή η Mirella τη διέκοψε. Της μίλησε και της είπε για κάτι σκέψεις που έκανε, κάποιο μακρινό φίλο, που ίσως να μπορούσε να βοηθήσει.

Όμως η Peana δεν είχε υπομονή, δεν άκουγε τίποτα για τους μακρινούς φίλους. Έπειθε τον εαυτό της ότι το θέμα ήταν γελοίο, ασήμαντο. Κι ότι ο χρόνος πίεζε. Ξέσπασε μετά πάλι στη Mirella.

«Mirella έχεις καταλάβει ότι αύριο λήγει η προθεσμία σου κι ότι θ' αρχίσουν να σε ψάχνουν; Θά 'ρθουν εκεί και η φωτογραφία σου θα 'ναι σ' όλα τα σύνορα. Το έχεις καταλάβει αυτό; Ασφαλώς και δε θα πας πουθενά να παρουσιαστείς. Θα μας πάει μήνες πίσω αυτό και δεν ξέρεις αυτά τα τομάρια που σου ζήτησαν λεφτά πού μπορούν να φτάσουν».

Της είπε μετά ότι έπρεπε οι δυο τους με κάθε τρόπο να φτάσουν μέχρι τα σύνορα της Ελλάδας σε δυο τρεις μέρες το πολύ, όχι αργότερα, πριν σφίξει ο κλοιός, κι ότι μετά θα τους αναλάμβανε αυτή. Από εκεί και πέρα θα ήταν όλα τακτοποιημένα.

Της μίλησε τότε για το Stefan. Της είπε να μιλήσει με

τον Antonin, την ίδια μέρα κιόλας, την επόμενη ώρα, για ένα Stefan, που ζούσε στη Σερβία. Ήξερε τούτος να κρύβει και να μεταφέρει ανθρώπους και να τους περνάει αθέατα από σύνορα, ήταν καλός φίλος του πατέρα της.

«Παλιότερα έβγαζαν φυγάδες απ' τη χώρα. Έπαιζαν το κεφάλι τους τότε Mirella, τώρα θα κολλήσουν! Κουνήσου Mirella, κουνήσου! Μίλα με τον πατέρα μου! Να περάσετε τα σύνορα, όσο πιο γρήγορα γίνεται, να σας παραλάβει ο Stefan. Μετά όλα έχουν τελειώσει. Είναι σαν να είστε εδώ. Κι αν αρνηθεί ο πατέρας μου να πάρει τηλέφωνο το Stefan να τον πιέσεις. Είμαι σίγουρη ότι μπορεί να βοηθήσει, τ' ακούς; Κι αν συνεχίσει να αρνείται πες το μου να σου βρω εγώ τη λύση».

Έτσι της έλεγε. Χωρίς να χάνει ευκαιρία να της θυμίζει εμπόλιμα πόσο άβουλη ήταν και πόσο συνέχεια αποτύγχανε.

Θα τους έφερε λοιπόν ένας μυστήριος Stefan μ' ασφάλεια μέχρι τα ελληνικά σύνορα. Χωρίς χαρτιά, χωρίς τίποτα. Μετά απ' τα σύνορα θ' αναλάμβανε αυτή. Αυτό ήταν το σχέδιο,

Λεπτομέρειες άλλες δεν έδωσε. Παραξενεύτηκε η Mirella, παραξενεύτηκε πολύ, και με τον άγνωστο Stefan τώρα και με κείνη την παλιά, άγνωστη κι επικίνδυνη δραστηριότητα του θείου της, αλλά και με τη σιγουριά της ξαδέρφης της ότι στην Ελλάδα δε θα υπήρχε κανένα πρόβλημα.

Αυτή η βεβαιότητα της Peana της έφερε μια μόνιμη ανησυχία. Κι ας είχε τις τελευταίες μέρες ατονήσει, πίσω απ' το άμεσο και σημαντικό ζήτημα που είχε στο μεταξύ προκύψει. Κι έτσι που η ίδια δε μπορούσε να κάνει κάτι για την Ελλάδα, έμενε με την ελπίδα ότι η ξαδέρφη είχε

εκεί πράγματι τον απόλυτο έλεγχο των πραγμάτων, όπως της έλεγε ασταμάτητα.

Η αναφορά στο Stefan την έκανε να σκεφτεί ότι έχουν συμβεί διάφορα πράγματα που δεν τα 'χει καθόλου αντιληφθεί. Πόσα ήταν αυτά, από πού ξεκινούσαν και πού σταματούσαν δε μπορούσε να πει. Δεν ήταν όμως η στιγμή γι' απορίες. Θα ρωτούσε να μάθει μόλις έφτανε στην Ελλάδα. Μια ανυπομονησία την κυρίευε κι ανακατευόταν με το πείσμα της.

Όμως ο λόγος της Peana εκτός από γεμάτος ερωτηματικά ήταν και σίγουρος. Κι έτσι η Mirella, πριν καν μιλήσει με τον Antonin για την ιδέα και την πρόταση της Peana, ένιωθε πια μια βεβαιότητα. Έβλεπε ότι η στιγμή ήταν κοντά. Απείχε ώρες. Δεν έμενε παρά να περάσουν στη Σερβία. Αυτό μόνο εκκρεμούσε.

Η σιγουριά αυτή την έκανε και μίλησε και στον Alexandru. Του είπε όλο το σχέδιο, εξήγησε μετά ότι χαρτιά γρήγορα δε μπορούσαν να βγουν. Κι ότι θα 'μπαιναν σύντομα στη Σερβία κρυφά και παράνομα. Μετά θα 'μπαιναν με τον ίδιο τρόπο και στην Ελλάδα, με τα πόδια, από κάποιο πέρασμα που θα τους έδειχνε ένας φίλος του θείου, που θα τους πήγαινε μέχρι τη μεθόριο. Θ' αντάμωναν εκεί την Peana που είχε τον τρόπο της και θα τους βοηθούσε στην εγκατάστασή τους στην Ελλάδα. Θα πήγαιναν μαζί της στην Αθήνα. Που 'ναι μεγάλη πόλη και μένεις εκεί πιο εύκολα άγνωστος. Αργότερα, ίσως τους έπαιρνε μαζί της και στο κυκλαδονήσι, αν ήταν να μείνουν, να εγκατασταθούν, εκεί.

Ο Alexandru είχε τυφλή εμπιστοσύνη στην αδερφή του. Προσπέρασε τις λεπτομέρειες και το φίλο του θείου και τα μυστικά περάσματα. Ένευσε καταφατικά. Δεν

αποκρίθηκε κάτι το ιδιαίτερο.

* * *

Η Mirella, την ίδια μέρα τ' απόγευμα, μίλησε με τον Antonin για το Stefan. Του είπε και για την πρόταση της κόρης του. Του είπε ότι η Peana ήταν βέβαιη ότι αυτός θα μπορούσε να τους βοηθήσει.

Ο Antonin ταράχτηκε.

«Τι παράξενη ιδέα είναι αυτή Mirella; Αυτό που λες γινόταν πριν δέκα χρόνια. Πώς ήρθε αυτή η τρελή ιδέα στην Peana; Και πού τη βρήκε αυτή τη βεβαιότητα; Να πιστεύει ότι ο Stefan μπορεί και σήμερα να βοηθήσει;» αποκρίθηκε σκεπτικός ο Antonin.

Ο Antonin δε γνώριζε τίποτα για τη νέα, σχετικά πρόσφατη, μέχρι πριν λίγο μόνο καιρό, δουλειά του Stefan. Σιγά σιγά όμως η αναφορά στο Stefan άρχισε να του κεντρίζει την περιέργεια. Εξάλλου ήταν και μια ευκαιρία να μιλήσει μαζί του. Είχαν πολύ καιρό να τα πούνε στο τηλέφωνο. Κι έτσι, αποφάσισε και τον πήρε αμέσως τηλέφωνο για να συζητήσει μαζί του αν θα μπορούσε να βοηθήσει.

Του μίλησε διεξοδικά, του είπε για όλα όσα είχαν συμβεί τις τελευταίες μέρες. Ο Stefan ήταν φυσικό να παραξευτεί. Έτρεξαν διάφορα στο μυαλό του. Σχέση καμιά όμως δε βρήκε ανάμεσα στην πρόσφατη δουλειά του κι αυτό που του ζητούσε ο φίλος του. Κι έτσι του απάντησε θετικά, με μια όμως σοβαρή επιφύλαξη.

«Antonin, ασφαλώς και θα σε βοηθήσω. Δε μπορώ όμως ν' ανέβω ψηλά, πάνω απ' το Δούναβη, να τους παραλάβω αν σκέφτεσαι να μπουκ από κει στη Σερβία. Υπάρχει πολεμική ατμόσφαιρα εκεί πάνω. Πριν δέκα μέ-

ρες μόλις πέρασα για λίγο από κει και μόλις κατάλαβαν ότι είμαι Ούγγρος, μου επιτάξανε αμέσως το φορτηγάκι μου. Παραλίγο να βρω και το μπελά μου. Έχω πεθάνει απ' τη στεναχώρια μου Antonin! Καινούργιο φορτηγό, πέντε χρόνων. Ορκίστηκα να μην ξαναπάω εκεί πάνω». Έτσι απάντησε ο Stefan.

Ο Antonin έπεσε σε περισυλλογή. Κατάλαβε όμως τι εννοούσε ο Stefan, τι τους πρότεινε να κάνουν.

«Δηλαδή, προτείνεις να περάσουν απ' το ποτάμι Stefan, αυτό λες;» τον ρώτησε.

«Αυτό λέω Antonin. Επίσης, άκου, πέρασαν πια τα χρόνια. Δε μπορώ πια ν' ανέβω στο βράχο, στο ποτάμι. Θα τους πεις εσύ πώς θα φτάσουν εκεί, στην κρυφώνα, πώς μετά θα κατέβουν από εκεί πάνω και πώς θά 'ρθουν στο χωριό για να με βρουν. Τρεις ώρες δρόμος είναι γι' αυτούς. Ήσυχος, δε θα συναντήσουν άνθρωπο. Η τρέλα του πολέμου δεν έχει φτάσει, ακόμη τουλάχιστον, μέχρι εδώ. Θα μείνουν το βράδυ σ' εμένα και την άλλη μέρα το πρωί ξεκινάμε για Ελλάδα. Είναι πολλά τα χιλιόμετρα αλλά μέχρι το βράδυ θα 'χουμε φτάσει στα σύνορα. Αυτή είναι η μόνη λύση», συνέχισε ο Stefan.

Μετά ο Antonin τον ρώτησε αν ήξερε περάσματα στην Ελλάδα. Έπρεπε να καθοδηγήσει την κόρη του νά 'ρθει να τον συναντήσει.

Ξανάγινε σκεπτικός ο Stefan. Μετά απάντησε ήρεμα.

«Ξέρω Antonin, ξέρω περάσματα, μείνε ήσυχος. Δε θα υπάρξει κανένα πρόβλημα. Πες στην κόρη σου να με πάρει άμεσα τηλέφωνο να συνεννοηθούμε». Κι ανακουφίστηκε μετά ο Stefan, όταν ο Antonin δε ρώτησε κάτι περισσότερο για τα καινούργια αυτά περάσματα...

Κι έκλεισε ο Stefan.

«Αδερφέ μου, μην το καθυστερείς! Πες τους να περάσουν αύριο βράδυ. Μεθαύριο, Παρασκευή τους περιμένω».

* * *

Εκεί γύρω, χαμηλά στο Δούναβη, είχαν μεγαλώσει οι δυο τους, η Mirella κι ο Alexandru. Ήταν εξοικειωμένοι με τα νερά του ποταμιού και τις τριγύρω εξοχές. Αμέσως μετά το τηλέφωνο, μετά τη συζήτηση και τη συμφωνία με το Stefan, τους μίλησε ο Antonin, τους εξήγησε ότι ήταν μονόδρομος ο δρόμος του ποταμιού.

«Mirella, θα φύγετε απ' το ποτάμι. Το ποτάμι δεν είναι δύσκολο, είστε κι οι δυο γεροί κολυμβητές. Εκατόν πενήντα μέτρα είναι το πέρασμα. Το ξέρετε κι οι δυο σας καλά, απ' τη δική μας τη μεριά τουλάχιστον. Ούτε υπάρχει μετά εκείνη η παλιά η φρούρηση. Αλλάξανε τα χρόνια, κανείς δε νοιάζεται πια σοβαρά για το ποιος διαβαίνει και για το πού τραβάει». Κούνησε το κεφάλι ο Antonin κι άφησε κι ένα, λιγάκι καθυστερημένο, στεναγμό. Σαν να 'τρεξε, για μια στιγμή, η θύμησή του, στα παλιότερα τα χρόνια, τότε που υπήρχε φρούρηση.

«Βέβαια δεν ξέρετε πώς θα κινηθείτε απέναντι» συνέχισε ο Antonin. Κι ολοκλήρωσε το λόγο του, με τις υπόλοιπες λεπτομέρειες.

«Θα πάμε, Mirella, να σου δείξω τις λεπτομέρειες. Να σας εξηγήσω πού πρέπει να πέσετε, πού πρέπει να βγείτε. Πού να προσέξετε τα νερά, πού τραβάνε και γίνονται λιγάκι επικίνδυνα. Και μετά, πού ακριβώς θα πάτε σαν βγείτε απέναντι, για να στεγνώσετε. Και πώς μετά θα πορευτείτε, για να φτάσετε στο σπίτι του Stefan. Είναι

κατηφοριά, απότομη, δε θα μπορέσει να περπατήσει, να σκαρφαλώσει, νά 'ρθει να σας πάρει. Τρεις τέσσερις ώρες δρόμο να λογαριάζεις. Τέλος, θα σου δώσω οδηγίες για το πού θα σας περιμένει ο Stefan για να περάσετε τη νύχτα και να σας πάει την άλλη μέρα στην Ελλάδα. Τις ξέρει καλά τις διαδρομές. Σε μια μέρα θα είστε στην Ελλάδα».

Μπέρδευε τον ενικό με τον πληθυντικό ο Antonin. Στους δυο τους μιλούσε καταλάβαινε όμως ότι η Mirella θα 'χε την πραγματική ευθύνη.

Μετά τον ρώτησε η Mirella.

«Δεν το φοβάμαι το ποτάμι θείε. Γιατί όμως να μην πάω πιο βόρεια, για να μπούμε από πιο εύκολο και στεγνό μέρος;»

Πήρε τότε βαθιά ανάσα ο Antonin. Ένα ίχνος αμφιβολίας και στεναχώριας διαγράφηκε στη μορφή του. Μετά συνέχισε.

«Mirella, αυτό που λες δε γίνεται. Να πας πιο βόρεια, να παρακάμψεις το ποτάμι αποκλείεται. Απ' την απέναντι μεριά υπάρχουν πολλά φυλάκια, περιπολίες, κλίμα πολέμου. Κι απ' τη δική μας τη μεριά υπάρχει και ένταλμα για σένα. Θα σε φάχνουν. Αύριο, Πέμπτη, τελειώνει η προθεσμία. Μπορεί να φανούν από εδώ να σε αναζητήσουν. Ακόμη είναι αδύνατον νά 'ρθει ο Stefan εκεί πάνω να σας παραλάβει. Το συζήτησα κιόλας μαζί του ως ενδεχόμενο. Το απέκλεισε. Πρόσφατα του επιτάξανε το φορτηγό, έτσι μου είπε. Να το ξεχάσω αυτή την περίοδο, όσο μαίνεται ο πόλεμος. Ξέρεις, είναι Ούγγρος ο Stefan, δεύτερο πράγμα δηλαδή. Κανείς δε θα τον λογαριάσει».

Πήρε μετά μια ανάσα ο Antonin και συνέχισε γρήγορα, να μην προλάβει η Mirella να φέρει κάποια αντίρρηση στα επιχειρήματά του.

«Εδώ, απ' το ποτάμι. Στο άψε σβήσε. Το μόνο που μ' απασχολεί είναι ο καιρός που είναι άσχημος. Αλλιώς, δρόμος είναι ένας και μόνο. Αυτός εδώ, απέναντι απ' το ποτάμι. Είναι όμως ο καιρός κακός κι έτσι θα μείνει για καμιά δεκαριά μέρες ίσως και περισσότερο, ποιος ξέρει. Όμως να περιμένετε τόσο πολύ είναι επικίνδυνο».

Τα επιχειρήματα του θείου ήταν ανίκητα. Η Mirella σκέφτηκε, για μια στιγμή, το ενδεχόμενο να περιμένουν. Είδε ότι δεν είχε κανένα νόημα. Αν περίμεναν θα έσφιγγε ο κλοιός. Έπρεπε να περάσουν απέναντι το συντομότερο, αύριο κιόλας. Ούτε βέβαια η Pleana θα συμφωνούσε ποτέ να περιμένουν. Σκέφτηκε τις βρισιές της Pleana αν τολμούσε ποτέ και πρότεινε κάτι τέτοιο. Γρήγορα απέκλεισε ένα τέτοιο ενδεχόμενο.

Συμφώνησε λοιπόν μαζί του.

«Έχεις δίκιο θείε. Απ' το ποτάμι λοιπόν. Μη σε νοιάζει, θα το βολέψουμε κι αυτό. Συνεννόησου μόνο με το Stefan. Αύριο πρωί, αντί να πάω στο Βουκουρέστι, θα πάμε να μου δείξεις τα περάσματα, το βράχο που θα μείνουμε το βράδυ. Το βράδυ περνάμε το ποτάμι, Παρασκευή είμαστε στο Stefan, Σάββατο στην Pleana. Έτσι δε σου είπε ο φίλος σου, ότι θα μας περιμένει την Παρασκευή; Την Παρασκευή λοιπόν!»

Συνέφιασε για μια στιγμή ο Antonin.

«Κι αν φανούν αύριο;» τη ρώτησε.

«Θα τους πάρω να ζητήσω μια μέρα παράταση. Να, αυτό θα κάνω! Το σκέφτηκα καλύτερα. Όσο για τη βροχή, ας βρέξει όσο θέλει. Ποτάμι είναι, κύμα δε θα 'χει, τι μας νοιάζει ο καιρός κι η βροχή. Νερό κάτω, νερό πάνω, ίδια γεύση». Έτσι απάντησε η Mirella κι ολοκλήρωσε μετά.

«Αρκετά περιμέναμε θείε, αρκετά! Και μόλις φτάσου-

με θα κοιτάξω να δω, να καταλάβω γιατί δεν έρχεται. Και θα στη στείλω εγώ πίσω, δεμένη αν χρειαστεί. Και συ αρκετά περίμενες».

Ήταν έτοιμη κι αποφασισμένη η Mirella.

Έφυγαν μετά. Κι ο Antonin ένωσε πρώτα μια ενοχή που παρότρυνε τ' ανίψια του να πέσουν χειμώνα στο ποτάμι. Ένωσε μετά μια κούραση και κάθισε κι άφησε το νου του να τρέξει πίσω, σ' εποχές παλιές.

Τη γυναίκα του είχε χάσει στο ποτάμι ο Antonin κι έφερενη αυτή η θύμηση πίκρα. Όμως δεν έφταιγε γι' αυτό το ποτάμι. Ποτέ δε το 'δε έτσι. Ποτέ δεν τα 'βαλε μαζί του.

Πίκρα έφερενη μόνο η μια και μόνη φορά που νικήθηκε απ' το ποτάμι πραγματικά, που 'χασε την παρτίδα μαζί του. Εκείνη τη φορά με κείνη γυναίκα που δεν τα κατάφερε. Ήταν όμως αυτό τους παλιότερους καιρούς, τους πολύ πιο δύσκολους. Κι όσο κι αν έφερενη μια μελαγχολία η μακρινή εκείνη μνήμη, δεν έφτανε να διώξει τη σιγουριά που τώρα τον κυρίευε.

* * *

Το ποτάμι το ήξερε καλά η Mirella, ήταν μέρος παλιό, τράβαγε πίσω, μέχρι την παιδική της ηλικία. Δεν το 'χε όμως κολυμπήσει ποτέ απ' τη μια άκρη στην άλλη. Ούτε αυτή ούτε ο Alexandru. Όπως ακριβώς, της είχε πει ο θείος ο Antonin, ότι είχε ο ίδιος κάνει κάμποσες φορές. Μόνο αυτός ήξερε όλες τις λεπτομέρειες του δρόμου του, όλες τις παραξενιές, που 'κρυβε μέσα του. Αυτές ήταν που έπρεπε τώρα να εξηγήσει στα ανιψιά του.

Την επόμενη το πρωί αντάμωσαν νωρίς ξανά με τον

Antonin. Για να πάνε να τους δείξει πού ακριβώς έπρεπε να πέσουν στο ποτάμι και πώς να κολυμπήσουν για να 'χουν τα ρεύματα μαζί, κι όχι αντίθετα στο δρόμο τους. Αυτή κι ο αδερφός της. Οι δυο τους.

«Πάμε να με δασκαλέψεις μόνο. Θέλω μονάχα να πάμε μαζί να μου δείξεις τα περάσματα που λες. Τ' άλλα, άφησέ τα σε μένα». Έτσι του μίλησε η Mirella.

«Πάμε Mirella μου, πάμε, πάμε για ν' ανταμώσετε», της μίλησε εκείνος ο γενναίος άνθρωπος και πήραν σιγά σιγά το δρόμο για το ποτάμι.

Εκεί τους έκανε την αναλυτική περιγραφή. Κουνούσε το κεφάλι με σιγουριά η Mirella και ρωτούσε για καμιά διευκρίνιση. Ο Alexandru, παρακολουθούσε, σιωπηλός αυτός, τις οδηγίες του θείου του. Και δυο τρεις αγρότες που πέρασαν εκεί κοντά τους, τους κοίταξαν κι αυτοί για λίγο, απορημένοι. Κι έφυγαν μετά διακριτικά, μη μπορώντας να καταλάβουν τι σημασία μπορεί να είχαν πια εκείνα τα δασωμένα βράχια απ' την απέναντι μεριά, που τα έδειχνε στ' ανίψια του με τέτοια σπουδή ο Antonin.

Ζήτησε στο τέλος η Mirella απ' τον Alexandru, του ζήτησε να φτιάξει μια μικρή σχεδιά να φορτώσουν κάποια λίγα πράγματα. Να μπορούν ν' ακουμπάνε κι οι δυο τους, όσο θα 'ταν μες στο νερό. Να την έχουν κάτι σαν τιμόνι. Και να στεριώσουν πάνω της και κάτι, λίγα, ρούχα, να τα κρατήσουν, όσο γινότανε, στεγνά. Να βάλουν μέσα κι ό,τι λίγα λεφτά, δολάρια, είχαν. Και σπίρτα, σε μια θήκη στεγανή. Και μια δυο φωτογραφίες.

«Ν' ανάψεις φωτιά, θα περιμένω να δω τη φωτιά» ζήτησε ο Antonin διστακτικά. Κι ένιωσε αμέσως ότι κάτι δε στεκότανε καλά στο λόγο του.

«Τα σπίρτα βρέχονται θείε. Και μη μου πεις ότι έχεις

σπίρτα στη σπηλιά μετά από τόσα χρόνια! Κουβέρτες ίσως κάτι βρούμε όπως λες. Φτάνουν αυτές. Αλλά και τέτοιες να μην έχει πάλι θα τα βολέψουμε».

Και συνέχισε μετά για να τον παρηγορήσει.

«Θα σε πάρω τηλέφωνο απ' το Stefan, αμέσως μόλις φτάσουμε».

Κούνησε το κεφάλι ο Antonin, συμφώνησε χωρίς ν' απαντήσει με λόγια κάτι. Μετά σκοτείνιασε για μια στιγμή, το μυαλό του κάπου έτρεξε.

«Τους πήρες τηλέφωνο, Mirella;» τη ρώτησε. Κι η Mirella του απάντησε.

«Δεν πήρα, όχι. Σιχαίνομαι και να τους μιλήσω. Θα μείνω στην καλύβα μέχρι το βράδυ. Αν έρθουν, δε θα βρουν τίποτα».

Ο Antonin δεν ένωσε καμιά έκπληξη. Δεν αποκρίθηκε τίποτα.

* * *

Μετά που τα είχαν συμφωνήσει όλα πια με τον Antonin είχε έρθει η ώρα να μιλήσει στην ξαδέρφη της. Πήγε σ' ένα κοντινό μαγαζάκι, το είχαν φίλοι, την άφησαν να πάρει τηλέφωνο. Σπίτι δε θα πήγαινε πια ξανά.

Της τηλεφώνησε, της μίλησε, προσπάθησε να της εξηγήσει την κατάσταση. Της είπε ότι το βράδυ περνάνε απέναντι, το Σάββατο θα είναι στα σύνορα, να πάει να τους ανταμώσει. Να φροντίσει μόνο να είναι εκεί και να μη νοιάζεται ούτε ν' ανησυχεί για τίποτα.

Χάρηκε η Peana, έκανε σαν τρελή. Κι όταν ζήτησε περισσότερες πληροφορίες για το δρόμο τους, έσβησε γρήγορα η χαρά της σαν άκουσε το σχέδιο με το ποτάμι.

«Mirella, έχεις τελείως τρελαθεί; Θα κολυμπήσεις, καταχείμωνο το Δούναβη; Βάρκα δεν υπάρχει τουλάχιστον;» Έτσι της μίλησε.

Δεν αποκρίθηκε τίποτα η Mirella. Σκέφτηκε να της δώσει λίγο χρόνο, να συνηθίσει την ιδέα. Της είπε μετά ότι βάρκα δεν υπήρχε, όχι, κι ότι ακόμη κι αν υπήρχε θα ήταν επικίνδυνο να τους δουν κι επικίνδυνο να παρασυρθεί η βάρκα απ' το ρεύμα. Της θύμισε ότι ήταν κι οι δυο τους δεινοί κολυμβητές και κι ότι δε χρειαζόταν να στεναχωριέται για τίποτα.

Η Peana απάντησε αργά, δύσκολα. Αρνιόταν να πιστέψει ότι ο δύσκολος δρόμος που διάλεγε η ξαδέρφη της ήταν κι ο καλύτερος. Στο τέλος ηρέμησε, άλλαξε ύφος, πείσμωνσε, της έδωσε κουράγιο.

«Δεν είναι τίποτα Mirella, εκατό απλωτές είναι. Σε δυο μέρες θα 'στε εδώ. Εγώ η ίδια θά 'ρθω στα σύνορα το Σάββατο να σας παραλάβω. Μιλήσαμε κιόλας με το Stefan, συνεννοηθήκαμε. Όλα είναι έτοιμα».

Μετά η Mirella της θύμισε ότι σύντομα θα 'ταν παράνομη κι ίσως να την έψαχναν και στην Ελλάδα. Κι έφερε αυτή η πιθανότητα ένα βροντερό γέλιο απ' την άλλη άκρη της γραμμής.

«Διάλεξε όνομα Mirella, διάλεξε από τώρα όνομα!» έτσι την προσκαλούσε και συνέχιζε να γελάει και να περιγελάει την ηλιθιότητα αυτών που θα την έψαχναν.

Κάποια στιγμή σταμάτησε απότομα την ειρωνεία και το γέλιο, άλλαξε ύφος, άλλαξε και θέμα, σαν να στοχάστηκε ότι αρκετά ασχολήθηκε με ασημαντότητες. Και της μίλησε τώρα για τα σπουδαία.

«Μόλις έρθετε εδώ, σε λίγες μέρες θα φύγω εγώ για Βουκουρέστι και Orsova Mirella». Έτσι της μίλησε. Και

της είπε να γράψει το τηλέφωνό της στη Θεσσαλονίκη, εκεί που θα 'μενε, ο τελευταίος σταθμός πριν φύγει για να τους συναντήσει στα σύνορα.

Κι έφτασε ο παράξενος, ο σπάνιος αυτός λόγος, βαθιά στη Mirella κι εξαφάνισε κάθε φόβο και της έδωσε μια άλλη, ακόμη πιο μεγάλη δύναμη.

* * *

Αργά το απόγευμα φάνηκε ο Antonin απ' την καλύβα. Ήταν κι ο Alexandru εκεί, την είχε μαστορέψει τη μικρή σχεδία.

«Τι σου είπε η Peana;» τη ρώτησε ο Antonin. Ήταν σίγουρος ότι είχαν μιλήσει στο τηλέφωνο.

Απόψε περνάμε απέναντι θείε, αύριο στο Stefan μεθαύριο στην Peana. Και σε λίγες μέρες ακόμη, έρχεται κι αυτή εδώ. Απλό ακούγεται». Χαμογέλασε μετά η Mirella κι αγκάλιασε τον Antonin. Τον αγκάλιασε μετά και του απευθύνθηκε ξανά.

«Συμφώνησε θείε, μου είπε ότι θά 'ρθει στα σύνορα να μας παραλάβει. Χάρηκε. Είναι αλήθεια ότι βιάζεται πολύ τώρα τελευταία».

Στάθηκε μετά για μια στιγμή. Την κοίταξε ο Antonin. Σαν κάτι να 'λειπε, σαν κάτι ακόμη να περίμενε στο λόγο της. Συνέχισε μετά η Mirella.

«Για σένα βιάζεται θείε. Μου είπε ότι μόλις φτάσουμε εμείς κάτω θα πάρει τ' αεροπλάνο νά 'ρθει εδώ. Να σε δει. Έτσι μου το υποσχέθηκε. Κι είμαι σίγουρη ότι θα το κάνει!»

Σταμάτησε λίγο, χαμογέλασε και μετά συνέχισε.

«Θέλει να πάω εγώ εκεί πρώτα, να μ' αφήσει στο πόδι

της, πριν έρθει αυτή εδώ. Ας είναι όμως κι έτσι, θα το κάνει τώρα, είμαι σίγουρη, να μην έχεις καμιά αμφιβολία» είπε η Mirella.

Χωρίς να το καταλάβει είχε αγγίξει ο λόγος της την αλήθεια, μια μικρή γωνία απ' την αλήθεια της ξαδέρφης της. Κι αγκάλιασε μετά η Mirella ένα δακρυσμένο Antonin.

Όταν μετά συνήλθε ο Antonin τής αποκρίθηκε.

«Ελπίζω μόνο αυτή η σιγουριά που έχει για την Ελλάδα να είναι δικαιολογημένη και να μη μπλέξετε εκεί».

«Όλα θα πάνε καλά, μην ανησυχείς θείε. Σε λίγο περνάμε απέναντι», απάντησε η Mirella.

Μετά η Mirella ρώτησε με νόημα.

«Μήπως φάνηκε κανείς;»

«Κανείς Mirella μου, κανείς» αποκρίθηκε ο Antonin.

Η Mirella κοίταξε μετά το ποτάμι και κατέληξε το λόγο της.

«Την έχασαν την παρτίδα οι αλήτες! Απόψε είμαστε απέναντι!»

* * *

Την ίδια ώρα, η Pleana μιλούσε στο τηλέφωνο με το Stefan. Η συζήτηση ήταν δύσκολη, τ' αγγλικά του Stefan ήταν χάλια. Κι η ίδια δεν είχε μάθει λέξη ουγγρικά απ' τον πατέρα της. Αλλά αυτά δεν είχαν και τόση σημασία. Η Pleana άκουγε με επιτηδευμένη προσοχή τις οδηγίες του Stefan χωρίς να ρωτά κάτι. Αυτά που της έλεγε τα γνώριζε ήδη. Έκανε μόνο προσπάθεια ν' αλλάξει λίγο τη φωνή της. Ίδιο όνομα, ίδια φωνή, κάτι θα υποψιαζόταν ο Stefan. Η υποκριτική ποτέ δεν ήταν όμως το δυνατό της σημείο.

«Πολύ παράξενο, η φωνή σας, μοιάζει τόσο πολύ με μια άλλη Peana που ζει κι αυτή στην Αθήνα» της είπε στο τέλος ο Stefan.

«Εγώ δε ζω στην Αθήνα, ζω στις Κυκλάδες, στα νησιά, Stefan, όχι στην Αθήνα, συνωνυμία!», Έτσι κατάφερε η Peana και τον εξέτρεψε απ' τη σκέψη του.

«Α, στα νησιά λοιπόν! Πολύ ωραία, πολύ ωραία! Ναι συνωνυμία είναι» απάντησε ο Stefan και πρόσθεσε χαμογελώντας.

«What else, what else;»

Κι ηρέμησε η Peana που έχαψε ο Stefan το παραμύθι της συνωνυμίας.

«Θα σε περιμένουμε λοιπόν Stefan, μεθαύριο Σάββατο, εννιάμισι με δέκα τη νύχτα. Στο σημείο που είπαμε. Γεια σου τώρα» του είπε, χωρίς καμιά προσπάθεια ν' αλλάξει τη φωνή της και κάνοντας τώρα το Stefan να νιώσει ακόμη πιο περίεργα.

* * *

Ήταν δύσκολος ο αποχαιρετισμός. Η Mirella απέκλεισε το ενδεχόμενο ο Antonin να έμενε στο ποτάμι. Ο Antonin τους χαιρέτησε, έστριψε κι άρχισε να πορεύεται προς το σπίτι του.

«Δε θα μας πεις καλή αντάμωση θείε;» του μίλησε η Mirella καθώς τον έβλεπε να φεύγει.

«Καλή αντάμωση να 'χετε» μίλησε ο Antonin και πήρε το δρόμο για το χωριό. Σκέφτηκε μετά ξανά, γύρισε, τους κοίταξε κι άλλαξε το χαιρετισμό του

«Καλή αντάμωση να 'χουμε».

Και στράφηκε μετά πάλι προς το χωριό, χωρίς να τους

θωρήσει ξανά έχοντας όμως, με το δεύτερο χαιρετισμό του φέρει ένα μεγάλο αποτέλεσμα.

Έχοντας κάνει τη θλίψη δύναμη.

* * *

Κόντευε πια η ώρα. Η Mirella βγήκε απ' την καλύβα να ρίξει μια τελευταία ματιά. Είχε, στο μεταξύ, σηκωθεί ένα απαλό αεράκι που δε φαινόταν όμως ότι θ' άντεχε πολύ στο χρόνο. Εκεί έξω που στάθηκε μπορούσε να βλέπει καλά αν πλησίαζε κανείς. Θεωρούσε απίθανο να την έψαχναν, από σήμερα κιόλας. Όση λύσσα και να 'χαν, η ανικανότητά τους ήταν περισσότερη. Έτσι δεν ήταν ιδιαίτερα ανήσυχη.

Και τη στιγμή εκείνη, εκεί, έξω απ' την καλύβα, θυμήθηκε όλο το περιστατικό με τον τραυματισμό του αδερφού της πριν από πέντε χρόνια και βάλε. Την κυρίευσε μια γλυκιά νοσταλγία. Θυμήθηκε μετά το λόγο και το πυρωμένο βλέμμα της Pleana εκείνη τη μέρα. Αυτό το ίδιο βλέμμα οδηγούσε και την ίδια σήμερα. Την ίδια απόφαση είχε κι αυτή σήμερα. Για τα ίδια σχεδόν πράγματα.

Κι ας μη ήταν κάποιος γαμπρός να την περιμένει αυτή απ' την άλλη μεριά του ποταμιού.

Κάπου πήρε το μάτι της τον αδερφό της. Σταμάτησε τη διαδρομή της σκέψης της πάνω σε κείνη την παλιά στιγμή. Τον πλησίασε, τον καμάρωσε.

«Έτοιμος αδερφέ;» του μίλησε.

«Πανέτοιμος» της απάντησε, με απόλυτα φυσικό τρόπο.

Τον αγκάλιασε, του μίλησε. Με την ίδια εκείνη τη φωνή της Pleana. Με την ίδια ματιά, την ίδια ψυχή.

«Και θα πάω στην Ελλάδα, στα νησιά!»

Έτσι του είπε και του χαμογέλασε. Κι ο Alexandru για μια στιγμή απόρησε. Ήταν μες στον πόνο αυτός όταν σήκωνε πανιά η ξαδέρφη κι αποτολμούσε την ίδια ακριβώς δήλωση. Δεν είχε ακούσει ο ίδιος τα λόγια αυτά. Όμως ταίριαζε τόσο πολύ αυτό που είπε η αδερφή του με την Pleana. Έτσι θα το 'χε πει, όπως το επανέλαβε τώρα η Mirella. Δική της κουβέντα θα 'ταν!

Η Mirella σήκωσε αργά το βλέμμα στον ουρανό.

Είχε αρχίσει να φιλοβρέχει.

Φως ελευθερίας

Ο ουρανός άστραφτε, όλο και πιο δυνατά, όλο και πιο γρήγορα και ρυθμικά πάνω απ' το μικρό χωριό. Είχε καταλαγιάσει πια ο αέρας. Το ψιλόβροχο όλο και δυνάμωνε. Ήταν, χωρίς αμφιβολία, τα τελευταία σημάδια, οι τελευταίες ασφαλείς προειδοποιήσεις. Να προλάβουν να πάρουν τα μέτρα τους οι άνθρωποι και τ' άλλα ζωντανά στο ρουμάνικο χωριό. Να τρέξουν να κρυφτούν, πριν ξεσπάσει με δύναμη μεγάλη και τα πνίξει όλα μες στο νερό.

Και τα 'χαν πάρει τα μέτρα τους οι χωρικοί, κι είχαν φωλιάσει μ' υπομονή δίπλα στο τζάκι. Και μια εξαίρεση μόνο ήταν ένα τσεκούρι, κάπου εκεί κοντά, που το φώτιζε ένα λυχνάρι και που συνέχιζε το μονότονο ρυθμό του, τον αδιάφορο για τα βέβαια σημάδια τ' ουρανού και για τα γύρω του σκοτάδια. Τ' αφηρούσε και συνέχιζε την επείγουσα και καθυστερημένη του δουλειά, να πέφτει δηλαδή με θαυμαστή ακρίβεια, ρυθμικά και με δύναμη σε κάποιον κορμό δέντρου. Κι έξω απ' τους ανθρώπους, ήταν ακόμη και κάτι πουλερικά, που ακούγονταν να τρέχουν κάπου κοντά και να μισοφτερουγίζουν σαν δαιμονισμένα. Που ακούγονταν να καχαρίζουν ασταμάτητα και γεμάτα αγωνία. Λες και προβλέπανε το τι θα γινόταν σύντομα. Λες και τα 'χανε, τ' αφεντικά τους, ξεχάσει απροστάτευτα, έξω απ' το σπίτι τους και τα 'χε πλημμυρίσει, έτσι, μια τέτοια αγωνία, μεγάλη.

Εκείνη την κοφτερή στιγμή του χρόνου πίστεψε η ει-

κοσάχρονη Mirella με τον αδερφό της, τον Alexandru, δυο χρόνια μικρότερος ήταν τούτος, πίστεψε λοιπόν ότι ήταν η καλύτερη, η πιο ασφαλής στιγμή για να κάνουν το πρώτο, μεγάλο βήμα. Ήταν πια δίπλα στο ποτάμι. Στη μεθοριακή γραμμή με τη Σερβία. Έτοιμοι να περάσουν μες στη Γιουγκοσλαβία και σε λίγες μέρες να φθάσουν και στην Ελλάδα. Ας συνέχιζε λοιπόν ο τρόμος της πλημμύρας όλες τις επόμενες μέρες, ας συνέχιζε. Έτσι το σκεφτόταν, η Mirella. Ας συνέχιζε λοιπόν, κι ας κρατούσε το δρόμο τους ανοικτό και εύκολο.

* * *

Όμως η ελληνική είναι η δεύτερη μεθόριος. Μπροστά είναι τώρα η υγρή, η πρώτη, κι η πιο δύσκολη. Ο Δούναβης ο ίδιος. Κι από πάνω ο Θεός. Κι η μεγάλη του βροχή.

Ετοιμάζαν πια τις λεπτομέρειες. Σε μια απόμερη γωνιά, μακριά απ' τα βλέμματα των συγχωριανών τους. Έριξαν στο νερό τη μικρή σχεδία που 'φτιαξε ο Alexandru. Την έσπρωξαν μες στο νερό, τη δοκίμασαν. Έβγαινε εύκολα προς τα έξω. Δε βούλιαζε.

«Μπράβο Alexandru», του χαμογέλασε η Mirella.

Στήριξαν μετά καλά πάνω της τη μικρή τους πραμάτεια. Τη σκέπασαν και μ' ένα πλαστικό φύλλο. Να την κρατήσουν όσο πιο στεγνή γίνεται. Το ποτάμι τούς προβλημάτιζε στην αρχή, απ' τον ουρανό όμως φαινόταν τώρα ότι θα 'ρχόταν το πολύ νερό. Ας ήταν να 'μεναν τουλάχιστον τα σπύρτα στεγνά να μπορέσουν να ζεσταθούν, να στεγνώσουν λίγο, σαν έφταναν απέναντι!

Δυνάμωνε στο μεταξύ και το φιλόβροχο, σιγά σιγά γινόταν σωστή βροχή. Κουβάλαγε τη σίγουρη υπόσχεση

της μεγάλης νεροποντής. Κυριαρχούσε πια πάνω απ' τη βοή του ποταμού. Σκέπαζε σιγά σιγά την υπόκωφη λαλιά του. Έσπαγε ακόμη και χρωμάτιζε, κάπως, τη μονότονη, βοή του ποταμού. Ο νυχτερινός ξυλοκόπος, πίσω στο χωριό, έχανε πια σε ρυθμό, στο μονότονο χτύπημά του. Το κοτέτσι είχε, κι αυτό, βρει τον τρόπο του, είχε πια ησυχάσει. Το ποτάμι εκεί μπροστά, κυλούσε με την ίδια, αιώνια, ταχύτητα. Του ανατρίχιαζε μόνο τώρα την επιφάνεια η βροχή. Έφεγγαν μετά συνέχεια, και το φώτιζαν κάθε τόσο οι αστραπές κι ακολουθούσε γρήγορα ο δυνατός κρότος που τον ενίσχυαν τα βράχια κι η ηχώ. Τον έκαναν τότε τρομακτικό. Ασταμάτητες κι οι αστραπές, έδιναν τώρα στο απόκοσμο, σιδερένιο, όνομα του περάσματος, μια όψη ταιριαστή.

* * *

Άλλοι θα 'χαν, στα σίγουρα, δειλιάσει. Ακόμη και μες στη γαλήνη του καλοκαιριού, φτάνει να πέσει η νύχτα, φτάνει να χαθεί, να σκοτεινιάσει το γαλάζιο του νερού, για ν' αγριέψει ξαφνικά, απόλυτα, το τοπίο τριγύρω. Και τώρα, είχε σκοτεινιάσει όχι μόνο το νερό αλλά το σύμπαν ολόκληρο. Μες στο άφατο σκοτάδι και στην αντίρα της χειμωνιάτικης νύχτας, κάτω απ' το παχύ στρώμα τα σύννεφα, που παγίδευαν κι εμπόδιζαν κάθε αχτίδα φεγγαριού για να διαβεί, ζωντάνευαν τώρα μες σε χορό οργιαστικό όλα τ' αεριικά κι όλες οι νύμφες του νερού. Ούρλιαζαν μες στην ψυχή καθένα που τύχαινε και τολμούσε να βρεθεί εκεί κοντά. Να τον τρομάξουν, να τον αποδιώξουν μακριά.

Κι ούτε τ' αδιάβατο σκοτάδι, ούτε κι αυτό τ' άφηναν

να γενεί καταφύγιο. Να μπορέσει να κρυφτεί ο ακάλεστος, στη γιορτή τους, ο περαστικός. Ακόμη κι αυτό το διέκοπταν ασταμάτητα με τα σύντομα κι όμως ατέλειωτα, τα λαμπερά φώτα των αστραπών. Να ξεχάσεις πού βρίσκεσαι, στιγμή δε σ' άφηναν.

Τώρα όμως ήταν η καλύτερη ώρα. Τώρα που έξω απ' τ' αερικά και τις νύμφες του νερού δεν υπήρχε, με σιγουριά, άλλος κανείς για να τους δει. Ούτε από τούτη την ακτή ούτε απ' την άλλη. Τώρα που άνθρωποι και ζωντανά είχαν κουρνιαώσει στη φωλιά τους. Που η βροχή δεν είχε ακόμη αφηνιάσει, δεν την είχε ακόμη καταλάβει, ολότελα κι απόλυτα, ο δαίμονας που τη γυρόφερνε.

Ετοιμάζονταν για το μεγάλο πέρασμα. Καλά δασκαλεμένοι απ' το θείο. Πού θα πέσουν, πώς θα κολυμπήσουν. Πού θα βγουν. Πώς, μετά, θα πορευτούν. Εκατόν πενήντα μέτρα έπρεπε να κολυμπήσουν στο κρύο ποτάμι, που αν δεν πορεύονταν σωστά, τα ρεύματα μπορεί και να τα 'φταναν πάνω κι απ' τα διακόσια. Και το πιο σημαντικό, το πιο δύσκολο, ήταν εκείνο το ρεύμα, το δυνατό, κάπου εκεί στη μέση του ποταμιού. Το είχε εξηγήσει μ' έμφαση και με κάθε λεπτομέρεια ο Antonin στην ανιψιά του. Περίπου μισή ώρα το λογάριάζε η Mirella το πέρασμα. Αν πηγαίνουν όλα καλά. Αν οι οδηγίες ήταν σωστές, κυρίως όμως αν τις ακολουθούσανε μ' επιτυχία.

Πέσανε στο νερό.

* * *

Έμοιαζε άραγε ο κόσμος τούτος με την ατέλειωτη υπομονή των συγχωριανών τους; Έφερεν κάτι απ' το βιαστικό μα αδιάφορο χτύπημα του ξυλοκόπου; Σε τίποτα δεν

έμοιαζε, όχι. Τίποτα δε θύμιζε κι απ' τη μάταια αγωνία του κοτετσιού. Τούτοι να βγούνε θέλανε, παρά να μπόυνε κάπου. Να ταξιδέφουν κι όχι να κρυφθούν. Κι ένιωθαν έτσι και το θυμωμένο στερέωμα, ίσως και το Θεό, κάπου εκεί πίσω απ' τον ουρανό, σαν φίλο και σαν σύμμαχο μάλλον, παρά σαν κάτι που 'θελε το κακό τους και που 'πρεπε, αυτοί, να κοιτάζουν, να προστατευτούν.

Καταραμένους θα τους έλεγαν, στα σίγουρα, όσοι άκουσμα δεν έχουν για το πάθος. Τρελούς θα τους ονομάτιζαν μετά, οι ίδιοι πάλι, αν τύχαινε και φωτιζόταν, πάνω σε μια αστραπή, η ματιά τους κι αποκαλύπτονταν μπροστά τους οι ανταριασμένες, οι σιδερένιες πύλες του Δούναβη.

Και μόνο τότε θ' απορούσαν για μια στιγμή και δε θα 'ξεραν τότε τι να πουν, τι να υποθέσουν, σαν μάθαιναν ότι όλ' αυτά, τα τόσο επικίνδυνα, όπως τα βλέπανε τώρα, έπρεπε να γίνουν, όχι, όπως παλιότερα, για να γλιτώσουν, αυτοί οι δυο μπροστά τους, από μια ατέλειωτη φυλακή κι απ' ένα απόσπασμα θανάτου, που ακολουθούσε, πάνω στα χνάρια τους, μ' εντολή εκτέλεσης. Όλ' αυτά έπρεπε να γίνουν για πράγματα πολύ πιο ταπεινά κι ασήμαντα. Για να γλιτώσουν μόνο το κρεβάτι κάποιου γραφειοκράτη της πρωτεύουσας. Μόνο στη σκέψη αυτή θα χαλάρωνε η αυστηρότητα, θα δείχνανε και κάποια συμπάθεια τότε. Για τούτους τους καημένους κι υπερβολικούς, Ίσως και τους λίγο αφελείς.

* * *

Κι εκτός απ' όλους αυτούς, τους παραπάνω, τους πολλούς, θα 'ταν κι οι άλλοι εκεί, οι λιγότεροι. Θα 'ταν η

μάννα κι ο πατέρας. Θα ξεπρόβαλαν μετά, εδώ κι κει, μες απ' τα φύλλα της ιστορίας και πίσω απ' τα φύλλα των δέντρων και των θάμνων, θα ξεπρόβαλαν, σιγά σιγά, κι οι λίγοι, οι σπάνιοι. Θαλασσοπόροι κι εξερευνητές και μαχητές και παράτολμοι ταξιδευτές, λογιών λογιών. Κι άλλοι διάφοροι. Σίγουροι γι αυτούς τους δυο μπροστά τους, ίσως και δακρυσμένοι. Που ξανάβλεπαν τώρα και ξαναθυμόταν το μεγάλο, εκείνο, το σπάνιο, το δικό τους το πέρασμα.

Εκτός απ' τους πολλούς, θα 'ταν κι οι άλλοι εκεί, οι λιγότεροι. Οι αγαπημένοι.

* * *

Εκεί που στενεύει το πέρασμα, εκεί βαθαίνουν και τα νερά. Για να μπορέσουν να χωρέσουν όλα, να διαβούν. Έτσι ήταν το ποτάμι και στο σημείο, που έπεσαν μέσα του, η Mirella κι ο Alexandru. Έφτανε ίσα τα εβδομήντα, ογδόντα μέτρα βάθος. Βάραθρο σωστό. Κι αυτό που ξέρεις ότι υπάρχει, χωρίς όμως και να το βλέπεις, αυτό είναι που καταφέρνει πιο εύκολα και το μεγεθύνει η φαντασία. Αυτό είναι που φέρνει και τον περισσότερο τον τρόμο.

Το χάος ήταν που τώρα αγρίευε την ψυχή τους. Το χάος, κάτω απ' τα κορμιά τους, καθώς διάβαιναν κολυμπώντας αργά αργά το ποτάμι. Κι ο αρχικός ο φόβος, ο φόβος του νερού, έτσι που τώρα μπήκαν μέσα του για τα καλά, έπαψε, μεμιάς, και να υπάρχει. Έτσι που τους αγκάλιαζε τώρα το νερό, έτσι που πάφλαζε ήρεμα πάνω τους, καθώς το διασχίζαν, έτσι που τώρα το ένιωθαν να τυλίγει τα κορμιά τους, έπαψε, το νερό, να φέρνει φόβο. Η μικρή απόσταση, το άγγιγμα, ο μικρός, ο παιγνιδιάρικος,

ο κοντινός του ο ήχος, σαν να φώτιζε τώρα μέσα τους μακρινές εικόνες, εικόνες οικειότητας. Αλλιώςτικός ήταν τώρα ο ήχος του νερού, είχε σκεπαστεί κι είχε πια ολότελα χαθεί κι εκείνη η πρώτη, η μακρινή κι υπόκωφη, η φοβερή βοή του. Κι αυτό ήταν που έκανε τη διαφορά. Ακουγόταν πια το νερό, ακουγόταν σαν ήχος φίλιος, οικείος. Λες και τους μιλούσε ήταν, λες και τους τραγουδούσε. Κι έπαιρνε τώρα και παρέσερνε τον προηγούμενο το φόβο μακριά. Και μέσα σ' όλα τ' άλλα τ' αγαθά που έφερνε, βοήθαγε να ξεχαστεί και το πόσο κρύο, το ίδιο, ήταν.

Κι έτσι που το άγγιγμα κι η μικρή απόσταση έκανε τώρα το νερό σύμμαχο παρά εχθρό, έτσι που έβγαινε έξω απ' την εξουσία των νυμφών, αυτών που μέσα του ζούσαν και που το διαφέντευαν και το εξουσίαζαν, αλάφιαζαν τώρα τούτες απ' το κακό τους. Και προδομένες απ' το κοντινό, το ήσυχο, το άγγιγμα του νερού, δοκίμαζαν τώρα μια άλλη τακτική. Πρόσταζαν αλλού να τρέξει η φαντασία τούτων δω των βέβηλων. Αλλού να τρέξει τη διατάζαν, κάπου που να γεννιέται φόβος σίγουρος και μόνιμος, κάπου να μην υπάρχει κίνδυνος να νικηθεί η εξουσία κι η δύναμή τους, να μην είναι μπορετή μια άλλη τέτοια υπόσχεση, έν' άλλο τέτοιο άγγιγμα γαλήνης. Στο βάραθρο την πρόσταζαν να τρέξει. Να πλημμυρίσει η ψυχή τους με δέος, με δέος ακατάλυτο. Αυτή ήταν τώρα η σίγουρη τιμωρία για τούτους δω τους ασεβείς, που τόλμησαν, έτσι απρόσκλητοι, κι εμφανίστηκαν μια τέτοια μέγιστη ώρα, μια ώρα λατρείας. Που ξεπρόβαλαν την πλέον ακατάλληλη στιγμή. Που διέκοψαν, με την ασέβειά τους, μια τέτοια κορυφαία τελετή μυσταγωγίας.

«Alexandru το νου σου!» του μίλησε η Mirella.

«Το νερό θ' αρχίσει σε λίγο να τρέχει. Έχε το νου σου,

βάλε τα δυνατά σου, να περάσουμε το ρεύμα, να μη μας πάρει μαζί του», συνέχισε χαμηλόφωνα η Mirella.

Έφεξε και μια αστραπή κι είδε ο Alexandru για μια στιγμή την αδερφή του ολόβρεχτη, απ' τ' αντάμωμα των νερών του ποταμιού και τ' ουρανού. Ολόβρεχτη, κι όμως χωρίς κάποια άλλη αγωνία ή ταραχή, πάνω στο πρόσωπό της.

* * *

Μπαίνουν στο ρεύμα. Η μικρή σχεδία αρχίζει να σπρώχνεται, να παρασέρνεται όλο και περισσότερο δυνατά απ' το τρεχούμενο νερό. Παίρνει τώρα μια κλίση και μια κίνηση προς τ' αριστερά. Βρίσκονται πια για τα καλά στο ρεύμα. Εκεί που πρέπει να σπρώξουν, να κολυμπήσουν κόντρα, πιο δυνατά. Ίσως και στο σημείο, το βαθύτερο...

«Mirella, φαντάζεσαι τι χαράδρα είναι τώρα από κάτω μας;» ρώτησε ο Alexandru και δυνάμωσε το κολύμπι του, απ' τη δεξιά μεριά της σχεδίας, την ανάντι του νερού. Τραβούσε αυτός με δύναμη, έσπρωχνε η Mirella. Προσπαθούσαν να κρατηθούν, όσο περισσότερο γινόταν, σε τροχιά ευθεία.

«Μην το σκέφτεσαι Alexandru. Βγάλ' το απ' το μυαλό σου. Σε λίγο θα 'μαστε απέναντι, αυτό να σκέφτεσαι», ανταπάντησε η Mirella. Κι ένωσε αμέσως τη δυσκολία αυτού που πρότεινε, το πόσο αδύνατο ήταν και για την ίδια να ξεκολλήσει το μυαλό της απ' τ' αβυσσαλέο, τ' αόρατο το βάθος, από κάτω τους. Σαν κάποια άλλη δύναμη, ανεξέλεγκτη, να όριζε τις διαδρομές της φαντασίας της.

Περνάνε τώρα απ' το πιο γρήγορο νερό. Ίσως κι απ' το πιο βαθύ. Η λαλιά του έχει γίνει πάλι απόμακρη, εχθρι-

κή. Βιαστικά κυλάει δίπλα τους, αδιάφορα συγκρούεται μαζί τους. Υπακούει ξανά πιστά στ' αφεντικά του. Του κέρδισαν, του νερού, ξανά τον έλεγχο. Ξεφραντώνουν πάλι από χαρά εκδικητική κι ευσέβεια οι νύμφες και τ' αερικά. Ο Alexandru χωρίς να σταματήσει ν' αναμετριέται και να κοντράρεται μαζί τους, κατακλύζεται από άγχος. Η Mirella νιώθει τη σχεδία, τη νιώθει να φεύγει με δύναμη προς τη μεριά της. Υποχωρεί κι η ίδια, αφήνεται, για μια στιγμή, να κυλήσει μαζί με το νερό του ποταμού. Φωνάζει στον Alexandru να τραβήξει πιο γερά, δεν αρκεί αυτή να σπρώχνει μόνο.

Ο Alexandru γυρίζει ανάσκελα και συνεχίζει, όσο τον αφήνει ο πανικός που τον έχει κατακλύσει, συνεχίζει, ύπτια πια, να τραβάει τη μικρή σχεδία. Κι αντικρίζει, μακριά, τα τρεμουλιαστά, λιγοστά φώτα του χωριού. Αναρωτιέται τότε για μια στιγμή, αν μπορούσαν πράγματι τα φωτάκια αυτά να 'ταν απ' το χωριό τους.

Και πριν προλάβει ν' απαντήσει, τα φωτάκια εκείνα του 'χουν διώξει για τα καλά τον πανικό. Γίνεται πάλι δυνατός, η σχεδία ισορροπεί, μπαίνει πάλι σε πιο σταθερή κι ευθεία τροχιά. Η Mirella βλέπει τη σχεδία να φρενάρει, αρχίζει πάλι το σπρώξιμο. Να βοηθήσει να κρατηθεί η σχεδία ίσια, να πορευτεί ευθεία. Ανασαίνει απ' τη μεγάλη εκείνη πίεση που για μια στιγμή ένιωσε. Τότε που παρέλυσε ο Alexandru.

«Μπράβο αδερφέ μου!» του μιλάει και συνεχίζει το σπρώξιμο. Η σχεδία βγαίνει σιγά σιγά απ' το δυνατό ρεύμα. Τα νερά γαληνεύουν πάλι. Τα φωτάκια του χωριού έχουν σβήσει, πάλι. Η βροχή είναι στη δυνατότερη στιγμή της. Οι νύμφες τούς έχουν, τους δυο τους, ολότελα ξεχάσει. Έχουν μ' ευσέβεια απορροφηθεί σε προσκλητήριο

παράξενο, βρίσκονται καταμεσής, έχουν αφιερωθεί και διανύουν τις κορυφαίες στιγμές της τελετής τους.

Πέντε, δέκα εύκολα λεπτά ακόμη, με σύμμαχό τους πάλι το νερό, ήρεμα, παρά την απόλυτη μαυρίλα τριγύρω τους, κι έχουν περάσει απέναντι, κι έχουν φτάσει στη Σερβία.

* * *

Ήταν τέτοια η λεπτομέρεια της περιγραφής του θείου, που δε συνάντησαν καμιά δυσκολία να βρουν τη σπηλιά. Άφησαν γρήγορα πίσω τους το ποτάμι, συνέχισαν ν' αφηφούν τη βροχή και την αντάρα τ' ουρανού κι ανέβηκαν τα περίπου εκατόν πενήντα μέτρα στην πλαγιά της δεξιάς κοίτης του Δούναβη. Υπήρχε πυκνή βλάστηση αλλά ο δρόμος που τους είχε δείξει ο θείος ήταν εύκολα διαβατός. Ακολούθησαν όλα τα σημάδια που τους είχε πει κι έφτασαν σε μισή περίπου ώρα στην καλά κρυμμένη είσοδο της σπηλιάς, ξεθεωμένοι πια απ' την κούραση και την ταραχή. Την ξέφραξαν μετά με προσοχή και την αποκάλυψαν, όπως ακριβώς τους είχε δασκαλέψει ο Antonin. Άνοιξαν το δρόμο για το εσωτερικό της. Ένα βαθύ αίσθημα ικανοποίησης, ασφάλειας και σιγουριάς ακολούθησε αμέσως μόλις φάνηκε το εσωτερικό της σπηλιάς. Ένωσαν απότομα, απ' τη μια στιγμή στην άλλη, ένιωσαν ότι τα δύσκολα τα 'χαν πια περάσει, τα 'χαν αφήσει πίσω τους οριστικά. Έβλεπαν πια το τέλος του δρόμου, έβλεπαν το κυκλαδονήσι, να τους περιμένει. Την Peana να τους καλοδέχεται και να τους ξεναγεί στο νέο κόσμο. Κι ένα αφύσικα δυνατό χειμωνιάτικο ήλιο να τους καλωσορίζει.

Με τα σπύρτα τους, που το 'χαν καταφέρει και τα 'χαν

κρατήσει στεγνά άναψαν γρήγορα κάποια απ' τα ξύλα που βρήκαν στοιβαγμένα σε μια στεγνή γωνιά. Άναψαν τη φωτιά και κάθισαν γύρω της για να στεγνώσουν, τα ρούχα και τους εαυτούς τους.

Σκέφτηκε τότε η Mirella το θείο της και χαμογέλασε στον εαυτό της. Η ελπίδα ότι κάποιο φως θα φανεί απ' τη δική τους, την απεναντινή πλαγιά, θα τον είχε, στα σίγουρα, βγάλει μέχρι το λόφο τον Antonin. Από κει θα τους παρατηρούσε τώρα. Ίσως και να την έβλεπε τώρα, χαρούμενος, τη μικρή, κρυμμένη τους, φωτιά.

* * *

«Alexandru, για μια στιγμή φοβήθηκα θα μας νικούσε το νερό και θα μας ξέβραζε στη Βουλγαρία μάλλον, παρά στη Σερβία. Ευτυχώς όμως που κράτησε λίγο και ξαναβρήκες τη δύναμή σου και με τράβηξες ευθεία απέναντι», είπε η Mirella, μετά που είχαν ανάψει μια φωτιά, μες στην σπηλιά, κάτω απ' το μεγάλο βράχο, που τους τον είχε περιγράψει ο Antonin, και που μέσα του τώρα ξεκουράζονταν και στέγνωσαν.

«Ναι, έτσι είναι. Για μια στιγμή μονάχα μ' έπιασε πανικός στην ιδέα του κενού κάτω απ' τα πόδια μας. Όσπου είδα τα φωτάκια απ' το χωριό μας και σαν να έφυγε τότε ο πανικός και να ξαναβρήκα τη δύναμή μου», απάντησε ο Alexandru. Με ύφος πικραμένο κι απολογητικό, έτσι που για μια στιγμή είχε νικηθεί απ' το φόβο.

Τον κοίταξε τότε μ' απορία η Mirella και του απάντησε.

«Ποια φωτάκια είδες αδερφέ μου, μες στην αντάρα αυτή; Κι από ποιο χωριό ήταν τα φωτάκια αυτά; Απ' το

δικό μας το χωριό, το κρυμμένο πίσω απ' το λόφο;»

Δεν απάντησε ο Alexandru. Μήτε ξαναρώτησε η Mirela. Μόνο απάντησε ένα παράξενο αεράκι, που φύσηξε και κούνησε τη φυλλωσιά απ' τους θάμνους γύρω τους, εκεί, λίγο πιο έξω απ' το βράχο.

* * *

Μπροστά τους όμως τώρα ξετυλιγότανε ο μακρύς, στεγνός δρόμος για την Ελλάδα. Εκεί έτρεχε ο νους τους.

Κι απ' τη χαλάρωση και τη θαλπωρή της μικρής φωτιάς αγκαλιάστηκαν κι αποκοιμήθηκαν χωρίς καλά καλά να το καταλάβουν. Μεσ στον κατακλυσμό που είχε στο μεταξύ κορυφωθεί και μαινόταν πια, δυο βήματα μόνο μακριά τους, ασταμάτητος κι αποφασισμένος, χωρίς πια δισταγμούς και προειδοποιήσεις. Σπινθήριζε η φωτιά, έρεε το νερό. Σεβάστηκαν τα δυο θεριά της φύσης και πήραν μακριά την ταραχή των δυο τους. Κι απόμεινε πίσω, παρέα μαζί τους, μόνο ο ύπνος.

Και πριν παραδοθούν στον λυτρωτικό ύπνο τους σκέφτηκαν για λίγο ξανά τη βροχή, τη σκέφτηκαν όπως και πριν, τότε που έμπαιναν στο νερό. Ως προστάτη δηλαδή παρά ως εμπόδιο. Η βροχή, μαζί με τη φωτιά και το μικρό τους καταφύγιο, το καλά κρυμμένο μεσ στα δέντρα και στην άλλη αθέατη αγριάδα του δάσους. Αυτά ήταν που φέραν τη γαλήνη του ύπνου τους.

Κι η προσμονή βέβαια για τ' άλλα τα σπουδαία, στο τέλος της διαδρομής τους. Για τον ήλιο, το φως, την ξαδέρφη.

Πορεία

Την άλλη μέρα το πρωί ξύπνησαν αργά, ήταν περασμένες οκτώ. Η κούραση της μέρας που 'φευγε αποδείχθηκε μεγαλύτερη απ' την αβεβαιότητα της μέρας που 'ρχότανε.

Είχε μόλις αχνοφέξει. Οι στάλες ακούγονταν να πέφτουν, ήταν όμως πια αδύναμες, αβέβαιες. Η βροχή είχε περάσει. Κι άφηνε αυτό μέχρι και τη βοή του ποταμιού να διακρίνεται πια καθαρά.

Η Mirella ξύπνησε πρώτη. Βγήκε μέχρι την έξοδο της σπηλιάς, κι αγνάντεψε την όχθη απέναντι. Τη Ρουμανία. Ήταν το τοπίο πιο ήρεμο, έτσι της φάνηκε. Οι σιδερένιες πύλες δεν του ταίριαζαν για όνομα. Αναρωτήθηκε αν ήταν πράγματι έτσι, ή αν η γαλήνη υπήρχε μονάχα στα δικά της μάτια. Είχε πια ολότελα χαθεί εκείνο το δέος, εκείνο που την πλημμύριζε χθες, όταν πατούσε απ' την απέναντι μεριά και κοιτούσε προς τα κει που τώρα στεκόταν.

Κοίταξε μετά προς τα πάνω. Ο ουρανός έδειχνε ακόμη αναποφάσιτος. Άδειος, όμως, πια από νερά. Λίγες αναπάντεχες, άτακτες κι αραιές στάλες πέφτανε πού και πού. Τίποτα δε θύμιζαν απ' την αγριάδα της προηγούμενης νύχτας, ούτε και προμηνύανε κάτι ανάλογο, τουλάχιστον για την καινούργια μέρα που μόλις είχε αρχίσει.

Οι νύμφες και τ' αερικά είχαν πια αποσυρθεί, η τελετή τους είχε για τα καλά ολοκληρωθεί. Είχαν παραδοθεί κι αυτά σε ύπνο βαθύ, γαλήνιο, μεταερωτικό. Κι οι λίγες στάλες τ' ουρανού έμοιαζαν λες κι ήταν απ' τα λίγα, λυ-

πημένα, δάκρυα των φρουρών της περασμένης νύχτας, τότε που δεν το κατάφεραν να ρίξουν στον τρόμο και να εμποδίσουν το πέρασμα σε τούτους δω τους ιερόσυλους.

Είδε η Mirella, είδε με τη φαντασία της κι αυτή, το μικρό χωριό τους. Είδε τον Antonin, τον είδε ήσυχο, βέβαιο. Πέταξε πάνω απ' το χρόνο και το χώρο η φαντασία της και τον είδε να μιλάει τώρα, τον είδε να μιλάει στην κόρη του, και να της λέει ότι σε μια δυο μέρες τα ξαδέρφια της θα 'ναι στην Ελλάδα. Κι ότι ήρθε η ώρα να πάει να τα παραλάβει από κείνο το σημείο, στα βόρεια της Φλώρινας, που θα της το 'χε εξηγήσει με λεπτομέρεια ο Stefan. Να τα πάρει, μετά, μαζί της, για να τους γνωρίσει και να μοιραστεί μαζί τους τον καλύτερο κόσμο που εδώ και κάποια χρόνια η ίδια απολάμβανε. Και μετά, νά 'ρθει κι η ίδια πίσω, για λίγο, στη Ρουμανία, για να τον δει.

Αυτές τις λέξεις άκουσε η Mirella να βγαίνουν απ' τα χείλη του Antonin. Αυτές άκουσε και χαμογέλασε. Ένα καλοκάγαθο χαμόγελο διαγράφηκε στο πρόσωπό της, γεμάτο αγάπη για το θείο της. Ένα σύντομο χαμόγελο, που γρήγορα έσβησε καθώς η σκέψη της, τώρα που είχε πια γίνει νοσταλγική κι ευάλωτη, πέρασε γρήγορα στους γονείς της που είχαν φύγει από κοντά της πριν λίγο μόνο καιρό. Και πήδηξε μετά το μυαλό της ξανά στον Antonin και στη σοβαρή, πρόσφατη, ασθένειά του. Κι αν δεν ήταν η χαρούμενη φωνή κι η πρόσκληση του αγουροξυπνημένου Alexandru ποιος ξέρει πόση ώρα θα 'μενε το μυαλό της στις διαδρομές αυτές, εκεί, στην απέναντι όχθη.

«Mirella, εκεί έξω είσαι; Βρέχει ακόμη;» ρώτησε ο Alexandru, ενώ ο τόνος της φωνής του προεξοφλούσε μια αρνητική απάντηση.

«Σταμάτησε Alexandru, τέλειωσε το νερό φαίνεται,

καθαρίζει κι ο ουρανός όπου να 'ναι. Λίγες μόνο στάλες απομείνανε, που κι αυτές δεν πιστεύω ν' αντέξουν πολύ. Πώς κοιμήθηκες εσύ;»

Κι ο Alexandru όλος ενθουσιασμό απάντησε.

«Απίθανα Mirella. Σαν κούτσουρο. Κοιμήθηκα απρόσμενα ήσυχα αν σκεφτείς τι περάσαμε τη νύχτα. Ίσως να βοήθησε κι η κούραση. Άσε που έχω σχεδόν στεγνώσει. Έρχομαι κι εγώ εκεί, τι κάνεις εκεί έξω, έχει θέα, βλέπεις το χωριό μας;»

Αυτό έβλεπε η Mirella, αυτό που έβλεπε κι ο Alexandru χθες τη νύχτα, τη δύσκολη ώρα. Αυτό έβλεπε, κι ας αποκρίθηκε αρνητικά.

«Δε φαίνεται το χωριό μας από δω πάνω Alexandru, το ποτάμι μόνο κοιτώ. Ίσως κι αυτό να με κοιτά, έτσι μου φαίνεται».

Έτσι αποκρίθηκε η Mirella κι είδε, για μια μικρή στιγμή μόνο, τις στάλες της βροχής να δυναμώνουν.

* * *

Μαζέψανε μετά τα λιγοστά τους πράγματα. Ήταν πια ολότελα στεγνά. Η οδηγία του θείου ήταν αναλυτική κι απόλυτα ακριβής. Πορεία μέσ' από σημαδεμένους δασικούς δρόμους, προς τα δυτικά και νότια, μέχρι να φτάσουν στο επόμενο καταφύγιο που τους το είχε εξηγήσει, με ιδιαίτερη έμφαση τούτο. Σ' ένα ανθρώπινο καταφύγιο τώρα. Στο Novi Sip, σ' ένα σέρβικο χωριό καμιά εικοσαριά χιλιόμετρα απ' το σημείο που βρίσκονταν τώρα οι δυο τους.

Εκεί που θα τους περίμενε ο Stefan.

* * *

Ο Antonin είχε γνωριστεί με το Stefan, το φίλο του, σ' ένα ποδοσφαιρικό παιχνίδι στο Βουκουρέστι, πριν πολλά χρόνια. Μισός Ρουμάνος, μισός Ούγγρος ήταν ο Antonin. Στην κερκίδα, κάτι έτυχε και φώναξε στα ουγγρικά, τον άκουσε ο Stefan, τον κοίταξε για λίγο παραξενεμένος, πριν του χαμογελάσει και του απαντήσει κι αυτός στα ουγγρικά. Τούτος ήταν βέρος Ούγγρος. Κάποιο απ' τα πολλά ανακατέματα στα Βαλκάνια τους έφερε στις νέες τους χώρες. Εκείνη την εποχή, της πρώτης συνάντησής τους, ο Stefan ζούσε βόρεια απ' το Βελιγράδι, εκεί που είχε πάντα πολλούς Ούγγρους. Αργότερα, παντρεύτηκε κι ήρθε πιο νότια, στο γυναικοχώρι. Βρέθηκε έτσι τριάντα χιλιόμετρα μακριά απ' το φίλο του τον Antonin. Τριάντα χιλιόμετρα, ένα ποτάμι και κάμποσα άλλα εμπόδια.

Στην αρχή ήταν λιγάκι αραιές οι επαφές τους. Αποκλειστικά τηλεφωνικές. Όταν όμως ήρθε νότια ο Stefan η σχέση τους δυνάμωσε. Ο Antonin ένωσε κάποια στιγμή ότι μπορούσε να τον εμπιστευτεί. Του μίλησε τότε, του ζήτησε τη βοήθειά του. Βοήθαγε ο Antonin φυγάδες απ' τη Ρουμανία να βγουν στη δύση. Μυστικά, χωρίς να έρχονται σ' άμεση επαφή μαζί του και να τον εκθέτουν σε κίνδυνο. Το νέο χωριό του Stefan ήταν πρώτης τάξης κέντρο για διερχόμενους φυγάδες. Για να πάρουν μια ανάσα, να ξεποστάσουν, να πάρουν έγκυρες οδηγίες και να συνεχίσουν μετά το δρόμο τους. Ταξίδεψε ο Stefan στην Orsona, συναντήθηκαν ξανά, τα είπαν με κάθε λεπτομέρεια, τα συμφώνησαν.

Θα του έδιναν χρήματα οι φυγάδες του Stefan για τη βοήθειά του. Δε θα βοηθούσε απλά το φίλο του τον

Antonin, θα 'χε και δικό του κίνητρο, οικονομικό. Μέχρι που κάποια φορά κάποιος απ' τους πελάτες του, μια νέα γυναίκα ήταν, δεν τα κατάφερε, δεν έφτασε. Του το είπε ο Antonin του Stefan, του το είπε με τα συνηματικά τους λόγια. Κι ήταν αυτή κι η μόνη φορά που νικήθηκαν.

Κατάλαβε τότε κι ο Stefan, ότι τα χρήματα που τα 'χε βάλει κιόλας στο λογαριασμό και στα σχέδιά του δε θα 'φταναν ποτέ.

Κι όπως το σκεφτόταν τότε εκείνο το μαύρο περιστατικό, άρχισε να μεγαλώνει μέσα του μια ενοχή. Κάποια αχτίδα ξεπήδησε, σαν κάτι να φώτισε μέσα του. Κι είδε τότε και μετάνιωσε πικρά για τη σκέψη που είχε κάνει. Για τα χρήματα που είχε χάσει. Ένωσε σε λίγο μόνο χρόνο να τον παραλύει μια μεγάλη τύψη. Τον ταρακούνησε συθέμελα. Κι η ενοχή του εκείνη, ήρθε μετά και τον σημάδεψε και τον άλλαξε με πιο οριστικό τρόπο. Μετάνιωνε, σιγά σιγά, γι' αυτό που έκανε και δεν ξαναπήρε ποτέ πια χρήματα για τη βοήθεια που έδινε σε κείνους τους κυνηγημένους. Σ' εκείνους που βοηθούσε πρώτα ο Antonin να περάσουν το ποτάμι, πριν τους βοηθήσει κι αυτός μετά για τα υπόλοιπα περάσματα.

Χρήματα για τις υπηρεσίες του θα ξανάπαιρνε πολλά χρόνια αργότερα, σε πολύ διαφορετικές συνθήκες. Απ' την Peana και τα κορίτσια της.

* * *

Περπατούσαν τώρα στο μονοπάτι αυτό, στο χωματόδρομο της ελευθερίας όπως θα τον έλεγαν παλιότερα και που τώρα, εγκαινιάζαν με το βήμα τους το νέο του όνομα, τον μετονόμαζαν σε δρόμο του ήλιου και της καλύτερης ζωής.

Σ' αυτόν το δρόμο πορεύονταν οι δυο τους.

Ο ουρανός είχε πια στραγγίξει. Δυνάμωνε το φως της μέρας, δυνάμωνε όμως μαζί και το κρύο. Κόντευε στο μηδέν η θερμοκρασία, έφθανε στο εκατό η υγρασία. Τίποτα όμως δεν ήταν αυτά μπροστά στη μέρα που πέρασε. Τίποτα δεν ήταν και μπροστά σ' αυτά που θα 'ρχότανε. Κι οι τέτοιες σκέψεις για το χθες και για το αύριο, αρκούσαν για να κάνουν το βήμα το σημερινό, εύκολο κι ανάλαφρο.

* * *

«Mirella, πόσο λες να θέλουμε ακόμη, να φτάσουμε στον... Stefan, έτσι δεν τον είπε ο θεός;» ρώτησε ο Alexandru.

Είχαν περάσει κιόλας τέσσερις ώρες περπάτημα, κακοτράχαλο, μέχρι να κατέβουν απ' τις απότομες πλαγιές του βουνού που δίπλα του έρεε ο Δούναβης. Βέβαια τούτες οι ώρες ήταν αλλιώτικες απ' αυτές που έλεγε ο Stefan. Αλλιώς τον λογάριαζε ετούτος το χρόνο. Πρέπει να απείχαν ακόμη πολύ απ' το χωριό, περίπου δέκα χιλιόμετρα το υπολόγιζαν.

«Δυο ώρες Alexandru, ίσαμε να νυχτώσει θα 'χουμε φτάσει στο φίλο του θείου. Κάτι μου λέει ότι θα κοιμηθούμε σε κρεβάτι μαλακό απόψε. Κάνε λίγη υπομονή μονάχα», απάντησε η Mirella.

«Μα δε μου λες, πού τον γνώρισε αυτό το φίλο του ο θεός; Σου έχει πει ποτέ κάτι;» συνέχισε ο Alexandru, αφήνοντας ασχολίαστη την εικόνα που του πρότεινε η αδερφή του. Και την προηγούμενη βραδιά θαυμάσιο ύπνο είχε κάνει, κι η αγκαλιά της αδερφής του υπέροχα μαλακή ήταν κι αυτή.

«Δεν ξέρω πολλά πράγματα Alexandru. Έβγαζαν φυ-

γάδες παλιότερα απ' τη Ρουμανία. Δε μας έχει πει ποτέ λεπτομέρειες για την περίοδο εκείνη και τη συνεργασία του με το Stefan. Ακόμη ξέρω ότι αγαπάνε κι οι δυο τους το ποδόσφαιρο κι ότι ο Stefan είναι Ούγγρος κι έτσι θα-ρώ τα καταφέρνουν και συνεννοούνται μεταξύ τους. Τί-ποτα άλλο δεν ξέρω για το Stefan. Φτάνει που τον εμπι-στεύεται απόλυτα ο θείος. Αυτό αρκεί».

Παραξενεύτηκε λίγο ο Alexandru. Κάτι πήγε να ρωτή-σει για τους παλιότερους εκείνους φυγάδες. Όμως σκέ-φτηκε ότι κι η δική τους η περιπέτεια κάτι ανάλογο πρέ-πει να 'ταν κι αυτή. «Έτσι να 'ταν πάντα;» αναρωτήθηκε. Κι έμεινε με τη φευγαλέα κι αφελή του απορία, χωρίς να νιώσει ότι χρειάζεται να ρωτήσει, να μάθει κάτι άλλο.

Η μέρα κόντευε στο τέλος της. Μια ώρα περίπου πριν τον προορισμό τους, πέρασαν έξω απ' ένα άλλο, γειτονι-κό με τον προορισμό τους, μικρό χωριό. Αθέατος, κάπου μακριά τους, έδυε ο ήλιος της μέρας εκείνης. Είχαν γυρί-σει πια απ' τα χωράφια στα σπίτια τους οι κάτοικοι του χωριού. Μύριζε ο καπνός και το κάρβουνο στον αέρα. Εκεί, στο λιγοστό φως του δειλινού ήταν που συνάντησαν τον πρώτο άνθρωπο στο έδαφος της Σερβίας. Πέρασαν από κοντά του, στα πέντε μέτρα θα 'τανε. Μια ηλικιω-μένη γυναίκα ήταν, φορτωμένη με ξύλα. Για μια στιγμή κοντοστάθηκε, γύρισε και κοίταξε προς τη μεριά τους. Σκέφτηκαν ότι έτσι άγνωστοι που ήταν στην περιοχή θα την παραξένευαν, ίσως και να τους μιλούσε. Όμως αυτή δε μίλησε. Βρήκε πάλι το ίδιο ακριβώς κουρασμένο βήμα της και συνέχισε αδιάφορη στον ίδιο δρόμο.

Κι όπως τη βλέπανε να φεύγει και να χάνεται μες στο σκοτάδι που έπεφτε τριγύρω, τους φάνηκε πως κάτι μο-νολογούσε η γριά. Κι ακόμη ότι κουνούσε το κεφάλι της.

Ότι κουνούσε το κεφάλι της με κείνον τον ιδιαίτερο τρόπο, που φέρνει μια εικόνα γνώριμη, μια σκέψη επίμονη και λυπημένη.

* * *

Στο βάθος του δρόμου, καθώς πλησίαζαν σ' ένα σπίτι που ταίριαζε στην περιγραφή του Antonin, διέκριναν στην αυλή έναν ψηλό άντρα. Είχε πια σκοτεινιάσει, η ομίχλη κούρνιαζε πάνω απ' το χωριό και τα λιγοστά φώτα του δρόμου ίσα ίσα που επέτρεπαν να διακρίνεται η μορφή του. Η κίνησή του όλη μαρτυρούσε κάποια ηλικία. Περιπατούσε ανήσυχος πάνω κάτω σ' έναν τεράστιο κήπο, δυσανάλογα μεγάλο με το μικροσκοπικό σπίτι από πίσω του. Απ' την περιγραφή που τους είχε κάνει ο Antonin αλλά κι απ' την ανησυχία που ακτινοβολούσε άρχισαν να υποφιάζονται ότι αυτός θα ήταν ο Stefan. Σχεδόν βεβαιώθηκαν, όταν, φτάνοντας στην είσοδο του σπιτιού τον είδαν να σταματά το βήμα του, ν' αλλάζει κίνηση και να 'ρχεται προς τη μεριά τους. Κι ήταν πια σίγουροι όταν τον είδαν να ηρεμεί μόλις τους έπιασε καλά το βλέμμα του, μπροστά στην είσοδο της αυλής του.

«Come, come, here Stefan» τους φώναξε σε σπασμένα αγγλικά.

Πλησίασαν ο Alexandru κι η Mirella, πέρασαν μέσα στον κήπο. Στάθηκαν εκεί για μια στιγμή κι έτειναν κι οι δυο το χέρι σ' έναν ακόμη ανάστατο Stefan. Τ' αγγλικά του Stefan μαρτυρούσαν ότι η επικοινωνία τους, τις επόμενες δύσκολες ώρες, θα ήταν μάλλον με τα χέρια παρά με τα λόγια. Κανείς απ' τους δυο τους δε γνώριζε μήτε σέρβικα μήτε ουγγρικά.

Μετά τις χειραφίες και με πολλές χειρονομίες κι έκδηλη χαρά ο Stefan οδήγησε τα δυο παιδιά προς το σπίτι. Στάθηκε για μια στιγμή, τους έλεγε με τα λόγια και με τις κινήσεις των χεριών ότι έπρεπε να 'χε έρθει κοντύτερα να τους πάρει, να γλιτώσουν μια δυο ώρες δρόμο.

«Stefan why not go, why not go?» έλεγε δυσανασχετώντας και γύριζε με το χέρι του το νοητό πηδάλιο του οχήματος, με τ' οποίο θα 'πρεπε να είχε πάει να τους μαζέψει.

Προσπαθούσαν να τον πείσουν ότι δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα. Ότι ο δρόμος ήταν εύκολος, κάτι σαν μια ευχάριστη βόλτα. Έστω κι αν ο Stefan τον είχε αρκετά υποτιμήσει ως απόσταση.

«Nice walk Stefan, nice walk, no problem, don't worry» του έλεγαν και του ξανάλεγαν. Δεν πειθόταν όμως ο Stefan.

Μπήκαν μετά στο σπίτι. Ο Stefan φαινόταν να είναι μόνος του. Δε φάνηκε κανείς άλλος. «Ποιος ξέρει, να υπάρχει άραγε οικογένεια; Ή δεν είναι τούτο τ' αληθινό σπίτι του κι είναι κάτι άλλο;» Έτσι άρχισε ν' αναρωτιέται η Mirella, καθώς κοιτούσε και περιεργαζόταν το χώρο μες στο κτίριο. Για να διακόψει όμως τη σκέψη της και να την αφήσει στη μέση αμέσως μόλις θυμήθηκε ότι έπρεπε να πάρει τηλέφωνο το θείο, να τον ενημερώσει ότι φτάσανε κι ότι όλα ήταν καλά».

Προσπάθησε να το εξηγήσει. Έκανε στον αέρα την περιστροφική κίνηση του τηλεφωνήματος. Κατάλαβε αμέσως ο Stefan. Την άρπαξε απ' το μπράτσο και την έφερε κοντά σ' ένα τηλέφωνο.

«Here, here» της είπε μ' έμφαση.

Κάλεσε η Mirella. Απάντησε αμέσως ο Antonin. Απά-

ντησε μ' αγωνία ανακατεμένη με χαρά.

«Φτάσατε Mirella; Όλα καλά; Είστε κι οι δυο καλά;»
τη ρώτησε κι ο τόνος της φωνής του άλλαζε κι έβγαζε
τώρα ανακούφιση περισσότερο απ' οτιδήποτε άλλο.

«Φτάσαμε Antonin, είμαστε κι οι δυο πολύ καλά, λίγη
δυσκολία στο ποτάμι μονάχα, τα υπόλοιπα όπως τα προ-
είδες και μας τα 'χες εξηγήσει. Είμαστε στο σπίτι του
Stefan τώρα. Δείχνει να τον τρων οι τύψεις που δεν ήρθε
πιο κοντά για να μας πάρει. Μίλησε του μετά σε παρα-
καλώ, καθυσάχασέ τον. Η σημερινή μέρα ήταν σκέτος πε-
ρίπατος. Δυσκολευόμαστε όμως να συνεννοηθούμε! Είσαι
σίγουρος θα μπορέσει να μας πει τη συνέχεια;»

Ο Antonin φάνηκε να ταράζεται. Λες κι η κουβέντα
και το ερώτημα την ανιψιάς του ήταν ολότελα άσχετα μ'
αυτά τα δύσκολα που ήταν ακόμη μπροστά τους. Βιά-
στηκε ν' αλλάξει την κουβέντα.

«Σου το είπα, ο Stefan είναι σαν αδερφός. Δεν έχει τί-
ποτα να σας πει και να σας εξηγήσει. Θα σας πάρει αύριο
πρωί και θα σας πάει γραμμή νότια, στα ελληνικά σύνορα.
Είναι πεντακόσια χιλιόμετρα. Είναι επικίνδυνο Mirella να
κινηθείτε μόνοι σας, χωρίς χαρτιά και χωρίς λέξη σέρβικα.
Θα 'στε σαν τη μύγα μες στο γάλα. Λίγο πιο πάνω από
κει που είστε σφάζονται. Υπάρχει πολεμικό κλίμα. Ότι
σας πει ο Stefan. Βήμα δε θα κάνετε μόνοι σας. Εκεί είναι
ο κίνδυνος, τώρα, όχι στο Δούναβη. Ο Stefan θα σας δείξει
πώς θα μπειτε στην Ελλάδα. Με τα χέρια θα σας το πει,
αριστερά, διακόσια μέτρα ευθεία, πάλι αριστερά. Κάπως
έτσι. Μετά θα βρείτε την Peana. Εκεί θα 'ναι, θα σας
περιμένει. Όλα είναι έτοιμα. Αύριο βράδυ θα 'στε μαζί.
Μη σκοτίζεσαι πώς θα σας μιλάει ο Stefan. Έννοια σου,
είναι εκπαιδευμένος». Έτσι της μίλησε ο Antonin και της

ζήτησε μετά, ξανά και κοφτά, προσοχή και τυφλή υπακοή στις οδηγίες του Stefan.

Και μετά από μια μικρή σιωπή ολοκλήρωσε το λόγο του.

«Το κατάλαβες Mirella, το κατάλαβες; Αν το κατάλαβες να το εξηγήσεις ξανά και στον αδερφό σου. Να πάρει, με τη βροχή του! Άρχισε πάλι να βροντάει εδώ. Σε λίγο θα 'στε κι εσείς μες στο νερό».

Όμως η Mirella παρέμεινε στον ίδιο τόνο, στην έκπληξη και στην απορία που της προκαλούσε όλο το σκηνικό.

«Θείε, τι διάολο δουλειά κάνει ο φίλος σου εδώ πέρα; Έχω μια έντονη υποψία ότι δε σταμάτησε τη δουλειά του, τότε πριν δέκα και πλέον χρόνια που βγάζατε κόσμο έξω. Σαν να κάνει και σήμερα κάτι αντίστοιχο έτσι μου φαίνεται. Περνάνε άνθρωποι από δω που είμαστε, έχω μια έντονη αίσθηση ότι γίνεται κάτι τέτοιο εδώ που είμαστε. Πού είναι η οικογένειά του; Είσαι σίγουρος ότι μου έχεις πει τα πάντα για το Stefan; Αυτό το μυστήριο κάπως μου χαλάει τη διάθεση. Πολύ περισσότερο απ' το Δούναβη. Νιώθω σαν αποσκευή στα χέρια άλλων. Που θα με πάρουν να με μεταφέρουν να με παραδώσουν στον παραλήπτη μου, την Peana», μίλησε μετά με ταραχή η Mirella, αλλάζοντας το θέμα και φέρνοντάς το καταμεσής στις πολλές της απορίες. Μίλησε με τόση ταραχή, που την άκουσαν και ξεπρόβαλαν απ' το διπλανό δωμάτιο ο Alexandru κι ο Stefan.

«Mirella, λες τρέλες! Τι δουλειές να κάνει ο Stefan πια, μεγάλος άνθρωπος! Δεν καταλαβαίνω τι είναι αυτό που σε παραξενεύει. Καλύτερα παράτα το και πρόσεχε το μικρό και δώσε μου το Stefan σε παρακαλώ, θέλω να του μιλήσω» άλλαξε την κουβέντα ο Antonin, προσπαθώντας

να την πείσει να σταματήσει τις παράλογες ερωτήσεις και να βάλει στην άκρη όλη αυτή την άκαιρη καχυποψία της. Να τα σταματήσει αυτά και να αφιερωθεί στη μέρα που θα ερχόταν και μόνο σ' αυτή.

Η Mirella έδωσε το τηλέφωνο στο Stefan κι έριξε κι ένα απορημένο βλέμμα σ' έναν μάλλον ξένοιαστο Alexandru. Κι άκουσε μετά μια ακαταλαβίστικη ουγγρική κουβέντα, που το μόνο που τους επέτρεπε να καταλαβαίνουν ήταν τα συνεχή καταφατικά «igen, igen» του Stefan.

Περίμενε να τελειώσουν, μετά πήρε το τηλέφωνο απ' το χέρι του Stefan και μίλησε ξανά στον Antonin. Ζήτησε συγγνώμη για την ταραχή της, για την αναστάτωση που είχε και που καθώς φαινόταν την έκανε να βλέπει φαντάσματα. Προσπάθησε στο τέλος ν' ανακουφίσει τον Antonin, να του πει να μην ανησυχεί και να ετοιμάζεται να υποδεχθεί την κόρη του.

Και βοήθησε αυτή η κουβέντα κι απόμεινε ο Antonin, μετά που έκλεισαν το τηλέφωνο, με μια βαθιά ανακούφιση.

Θυσία

Όσο κι αν υποψιάζεται πράγματα η Mirella για το Stefan, όσο κι αν η καλή διαίσθησή της τη βοηθά και βλέπει ένα μικρό κομμάτι της αλήθειας κι αντιλαμβάνεται ότι αποκλείεται ποτέ το μικρό αυτό κτίριο να είχε μείνει κλειστό για χρόνια όπως νομίζει ο Antonin, απέχει η μικρή αλήθεια αυτή της Mirella, μια αστρική απόσταση απ' όλη τη σκοτεινή αλήθεια του φτωχικού σπιτιού, απ' τη μια και μόνη αλήθεια, την αλήθεια της ξαδέρφης. Της ξαδέρφης που η Mirella θα συναντήσει αύριο και της αλήθειας της που θα της φανερωθεί μεθαύριο.

Μετά τα υγρά σύνορα της Σερβίας, μετά τα στεριανά σύνορα της Ελλάδας θα ορθωθούν μπροστά τους, αμέσως μετά, την αμέσως επόμενη μέρα, τα πυρωμένα σύνορα της αλήθειας.

* * *

Ο Θεός του σκότους γιορτάζει. Γέλια τρανταχτά βγαίνουν απ' τα σκοτάδια του. Νιώθει το θρίαμβο βέβαιο. Το θύμα είναι στο βωμό. Θα το παραλάβει σύντομα το αβυσσαλέο του σκότος.

Η στιγμή πλησιάζει. Λίγες ώρες απομένουν πια. Θα τρέξουν τώρα οι εξελίξεις κι η αποκάλυψη που έρχεται πια ακάθεκτη, αναπόφευκτη, θα τρέξει κι αυτή πιο γρήγορα κι απ' τα νερά του Δούναβη. Και τα λόγια της Peana

θα 'ναι τώρα τα νέα φοβερά αερικά κι οι νύμφες του βιβλικού αυτού ποταμιού της αποκάλυψης που τους περιμένει σε λίγες ώρες.

Σαν μια ανθρώπινη επανάληψη του φοβερού «λάβετε, φάγετε, τούτο εστί το σώμα μου». Μαζί με την αποκάλυψη, ο αγγελιαφόρος του σκότους θα ζητήσει επιτακτικά και τη θυσία της Peana. Είναι απαραίτητη, είναι προϋπόθεση για ν' ανοίξει ο δικός τους ο δρόμος. Για να έρθουν οι δυο τους στο φως. Στο φως της Ελλάδας και στο άλλο φως, στο φως της αλήθειας. Έτσι συνήθως γίνεται. Θεοί πορεύτηκαν δύσκολα πάνω σ' αυτόν τον ακάνθινο δρόμο. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Θα θυσιαστεί η Peana έστω κι αν η τελική εντολή, η παράδοσή της στη μανία και στη σκοτεινή άβυσσο του βιαστικού αγγελιαφόρου δε θα 'ναι δικιά τους εντολή, των δυο τους, της Mirella και του Alexandru.

* * *

Λες κι έχει αυτό την όποια σημασία. Λες και λείψανε ποτέ οι Πιλάτοι από τον κόσμο τούτο.

Πορεία ξανά

Την άλλη μέρα ξύπνησαν μες στη βιασύνη. Τα χιλιόμετρα ήταν πολλά κι έπρεπε να πάρουν το δρόμο νωρίς. Ο Stefan είχε πει ότι θα τους ξυπνούσε κατά τις έξι. Η Mirella όμως, ξύπνησε μόνη της, νωρίτερα. Την ίδια ώρα περίπου ξύπνησε κι ο Stefan, βγήκε στο διάδρομο και χάθηκε σ' ένα μπάνιο, χωρίς να διασταυρωθεί με τη Mirella. Η φασαρία που έκανε τούτος ξύπνησε και τον Alexandru. Προτίμησε όμως να μείνει στο κρεβάτι μέχρι νά 'ρθει η ώρα που είχαν συμφωνήσει.

Η Mirella σηκώθηκε απ' το κρεβάτι και περιδιάβηκε λίγο το κτίριο. Το χώρο που τους φιλοξενούσε ο Stefan. Στα σίγουρα άνθρωποι δε μπορούσαν να μένουν μόνιμα εδώ. Ήταν όμως βέβαιη η Mirella ότι το μέρος ήταν μέχρι πρόσφατα λειτουργικό, δε μπορούσε να 'χε εγκαταλειφθεί για τόσα πολλά χρόνια, όπως της έλεγε ο θεός. Ο χώρος ήταν κάτι σαν αποθήκη, που είχε όμως διαμορφωθεί σε πρόχειρο κατάλυμα. Και μάλιστα κατάλυμα για αρκετό κόσμο. Υπήρχαν τέσσερα πέντε στρώματα διπλωμένα σε μια γωνιά. Τα χθεσινά ερωτήματα τής ξαναγύρισαν στο μυαλό. Παράξενα της φαίνονταν όλα τούτα. Είχε όμως δρόμο και δυσκολία η μέρα. Την επόμενη, αν όλα πηγαίνανε καλά θα το σκεφτόταν ξανά. Ίσως το συζητούσε και με την Peana. Κάτι παραπάνω θα 'ξερε αυτή. Πατέρα της ήταν ο Antonin, κάτι περισσότερο θα της είχε πει. Έστω κι αν τούτον τον Stefan η ίδια δεν τον γνώριζε

καθόλου. Βλέπεις, η Peana βγήκε απ' τη χώρα απ' τον άλλο, απ' το στεγνό το δρόμο. Με διαβατήριο, και πιστοποιητικό γάμου κι αεροπορικό εισιτήριο. Καμιά σχέση με το δικό τους δρόμο, η Peana.

Φάνηκε σε λίγο κι ο Stefan. Ξεπρόβαλε βιαστικός απ' το μικρό μπάνιο που έβγαζε κατ' ευθείαν σε κάτι που 'μοιαζε με κουζίνα. Εκεί συνάντησε τη Mirella και της είπε μια γρήγορη καλημέρα. Μέχρι αυτή να του ανταποδώσει το χαιρετισμό και να μπει μετά κι η ίδια γρήγορα στο μπάνιο, ο Stefan άνοιξε ένα ψυγείο κι έβγαλε τυρί και βούτυρο. Από ένα ντουλάπι έβγαλε και ψωμί και τα 'βαλε και τα δυο πάνω σ' ένα τραπέζι. Δεν άργησε να φανεί κι ο Alexandru.

«Eat, eat, then go, go» μίλησε ο Stefan αγχωμένα και δυνατά ώστε να τον ακούσει κι η Mirella και ρίχτηκε μετά, πρώτος στο λιτό πρωινό τους.

Η Mirella βγήκε απ' το μπάνιο και κάθισε στο τραπέζι, μαζί τους. Αναλογίστηκε ότι θα περνούσε όλη η μέρα μες στις λίγες λέξεις και στις χειρονομίες του Stefan. Αυτό της έφερνε ένα δυσάρεστο συναίσθημα. Αντίθετα με τον Alexandru, που τα προσπέραγε κάτι τέτοια εύκολα, αν δεν τα ευχαριστιόταν κιόλας.

Η μέρα ήταν βροχερή, είχε πιάσει η πρόβλεψη του θείου. Έτρωγαν, οι τρεις τους, σιωπηλοί, δεν ακουγόταν παρά ο μεταλλικός ήχος απ' τη βροχή, που έπεφτε μονότονα πάνω σε κάποιο τσίγκο. Δεν πήρε πολύ να τελειώσουν το πρόχειρο φαγητό τους. Ο Alexandru δοκίμαζε κάτι να εξηγήσει στο Stefan με χειρονομίες όταν η Mirella σηκώθηκε και είπε.

«Go Stefan, go». Μετά γύρισε προς τον Alexandru και του μίλησε.

«Άντε πάμε Alexandru, το βράδυ ανταμώνουμε την Pleana!»

Σταμάτησε τότε την παντομίμα ο Alexandru και μπήκε κι αυτός στη σοβαρότητα της στιγμής.

«Πάμε Mirella, πάμε», της αποκρίθηκε και σηκώθηκε απ' το τραπέζι.

Άκουσε τη λέξη ο Stefan, 'Pleana', άκουσε τ' όνομα, έτρεξε το μυαλό του πίσω στο χρόνο, άλλαξε και το βλέμμα του. Διακόπηκε για λίγο κι η κίνησή του. Για λίγο μόνο, για τόσο δα. Ξαναπιάστηκε μετά γρήγορα απ' την προηγούμενη στιγμή, απ' την πρόσκληση της Mirella. Σηκώθηκε, πήρε δυο κουβέρτες, τις στρίμωξε μέσα σε δυο σακούλες κι οδήγησε μετά τους δυο τους βιαστικά έξω απ' το σπίτι αποθήκη, κλειδώνοντας την πόρτα πίσω του. Διέσχισαν γρήγορα την αυλή, βγήκαν στο δρόμο, όπου ήταν το φορτηγό με το οποίο θα ταξίδευαν. Ο Stefan κλείδωσε την αυλόπορτα και μετά ξεκλείδωσε κι άνοιξε την πόρτα του συνοδηγού, κάνοντας τους σήμα ν' ανέβουν.

Ανέβηκαν στο φορτηγάκι, με βιασύνη για να ξεφύγουν απ' το νερό. Πρώτα ανέβηκε στη θέση του συνοδηγού ο Alexandru. Ακολούθησε η Mirella. Έκλεισε μετά την πόρτα πίσω της κι έδωσε το σύνθημα στο Stefan .

«Go Stefan!»

Γύρισε μετά η μηχανή στο φορτηγάκι, γύρισαν κι οι ρόδες. Άρχισε να κυλά κι ο χρόνος πάλι.

* * *

Ο Stefan τραβούσε δυτικά. Απέφευγε τους μεγάλους δρόμους. Σε δυο περίπου ώρες φτάσανε στο μεγάλο οδικό άξονα της Σερβίας, άξονα στην κατεύθυνση βορρά νότου.

Ο Stefan προσπέρασε τη διασταύρωση και συνέχισε να κινείται δυτικά. Τον ρώτησε με τα χέρια η Mirella δείχνοντας του το δρόμο για το νότο κι αυτός απάντησε μ' αποτρεπτικές χειρονομίες και μ' ένα στεγνό και κοφτό «no, no, big, big».

Σκέφτηκε η Mirella ότι ο Stefan, για κάποιο λόγο, δεν ήθελε τους μεγάλους δρόμους. Φαίνεται τους έκρινε επικίνδυνους. Και συνέχισε έτσι να τραβά απ' τα πιο μικρά δρομάκια, δυτικά. Κάποια στιγμή θα 'κοβε προς το νότο.

«Φαίνεται να ξέρει την περιοχή Mirella, φαίνεται σαν να το περιμένει το κάθε χωριό που περνάμε. Άραγε σε τέτοιους δρόμους θα ταξιδέψουμε σήμερα τα τετρακόσια τόσα χιλιόμετρα; Θα κάνουμε δώδεκα ώρες, το λιγότερο» μίλησε σιγανά ο Alexandru στην αδερφή του.

«Θα ξέρει πού μας πηγαίνει Alexandru. Τώρα γιατί δε μπαίνει σε πιο μεγάλους δρόμους δεν ξέρω, θα 'χει όμως τους λόγους του» αποκρίθηκε η Mirella.

Μια φάλαγγα, καμιά δεκαριά στρατιωτικά φορτηγά φάνηκε στο απέναντι ρεύμα. Ήταν στενός ο δρόμος, ο Stefan παραμέρισε λίγο, βγήκε λίγο στην άκρη και στάματησε μέχρι να περάσουν. Η Mirella ξανακοίταξε τον αδερφό της.

«Ίσως είναι επικίνδυνοι οι μεγάλοι δρόμοι».

Δυο ώρες μετά τη διασταύρωση με το μεγάλο δρόμο, ο Stefan έβγαλε το φορτηγάκι στην άκρη του δρόμου. Τράβηξε χειρόφρενο, είπε πρώτα κάτι για τον εαυτό του, κάτι ακαταλαβίστικο. Κοίταξε μετά τους δυο τους κι απευθύνθηκε στον ένα τους μόνο, όπως εξάλλου το συνήθιζε όλες αυτές τις ώρες.

«Eat, here eat Mirella».

Ήταν ένα μικρό πανδοχείο, στην άκρη ενός χωριού. Το

χωριό έδειχνε αξιοθρήνητο, δεν ξεχώριζε απ' τη λάσπη. Η βροχή συνέχιζε με το ίδιο εκείνο, σταθερό και μέτριο τέμπο, με το ίδιο που 'χε ξεκινήσει απ' το πρωί στη μικρή πόλη του Stefan. Ήταν μόνιμος ο καιρός, θα συνέχιζε έτσι για μέρες.

Τα δυο αδέρφια βγήκαν απ' το φορτηγάκι κι έτρεξαν γρήγορα προς το πανδοχείο. Στην πόρτα περίμεναν το Stefan νά 'ρθει κι αυτός, να μπει πρώτος μέσα, να τους οδηγήσει.

* * *

Στο ισόγειο του πανδοχείου υπήρχε κάτι σαν ένα μικρό εστιατόριο. Είχε κιόλας μεσημεριάσει, ήταν δυο τρεις παρτές εκεί, που τρώγανε και πίνανε συζητώντας χαμηλόφωνα. Κανείς δε γύρισε κεφάλι, κανείς δεν έδωσε σημασία στους νέους πελάτες.

Πιάσανε ένα τραπέζι, κοντά σ' ένα παράθυρο, απ' όπου φαινόταν το φορτηγάκι κι ο δρόμος. Σε λίγο φάνηκε κι ο ταβερνιάρης. Ήρθε καταπάνω τους. Έριξε μια βιαστική ματιά στους δυο τους, στράφηκε μετά και χαιρέτησε εγκάρδια το Stefan.

Του μίλησε και του 'δειχνε τον ουρανό κι έκανε σωρό τις χειρονομίες και τους μορφασμούς. Είχαν φαίνεται μουλιάσει μες στη βροχή στην περιοχή του κι έβρισκε, ο ταβερνιάρης, ευκαιρία να πει τον πόνο του.

Κάτι αποκρίθηκε ο Stefan. Σαν να συμφωνούσε έδειχνε. Μέχρι που, ξάφνου, άλλαξε απότομα ύφος, γύρισε ολόκληρος και κοίταξε προς την κουζίνα. Ένωσε για μια στιγμή το χρόνο να περνά κι αυτό του έφερε άγχος. Κατάλαβε μετά ότι περίπτωση να εξηγήσει το μενού στη

συνοδεία του δεν υπήρχε. Κι έτσι πήρε γρήγορα όλο το θέμα επάνω του. Ρώτησε το σερβιτόρο για φαγητό, του είπε τι να φέρει και του ζήτησε να κάνει γρήγορα. Αυτό το τελευταίο ήταν το μόνο που κατάλαβε η Mirella. Ο αδερφός της είχε όλη αυτή την ώρα απορροφηθεί από μια χαλασμένη τηλεόραση, χωρίς καθόλου φωνή. Έδειχνε απόκοσμες εικόνες, ολότελα αταίριαστες με την άθλια περιοχή που βρίσκονταν. Τόσο εξωπραγματικές ήταν οι εικόνες, που κανείς άλλος δεν τις έπαιρνε στα σοβαρά. Σε τίποτα δε θύμιζαν τη λάσπη της περιοχής και το μουντό καιρό της και τη φτώχεια της.

Στην τηλεόραση παρήλαιναν πάνω κάτω, ωραίες γυναίκες σε μια επίδειξη καλοκαιριάτικης μόδας. Και τον έκαναν φαίνεται αυτά, τον Alexandru, να σκέφτεται μπροστά του στο χρόνο και πιο νότια στο χώρο. Εκεί που υπήρχε ήλιος και καθόλου βρώμα και λάσπη. Ίσως κι ωραίες γυναίκες. Κι όλ' αυτά τον έκαναν τελείως αδιάφορο για τη βιασύνη και την πείνα του Stefan και τις ακαταλαβίστικες κουβέντες που αντάλλαζε με το μαγαζάτορα.

Πριν φύγει για την κουζίνα του, κοίταξε ο ταβερνιάρης κλεφτά τη συνοδεία του Stefan. Κάτι δεν του καλο'ρχόταν. Κάτι φαινόταν να μη συμφωνεί μ' αυτό που είχε συνηθίσει, κάτι έδειχνε να τον παραξενεύει, να μην το καταλαβαίνει. Μέχρι που τον επανέφερε το αυστηρό βλέμμα του Stefan κι η επιτακτική του η κουβέντα. Και τον έπεισαν αυτά να κουνηθεί και τον έσπρωξαν γρήγορα στην κουζίνα του για να ετοιμάσει την παραγγελία.

Καθώς περίμεναν νά 'ρθει το φαγητό, η Mirella ζήτησε απ' το Stefan να καλέσουν την Ileana στο τηλέφωνο που της είχε δώσει. Στη Θεσσαλονίκη βρισκότανε πια, σε φίλους, όπως της είχε πει στην τελευταία τους συζήτηση,

στο τηλέφωνο, όταν της είχε δώσει και τον αριθμό. Δυο ώρες μόνο μακριά απ' το σημείο συνάντησής τους ήταν. Λογικά θα ήταν ακόμη εκεί, δε θα 'χε ξεκινήσει για τα σύνορα.

Με μια παράξενη δυσφορία, σαν να 'ταν κάτι ολότελα περιττό αυτό που ζητούσε η Mirella, ο Stefan σηκώθηκε, πήρε με το μάτι την άδεια απ' το μαγαζί και κάλεσε γρήγορα τον αριθμό. Μόλις απάντησε, φώναξε τη Mirella και της πέρασε το τηλέφωνο.

Στο τηλέφωνο ήταν η ίδια η Peana. Η Mirella τη ρώτησε αν ήταν όλα έτοιμα. Ακολούθησε μια παύση, φάνηκε μετά να χαμογελάει η Mirella, τη χαιρέτησε, έκλεισε το τηλέφωνο και το επέστρεψε στο Stefan.

«Peana, ok, will wait for us», έτσι συνόψισε η Mirella τη σύντομη κουβέντα τους.

* * *

Μετά που φάγανε, έφυγαν απ' το μαγαζί. Συνέχισαν για λίγο στον ίδιο δρόμο και σε μια περίπου ώρα έστριψαν για τα καλά προς τα νότια. Η μέρα τέλειωνε. Έτρεξε ο νους της Mirella στη χθεσινή δύση του ήλιου. Αθέατη κι εκείνη, και μακρινή όπως κι η σημερινή. Στο άλλο μικρό χωριό, κοντά στην πόλη του Stefan εκείνη. Έτρεξε η φαντασία της στην εικόνα της γριάς που χανόταν η τρεμάμενη σκιά της μες στη νύχτα. Κι έφτασε μετά ο νους της και μια μέρα ακόμη πιο πίσω. Τότε στη Ρουμανία, δίπλα στο Δούναβη, τότε που τους έστελνε τις τελευταίες του προειδοποιήσεις ο ουρανός. Τότε που τ' αερικά κοιτούσαν βουβά κι απορημένα τους δυο τους χωρίς να τολμούν ακόμη να πιστέψουν αυτό που θα γινόταν σε λίγο και

που θα φούντωνε μέσα τους έναν τέτοιο θυμό μεγάλο κι εκδικητικό.

«Two ora, two ora» είπε στα αγγλοουγγρικά του ο Stefan.

Κι έφτασε αυτό για να περάσει σαν αστραπή απ' τη Mirella η εικόνα της ξαδέρφης της που τώρα θα ξεκινούσε κι αυτή για να τους ανταμώσει απ' την άλλη μεριά των συνόρων. Ξύπνησε η φωνή κι η χρονομέτρηση του Stefan και τον Alexandru που 'χε, στο μεταξύ, αποκοιμηθεί πάνω στον ώμο της αδερφής του. Και συμπλήρωσε μετά ο Stefan δείχνοντας ένα τεράστιο φωταγωγημένο μιναρέ τελείως δυσανάλογο με το υπόλοιπο τζαμί που πρόβαλε άσχετα μέσα σ' ένα χωράφι.

«Muslim, no good muslim, problem muslim».

Έβγαιναν απ' το Κόσοβο, βρίσκονταν ανάμεσα σε Σκόπια και σε Τίρανα.

Η νύχτα απλωνόταν παντού. Τέλειωσε η μέρα, τέλειωσαν μαζί της ολότελα και τα σημάδια της ζωής. Λιγοστά φωτάκια μόνο τρεμοσβήναν, πού και πού, στους κοιμισμένους οικισμούς απ' όπου πέρασαν. Έπηξε, στο μεταξύ, κι η ομίχλη. Τα σκέπαζε τα φώτα, τα θόλωνε. Προσπαθούσε, αυτά τα τελευταία χνάρια του ανθρώπου, ακόμη κι αυτά πάλευε για να τα σβήσει.

* * *

Όταν γύρω στις εννιά έσβησε ο Stefan τη μηχανή σε μια ερημιά και τους έδειξε ευθεία μπροστά και τους έκανε με το χέρι να καταλάβουν ότι κάπου εκεί στο βάθος ήταν ο προορισμός, εκεί που κάποιοι θα τους περίμεναν, ο Alexandru αρνιόταν να πιστέψει ότι είχαν φτάσει. Κι

αρινόταν να δεχτεί ότι αυτό το σημαντικό που υπήρχε εκεί, στο βάθος της ομίχλης, ήταν η Ελλάδα.

Δυο ολοχιόνιστα βουνά τούς περιέβαλλαν, απ' τ' αριστερά το ένα, απ' τα δεξιά το άλλο. Κι αυτοί σε μια παγωμένη κοιλάδα ανάμεσά τους.

Ήταν το κρύο ακραίο, αφόρητο. Χωρίς καθόλου αέρα, βουβό, διαφορετικό από κάθε τι άλλο που 'χανε ζήσει αυτές τις δυο μέρες. Για τα καλά κάτω απ' το μηδέν η θερμοκρασία και το μέρος τυλιγμένο ολόκληρο μες στην παχιά ομίχλη. Δεν έβλεπες ούτε στα δυο μέτρα. Γύρισε και κοίταξε ανήσυχος την αδερφή του και τη ρώτησε.

«Mirella, στη Σιβηρία ήρθαμε;»

Νομίζουν πολλοί ότι η Ελλάδα λούζεται στον ήλιο χειμώνα καλοκαίρι. Αφελή στερεότυπα γι' αυτούς που δεν ξέρουν. Κι ο Stefan, αντίθετα με τον Alexandru, ήταν φαίνεται ένας απ' τους άλλους, τους γνώστες. Γι' αυτό κι είχε προνοήσει να πάρει μαζί του τις δυο κουβέρτες που τώρα τους τις έδινε, να τυλιχτούν μέσα τους, να κόψουν λίγο το τσουχτερό κρύο. Αμέσως μετά, έβγαλε απ' την τσέπη του και τους έδωσε κι ένα φακό.

«Cold, very cold, take, take, half ora, Greece, sister» τους προέτρεψε και τους ενημέρωσε έστω και μισοπαραπλανητικά αφού η ξαδέρφη και το «sister» είναι λέξεις συγγενικές, όχι όμως και λέξεις ίδιες. Συνέχισε μετά, με χειρονομίες, να τους εξηγεί πώς έπρεπε να πορευτούν, παραμένοντας αυστηρά δίπλα στ' αυλάκι.

Κάπου εκεί πιο κάτω, αθέατη μες στο μαύρο σκοτάδι ήταν η Pleana. Είχαν φτάσει, λίγα μέτρα μόνο τους χώριζαν. Τους κοίταξε ο Stefan.

«Mirella, go!» πρόσταξε.

«Half ora, no problem!» την καθησύχασε αμέσως μετά.

Χαιρέτησαν οι δυο τους το Stefan. Η Mirella τώρα μόνο μπορούσε να εκτιμήσει το πόσο σημαντική ήταν η βοήθεια του παράξενου αυτού ανθρώπου. Πόσο σοφός ήταν ο θεός της που την απέτρεψε από κάθε άλλη σκέψη, από κάθε άλλο δρόμο. Πόσο σχεδόν αδύνατο θα 'ταν να κάνουν ποτέ αυτή τη διαδρομή περνώντας απαρατήρητοι, όπως περάσαν σήμερα, χάρη στη φροντίδα του Stefan. Κινήθηκε να τον αγκαλιάσει από ευγνωμοσύνη. Κάποιος δισταγμός όμως την εμπόδισε. Της τον είχαν φτιάξει όλες αυτές οι απορίες που σωρεύονταν συνέχεια την τελευταία τούτη μέρα, αλλά και νωρίτερα. Κι ήταν αυτές οι απορίες που την κρατούσαν σε απόσταση, που δεν την άφηναν να πει το ευχαριστώ όπως πραγματικά το 'νιωθε.

«Bye» είπε ο Stefan κοφτά κι έδωσε και πάλι λύση.

Μπήκε μετά στο φορτηγάκι, έκανε γρήγορα στροφή και χάθηκε μες στο σκοτάδι. Σε λίγα λεπτά χάθηκε κι ο ήχος της μηχανής του. Κι απόμειναν, οι δυο τους μόνο, μέσα σε μια απόλυτη κι απόκοσμη σιωπή.

«Πάμε Alexandru, πάμε. Ακόμη μισή ώρα έμεινε», μίλησε στον αδερφό της και το χνώτο της σαν να κρυσταλλώθηκε, της φάνηκε, πάνω στο μούτρο του Alexandru.

Κοίταξε προς τη μεριά του. Τα χιόνια απ' τα βουνά τριγύρω φώτιζαν λίγο το πρόσωπό του. Το φεγγάρι ήταν καλά κρυμμένο πίσω από πολλά στρώματα ομίχλης. Το παρατήρησε το πρόσωπο του αδερφού της η Mirella κι ένιωσε για μια στιγμή να τη γεμίζει θαυμασμός. Θαυμασμός που τούτος δεν κλονίστηκε ούτε για μια στιγμή, μ' εξαίρεση εκείνα τα λίγα κι αφύσικα λεπτά στο ποτάμι. Είχε μια γαλήνη στην έκφρασή του ο Alexandru. Μια απροσδιόριστη γαλήνη. Λες και δεν καταλάβαινε τι ακριβώς γινότανε, λες και δεν τον ένοιαζε, σαν να 'ταν ο

νους του αλλού. Ακριβώς τι δήλωνε η έκφρασή του, ήταν δύσκολο να πει η Mirella.

* * *

Με τη βοήθεια του φακού, προχωρούσαν ευθεία, πάνω σ' ένα καλοφορμισμένο μονοπάτι, δίπλα σ' ένα εγκαταλειμμένο, παγωμένο, αυλάκι, όπως ακριβώς τους είχε πει ο Stefan, τονίζοντάς τους ότι έπρεπε να το 'χουνε για οδηγό, να μην ξεστρατίσουν στιγμή από δίπλα του. Δεν υπήρχε αμφιβολία ότι τούτα τα τελευταία μέτρα θα ήταν εύκολα. Παγωμένα αλλά σημαδεμένα κι εύκολα. Η Mirella σκέφτηκε ότι αν δεν ήταν έτσι, θα του 'χε απαγορέψει ο Antonin του Stefan να τους αφήσει μες στην ερημιά, μόνους τους.

«Σε ποια χώρα να είμαστε τώρα Alexandru; Λες να 'χουμε μπει κιόλας στην Ελλάδα;» τον ρώτησε η Mirella, πάνω που τελείωνε ο δρόμος της μισής ώρας.

Απάντησε δεν έδωσε ο Alexandru. Κοιτούσε μόνο κάτι παράξενα σινιάλα με φακό, που ίσα που φαίνονταν κάπου πιο πέρα, μες στην ομίχλη.

«Εκεί Mirella, εκεί είναι η Ελλάδα. Εκεί είναι, εκεί που πατάει η ξαδέρφη μας και μας κάνει σήμα με το φακό», είπε ο Alexandru κι έδειξε προς τα θαμπά σινιάλα, μερικές εκατοντάδες μέτρα μόνο μακριά τους. Και πήρε απ' τη Mirella το δικό τους το φακό κι ανταπέδωσε τα σινιάλα.

* * *

Πλησίαζαν πια εκεί όπου το τέλος αντάμωνε την αρχή.

Την αρχή της νέας ζωής που προσμένανε. Της φωτεινής ζωής που ονειρεύονταν.

Τι κι αν τους υποδέχονταν τώρα η ομίχλη και τα θαμπά σινιάλα; Θα 'βγαιναν αυτά απ' τη ζωή τους, σύντομα. Τα σκοτάδια τα γύρω θα τέλειωναν. Έτσι το ελπίζανε. Αυτό τους έδινε ανάσα να διαβούν πάνω από βουνά και μέσ' από ποτάμια. Να περάσουν δίπλα απ' τον πόλεμο, μέσ' από βουβά χωριά, θλιμμένα, χωμένα μες στη λάσπη. Να διασχίσουν τοπία αμίλητα και παγωμένα, ανήλιαγα και άφεγγα κι ανάστερα.

Και μες στην τόλμη και στ' ακατάβλητο που έδειξαν αυτές τις ώρες, μες στη βαθιά αδιαφορία που ένιωσαν για τις τόσες δυσκολίες που συνάντησαν και στην απελπισία που έσπειραν στ' αερικά και στ' άλλα ζωντανά εμπόδια στο δρόμο τους, ο ενθουσιασμός κι η άγνοια της νιότης τους σ' ένα σημείο μόνο τους ξεγέλασε.

Στην ιδέα που είχαν φτιάξει ότι, αυτό που οι ίδιοι σκέφτονταν και προσδοκούσαν ως τη νέα τους, τη λαμπερή τους αρχή, αυτή τη λάμψη θα την είχε ασφαλώς κάνει βίωμα κι η ξαδέρφη τους η Pleana, λίγα μέτρα μόνο μακριά τους. Έστω κι αν αυτή για ν' αποδράσει απ' τα σκοτάδια που ζούσε παλιότερα ήταν πιο τυχερή και βρήκε μπροστά της ορθάνοιχτο, τον εύκολο το δρόμο.

* * *

Λες και βρήκε ποτέ, κανείς, κάτι, απ' τον εύκολο, τον ανοιχτό το δρόμο. Λες κι ήταν τέτοιος στ' αλήθεια ο δρόμος της Pleana. Ότι κι αν βρήκε, όποια τύχη κι αν είχε.

Η παράξενη ανάθεση

Μπήκε στο ασανσέρ, πρόλαβε μάλλον και στριμώχτηκε την τελευταία στιγμή. Καλημέρισε χωρίς να κοιτάξει ποιοι άλλοι ήταν μέσα κι έψαξε να πατήσει το κουμπί του έβδομου. Απλή κίνηση, αυτόματη, ρουτίνας. Ακόμη κι αυτή, όμως, έβγαινε σήμερα, ανόρεχτη, βαριεστημένη. Τίποτα δεν είχε περάσει μέσα του, τίποτα δεν είχε καν προσέξει, απ' το καθάριο εκείνο, το μολυβένιο χειμωνιάτικο μεταβρόχινο φως της μέρας ή απ' την υγρασία του, που 'χε κι αυτή φωλιάσει στον αέρα κι είχε σήμερα μια τέτοια σπιρτάδα αλλιώτικη. Σαν να μην τα 'χε καθόλου παρατηρήσει όλ 'αυτά, στα δέκα λεπτά δρόμο. Όσο δηλαδή του χρειαζόταν για νά 'ρθει, σκεφτικός κι αμίλητος, με τα πόδια, όπως το συνήθιζε, απ' το σπίτι στο γραφείο.

Σκεφτικός, η αλήθεια είναι, ερχόταν πάντα. Και λιγάκι βαρύς. Αμίλητος όμως, όπως τη μέρα αυτή, όχι. Έπιανε συνήθως κουβέντα με τον εαυτό του. Έτσι το συνήθιζε. Και τον ρωτούσε, τον εαυτό του, και του απαντούσε, ο εαυτός του. Σωστός διάλογος. Εξωτερικός. Κουνιόταν μέχρι και τα χείλη του. Απορούσαν έτσι καμιά φορά κι οι άλλοι περαστικοί, σαν η ματιά τους προλάβαινε και τύχαινε να τον δει, να προχωρά έτσι, μόνος του, με χειρονομίες και με τα χείλια να κινούνται, χωρίς, άλλος κανείς, να τα καρτεράει και να τα προσέχει. Και με κείνο το ύφος, που άλλαζε κι αυτό αναπάντεχα, σαν τέλειωνε η ερώτηση που 'βαζε, κι αρχίνιζε, ο ίδιος μετά, την απάντηση στον

ίδιο του τον εαυτό.

Όμως σήμερα δεν είχε πολλά να συζητήσει, με τον άλλο του εαυτό. Να τον ρωτήσει και να τ' αποκριθεί. Έδειχνε κατασταλαγμένη η ματιά του. Κι απέμενε έτσι πάνω του μια όψη βαριά και στενάχωρη μόνο, κι αμίλητη. Κι ολότρελα απροσπέλαστη απ' τις έντονες, τις υγρές τις μυρωδιές εκείνης της μέρας. Γι' αυτό, κι έτσι, αγαλλήνευτη.

Βγήκε απ' τ' ασανσέρ, μπήκε γρήγορα στο γραφείο και πέταξε το χαρτοφύλακα στο τραπέζι. Ανέβηκε μετά κι έναν ακόμη όροφο, με τα πόδια αυτή τη φορά. Χτύπησε και μπήκε στο γραφείο του διευθυντή. Του κυρίου Γιώργου Κωνσταντίνου.

Θα συζητούσαν για ένα νέο έργο. Ένα έργο που προβλημάτιζε κι ανησυχούσε πολύ τον Ορέστη. Ήταν αποφασισμένος να θέσει τους όρους του.

* * *

Ο Ορέστης δούλευε εδώ και λίγο καιρό, στον Κύκλο, μια απ' τις πολλές εταιρείες του κυρ Γιώργου. Έκανε ο Κύκλος έργα συμβουλευτικά κι οι πιο συνηθισμένοι, για την ακρίβεια οι μόνοι, πελάτες του, ήταν απ' το δημόσιο. Ήταν της μόδας εκείνη την εποχή, τέτοιες, κρατικοδίαιτες επιχειρήσεις. Τέτοιες ήταν κι όλες, οι πολλές δουλειές του κυρίου Γιώργου. Δρόμοι, προμήθειες, συμβουλές. Πολλά και διάφορα. Όλα όμως για το κράτος και μόνο γι' αυτό.

Μες στο φόντο αυτό, το ασυνήθιστο και πρωτοφανές εκείνο έργο που προέκυψε, με πελάτη ιδιώτη, ήταν σαν τη μύγα μες στο γάλα. Τότε ο Γιώργος σκέφτηκε αμέσως τον Ορέστη. Του φαινότανε, και δεν είχε κι άδικο, ως το μόνο άτομο, ανάμεσα στα κοντά τριάντα άτομα της επι-

χειρήσής του αυτής, ως το μόνο άτομο ικανό να μπορέσει να βρει την άκρη με τούτον, τον μάλλον ασυνήθιστο πελάτη. Είχε βιομηχανική εμπειρία ο Ορέστης, μίλαγε τη σωστή γλώσσα κι αυτό ο Γιώργος το είδε γρήγορα και σωστά ως το πιο σημαντικό κριτήριο για να του προτείνει την ευθύνη τούτου του νέου και λιγάκι αλλιώτικου έργου. Ήταν βέβαια ο Ορέστης φορτωμένος εκείνη την περίοδο, αλλά με δουλειές που μπορούσαν εύκολα να τις κάνουν κι άλλοι. Μπορούσαν να τον αντικαταστήσουν.

* * *

Ο Ορέστης είχε γυρίσει πριν ένα χρόνο απ' το εξωτερικό, απ' τη Γερμανία. Δούλευε εκεί σε βιομηχανία για περίπου δυο χρόνια. Σε βιομηχανία ηλεκτρονικών. Δουλειά απαιτητική που του 'δινε όμως καλά χρήματα. Έτσι η απόφαση της επιστροφής στην Ελλάδα δεν ήταν εύκολη. Δουλειά αντίστοιχη να βρει του φάνταζε πράγμα απίθανο.

Γνωρίστηκε με τον Κύκλο, λίγο μετά που γύρισε. Δούλευε εκεί ένας παλιός γνωστός, ο Νίκος, συμμαθητής απ' το σχολείο, που συνέχισε μετά κι ως συμφοιτητής στο πολυτεχνείο. Τα επόμενα τα χρόνια είχαν κρατήσει μια αραιή επαφή. Και να που ο Νίκος, μόλις μαθεύτηκε ότι γύρισε ο Ορέστης απ' τη Γερμανία, τον συνάντησε και του πρότεινε να έρθει να δουλέψει μαζί τους. Χωρίς καν να το 'χει συζητήσει πρώτα με τον κύριο Κωνσταντίνου. Ήταν βέβαιος ότι ο κύριος Γιώργος θα 'δειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για την περίπτωση τού έμπειρου Ορέστη. Τι κι αν οι δουλειές του Κύκλου δεν είχαν κι ιδιαίτερη σχέση με το προφίλ του; Μια τέτοια εμπειρία, σαν τη δικιά του, είναι πάντα ιδιαίτερη και σημαντική. Εξάλλου ο Γιώργος

είχε πολλές επιχειρήσεις, όλων των λογιών. Χαμένος δε θα πήγαινε εκεί μέσα ο Ορέστης, σε καμιά περίπτωση.

Ο Ορέστης στην αρχή, όταν τον συνάντησε ο Νίκος και του 'κανε την πρόταση να δουλέψει μαζί τους, στον όμιλο του Γιώργου, παραξενεύτηκε. Ακόμη και τ' όνομα της εταιρείας του φαινόταν αστείο, του θύμιζε φροντιστήριο μάλλον παρά εταιρεία. Μετά δεν έβλεπε και τι ακριβώς θα 'κανε αυτός, ένας ηλεκτρονικός μηχανικός, σε μια εταιρεία συμβουλευτική. Που ασχολιόταν με πράγματα παράξενα, ίσως και λιγάκι ασαφή, χωρίς πραγματικά κι απτά προϊόντα, άρα ίσως και λίγο άχρηστα. Έτσι τα 'βλεπε και τα 'νιωθε ο Ορέστης εκείνη την εποχή.

Ο Νίκος ήταν βέβαια, από μόνος του, ένα καλό κίνητρο. Παλιός γνωστός, άτομο που μπορούσε να συνεννοηθεί. Να εμπιστευθεί. Μετά, και τα υπόλοιπα άτομα του Κύκλου, όπως τον σύστησε ο Νίκος σε μια διερευνητική επίσκεψη του Ορέστη στα γραφεία τους, αξιόλογα άτομα ήταν, με σπουδές κι εμπειρίες πολλές. Βόλευε κι η έδρα της εταιρείας, που ήταν ένα χιλιόμετρο απ' το σπίτι του Ορέστη στη Γλυφάδα. Ίσως όλ' αυτά μαζί στην αρχή να μη φαίνονταν αρκετά. Δεν πήρε όμως παρά λίγο χρόνο για να διαπιστώσει ότι η επαγγελματική πραγματικότητα τριγύρω του ήταν κάπως άσχετη μ' αυτά που είχε ζήσει στη Γερμανία. Ελπίδα για δουλειά αντίστοιχη δε φαινόταν πιθανή. Συμβιβάστηκε έτσι ο Ορέστης κι άρχισε να δουλεύει στον Κύκλο. Στο ίδιο γραφείο με τον παλιό, καλό του φίλο, το Νίκο.

* * *

Όταν κτύπησε και μπήκε ο Ορέστης στο γραφείο του δι-

ευθυντή, ο Γιώργος έδειξε να χαιρείται. Τον καλημέρισε πρώτα, του είπε μετά να καθίσει. Κι ύστερα τον ρώτησε.

«Τι έγινε Ορέστη, το σκέφτηκες αυτό που σου ζήτησα; Θα τ' αναλάβεις αυτό το νέο έργο;»

Το νέο έργο ήταν μακριά απ' το γραφείο. Και στον Ορέστη δεν άρεσε καθόλου η προοπτική να τρέχει έξω απ' την Αθήνα για απροσδιόριστο χρόνο. Η πιθανότητα αυτή του είχε φέρει άγχος κι ήταν αποφασισμένος να θέσει κάποιους όρους στον κύριο Γιώργο. Κάθισε κι απάντησε.

«Κύριε Γιώργο, δεν έχω αντίρρηση. Θα χρειαστώ όμως βοήθεια, φαντάζομαι θα συμφωνείτε. Και δεν εννοώ απλά ν' αναθέσουμε σ' άλλους κάποια απ' αυτά που ασχολούμαι σήμερα. Θα χρειαστώ κι ένα δυο ακόμη άτομα για το νέο αυτό έργο. Τι λέτε λοιπόν, το 'χετε μες στο σχεδιασμό σας αυτό, ή λογαριάζετε να τ' αναλάβω μόνος μου; Έχει πολλές επισκέψεις στο εργοστάσιο, θα προτιμούσα να της μοιραζόμουν. Δε σας κρύβω ότι δε μου αρέσει η ιδέα να τρέχω μόνος μου, κάθε τόσο, έξω απ' την Αθήνα. Τη δουλειά στο γραφείο τη χειρίζομαι μόνος μου, κανένα πρόβλημα, αλλά για τη δουλειά στο εργοστάσιο θέλω βοήθεια».

Έτσι απάντησε ο Ορέστης στο ερώτημα του Γιώργου. Κι έστειλε σαφές μήνυμα ότι δεν είχε διάθεση να τρέχει κάθε μέρα, ή σχεδόν κάθε μέρα, εκατό χιλιόμετρα απ' τη Γλυφάδα, όσο δηλαδή απείχε το εργοστάσιο.

Στο Γιώργο, η προοπτική να εμπλέξει κι άλλα άτομα, δεν τον στεναχωρούσε. Τον έτρωγε όμως η αμφιβολία για το αν πράγματι είχε στην εταιρεία τ' άλλα αυτά άτομα που του ζήτηγε ο Ορέστης για να πηγαίνουν να βοηθάν στο εργοστάσιο. Εντούτοις προτίμησε να μη φέρει κά-

ποια αντίρρηση κι απογοητεύσει τον Ορέστη. Με βεβαιότητα, άλλον για ν' αναλάβει αυτό το έργο, χωρίς κίνδυνο να εκτεθούν, δεν είχε. Έτσι το 'βλεπε.

«Ορέστη, ασφαλώς και θα 'χεις βοήθεια. Σχεδιάζω να σου δώσω ακόμη δύο άτομα να σε βοηθήσουν τόσο στο εργοστάσιο όσο και στη δουλειά εδώ, στο γραφείο. Πώς σου φαίνεται;» συνέχισε ο Γιώργος.

Μεσολάβησε μια μικρή, διερευνητική παύση.

«Ωραία, ας ξεκινήσουμε λοιπόν. Πότε πρέπει να κάνουμε την πρώτη επίσκεψη στο εργοστάσιο;» απάντησε και ρώτησε μαζί ο Ορέστης, χωρίς να έχει παραμερίσει ολότελα απ' το ύφος και τη φωνή του την καχυποψία και την αβεβαιότητα για την τροπή που έπαιρνε η επαγγελματική του ζωή. Έστω κι αν πάνω στη συζήτηση ένωσε να 'ναι καλές κι ειλικρινείς οι προθέσεις του Γιώργου. Εξάλλου τέτοιο παράπονο, όχι, δεν είχε. Κάθε τι που συμφωνούσαν ίσχυε και με το παραπάνω. Χωρίς δεύτερες σκέψεις κι υπαναχωρήσεις.

«Αύριο, αν μπορείς», απάντησε ο Γιώργος.

«Πολύ ωραία, θα πάω μόνος μου, για πρώτη φορά;» συνέχισε ο Ορέστης.

Δίστασε λίγο ο Γιώργος και μετά τον κοίταξε και του μίλησε.

«Ορέστη, όχι, καλύτερα να πάμε μαζί για πρώτη φορά. Είναι σημαντικοί πελάτες, νομίζω θα το εκτιμήσουν. Μετά, Ορέστη, είναι και κάτι άλλο. Θέλω να σου ζητήσω μια μεγάλη, μια πολύ μεγάλη, μια προσωπική χάρη. Ξέρεις καλά σε τι εκτίμηση σ' έχω. Κι η εκτίμηση μου αυτή ξεπερνά κατά πολύ τα επαγγελματικά όρια. Σ' εκτιμώ ιδιαίτερα ως άτομο. Και παίρνω το θάρρος να ζητήσω τη συμβουλή σου, τη βοήθειά σου αν θέλεις σ' ένα μεγάλο

πρόβλημα, ένα προσωπικό πρόβλημα, που έχω αυτή την περίοδο».

Παραξενεύτηκε ο Ορέστης. Ήξερε την εκτίμηση του βαθύπλουτου επιχειρηματία όπου δούλευε. Κι ο ίδιος τον συμπαθούσε. Όμως αυτό, να του ζητήσει δηλαδή, ένα τέτοιο πανίσχυρο άτομο, βοήθεια για ένα προσωπικό του θέμα, αυτό αποτέλεσε πολύ μεγάλη έκπληξη. Ξεπερνούσε κατά πολύ αυτό που θα μπορούσε ποτέ να φαντασθεί ως όριο της σχέσης τους. Δε θα του αρνιόταν όμως τη χάρη. Όχι τόσο για να μην τον στεναχωρήσει, αλλά γιατί του είχε κάνει τέτοια μεγάλη εντύπωση αυτό που του ζητούσε. Ήθελε να δει λίγο καλύτερα μέσα του, να δει τι ακριβώς ήταν αυτό που ήθελε ο Γιώργος. Τι ήταν αυτό για τ' οποίο ένα τέτοιο άτομο μπορούσε ποτέ να ζητήσει τη δική του βοήθεια.

«Ασφαλώς κύριε Γιώργο. Με τιμάει ιδιαίτερα η εμπιστοσύνη σας. Θα κάνω ό,τι μπορώ, ό,τι περνάει απ' το χέρι μου. Δε σας κρύβω βέβαια ότι με γεμίσατε περιέργεια», απάντησε και χαμογέλασε.

Κούνησε το κεφάλι ο Γιώργος.

«Σε καταλαβαίνω Ορέστη, σε καταλαβαίνω. Η εμπειρία που έχω απ' τη ζωή μου λέει ότι μπορείς να βοηθήσεις. Μπορεί να κάνω λάθος. Δικό μου θα 'ναι το φταίξιμο, μη σε μέλλει. Να μη στεναχωρηθείς καθόλου. Μόνο ένα θα σου ζητήσω Ορέστη, παιδί μου. Το θέμα είναι αυστηρά προσωπικό, θέλω την απόλυτη εχεμύθειά σου. Μου το υπόσχεσαι;»

Χωρίς δισταγμό ή άλλη καθυστέρηση ο Ορέστης απάντησε.

«Σας το υπόσχομαι κύριε Γιώργο, σας το υπόσχομαι ως άτομο που εκτιμώ κι όχι μόνο ως εργοδότη μου. Ή

μάλλον καθόλου ως εργοδότη μου», διευκρίνισε ο Ορέστης για να καταστήσει σαφές ότι έλαβε το μήνυμα. Το κατάλαβε καλά ότι το αίτημα του κυρ Γιώργου ήταν άλλου τύπου, όχι μια κλασική επαγγελματική εκδούλευση, που μπορούσε να διευθετηθεί μες στην τυπικότητα της σχέσης εργοδότη εργαζόμενου.

«Θα φύγουμε αύριο το πρωί. Θα πάμε στο εργοστάσιο, οι δυο μας, αυτή τη φορά. Και στην επιστροφή θα σου μιλήσω γι' αυτό που μ' απασχολεί και που χρειάζομαι τη βοήθειά σου» πρόσθεσε ο Γιώργος.

«Αύριο λοιπόν κύριε Γιώργο! Θα μας πάει ο οδηγός σας ή θα πάμε με το δικό μου αυτοκίνητο;» ρώτησε τέλος ο Ορέστης.

«Με το δικό σου αυτοκίνητο Ορέστη, με το δικό σου. Η συζήτηση πρέπει να μείνει αυστηρά μεταξύ μας» απάντησε ο Γιώργος, κουνώντας ελαφρά το κεφάλι κι αφήνοντας ένα τηλέφωνο, που 'χε αρχίσει εδώ και ώρα να χτυπάει, να κλείσει τον κύκλο του, αναπάντητο.

* * *

Την άλλη μέρα ξεκίνησαν, οι δυο τους, πριν το μεσημέρι για την πρώτη επίσκεψη γνωριμίας, στο εργοστάσιο του πελάτη στη Χαλκίδα. Ο Ορέστης με τον κύριο Γιώργο. Στο δρόμο μιλούσαν για τις δουλειές, για τα πολλά και φιλόδοξα σχέδια του Γιώργου για επέκταση στην Ευρώπη. Καμιά αναφορά δεν έγινε στη χθεσινή συζήτηση.

Ύστερα από μια κοπιαστική μέρα στο εργοστάσιο μπήκανε στο δρόμο της επιστροφής. Είχε φτάσει η στιγμή να εκμυστηρευτεί ο Γιώργος το θέμα που τον απασχολούσε. Να το εκμυστηρευτεί σ' έναν Ορέστη, που τον έτρωγε

πια η περιέργεια.

* * *

«Ορέστη, τώρα τελευταία νομίζω είσαι κάπως αποστασιοποιημένος. Μου μοιάζεις αγχωμένος. Νομίζω χρειάζεσαι ξεκούραση. Δυσκολεύτηκα πολύ να ζητήσω τη βοήθειά σου στο νέο έργο που ξεκινήσαμε σήμερα. Δε θέλω να πιεστείς! Είσαι πολύτιμος στην εταιρεία, ειδικά σ' αυτό το έργο. Μόνο όμως με την προϋπόθεση ότι δε θα σε πιέσει κι άλλο. Δε θέλω να σε βλέπω αγχωμένο». Έτσι ξεκίνησε την κουβέντα ο Γιώργος. Λιγάκι αλλιώςτικα απ' ό,τι το περίμενε ο Ορέστης.

«Κύριε Γιώργο, δε νομίζω ότι είναι κάποιο άγχος, ή κούραση, όπως το λέτε. Συνεχίζει να μου φαίνεται λίγο παράξενη η δουλειά, λιγάκι αλλιώςτικη απ' αυτές που είχα συνηθίσει, στη Γερμανία. Αυτό είναι όλο. Ανησύχησα αρκετά και με τούτο το νέο έργο. Αλλά ειλικρινά σας λέω δεν είναι κάτι σοβαρό, σιγά σιγά μου περνάει, προσαρμόζομαι. Να μην ανησυχείτε καθόλου!» απάντησε ο Ορέστης κρατώντας το βλέμμα του στο δρόμο μπροστά.

Ο Γιώργος τον κοίταξε επίμονα. Μετά συνέχισε.

«Ορέστη, έχεις καμιά σχέση αυτή την εποχή, κάτι σοβαρό εννοώ;»

Για μια στιγμή ο Ορέστης γύρισε το βλέμμα του, τον κοίταξε για λίγο. Μια απορία διαγραφόταν στο ύφος του όλο. Περίμενε το Γιώργο να φέρει τη συζήτηση στο δικό του, το προσωπικό του θέμα, αυτό για τ' οποίο του είχε πει ότι θέλει τη βοήθειά του. Κι αυτός τον ρώταγε για τον ίδιο! Μετά του απάντησε, ειλικρινά, για να τον ενθαρρύνει ν' αφήσει τις εισαγωγές και να προχωρήσει σ' αυτό που

πραγματικά ήθελε να του πει.

«Κύριε Γιώργο, η αλήθεια είναι ότι προς το παρόν δε μ' απασχολεί κάτι τέτοιο. Ίσως δεν έχει βρεθεί κάτι το κατάλληλο. Τι να σας πω, δεν ξέρω, πάντως δεν έχω κάτι στο μυαλό μου σήμερα. Έτσι κι αλλιώς αυτό που ρωτάτε δεν έχει καμιά σχέση μ' αυτό που, εσφαλμένα νομίζω, διαπιστώσατε ως άγχος κι αποστασιοποίηση. Έτσι δεν το είπατε;»

Ο Γιώργος κούνησε το κεφάλι του.

«Καταλαβαίνω, καταλαβαίνω. Ξέρεις όμως...»

Ο Ορέστης τον έκοψε στη μέση της φράσης του. Συνέχισε τη δική του σκέψη.

«Μα κύριε Γιώργο δε θα συζητήσουμε αυτό που μου είπατε χθες, να δούμε αν και πώς μπορώ να βοηθήσω;»

Χωρίς να δυσανασχετήσει ο Γιώργος με το απότομο ύφος του Ορέστη πιάστηκε απ' την παρατήρησή του κι ήρθε αμέσως στο θέμα, χωρίς καμιά χρονοτριβή.

Του μίλησε μ' ευθύτητα, χωρίς να κομπιάσει, χωρίς να διστάσει.

«Ορέστη, έχω μια σχέση αρκετά χρόνια τώρα. Σχέση με μια κοπέλα περίπου στην ηλικία σου. Σ' εκπλήσσω έτσι δεν είναι;»

Ο Ορέστης έμεινε ατάραχος. Απάντησε χωρίς ν' αλλάξει καθόλου ο τόνος της φωνής του

«Καθόλου, συμβαίνουν αυτά» απάντησε.

«Αυτά που έχω να σου πω εγώ είναι αλλιώς, δεν είναι απ' αυτά που συμβαίνουν κάθε μέρα. Θα το δεις. Κι αυτό που θέλω από σένα είναι να τ' ακούσεις και να μου μιλήσεις μετά, να μου πεις την εντύπωσή σου. Και στο τέλος αφού διευκρινίσω ό,τι απορίες έχεις, να σου πω τι είναι αυτό που θέλω από σένα» συνέχισε ο Γιώργος.

Μεσολάβησε μια παύση. Ο Γιώργος έδειχνε να περιμένει. Να περιμένει να μιλήσει ο Ορέστης. Κι ικανοποιήθηκε όταν ήρθε η απάντηση. Η απάντηση που όσο και να την ανέμενε και να την προεξοφλούσε, ήταν διαφορετικό να την ακούσει κι απ' τα ίδια τα χείλια του Ορέστη. Κι ένιωσε χαρά όταν η απάντηση ήταν σαφής και πλήρης όπως την επιθυμούσε.

«Εντάξει κύριε Γιώργο, με μεγάλη μου ευχαρίστηση. Ξεκινήστε παρακαλώ, ξεκινήστε να μου λέτε και μετά θα σας πω κι εγώ τη γνώμη μου. Και θα κάνω ό,τι μου ζητήσετε, σας το υπόσχομαι προκαταβολικά».

Έτσι απάντησε ο Ορέστης κι ο Γιώργος κούνησε το κεφάλι με ικανοποίηση. Κι άρχισε μετά τη διήγηση.

* * *

Ο Γιώργος ποτέ δεν απαρνήθηκε τις υπηρεσίες της Ileana. Κι όταν τον αναβάθμισε και του 'δωσε και το δωρεάν εισιτήριο διαρκείας, λόγω των σπουδαίων και πολύπλευρων υπηρεσιών του, ο Γιώργος χάρηκε. Όχι βέβαια για το δωρεάν, τα λεφτά του εξάλλου δεν είχαν τέλος. Κι ούτε έκανε ποτέ αληθινή χρήση του προνομίου του αυτού. Ποτέ δε σταμάτησε να της χαρίζει πανάκριβα δώρα. Όμως αυτή η εξέλιξη σηματοδοτούσε μια ιδιαίτερη σχέση μαζί της. Ίσως και κάτι παραπάνω απ' ό,τι προσέφερε στους άλλους πελάτες της. Μια συμπάθεια ίσως, απ' τη μεριά της.

Η ιδέα της συμπάθειας τον αναστάτωσε στην αρχή. Αγχώθηκε, σκέφτηκε ότι κάτι έπρεπε να κάνει. Τον κυρίευσε η επιθυμία να την τραβήξει από κει μέσα που η ίδια είχε βυθίσει τον εαυτό της. Κηρύγματα η Ileana δεν

ήθελε. Αυτό ο Γιώργος το είχε καταλάβει από πολύ νωρίς. Και, σοφά σκεπτόμενος, δεν τόλμησε ποτέ κανένα. Όμως τώρα, αυτή η ειδική μεταχείριση ίσως να έχρυβε κάτι. Ίσως να ήταν πάτημα για κάτι περισσότερο. Η ιδέα ότι θα μπορούσε να την τραβήξει απ' την εκπόρνευση που υπέβαλε τον εαυτό της ατελείωτα του έφερνε μεγάλη ένταση.

Τι ήταν άραγε η ένταση αυτή του Γιώργου εκείνη την εποχή; Η αλλιιώτικη συμπεριφορά του, η αγωνία εκείνη που τον βασάνιζε; Τον εαυτό του σκεφτόταν άραγε, που τον στεναχωρούσε να βλέπει την Peana με τον καθένα, ή την ίδια την Peana, που την έβλεπε να εκπορνεύεται;

Όλ' αυτά κράτησαν μερικές βδομάδες μονάχα. Η αγωνία λύθηκε μετά απ' την Peana την ίδια. Μυρίστηκε τι συνέβαινε, τις θολές ιδέες του Γιώργου, κι είπε να τον προστατεύσει απ' τον ίδιο του τον εαυτό.

Διάλεξε μια στιγμή μετά την παροχή υπηρεσιών προς τον ίδιο το Γιώργο. Του μίλησε τότε και του είπε.

«Κύριε Γιώργο νομίζω είστε έτοιμος να κάνετε ένα σοβαρό λάθος. Νομίζω ότι έχετε αρχίσει να σκέφτεστε κάπως παράξενα για μένα, να βάζετε ιδέες. Ίσως να παρεξηγήσατε...» Χαμογέλασε λίγο στο κενό, καθώς ντυνόταν. Μετά συνέχισε.

«Ίσως να παρεξηγήσατε τα προνόμιά σας». Κι ολοκλήρωσε τη σκέψη της, μ' ένα λόγο προειδοποιητικό κι ένα βλέμμα πολύ σκληρό.

«Φυλαχτείτε κύριε Γιώργο, φυλαχτείτε απ' τον ίδιο σας τον εαυτό. Μια χαρά είμαστε κι έτσι ακριβώς θα μείνουμε. Ακριβώς! Ελπίζω να με καταλάβετε!»

Ο Γιώργος τρομοκρατήθηκε. Πήρε το μήνυμα, δεν είχε πια καμιά αμφιβολία. Όλες αυτές οι συμπάθειες που έβλε-

πε απ' τη μεριά της δεν ήταν λοιπόν παρά του μυαλού του και μόνο. Κάτι πήγε να πει, να ρωτήσει, κατάλαβε ότι δεν είχε νόημα. Θα του χρέωνε απερισκεψία η Peana, και μάλιστα αμέσως μετά που τον είχε προειδοποιήσει. Και ποιος ξέρει μετά τι θα σήμαινε αυτό.

Γι' αυτό και κατάπιε τη γλώσσα του ο κυρ Γιώργος. Την πλησίασε και της είπε μονάχα.

«Όπως θες Peana μου, όπως θες».

Και μετά άνοιξε την πόρτα κι έφυγε, έχοντας αφήσει όλη την ταραχή του πίσω, έχοντας ενταφιάσει όλα του τα άγχη κάτω απ' το σαφή λόγο της Peana.

Κι έτσι περάσανε όλα. Περάσανε όλα και περάσανε για τα καλά. Κι αυτό φανέρωνε ότι η αρχή των 'όλων' δεν ήταν παρά ο ίδιος ο Γιώργος κι ο ωφελιμισμός του μάλλον, παρά τ' όποιο ενδιαφέρον του για την Peana.

Έτσι είναι συνήθως στ' ανθρώπινα.

* * *

Περνούσε μετά ο καιρός χωρίς εκπλήξεις. Ήταν η εποχή που μεσουρανούσε το salon. Και καμιά ιδιαίτερη κι επιπλέον σκέψη δεν έκανε ο Γιώργος. Απολάμβανε τα προνόμιά του, κυνηγούσε τις δουλειές του, χαιρόταν την οικογένειά του. Κι αυτό ήταν όλο. Σκέψη, άλλη, καμιά.

Όσπου μια μέρα, μετά από αρκετό χρόνο, όταν το salon είχε στην ουσία κλείσει, όταν η κατάσταση όλη είχε επιστρέψει εκεί απ' όπου ξεκίνησε κι ένας αέρας μελαγχολίας πλανιόταν τώρα παντού στο μέγαρο, όταν η Peana είχε κλειστεί πια στον εαυτό της, όταν όλες οι φίλες της, αυτές που είχε ευεργετήσει πήραν το 'σωστό' δρόμο και ξεμάκρυναν από κοντά της, συνέβη κι ο Γιώργος έχασε

μια παλιά του φίλη, τον πρώτο του έρωτα, πριν από σχεδόν πενήντα χρόνια.

Αυτό του κόστισε πολύ. Τον έριξε σε μελαγχολία για καιρό. Κι όταν βγήκε και ξαναγύρισε στις πολλές κι ατελείωτες δουλειές του, ξαναγύρισε στις σκέψεις εκείνες που έκανε παλιότερα για την Peana. Τότε που ήθελε να πιστεύει ότι βλέπει κάτι σαν συμπάθεια απ' τη μεριά της και σκεφτόταν μήπως έπρεπε κάτι να κάνει, κάπως ν' ανταποκριθεί.

Όσο κι αν πάντα ξεκίναγε απ' τον εαυτό του, απ' το εγώ του, ο Γιώργος μια ελάχιστη γενναιότητα την είχε. Μια ευθυκρισία. Κι όταν, τώρα, αναλογίστηκε εκείνη την περασμένη εποχή, τότε που έκανε επίμονες σκέψεις να βοηθήσει την Peana να ξεφύγει απ' τον ίδιο της τον εαυτό, κατάλαβε ότι εκείνο του το ενδιαφέρον, εκείνα του τα παλιότερα σχέδια κι οι αγωνίες δεν ήταν παρά ένας σκέτος και καθάριος εγωισμός. Αυτό που στ' αλήθεια τον ενοχλούσε ήταν η μοιρασιά της Peana μ' άλλους κι όχι η ζωή της. Αυτή ήταν η αλήθεια! Και καλά του είχε αποκριθεί τότε η Peana. Πόσο δίκιο είχε!

Όμως τώρα ο Γιώργος, επηρεασμένος φαίνεται βαθιά απ' το χαμό της παλιάς του φίλης, δεν περιορίστηκε να περιγελά και να σαρκάζει τις παλιές του εκείνες ιδέες. Αντίθετα, γύριζε πάλι στις ίδιες εκείνες σκέψεις, αλλά από έναν άλλο δρόμο. Πιο αληθινό, τώρα. Έπρεπε να βγάλει την Peana απ' τη ζωή αυτή με κάθε τρόπο, έτσι το σκεφτόταν. Όπως δηλαδή και παλιότερα. Μόνο που τώρα πρόσθετε στη σκέψη του ότι έπρεπε να τη βγάλει ακόμη κι αν έχανε τα προνόμιά του όλα, ακόμη κι αν έχανε και την ίδια για πάντα.

Αυτή ήταν τώρα η μεγάλη διαφορά στην ψυχή και στο

μυαλό του Γιώργου. Τέτοια γενναία σκέψη έκανε ο Γιώργος. Κρίμα που χρειάστηκε θάνατος για να του εμπνεύσει έναν τέτοιο αλτρουισμό. Για να τον κάνει να σκεφτεί την Peana την ίδια μάλλον κι όχι απλά αυτό που ο ίδιος θα 'χανε.

* * *

Όλες οι σκέψεις αυτές του έφεραν τότε μια πρωτόγνωρη γαλήνη. Ανακάλυψε έναν καινούργιο κόσμο, αυτόν όπου ζουν όντα που καταφέρνουν κι έχουν και κάποιον άλλο στο νου τους, πέρα απ' τον εαυτό τους τον ίδιο.

Και στον κόσμο αυτό δε φυτρώνει εύκολα η αφέλεια. Το καταλάβαινε καλά ότι ο ίδιος ποτέ δε θα μπορούσε να 'ναι πρωταγωνιστής σ' ένα τέτοιο έργο σωτηρίας, όπως το σκεφτόταν, της Peana. Δε θα γινόταν βέβαια ποτέ πιστευτός. Αυτός, που είχε ωφεληθεί περισσότερο απ' τον καθένα, πώς ποτέ να έλεγε τώρα ότι τον στεναχωρούσε αυτό που συνέβαινε στην Peana και να γίνει πιστευτός; Εντελώς γελοίο ακουγόταν! Η Peana θα έσκαγε μετά βεβαιότητας σε τρανταχτά γέλια! Δε λυνόταν αυτός ο γρίφος, αυτή η κραυγαλέα αντίφαση. Θα 'σκαγε στα γέλια η Peana κι αν δεν τον κλώτσαγε έξω θα 'ταν μόνο γιατί κόντευε πια τα εβδομήντα και τον σεβόταν ως ηλικιωμένο, ίσως και να τον λυπόταν. Και θα 'χε βέβαια και δίκιο.

Τότε ήταν που ο Γιώργος σκέφτηκε ν' αναθέσει το έργο. Σε κάποιον που δε θα είχε ωφεληθεί ο ίδιος, που δε θα 'φερνε λοιπόν γέλια η αναγγελία της αγαθής του πρόθεσης. Σε κάποιον που να 'χει προσωπικότητα, να είναι κάτι άλλο, κάτι έξω απ' τα πλούσια και γελοία εκείνα ανθρωπάκια, μέσα τους κι αυτός ο ίδιος, που συνωστίζο-

νταν στο σπίτι της Peana για την πεντάλεπτη και χρυσοπληρωμένη απόλαυσή τους. Κάποιον ωραίο, νέο, δυνατό.

Τα 'βαλε όλ' αυτά στο τραπέζι ο κυρ Γιώργος, έφαξε, μελέτησε και κατέληξε. Στον Ορέστη. Μετά έβαλε να τον παρακολουθούν να δουν τη ζωή του για δυο τρεις μήνες. Αν υπήρχε κανένα αίσθημα στη μέση, ίσως δεν ήταν ο κατάλληλος άνθρωπος. Κι έμαθε τότε απ' το ντετέκτιβ ότι είχε αλλάξει τρεις σχέσεις μέσα σε κείνο το διάστημα. Κι ότι πάντα αυτός έφευγε, δεν είχε αμφιβολία ο ντετέκτιβ γι' αυτό το σημαντικό σημείο. Σκοτεινό άτομο, έτσι τον είχε περιγράψει τον Ορέστη στο Γιώργο, τέτοια εντύπωση του 'χε κάνει, έστω κι αν δε μπόρεσε να επεκταθεί περισσότερο όταν τον ρώτησε ο Γιώργος τι ακριβώς εννοούσε.

«Έτσι μας φάνηκε κύριε Γιώργο, βλέποντας πώς κινείται, πώς ψυχαγωγείται. Σκοτεινός, ανέκφραστος, αδιάφορος, τέτοιος είναι». Έτσι είχε αποκριθεί ο ντετέκτιβ που είχε αναλάβει την παρακολούθηση, στις επίμονες διευκρινιστικές ερωτήσεις του Γιώργου.

Αυτά όμως δεν είχαν μεγάλη σημασία στο μυαλό του Γιώργου. Δεν καταλάβαινε τι αλήθεια εννοούσε ο ντετέκτιβ ούτε κι έδωσε μεγάλη σημασία. Έφτανε η δικιά του πολύ καλή εικόνα και κρίση. Κράτησε μόνο ότι ο Ορέστης ήταν ελεύθερος. Αν είχε κάποιο δεσμό ο ρόλος που σκεφτόταν να του αναθέσει θα ήταν πολύ δύσκολος αν όχι εντελώς αδύνατος. Όλα λοιπόν τα καλά ο Ορέστης για το έργο του! Στάθηκε ο Γιώργος στον καθρέφτη, κοίταξε τον εαυτό του και τον ρώτησε.

«Είσαι ρε συ έτοιμος να τη χάσεις;»

Κι ένευσε, μετά από λίγη ώρα, το ρυτιδιασμένο και κακοφορμισμένο του κεφάλι

«Ναι, είμαι!»

Αυτή ήταν η μικρή μα και σπάνια γενναιότητα του Γιώργου.

* * *

Η διήγηση του Γιώργου ήταν αργή. Αργή και στοχευμένη κι αποκαλυπτική. Μίλησε μ' ειλικρίνεια, δεν άφησε τη ντροπή να κατευθύνει το λόγο του. Έτσι, με το μονόλογο αυτό, πέρασε περισσότερο από μια ώρα.

Είπε στον Ορέστη για την Peana, για τη γνωριμία του μαζί της και για την ειδική σχέση που είχε μαζί της τα πολλά, τελευταία, χρόνια. Του μίλησε ακόμη και για την προηγούμενη απόπειρα που σχεδίαζε και που έφτασε κοντά στο ν' αποτολμήσει. Την απόπειρα να την απομακρύνει απ' τη ζωή που έκανε. Με θάρρος αναφέρθηκε στον ωφελιμισμό που έκρυβε τότε η σκέψη του. Και, τέλος, έφτασε στο σήμερα. Στο σήμερα που ένιωθε πια να 'χει, ο ίδιος, καλά ζυγίσει τα πράγματα. Που τον ενδιέφερε τώρα ο απεγκλωβισμός, όπως το προσδιόριζε, της Peana ακόμη κι αν αυτό θα σήμαινε το τέλος της σχέσης του μαζί της.

Μεσολάβησε μια σιωπή που ο Ορέστης άφησε να περάσει χωρίς να τη διακόψει. Ο Γιώργος συνέχισε μετά μ' αυτό που ζητούσε απ' τον Ορέστη. Σύντομα θα 'ρχονταν τα ξαδέφια της απ' τη Ρουμανία. Θα ήταν παράνομα για ένα διάστημα μέχρι να διευθετήσει ο ίδιος το θέμα. Μετά θα τους απασχολούσε στις επιχειρήσεις του. Απ' τον Ορέστη ήθελε να μεσολαβήσει, να συζητήσει αυτά τα θέματα με την Peana, να τα προγραμματίσει.

Στο σημείο αυτό ο Ορέστης τον κοίταξε με απορία. Κάτι έδειχνε να μην κολλάει. Ήταν κι η πρώτη φορά που

διέκοψε τη διήγηση του Γιώργου και τον ρώτησε.

«Δηλαδή κύριε Γιώργο αυτό είναι όλο που θα θέλατε από εμένα; Ένα ρόλο τεχνικού διαμεσολαβητή;»

Χαμογέλασε τότε ο Γιώργος κι εξήγησε την προσδοκία που είχε κι ότι οι παραπάνω τεχνικές διευθετήσεις δεν ήταν παρά η πρόφαση για να εισβάλει ο Ορέστης στον κόσμο της Peana.

«Ορέστη, είσαι το μόνο άτομο που μπορώ να σκεφτώ, και μπορώ, όπως θα ξέρεις, να σκεφτώ πολλά άτομα! Είσαι λοιπόν το μόνο άτομο που είμαι βέβαιος ότι μπορεί ν' ασκήσει επιρροή στην Peana. Αυτό είναι που σου ζητώ».

Ο Ορέστης συνέχισε αμέσως μετά.

«Και πώς την φαντάζεστε αλήθεια την επιρροή αυτή;»
Μεσολάβησε μια μικρή παύση πριν συμπληρώσει.

«Να μ' ερωτηθεί, ας πούμε, κάτι τέτοιο θα περιμένατε;»

Ο Γιώργος έδειξε να μην ενοχλείται απ' την αμεσότητα του λόγου του Ορέστη. Μίλησε σαν να είχε την απάντηση έτοιμη, από καιρό.

«Όχι, δε θα μπορούσα να σου ζητήσω κάτι τέτοιο. Ούτε και πιστεύω σοβαρά ότι θα μπορούσε ποτέ να υπάρξει μια τέτοια εξέλιξη. Καταλαβαίνω ότι αυτά τα πράγματα δε γίνονται κατά παραγγελία. Όπως καταλαβαίνω κι ότι θα 'χεις πολλές ενστάσεις μ' ένα άτομο όπως στο περιγράφω. Όχι δεν έχω αυτό στο μυαλό μου, όσο κι αν σε μια άκρη του, δε σου κρύβω φωλιάζει καμιά φορά μια μικρή τέτοια επιθυμία. Ξέρω όμως ότι είναι ανέφικτη και το κατανοώ. Η ελπίδα μου είναι πιο απλή. Ότι η απόλυτα διαφορετική σου παρουσία μπορεί κάτι να ξυπνήσει μέσα της, να σκαλίσει κάποια ναρκωμένη επιθυμία. Όχι να ερωτηθεί εσένα, αλλά να δει πέρα απ' την καθημερι-

νότητά της. Έναν άλλο κόσμο, που υπάρχει εκεί έξω, έναν κόσμο πιο καθαρό, που όμως τίποτα δεν της τον θυμίζει πια».

Το ενδιαφέρον του Ορέστη ανέβαινε, όσο κι αν δεν εξωτερικεύσε κάτι. Μίλησε μετά στο Γιώργο, περισσότερο διευκρινιστικά, παρά για την καρδιά του θέματος που συζητούσαν.

«Κύριε Γιώργο, μπορεί να μην έχω κάτι σοβαρό αυτή την εποχή, όπως με ρωτήσατε και σας απάντησα, αλλά ακόμη και κάτι πιο εφήμερο αν είχα, ίσως να μην συμφωνούσε σ' έναν τέτοιο ρόλο, δε νομίζετε; Ίσως διέκρινε κάποια απειλή, την πιθανότητα κάτι κακό να συμβεί. Ίσως μετά να μην ήθελε να βρεθώ σ' ένα τέτοιο περιβάλλον, τι λέτε; Έχετε σκεφτεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο;»

Ο Γιώργος τον κοίταξε με συμπάθεια σαν ν' αναγνώριζε τη βασιμότητα της σκέψης του. Χαμογέλασε μετά με κατανόηση, μ' ειλικρίνεια και στο τέλος του απάντησε.

«Ασφαλώς Ορέστη μου, ασφαλώς. Μόνο που δεν έχεις σήμερα ούτε κάποια τέτοια σχέση, πιο εφήμερη, για να έχω μια τέτοια ανησυχία».

Ο Ορέστης κούνησε το κεφάλι. Είχε δίκιο ο κύριος Γιώργος. Απόλυτο δίκιο. Κι ενδιαφέρον να μάθει πώς το ήξερε, πώς ήταν τόσο σίγουρος για το δικό του το παρόν δεν είχε κανένα. Του άρεσε, του αρκούσε η στοχευμένη, η απόλυτα ακριβής και σωστή απάντησή του. Κι έτσι, δέχτηκε την πρόταση κι απάντησε.

«Εντάξει κύριε Γιώργο, ας προχωρήσουμε. Πότε θα ξεκινήσουμε;»

Κι ο κύριος Γιώργος, του απάντησε με μια βαθύτερη χαρά, μια βεβαιότητα, λες κι είχαν οι γενναίες επιθυμίες του βρει κιόλας το δρόμο για τη σίγουρη, πραγματάωσή

τους. Η μεγάλη εμπειρία της ζωής του ήταν που του 'δινε μια τέτοια βεβαιότητα. Πολύ περισσότερο αυτή ήταν, παρά οι πληροφορίες που 'χε συγκεντρώσει για τον Ορέστη. Κι η μεγάλη του, πρόσφατη κι ανιδιοτελής επιθυμία, του 'δινε μια σιγουριά, τον έπειθε ότι λάθος στην κρίση του δύσκολα θα 'κανε.

* * *

Μόνο που ο Ορέστης ζούσε και σ' έναν άλλο κόσμο, αθέατο απ' τους ντετέκτιβ, σκοτεινό και απροσπέλαστο κι απ' το έμπειρο, το οξύ το μάτι του Γιώργου. Έναν κόσμο ανεξερεύνητο κι ανεξέλεγκτο ακόμη κι απ' τον ίδιο.

Ο κόσμος αυτός σύντομα θα 'βρισκε διέξοδο στην πρόταση του Γιώργου. Και θα 'φερνε αυτό συγκρούσεις πολύ πέρα απ' όσες μπορούσε ποτέ να υποθέσει το καλοδουλεμένο μυαλό του Γιώργου.

Δυο σκοτεινά αστέρια θα συγκρούονταν σύντομα, βίαια, τεκτονικά. Κι μόνο ένας θεός θα μπορούσε ποτέ να φανταστεί το μέγεθος της σύγκρουσης αυτής, χωρίς να τον διαπεράσει το δέος. Χωρίς να νιώσει την απόλυτη αδυναμία να κατευθύνει και να επηρεάσει τ' αστέρια αυτά στην ξέφρενη, τη μανιασμένη τους τροχιά.

Αθέατο αστέρι

Ο Ορέστης ενημερώθηκε για τα ενδεχόμενα απασχόλησης των ξαδερφιών της Peana. Κι όταν ήταν πια έτοιμος, του μηνύσανε μια μέρα απ' το γραφείο του κυρίου Γιώργου ότι η Peana τον περίμενε το απόγευμα στις επτά. Για να πάει σπίτι της, να συζητήσουν, να της παρουσιάσει τις δυνατότητες εργασίας που υπήρχαν και να οργανώσουν μετά τη μεθόδευσή τους. Σε λίγες μέρες θα 'φταναν απ' τη Ρουμανία η Mirella κι ο Alexandru.

Ξεκίνησε για την Πεντέλη. Η διήγηση του Γιώργου του είχε, εδώ και κάμποσες μέρες, βάλει τη φαντασία να δουλεύει. Ακόμη όμως, όλη αυτήν την περίοδο της ετοιμασίας, ήταν μόνο μια περιέργεια που τον γυρόφερνε. Στο μυαλό του ήταν όλα, μόνο εκεί. Τίποτα παραπάνω, πουθενά αλλού. Κι έτσι ήταν και τώρα που βγήκε στο δρόμο για να συναντήσει την Peana. Απλά περίεργος. Πολύ περίεργος.

Η μέρα ήταν πολύ κρύα. Έστριψε αριστερά περπάτησε προς το αυτοκίνητο. Περπάτησε για λίγο κάτω απ' τα δέντρα, τ' ακόμη φορτωμένα νερό πολύ, απ' τον κατακλυσμό που μόλις είχε σταματήσει. Περπατούσε αργά, αφηρημένος, χωρίς να καταλαβαίνει καν τις σταγόνες που έπεφταν αδιάκοπα πάνω του. Έφτασε στ' αυτοκίνητο, μπήκε μέσα και ξεκίνησε.

Τη στιγμή εκείνη, με το που έβαλε τη μηχανή μπροστά, μπήκε μπρος κι ένα αλλιώτικο συναίσθημα, στην ψυχή του τώρα. Εξασθενούσε σιγά σιγά η περιέργεια στο μυα-

λό του, χανόταν. Κάτι άλλο ξύπναγε τώρα μέσα του. Κάτι σαν πόθος ήταν. Κάτι σαν μεγάλος, ανεξέλεγκτος, ζωώδης, πόθος. Κάτι σαν τον πόθο του νικητή για το τρόπαιό του. Για ένα συλλεκτικό τρόπαιο, ενός σπάνιου, ασυνήθιστου ζώου.

Κι όσο περνούσε η ώρα ο πόθος αυτός μεγάλωνε. Στην αρχή τον παραξέενεψε. Τι ήταν αυτό που του έφερε αυτή την εξέαψη; Γυναίκες δεν του λείπανε του Ορέστη. Με την ώρα αφέθηκε σ' αυτό που θέριευε μέσα του, χωρίς να το σκέφτεται, χωρίς να προσπαθεί να το καταλάβει με το μυαλό.

Έφτασε στην Πεντέλη. Κατέβηκε απ' το αυτοκίνητο. Παρατήρησε τη μεγαλειώδη έπαυλη μπροστά του, το μεγάλο τοίχο που την περιέβαλλε. Περπάτησε προς την πόρτα, χτύπησε το κουδούνι. Κι όσο κι αν κατάφερε και την κρατούσε καλά κρυμμένη την παράξενη ένταση που τον είχε κυριεύσει, είχε πια φουντώσει μέσα του για τα καλά. Κι όλη η γλιδή που τώρα αντίκριζε μπρος του, τίποτα δεν άλλαζε.

«Πέρασε μέσα, ευθεία εμπρός, στα πενήντα μέτρα, θα σου ανοίξω», ακούστηκε η φωνή της Peana απ' την θυροτηλεόραση, επίπεδη, χωρίς κανένα χρώμα.

Χωρίς ν' απαντήσει, μπήκε στον προαύλιο χώρο και περπάτησε προς την εσωτερική πόρτα. Πριν προλάβει να τη χτυπήσει η πόρτα άνοιξε.

«Έλα, Ορέστη, η Peana είμαι, πέρασε σε παρακαλώ, πέρασε μέσα να τα πούμε» του μίλησε η Peana, χωρίς βέβαια η κίνηση κι η έκφρασή της να μαρτυράει κάτι το ιδιαίτερο.

Φορούσε μια κόκκινη, ελαφριά, μεταξωτή ρόμπα, που την επέτρεπε η πολύ καλή θέρμανση κι η ζέστη που επι-

κρατούσε μες στο σπίτι. Ο Ορέστης της έριξε μια ματιά. «Πράγματι εντυπωσιακή» σκέφτηκε κι αυτό που έβλεπε μπροστά του τροφοδοτούσε κι άλλο την αλλόκοτη έντασή του. Μυστική όμως παρέμεινε η ένταση που ένιωθε και καλά κρυμμένη χωρίς να ξεφεύγει κάτι και να παίρνει μορφή επάνω του.

Η Peana τον οδήγησε στο σαλόνι, του είπε να καθίσει, ρώτησε μετά τι να του φέρει.

«Καφέ, σκέτο, αυτό μόνο», ήταν οι πρώτες κουβέντες του Ορέστη. Κι αναζωπύρωσαν αυτές μέσα του τον παράξενο κι ανεξήγητο πόθο που τον συνόδευε την τελευταία ώρα.

Σε λίγο η Peana έφερε τον καφέ, τον σέρβιρε, κάθισε και κοιτούσε τον Ορέστη, μη έχοντας ιδέα τι τρέχει στην ψυχή του.

Άρχισε μετά ο Ορέστης να της μιλάει με απόλυτη φυσικότητα. Άρχισε να της περιγράφει και να της απαριθμεί τις δυνατότητες που υπήρχαν για να δουλέψουν τα ξαδέρφια της. Της έλεγε για όσα είχαν κιόλας σκεφτεί ο Γιώργος κι οι συνεργάτες του ως μια πρώτη, πρόχειρη, προεπιλογή για να την εγκρίνει η ίδια, αφού της εξηγούσε πρώτα ο ίδιος τις λεπτομέρειες. Κι αργότερα, όταν κατέφθαναν η Mirella με τον Alexandru θα μπορούσαν αυτοί να κάνουν πια την τελική επιλογή. Κι επεκτάθηκε μετά και στα υπόλοιπα θέματα που τους αφορούσαν, πώς θα 'βγαζαν άδεια παραμονής, πώς θ' αποκτούσαν νόμιμα χαρτιά.

Κι όσο μιλούσε ο Ορέστης, τον παρατηρούσε η Peana. Κι η προσοχή της πέρανε σιγά σιγά απ' τα ξαδέρφια της στον ίδιο τον Ορέστη...

* * *

Μέχρι εδώ σωστά λοιπόν το πρόβλεψε ο κυρ Γιώργος. Και βέβαια δεν είχε τίποτα, η ματιά κι η κουβέντα του Ορέστη, απ' τη λιγούρα εκείνη των πελατών της Peana, που ήταν κι οι μόνοι που πέρασαν πια το κατώφλι του μεγάρου της. Κι ήταν βέβαια αυτό από μόνο του κάτι, κάτι που τη διαπέρασε αμέσως. Που σκάρωσε μια ρωγμή μέσα της πρώτα, έφτιαξε μια χαραμάδα μικρή μετά κι άνοιξε κι ένα μικρό παράθυρο στην ψυχή της.

Κι έμπαινε απ' το παράθυρο αυτό λίγος αέρας. Λίγος αέρας καθαρός. Κι αφέθηκε η Peana στον αέρα αυτόν και τον απολάμβανε. Κι από μια στιγμή και μετά δεν άκουγε τι έλεγε ο Ορέστης ούτε τον παρατηρούσε, τον ίδιο. Είχε αφηθεί στον καθαρό αέρα που για πρώτη φορά μετά πολλά χρόνια τής φαινόταν ότι έμπαινε και φύσαγε στο σπίτι της.

Κι όταν είχε πια πάρει μια γερή, καθαρή ανάσα, διέκοψε τον Ορέστη και του μίλησε.

«Να ευχαριστήσεις σε παρακαλώ τον κύριο Γιώργο για όσα έκανε για μένα». Και πριν προλάβει ο Ορέστης να σχολιάσει κάτι, συνέχισε.

«Ξέρεις τι γίνεται εδώ μέσα Ορέστη, σου μίλησε ο κύριος Γιώργος;»

Ο Ορέστης παρέμεινε στο ίδιο ύφος και της απάντησε λακωνικά, χωρίς να φανερώσει καμιά έκπληξη.

«Ναι, ξέρω, μου μίλησε» της είπε προεξοφλώντας ότι θα είχε συνέχεια ο λόγος της.

«Σου είπε μήπως και τίποτε άλλο, μπήκε μήπως σε περισσότερες λεπτομέρειες;» συνέχισε διστακτικά και καχύποπτα η Peana.

Η απάντηση του Ορέστη σχεδόν τη σόκαρε. Ξεπερνούσε κατά πολύ αυτό που θα μπορούσε ποτέ να περιμένει όταν ρωτούσε για τυχόν άλλες λεπτομέρειες, που ίσως του είχε αναφέρει ο Γιώργος.

«Ναι, μου είπε πολλά. Μου είπε και για τους δυο σας. Επιβεβαίωσε μάλλον αυτό που έτσι κι αλλιώς θα καταλάβαινα» απάντησε αυτάρεσκα ο Ορέστης. Κι ο άμεσος και χωρίς περιστροφές λόγος του, τον επιβράβευσε με μια πρόσθετη ένταση.

Η Peana, αναρωτήθηκε αστραπιαία γιατί το είχε κάνει αυτό ο Γιώργος. Και μετά μια μικρή παύση, φάνηκε να ανακτά την αυτοκυριαρχία της.

«Μάλιστα, ώστε εσύ είσαι λοιπόν ο έξυπνος, κι εγώ προς στιγμή νόμισα πως ο κύριος Γιώργος ήταν ο γενναίος» συνέχισε η Peana, με μια ελαφρά ειρωνεία και χωρίς να εκδηλώσει την οποιαδήποτε έκπληξη. Και μετά τον ρώτησε.

«Κι ελπίζω να μη νιώθεις άβολα, να μη σε στεναχωρεί κάτι εδώ που ήρθες».

«Όχι, δεν έχω κανένα απολύτως πρόβλημα, δε νιώθω καθόλου άβολα. Αφού ο κύριος Γιώργος μου ανέθεσε να βοηθήσω, με μεγάλη μου χαρά θα το κάνω. Εξάλλου με τίμησε ιδιαίτερα η εμπιστοσύνη που μου δείχνει και σε τούτη την περίπτωση αλλά και γενικότερα», απάντησε ο Ορέστης.

Κι η Peana τότε άλλαξε ύφος κι ο λόγος της έγινε σκληρός, σαρκαστικός, όπως τόσο συχνά ήταν.

«Με μεγάλη χαρά λοιπόν θα βοηθήσεις μια πλούσια κι ωραία, όπως βλέπεις, πουτάνα, να μπορέσει να βρει δουλειά και ν' αγοράσει νομιμότητα για τα καημένα τα ξαδέρφια της ο καλός πελάτης επιλογής της, τ' αφεντικό

σου ο κυρ Γιώργος! Μάλιστα! Κι από πού βγαίνει αυτή η χαρά ρε Ορέστη, μπορείς να μου το εξηγήσεις λίγο παραπάνω; Είναι σκέτη χαρά, ή μήπως είναι νοθευμένη και μ' άλλα πράγματα, ας πούμε περιέργεια, αηδία, καμιά επιθυμία ίσως;»

Ο Ορέστης την κοίταξε στα μάτια. Έμεινε βουβός, χωρίς να νιώσει καμιά έκπληξη με τον άμεσο και κοφτερό λόγο που μόλις του εκστόμισε. Κανένα νέο συναίσθημα δεν ένωσε, που να μπορούσε να συγκριθεί με κείνον τον παράξενο, αθέατο μα και μεγάλο πόθο που τον είχε, εδώ και ώρα κυριεύσει. Λάθος ήταν όσα έλεγε η Peana, ακόμη κι αυτό το τελευταίο περί κρυφής επιθυμίας λάθος ήταν και καμιά σχέση δεν είχε, κι απείχε πολύ απ' αυτό που αναδευόταν πια μέσα του για τα καλά. Ο αλλόκοτος πόθος του Ορέστη δεν είχε βέβαια καμιά σχέση μ' αυτό που εννοούσε η Peana όταν μιλούσε για επιθυμία, για κλασική σεξουαλική επιθυμία.

Συνέχισε μετά η Peana.

«Ξέρεις, είναι κάποια ώρα τώρα που δεν ακούω τι λες. Έχω αφεθεί στο τρόπο που μιλάς. Είναι τόσο διαφορετικός, τόσο ασυνήθιστος».

Στο σημείο αυτό τη διέκοψε απότομα ο Ορέστης.

«Ξέρεις, κάνεις λάθος σ' όλα όσα υπέθεσες, εντελώς λάθος. Τίποτα απ' όσα είπες δεν ισχύει» της είπε με τρόπο που δεν άφηγε ερωτήματα σχετικά με την ειλικρίνεια του λόγου του.

Τον κοίταξε τότε έκπληκτη η Peana. Να που υπήρχαν ακόμη φορές που την κυρίευε η έκπληξη! Δεν είχε αμφιβολία ότι έλεγε την αλήθεια. Κι ότι η αλήθεια ήταν τώρα πέρα από αυτά που μπορούσε να φανταστεί η Peana. Κι αυτό ήταν αληθινά πρωτόγνωρο, παράξενο. Εξάλλου τις

λιγουρίτσες του καθένα που ορεγόταν το κορμί της, είχε μάθει, τόσα χρόνια πια, να τις πιάνει στον αέρα. Όσο καλά κρυμμένες, ντυμένες ή και μεταμφιεσμένες και να 'βγαιναν. Αναγνώριζε αμέσως το σκληρό πυρήνα τους, τις κάγχαζε μετά και τις περιγελούσε.

Όμως εδώ, τώρα, δεν ήταν αυτό. Δεν είχε αμφιβολία ότι ο Ορέστης τής έλεγε την αλήθεια.

«Μάλιστα, σε πιστεύω. Σε πιστεύω και σ' ευχαριστώ» απάντησε αργά. Για μια στιγμή της φάνηκε παράξενη, σπάνια, η λέξη που ξεστόμισε. Χαμογέλασε και συνέχισε.

«Ευχαριστώ! Πόσο καιρό έχω να πω αυτή τη λέξη! Βλέπεις δουλειά μου είναι να ευχαριστώ μ' έργα! Τα λόγια τα εισπράττω εγώ. Συνοδεύουν τα λεφτά» του είπε, χαμογελώντας μ' αυτοσαρκασμό. Μετά συμπλήρωσε.

«Να τώρα και μια φορά που ευχαριστώ εγώ κάποιον».

Έλαμψε για μια στιγμή η Peana. Και μετά συνέχισε αφού έριξε μια γρήγορη ματιά στο ρολόι του τοίχου.

«Και για να γιορτάσουμε αυτό το σπάνιο ευχαριστώ που μόλις τώρα σας απηύθυνα, κύριε Ορέστη, θα πάμε σύντομα, μια απ' τις επόμενες μέρες, οι δυο μας έξω, εδώ κοντά να φάμε, να συνεχίσεις τη διήγησή σου για τα ξαδέρφια μου. Θα σου πω εγώ πότε θα γίνει αυτό. Τώρα, με συγχωρείς, πρέπει να φύγεις, έχω δουλειά. Είμαστε σύμφωνοι;»

Και πριν προλάβει ν' απαντήσει ο Ορέστης σηκώθηκε και τον ξεπροβόδισε γρήγορα προς την είσοδο.

Την κοίταξε τότε ο Ορέστης και της αποκρίθηκε.

«Σύμφωνοι, ναι. Θα περιμένω τηλέφωνο».

Προχώρησε μετά κι επιβίβαστηκε στο αυτοκίνητό του κι έφυγε παρατηρώντας πίσω του τη βαριά εξώπορτα του σπιτιού της να κλείνει.

Κι απόμεινε μόνος του, συντροφιά με τον αλλόκοτο πόθο του, να μένει εκεί, καλά φωλιασμένος μέσα του, όχι μόνο αμείωτος μα κι αφύσικα γιγαντωμένος τώρα.

* * *

Όλα καλά λοιπόν! Όλα ακριβώς πάνω στο σχέδιο του κυρ Γιώργου. Δεξιότηχης αποδεικνύεται στις προβλέψεις του μέχρι αυτή τη στιγμή. Κάτι καθαρό μπήκε μες στην Peana. Κάποια μνήμη ίσως να ξυπνήσει, κάποια μακρινή επιθυμία. Κάτι έχει αρχίσει να κουνιέται.

«Κι αυτός ο πόθος του Ορέστη καλοδεχούμενος, αναμενόμενος!» θα σκεφτόταν ο γενναίος κυρ Γιώργος, αν τύχαινε κι είχε θέα πάνω στην πρώτη συζήτησή τους, που μόλις ολοκληρώθηκε αφήνοντας την υπόσχεση ανοικτή. «Μακάρι να 'ναι ο Ορέστης αυτός που θα την ταρακουνήσει και θα τη βγάλει απ' τον άθλιο κόσμο, που μέσα του έχει βουλιάξει» θα σκεφτόταν μετά ο κυρ Γιώργος. Και θα 'κλεινε με μια μικρή στεναχώρια, ίσως κι αγδία, που κι ο ίδιος ήταν μέρος αυτού του 'άθλιου κόσμου'. Για να τον παρηγορήσει, στο τέλος, η δικιά του, η πρόσφατη ειλικρινής προσπάθεια. Τώρα που πασχίζει, μ' επιτυχία, καθώς φαίνεται, για να τη βοηθήσει.

* * *

Το σκοτεινό αστέρι πλησιάζει πια μ' αστρική ταχύτητα. Η σκοτεινή του ύλη περνάει αθέατη. Κρύβεται χωρίς καν να το προσπαθήσει. Οι γαλαξιακοί φύλακες δεν το βλέπουν. Δεν αναγνωρίζουν το σκοτεινό πυρήνα του. Κι έτσι, μ' αφέλεια περισσή, θα του επιτρέψουν να περάσει.

Ελλάδα

Η Peana το γνώριζε. Ο περιπετειώδης ερχομός των ξαδερφιών της στην Ελλάδα θα σήμαινε και το τέλος του φέματος που είχε συντηρήσει για τόσα χρόνια. Και θα σήμαινε βέβαια και την αρχή ενός μεγάλου σοκ, για τη Mirella κυρίως. Τον Alexandru τον θεωρούσε ακόμη παιδί, δεν την απασχολούσε ιδιαίτερα. Απέριψε γρήγορα κάθε ιδέα να σκηνοθετήσει πράγματα για να συντηρήσει το παραμύθι του γάμου της με το Σοφοκλή. Δεν εξυπηρέτούσε κανένα σκοπό που θα μπορούσε ποτέ να θεωρήσει σοβαρό. Τουλάχιστον με τον ιδιαίτερο τρόπο που είχε ν' αξιολογεί τα πράγματα.

Στην αρχή που έβαλε μπροστά το σχέδιό της να τους φέρει στην Ελλάδα, η μόνη της πραγματική έγνοια, αυτό που της έκοβε τα πόδια ως ενδεχόμενο ήταν μην τυχόν και φτάσει η αληθινή ιστορία πίσω στη Ρουμανία, στον πατέρα της, στον Antonin. Ανησυχούσε μην του πει κάτι η Mirella. Παράλογη βέβαια ανησυχία, δεν υπήρχε κανένας απολύτως λόγος να κάνει ποτέ κάτι τέτοιο η Mirella. Όμως ήταν τόση η ανησυχία της που επιστράτευε μέχρι και παράλογα σενάρια.

Σκεφτόταν μετά συνέχεια τα σοβαρά προβλήματα υγείας, που είχε ο πατέρας της τον τελευταίο καιρό. Της το είχε πει η ξαδέρφη με κάθε σαφήνεια. Έπρεπε να κάνει εγχείρηση στην καρδιά ο Antonin, μες στους επόμενους μήνες, χρόνος πολύς δεν υπήρχε. Ο ίδιος βέβαια το αρνιό-

ταν, έλεγε ότι δεν έχει τίποτα. Κι απέφευγε να πει και να ζητήσει κάτι απ' την κόρη του. Όμως η Peana το 'χε πάρει απόφαση. Τόσα χρόνια είχαν πια περάσει. Κίνδυνος δε θα υπήρχε για την ίδια. Τις επόμενες μέρες, μόλις τακτοποιούσε τα ξαδέρφια της, θα γύριζε πίσω να τον πάρει, να τον πάει να κάνει την εγχείρηση. Έλιωνε στο κλάμα κάθε που ξέφευγε και κάλπαζε η φαντασία της και σκεφτόταν ότι κάτι κακό μπορεί να συνέβαινε, ότι μπορεί τα πράγματα να έτρεχαν γρήγορα, να μην προλάβαινε.

Στο μεταξύ κι όσο πάλευε με το χρόνο είχε ζητήσει από έναν πελάτη της, να ρωτήσει, να μάθει, να της προτείνει κλινική, στο εξωτερικό. Στη Ελλάδα δεν ήθελε να τον φέρει. Στην Ελλάδα ζούσε το παραμύθι της, ζούσαν κι οι μνήμες του Antonin απ' το γάμο της. Ήθελε να τον κρατήσει μακριά απ' ολ' αυτά. Αλλού θα τον πήγαινε, κάπου στην Ευρώπη.

Μέρα τη μέρα, σιγά σιγά, καταλάβαινε ότι ο φόβος της για τη Mirella ήταν ανυπόστατος. Γιατί να κάνει κάτι τέτοιο η Mirella; Γιατί να πει την αλήθεια πίσω στη Ρουμανία, στον πατέρα της; Την ήξερε καλά, βρήκε την ψυχραιμία κι ένιωσε στο τέλος βέβαιη ότι δε θα 'κανε ποτέ κάτι τέτοιο. Η ίδια, θα της μιλούσε αληθινά, ειλικρινά. Θα της έλεγε τα πάντα. Θα εξευτελιζόταν απόλυτα μπροστά της. Θα τη βοηθούσε μετά στα πρώτα βήματά της στην Ελλάδα. Γιατί λοιπόν να κάνει ποτέ κάτι τέτοιο η Mirella; Όχι, δεν υπήρχε τέτοιος κίνδυνος. Κι έτσι, με τον καιρό, σπάνια θόλωνε πια το μυαλό της από μια τέτοια πιθανότητα.

Ούτε για μια στιγμή δε σκέφτηκε να της κρύψει την αλήθεια. Αντίθετα, προσδοκούσε τη στιγμή, όσο αβάσταχτη και να 'τανε. Να εξιλεωθεί, να φύγει από πάνω της

ένα μέρος τουλάχιστον απ' το βαρύ φορτίο που κουβαλούσε, να το μοιραστεί με κάποιον άλλο.

Κι η ιδέα αυτή έφερε, βαθιά μέσα της, ανακούφιση. Αυτή η κόπωση που την κυρίευε τόσο εύκολα, τον τελευταίο καιρό, είχε κάνει μεταστάσεις παντού, σε όλο της το είναι. Το να λέει ψέματα την κούραζε, τη βασάνιζε πια κι αυτό ανυπόφορα.

* * *

Εκεί συναντήθηκαν τα ξαδέρφια μετά από πολλά χρόνια. Σε μια παγωμένη συνοριακή γραμμή ξανασιμίζαν. Σαν παραμύθι αντηχούσε η καλοτυχία της μεγάλης ξαδέρφης, της Peana, στην Ελλάδα. Τυλιγμένη μες στο μύθο και στη μαγεία. Όπως τα παραμύθια, αντλούσε κι αυτή την ομορφιά της απ' το φανταστικό και τ' αππραγματοποίητο. Τέτοια είναι συνήθως τα παραμύθια. Τέτοιο έμελλε ν' αποδειχθεί σύντομα και το παραμύθι της Peana, που κούρσενε τη φαντασία τους, της Mirella και του Alexandru. Λιγότερο λαμπερό, λιγότερο φωτεινό. Διαφορετικό τόσο όσο κι η παραμεθόριος. Που κι αυτή την περιμένανε λουσιμένη μες στο φως και στις αντανάκλασεις της κοντινής θάλασσας. Για να τη βρούνε θαμμένη μες στο κρύο και στην ομίχλη και στο σκοτάδι.

* * *

«Καλώς ήρθατε στην Ελλάδα!» Τους αγκάλιασε και τους φίλησε και τους χαιρέτησε η Peana. Με θέρμη. Μετά τους ρώτησε.

«Τι κάνει ο πατέρας μου, καλά τον αφήσατε;»

Κι όταν έλυσαν την αγκαλιά και πήραν, μετά από ώρα, απόσταση μεταξύ τους, η Mirella τής αποκρίθηκε.

«Καλά είναι ο Antonin, Ileana. Τώρα βέβαια θυμάσαι τι σου είπα. Πρέπει να κάνει εγχείρηση. Μόνο εσύ μπορείς να τον πείσεις γι' αυτό. Περιμένει να γυρίσεις να τον δεις. Αυτό μόνο θέλει, αυτό τον έχει μαραζώσει. Τίποτα άλλο. Και δεν καταλαβαίνει γιατί δεν το κάνεις, γιατί είναι τόσο δύσκολο» απάντησε η Mirella με σταθερό λόγο. Και συνέχισε, επιτιμητικά.

«Ούτε εγώ το καταλαβαίνω».

Καιρό περίμενε να ξεστομίσει την κουβέντα αυτή, την ελαφριά κατηγορία της. Την είχε προγραμματίσει γι' αργότερα, όμως μια και το 'φερε η κουβέντα γραπώθηκε απ' την ευκαιρία. Της απευθύνθηκε τώρα μ' ορμή, από κοντινή απόσταση, σαν να 'θελε ν' ακουστεί καλά. Το παγωμένο χνώτο της έσκαγε κι έλιωνε πάνω στο πρόσωπο της Ileana.

Κι η Ileana, χωρίς να παραξενευτεί καθόλου, της απάντησε. Και της απάντησε με μεγάλη σαφήνεια.

«Θα γίνει κι αυτό Mirella, θα γίνει, σύντομα θα γίνει. Στο είχα πει ότι θα γίνει. Δεν άλλαξε κάτι. Τώρα ξέρω να σου πω και το πότε. Την επόμενη βδομάδα, σε λίγες μέρες. Μόλις τακτοποιηθείτε, θα φύγω, θα πάω να τον δω, να κάνουμε την εγχείρηση. Το ετοιμάζω. Έχουμε καιρό, θα τα πούμε όλα. Πάμε τώρα να φύγουμε, αρκετό κρύο έχετε μαζέψει εσύ κι ο μικρός».

Ο μικρός ήταν ο Alexandru. Συνέχισε μετά με λιγάκι αστείο τόνο κι ένα αχνό χαμόγελο.

«Αυτός ο Stefan δε μπορούσε να σας φέρει λίγο πιο κοντά; Έπρεπε να σας αφήσει μες στην ερημιά να περπατάτε; Έτσι είχαμε συμφωνήσει. Συνέβη κάτι;»

Κούνησε το κεφάλι η Mirella, σαν να 'χε κάνει κάποιος σοβαρό λάθος η ξαδέρφη της. Μετά της αποκριθήκε.

«Ήταν βόλτα για μας αυτή η τελευταία μισή ώρα Peana. Για το φορτηγάκι όμως του Stefan θα 'ταν πολύ δύσκολο, μάλλον αδύνατο. Ήταν γεμάτος λάσπες ο δρόμος. Ο Θεός δηλαδή να τον κάνει δρόμο! Μην κακολογείς λοιπόν το Stefan! Μας βοήθησε όσο δε φαντάζεσαι!».

Η Mirella, μ' όλη την απορία για το Stefan, καταλάβαινε τη μεγάλη βοήθεια που τους είχε προσφέρει. Ποιος ξέρει πού θα βρίσκονταν χωρίς αυτόν! Η κουβέντα της Peana τής φαινόταν αταίριαστη. Έτρεξε μετά, για μια στιγμή, το μυαλό της στις προηγούμενες μέρες και πρόσθεσε.

«Πού να 'βλεπες το πέρασμα στο ποτάμι!»

Συνέχισε μετά η Peana.

«Δεν τον κακολογώ Mirella, δεν τον κακολογώ. Μια σκέψη έκανα. Ας είναι, πάμε λοιπόν, εκεί είναι τ' αμάξι».

Σαν κάτι να θυμήθηκε μετά η Peana. Κοίταξε τη Mirella, της μίλησε ξανά.

«Ξαδέρφη, τι τρέλα ήταν κι αυτή! Να πέσετε μες στο χειμώνα στο Δούναβη! Ακόμη δε μπορώ να το πιστέψω».

Κι η Mirella άλλαξε γρήγορα το θέμα.

«Ας τ' αφήσουμε αυτά τώρα Peana. Δε γινόταν αλλιώς, ήταν η μόνη λύση. Καιρός να πηγαίνουμε. Δε θα μας συστήσεις στο συνοδό σου; Ο άντρας σου είναι; Ο Σοφοκλής;»

Ο συνοδός της Peana καθόταν παράμερα αμίλητος, περιμένοντας διακριτικά να τελειώσουν οι χαιρετισμοί.

Χαμογέλασε και κούνησε το κεφάλι η Peana. Ζούσε λοιπόν ακόμη ο μύθος του γάμου της! Ναι, αυτό ήταν, όσο παράξενο και να της ακουγόταν της ίδιας, αυτό ήταν! Της φάνηκε τόσο μακρινό αυτό, τόσο αρελές, να τη θεωρούν

παντρεμένη με το Σοφοκλή. Μέσα της ήταν σαν να 'χαν περάσει χίλια χρόνια. Έτσι σκέφτηκε η Peana. Κι ένιωσε και μια ενοχή που ήταν η ίδια που τροφοδοτούσε τη φαντασία τους με τη σιωπή της και, τις σπάνιες φορές που μιλούσε, με τ' ατελείωτα φέματά της. Κι ένιωσε και μια μικρή όσο και δύσκολη ανακούφιση που θ' άρχιζε πια, σύντομα, να μοιράζεται με κάποιον την αληθινή ιστορία της.

«Όχι δεν είναι αυτός ο Σοφοκλής», της απάντησε μ' ένα ύφος παράξενο, λες κι άκουσε μια ερώτηση αφύσικη.

«Φίλος είναι, Τάσο τον λεν», έκανε μετά τη σύσταση.

Ο Τάσος έκανε δυο βήματα, πλησίασε, τους χαιρέτησε εγκάρδια και τους είπε το καλώς ήρθατε στ' αγγλικά.

Η Mirella άρχισε να νιώθει την παραξενιά της ατμόσφαιρας. Τίποτα δεν ταίριαζε μ' αυτά που περίμενε. Κι όλο το μυστήριο ύφος της Peana μαρτυρούσε ότι οι εκπλήξεις δεν είχαν τελειώσει. Ίσως δεν είχαν ακόμη, καλά καλά, αρχίσει.

«Ας πηγαίνουμε λοιπόν; Αθήνα θα πάμε, έτσι δεν είναι;» ρώτησε η Mirella.

«Ναι, μπειτε, φεύγουμε» τους προέτρεψε η Peana.

«Αθήνα θα πάμε, ναι» συμπλήρωσε. Γύρισε μετά, κοίταξε τον Alexandru, του απευθύνθηκε.

«Εσύ μικρέ είσαι καλά; Μήπως κουράστηκες;»

Ο Alexandru την κοίταξε μ' ένα μακρινό, κρυσταλλωμένο βλέμμα, θαρρείς και το πάγωσε η ομίχλη του χώρου και της ώρας. Ένα βλέμμα, όπως όταν βλέπεις κάτι μακρινό κι αλλόκοτο. Ίσως και λίγο εχθρικό. Γύρισε μετά στην αδερφή του και χωρίς ν' απαντήσει κάτι στην ξαδέρφη, της είπε.

«Πάμε Mirella, πάμε».

Η Mirella κινήθηκε προς τ' αμάξι. Κοντοστάθηκε, περιμένε να δει ποιος θα οδηγούσε. Όταν είδε τον Τάσο ν' ανοίγει την πόρτα του οδηγού, κατάλαβε ότι αυτός θα καθόταν στο τιμόνι. Ένευσε γρήγορα στον Alexandru να κάτσει μπροστά. Ίσως γιατί ήθελε να 'χει την Peana, δίπλα, σε μικρή απόσταση. Ίσως έτσι άρχιζε να ξεμπλέκεται πιο γρήγορα το κουβάρι. Το κουβάρι της Peana, με τα πολλά μυστήρια. Τη Ρουμανία και τον πατέρα της που δεν τον επισκέπτεται, το Stefan, σ' ένα ξεχασμένο σέρβικο χωριό, που όμως δείχνει να τον ξέρει τόσο καλά, τον άφαντο Σοφοκλή. Και τα τόσα άλλα.

* * *

Το ταξίδι πήρε τέσσερις, πέντε ώρες. Περασμένες δυο το πρωί της Κυριακής έφτασαν στην Πεντέλη. Δεν είχε κίνηση ο δρόμος κι έτσι τ' αυτοκίνητο μπορούσε κι έτρεχε. Με την ώρα γλύκαινε κάπως κι ο καιρός, καθάριζε απ' την ομίχλη η ατμόσφαιρα. Πέρασαν μέσ' από τοπία και πόλεις, που τίποτα δε θύμιζαν απ' τη σκληράδα της χθεσινής μέρας. Ήταν περασμένη η ώρα κι άνθρωποι δεν υπήρχαν πολλοί στους δρόμους. Πού και πού μόνο συναντούσαν μερικές παρέες, μορφές γεμάτες, χαρούμενες, χορτασμένες, που σχόλαγαν απ' τα κέντρα και τα φαγάδικα του σαββατόβραδου. Κι αργότερα, μετά τη Λαμία, μια σκοτεινιά ταξίδευε συνέχεια δίπλα τους, αριστερά τους, χωρίς σε τίποτα ετούτη να τους φοβίζει και να τους αγριεύει.

Αυτές τις ώρες αντάλλαξαν μόνο λίγες κουβέντες, τυπικές. Ο Alexandru είχε αποκοιμηθεί. Κι οι δυο ξαδέρφες, στο πίσω κάθισμα έμεναν αμίλητες. Είχαν πιάσει το

χέρι, η μια της άλλης. Αυτή ήταν η επαφή τους. Πού και πού, απ' τη σωρευμένη κούραση, έγερνε το κεφάλι της η Mirella, αποκοιμιόταν για λίγο. Και ξύπναγε μετά, κάθε που ένιωθε την πίεση, το χάιδεμα του άλλου χεριού. Κι ανταπέδιδε κι αυτή. Κι αντάλλασσαν και καμιά ματιά, κάθε αραιά και πού.

Τι να 'θελε άραγε να της πει η Pleana; Νοσταλγία ήταν αυτή η πίεση που της μετέφερε στο χέρι; Χαρά που κάποιος αγαπημένος ήταν κοντά της; Ή μήπως ανακούφιση από κάποια δική της πίεση, που έβγαινε τώρα στο χέρι της Mirella;

* * *

Κι ο Τάσος οδηγούσε προσεκτικά, με σχεδόν την ίδια πάντα ταχύτητα, χωρίς καμιά επιτάχυνση. Για να μην ξυπνήσει τον Alexandru και τη Mirella, αλλά και για να μη διαταράξει τ' αγκαλιασμένα χέρια, στο πίσω κάθισμα. Κυρίως γι' αυτό. Και το μάτι του, όταν ήταν εύκολος ο δρόμος κι έφευγε λίγο και περιπλανιόταν, κατέληγε πάντα, διακριτικά, στον καθρέφτη και στο πρόσωπο της Mirella, στο πίσω κάθισμα.

* * *

Το μεγαλόπρεπο σπίτι της Pleana στην Πεντέλη άφησε τη Mirella, με το στόμα ανοικτό. Έπαιξε το βλέμμα της κάμποσες φορές ανάμεσα στην Pleana και στο σπίτι και στον μεγάλο του τοίχο κι απόμεινε το μυαλό της άδειο. Χωρίς κάπου να καταλήξει, σε κάποια υπόθεση.

«Καλώς ήρθατε στην Ελλάδα και στο σπίτι μου», τους

είπε με μια χειρονομία υποδοχής, μετά που έφτασε και ξεκλείδωσε την εξωτερική πόρτα και τους περίμενε να μπουν όλοι στην αυλή. Κι όταν πέρασαν όλοι μέσα, άφησε την πόρτα να κλείσει και προχώρησε προς την εσωτερική πόρτα. Την άνοιξε κι αυτή και καθώς έμπαινε μες στο σπίτι τους μίλησε ξανά.

«Πρώτος όροφος, μόλις ανέβετε, πρώτο δωμάτιο αριστερά η Mirella, αμέσως δίπλα ο Alexandru. Καλή ξεκούραση!»

Η Mirella κοίταξε τον Τάσο με νόημα. Αυτός της ένευσε επιβεβαιωτικά «Ναι δικό της είναι, αλήθεια λέει», έτσι της μίλησε πρώτα. Και την πλησίασε μετά και τη χαιρέτησε.

«Καλώς ήρθες Mirella, χάρηκα που σε γνώρισα, ειλικρινά χάρηκα!»

Η Mirella τον κοίταξε λιγάκι παραξενεμένη και του απάντησε εγκάρδια.

«Και εγώ χάρηκα Τάσο, θα σε ξαναδούμε φαντάζομαι».

Είχε μέρες να δει κάποιον απλό και φυσιολογικό άνθρωπο, που να μην είναι γεμάτος μυστήρια κι αινίγματα. Κι αυτό της έφερε μια ανακούφιση. Είχε δει και τα βλέμματα του Τάσου στον καθρέφτη, όχι αδιάφορα. Ήταν όμως γι' αργότερα αυτά, υπήρχαν άλλα πολλά πρώτα να ξεδιαλύνει. Κι ο Τάσος σαν να τα κατάλαβε όλ' αυτά και της αποκρίθηκε αργά.

«Ασφαλώς Mirella, ασφαλώς και θα τα ξαναπούμε. Μπείτε εσείς. Εγώ τώρα πρέπει να πηγαίνω».

Χαιρέτησε μετά τους άλλους δυο, τον Alexandru και την Peana, που είχε στο μεταξύ βγει πάλι έξω. Τους χαιρέτησε, από κάποια απόσταση αυτούς, και κινήθηκε να

φύγει.

«Γεια σου Τάσο, σ' ευχαριστώ πολύ. Να ευχαριστήσεις ξανά και τον κύριο Γιώργο για λογαριασμό μου» του φώναξε η Peana.

Μόλις έφυγε ο Τάσος κι ακούστηκε η μηχανή του αυτοκινήτου του, τους μίλησε ξανά η Peana.

«Περάστε» τους είπε κι έδωσε πρώτη το παράδειγμα μπαίνοντας ξανά στο σπίτι.

Κινήθηκαν τότε κι οι δυο τους προς την πόρτα, διστακτικά. Η αμφιβολία, αν μπορούσε ποτέ αυτό που 'βλεπαν μπρος τους να 'ναι στ' αλήθεια σπίτι της Peana, κυριαρχούσε απόλυτα στη μορφή τους.

Λίγες ώρες ακόμη, ίσαμε να φέξει η νέα μέρα, η Κυριακή, κι όλα θα 'βρισκαν πια την εξήγησή τους.

* * *

«Πού είναι ο Σοφοκλής Peana;» ήρθε η ερώτηση την άλλη μέρα το πρωί, μετά που ξύπνησαν.

Βρέθηκαν στο σαλόνι, οι δυο τους, ο Alexandru κοιμόταν ακόμη. Την περίμενε την ερώτηση αυτή η Peana. Είχε έρθει η στιγμή. Την περίμενε νωρίτερα, στο ταξίδι. Και μόνο μετά που αγκαλιάστηκαν τα χέρια τους, ένιωσε μια σιγουριά ότι μεσολαβούσαν τότε πιο σημαντικά πράγματα κι η ερώτηση δε θα 'ρχόταν εκείνο το βράδυ αλλά αργότερα.

Είχε κουραστεί μ' αυτό το ψέμα η Peana. Κυρίως να το σερβίρει στον πατέρα της, συνέχεια και συνέχεια για πέντε χρόνια. Και να μην τολμά να τον αντικρίσει για να μη χρειαστεί να του το σερβίρει κι από μικρή απόσταση, που είναι πάντα πιο δύσκολη. Κι ήταν αυτό ίσως ο πιο

σημαντικός λόγος που δεν ταξίδευε στη Ρουμανία. Περισσότερο κι απ' το ενδεχόμενο να την περιμένει καμιά έκπληξη στα σύνορα. Αυτό πια δεν το φοβόταν μήτε το λογάριάζε. Της έλεγε εξάλλου κι ο κύριος Γιώργος ότι το 'χε φάξει κι ο ίδιος κι ότι ήταν βέβαιος ότι δεν υπήρχε κανένας απολύτως τέτοιος κίνδυνος.

Όμως τώρα είχε φτάσει η στιγμή. Ένα αλλόκοτο, πολύπλοκο, συναίσθημα την πλημμύρισε. Χαρά ήταν μέσα του, στον πυρήνα του, φόβος απ' έξω του, στον φλοιό του. Δε χωρούσε όμως άλλη αναβολή. Και στις περιπτώσεις αυτές η Peana ήταν πάντα του άμεσου και του συνοπτικού λόγου. Χωρίς περιστροφές κι υπεκφυγές.

Κοίταξε λοιπόν τη Mirella στα μάτια και της είπε στεγνά.

«Mirella δεν υπάρχει Σοφοκλής, ποτέ δεν ήταν αληθινός άντρας μου. Αυτό που είδε ο πατέρας μου στο γάμο μου ήταν μια θεατρική παράσταση. Τον κοροΐδεψα, το Σοφοκλή, νόμισε ο βλάκας ότι τον ερωτεύτηκα. Ήθελα να παντρευτώ να φύγω απ' την κόλαση εκεί πάνω. Τον χρησιμοποίησα και το 'κανα».

Σταμάτησε, πήρε ανάσα. Παρατήρησε τη Mirella καθώς άνοιγαν σιγά σιγά τα μάτια της κι έπαιρνε η μορφή της όλη ένα ύφος μακρινό. Συνέχισε μετά.

«Και μην τον λυπηθείς καθόλου, ένας καλομαθημένος βλάκας και μισός ήταν. Τώρα θα 'χει φτιάξει τη ζωή του, θα μ' έχει ξεχάσει».

Και τότε μίλησε, ψεύδισε μάλλον, η Mirella.

«Και στον πατέρα σου, όλ' αυτά τα χρόνια;»

Σκλήρυνε το ύφος της η Peana, έμπαινε στην τελική ευθεία. Συνέχισε με το ίδιο, άφοβο, ύφος.

«Ναι φέματα λέω Mirella, καλά το φαντάστηκες, έχω

πει πολλά φέματα κι έχω κάνει κι άλλα χειρότερα. Εδώ μέσα που περπατάς τώρα Mirella, εδώ που θα μείνεις, που θα μείνετε, έξω που θα κινείσαι σε λίγο ελεύθερη χωρίς να νοιάζεσαι μη σε σταματήσουν στο δρόμο και σου ζητάνε χαρτιά, τίποτα απ' αυτά δεν τα 'φτιαξε κανένας Σοφοκλής Mirella. Κι ούτε το Δούναβη θα χρειαζόταν να κολυμπήσεις, αν μόνο το είχα μάθει λίγο νωρίτερα».

«Πώς τότε; Πώς Peana; Πώς τότε;» φέλλισε μετά από ώρα η Mirella.

Είδε τότε η Mirella τη θεϊκή ομορφιά της ξαδέρφης της, έπαιξε μετά το βλέμμα της τριγύρω, στα πολλά πλούτη που υπήρχαν μες στο μεγάλο εκείνο μέγαρο κι έκανε τη σκέψη. Την έκανε μόνη της, χωρίς να χρειαστεί να πει κάτι η Peana. Η βουβαμάρα όμως δεν ήταν ποτέ το στυλ της Peana. Ούτε ήθελε ποτέ να κρυφτεί από πίσω της. Έτσι και τώρα, έκανε γρήγορα, τις σκέψεις της Mirella, λόγια.

«Πουτάνα ήμουν ξαδέρφη, όλ' αυτά τα χρόνια, πουτάνα πολυτελείας. Και πουτάνα είμαι ακόμη και σήμερα».

Κούνησε μετά το κεφάλι αργά η Mirella, χωρίς να πει κουβέντα μέχρι που ζήτησε για μια στιγμή να καθίσει. Την πήρε τότε απ' το μπράτσο η Peana. Και καθώς την πήγαινε σε μια καρέκλα, τραβήχτηκε με δύναμη η Mirella, της ξέφυγε, έτρεξε έξω. Βγήκε στον κήπο κι έκανε εμετό. Και μετά τον εμετό βγήκε το κλάμα, κι ο θυμός και τα λόγια όλα μαζί ανακατεμένα.

«Κάλλιο να μας έπαιρνε το ποτάμι μαζί του», ακούστηκε απ' την αυλή. Τέτοια βγήκαν τα λόγια, που συντρόφευαν το λυγμό και το θυμό.

* * *

Πέρασε όλη η υπόλοιπη μέρα χωρίς άλλες κουβέντες μεταξύ τους. Κάτι μίλησε προς το μεσημέρι η Mirella στον αδερφό της, του είπε τι συνέβαινε. Ανέκφραστος έμεινε τούτος. Έτσι κι αλλιώς με την ξαδέρφη του συμπάθειες πολλές δεν είχε. Του 'χε μείνει φαίνεται κάτι σαν φόβος κι αντιπάθεια από κείνη την παλιά στιγμή, τότε που είχε πέσει μ' όλο το βάρος του σφιχτού και καλογυμνασμένου της κορμιού απάνω του και τον είχε κάνει να κλαίει για ώρες. Ακόμη, τον έλεγε πάντα 'ο μικρός' κι αυτό δεν του άρεσε καθόλου. Κι έτσι δε στεναχωρήθηκε ιδιαίτερα με τα λόγια της Mirella. Ήταν μετά κι άντρας αυτός. Δεν τα καταλάβαινε σ' όλο τους το μέγεθος αυτά τα πράγματα.

Αργά το μεσημέρι φάνηκε ο Τάσος. Είχε φέρει πράγματα για να φάνε. Να συζητήσει μαζί τους και για τα ρούχα που θα χρειάζονταν για να τους τ' αγοράσουν, να τους τα φέρουν αύριο κιόλας. Η Peana άνοιξε απ' το θυροτηλέφωνο αλλά έμεινε στο δωμάτιό της, εξαφανισμένη. Σαν κάτι να κατάλαβε με τις χθεσινοβραδινές ματιές του Τάσου στον καθρέφτη. Τον ήξερε τον Τάσο, τον ενέκρινε. Κι ένιωθε ότι θ' άρεσε και στη Mirella. Η ίδια περίσσευε.

Κι έτσι ο Τάσος πλησίασε τη Mirella. Την είδε στο βουβό χάλι που ήταν, δεν είχε καμιά αμφιβολία για το τι είχε μεσολαβήσει. Ήξερε λεπτομέρειες πολλές ο Τάσος. Μέχρι κι οδηγός της Peana είχε υπάρξει για κάποιο καιρό, μέχρι να πάρει δίπλωμα και να οδηγήει μετά μόνη της. Είχε τότε μάθει πολλά για την ίδια. Κι είχε δει και πολλά. Το salon κι άλλες πιο ιδιαίτερες στιγμές, όπως την καταδρομή στο εκκλησάκι. Αυτό κι αν του είχε κάνει εντύπωση! Αυτό του έφτιαξε την αληθινή εικόνα για την Peana. Είδε κι άκουσε

και κατάλαβε πολλά ο Τάσος. Και μάλιστα χωρίς ποτέ να του περάσει απ' το μυαλό να γευτεί κάτι κι ο ίδιος. Τέτοια στόφα ήταν ο Τάσος,

Όταν είδε λοιπόν τη Mirella την αγκάλιασε και της μίλησε.

«Μη στεναχωριέσαι Mirella, μη στεναχωριέσαι! Είναι τόσα που δεν ξέρεις! Μη βιάζεσαι να κακολογήσεις την ξαδέρφη σου, θα δεις με τον καιρό, θα δεις. Κι όταν θα δεις, θ' ανέβει στα μάτια σου. Θα δεις Mirella!»

Κι η Mirella αφέθηκε τότε, σ' ένα ύστερο, σύντομο κλάμα στην αγκαλιά του Τάσου. Και στο τέλος μονάχα, μετά αρκετή ώρα, μες στα χέρια ακόμη του Τάσου, γύρισε και τον κοίταξε και τον ρώτησε.

«Εσύ όχι Τάσο, έτσι δεν είναι;»

Κι ο Τάσος κούνησε το κεφάλι απορριπτικά και της αποκριθήκε αγκαλιάζοντάς την ξανά.

«Εγώ όχι Mirella, όχι».

* * *

Το βράδυ φάνηκε ο κύριος Γιώργος. Είχε βαρεθεί η Mirella να τρέχει ο νους της σε σενάρια κι έτσι δεν πολυσκοτίστηκε με τούτον. Της φάνηκε μετά καλός άνθρωπος. Κατέβηκε κι η Peana μετά από πολλές ώρες σκόπιμης απουσίας, για να δώσει χρόνο στην ξαδέρφη της ν' αρχίσει να χωνεύει την πραγματικότητα. Η Peana τού μίλησε, του κυρίου Γιώργου, με σεβασμό, στον πληθυντικό. Πού να πάει ποτέ ο νους της Mirella στην τόσο ειδική σχέση που υπήρχε μεταξύ τους.

Τους καλωσόρισε τους δυο τους ο Γιώργος, τους συστήθηκε ως φίλος της Peana. Ένευσε κι η Peana. Ένωσε

τότε μια σιγουριά η Mirella. Για κάποιο λόγο τη διαπέρασε η βεβαιότητα ότι ψέματα δε θα της έλεγε ποτέ πια η Peana.

Μίλησε μετά ο ανυποψίαστος Γιώργος για τις επόμενες μέρες. Για τα ρούχα που θα 'ρχονταν αύριο, για τα χαρτιά που θα ήταν όλα έτοιμα σε λίγες μέρες. Και για το σημαντικότερο, για τη δουλειά που τους ετοίμαζε. Υπήρχαν πολλές δυνατότητες, έτσι τους είπε. Γι' αυτό κι είχε αναθέσει σ' ένα στενό του συνεργάτη να το συζητήσει με την Peana. Σύντομα θα κατέληγαν και σ' αυτό το θέμα. Θα μπορούσαν μετά να διαλέξουν απ' την προεπιλογή που θα 'κανε για λογαριασμό τους η Peana, που καταλάβαινε καλύτερα τι σήμαινε, για την Ελλάδα, το ένα και τι το άλλο.

Τους είπε μετά ότι δε μπορεί να μείνει περισσότερο. Πλησίασε την Peana της έδωσε ένα φιλί στο μάγουλο, της έριξε ένα βλέμμα, τους χαιρέτησε μετά και χωρίς να περιμένει απορίες κι ερωτήσεις κινήθηκε προς την πόρτα. Και καθώς έφτανε στην πόρτα γύρισε και μίλησε στην Peana, με το βλέμμα του να διατρέχει όλους τους.

«Peana, ξέχασα να σου πω το σημαντικότερο. Αύριο κιόλας θα 'χει συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία ο Ορέστης για τη δουλειά των παιδιών. Να βρεθείτε να τα πείτε. Έκλεισα κιόλας στο γνωστό εστιατόριο, στις εννιά. Θα μπορέσεις;»

Φρέναρε και ξεροκατάπιε μετά ο Γιώργος. Άλλαξε λίγο κι ο τόνος της φωνής του. Κι ολοκλήρωσε την πρότασή του.

«Εγώ δε θά 'ρθω, θα τα πείτε οι δυο σας».

«Σας ευχαριστώ κύριε Γιώργο για όλα όσα κάνετε. Θα μπορέσω ναι, πείτε στον Ορέστη νά 'ρθει από εδώ

να πάμε με το δικό μου αυτοκίνητο. Μ' αρέσει να οδηγώ και δεν έχω πολλές ευκαιρίες», του αποκρίθηκε η Peana.

* * *

Το βράδυ, κάθισαν οι τρεις τους να φαν τα φαγητά που είχε φέρει ο Τάσος. Ο Alexandru κοιτούσε με το ίδιο, ελαφρά εχθρικό, ύφος, τη μεγάλη του ξαδέρφη. Κι αντίθετα με την αδερφή του, έτρωγε με μεγάλη όρεξη. Μια στιγμή η Mirella έσπασε τη σιωπή.

«Δε φαντάζομαι να περιμένεις να μείνω, να μείνουμε εδώ μέσα;» της είπε με το βλέμμα χαμηλωμένο, στα πιάτα και τα φαγητά.

Κι η Peana που όλ' αυτά που θα σκεφτόταν η Mirella μπορούσε και τα φανταζόταν από πολύ πριν, της απάντησε ακαριαία, πριν καλά καλά τελειώσει την ερώτησή της.

«Όχι βέβαια! Ούτε φαντάζομαι κάτι τέτοιο, ούτε το θέλω, ούτε μπορεί και να γίνει».

Σταμάτησε μετά λίγο, υπό τα έκπληκτα κι ανασηκωμένα τώρα βλέμματα των δυο τους, έφαγε μια μπουκιά. Κι απάντησε μετά στην απορία που έβγαине απ' τη ματιά τους.

«Θα μείνετε μερικές μέρες, τώρα που έχω κι εγώ άδεια. Αύριο κιόλας, όπως ακούσατε, ίσως και να ξέρουμε τι δουλειά θα κάνετε. Μόλις γίνει αυτό, μόλις βγουν και τα χαρτιά σε λίγες μέρες, θα φύγετε από εδώ να πάτε να μείνετε μόνοι σας. Σε διαμέρισμα. Σε δικό σας διαμέρισμα. Τα έχω όλα φροντίσει. Κι εδώ δε θα ξαναπατήσετε ποτέ. Θα βρισκόμαστε αλλού, θα 'ρχομαι εγώ σε σας».

Γύρισε μετά, κοίταξε τη Mirella, ακινητοποίησε το βλέμμα πάνω της και της μίλησε στον ίδιο πάντα, αγέ-

ρωχο, τόνο.

«Εσύ φαντάζομαι θα καταλαβαίνεις πόσο εύκολο θα μου ήταν να σε παραμυθιάσω, να σου πουλήσω κανένα παραμύθι με πρίγκιπες».

Αντάλλαξαν βλέμματα. Η Mirella είχε αρχίσει να νεύει αργά και καταφατικά. Κατάλαβε όμως ότι ο λόγος της Peana δεν είχε ακόμη τελειώσει. Συνέχισε μετά η Peana.

«Μπαίνουμε στην τελική πράξη του παραμυθιού Mirella, η καλύτερα βγαίνουμε απ' αυτό εντελώς. Έχω κουραστεί, έχω βαρεθεί. Δε θα σου' λεγα πια ψέμα για κανένα λόγο. Ό,τι θες στο εξής να το ρωτάς και θα παίρνεις απάντηση αμέσως. Μην ταλαιπωρείσαι να κάνεις σκέψεις. Το κατάλαβες ξαδέρφη, το κατάλαβες; Χωρίς χρονοτριβές!»

Η φωνή της Peana είχε πια δυναμώσει πολύ κι η ματιά της ακολούθησε κι αυτή, γίνηκε πολύ σκληρή κι απόμακρη. Κι η Mirella συνέχιζε να μένει βουβή και να κουνάει αργά το κεφάλι όσο μιλούσε, με όλο και πιο δυνατό τόνο η Peana. Δεν απάντησε κάτι. Καταλάβαινε ότι ακόμη δεν είχε μπει η τελεία στη σκέψη της Peana.

Κι η Peana, ρίχνοντας λίγο τον τόνο της φωνής συνέχισε.

«Και θα τα πάμε έτσι μια χαρά, εσείς με τη ζωή σας κι εγώ με τη δική μου. Και θα κάνουμε βέβαια και παρέα όταν το θέλουμε. Μονάχα, Mirella, ένα πράγμα μη σκεφτείς και μην τολμήσεις. Κι εσύ κι ο μικρός από δω».

Είχε φτάσει στον πυρήνα της σκέψης της. Τα μάτια της ήταν πια γεμάτα ένταση ενώ της Mirella, απ' την προσομνή του επόμενου λόγου, είχαν ανοίξει διάπλατα.

Έριξε μια από κείνες τις συνηθισμένες αδιάφορες ματιές στον Alexandru. Συνέχισε μετά, βγαίνοντας για λίγο

απ' το δρόμο της.

«Που καθώς βλέπω δεν είναι και τόσα μικρός πια! Κοινοτεύεις τα δεκαοκτώ Alexandru έτσι δεν είναι, τι μικρός και πράσινα άλογα Alexandru, τι μικρός και πράσινα άλογα!»

Ανέβασε τον τόνο της φωνής της μετά, θύμωσε στην ιδέα ότι ήταν μικρός ο Alexandru και μπορούσε αυτός να εξαιρεθεί απ' τον ένα και μοναδικό όρο που θα τους έθετε. Ούτε βέβαια μπορούσε ποτέ να ξεχάσει τα δικά της δεκαοκτώ χρόνια.

Κι ήρθε στο τέλος κι έγινε πύρινο το ύφος της κι έγινε χάλκινη η φωνή της. Κι έκλεισε έτσι το λόγο της.

«Μόνο, μόνο, μην τολμήσει κανείς σας να βγάλει άχνα στον Antonin για όσα σας είπα, για όσα είδατε ή σκεφτήκατε. Για όσα καταλάβατε και για όσα δεν καταλάβατε. Να μην το τολμήσετε καθόλου αυτό γιατί... γιατί χαθήκατε».

Χαμήλωσε μετά το βλέμμα. Έγειρε το κεφάλι. Το ξανθό μαλλί κύλησε απ' τα πλαινά του κεφαλιού κι έπεσε μπροστά, κατακόρυφα κι έτσι μακρύ που ήταν φαινόταν τώρα καθαρά να πηγαίνει πέρα δώθε, αθόρυβο ακόρντο με το κλάμα της.

Κι έτσι αμίλητα πέρασε κάμποση ώρα, κύλησε ο υπόλοιπος χρόνος του φαγητού, χωρίς άλλη κουβέντα καμιά.

* * *

Τη νύχτα, η Mirella πήγε στο δωμάτιο της Peana. Της χτύπησε, μπήκε μετά, χωρίς να περιμένει να της αποκριθεί.

Η Peana δε γύρισε καν να την κοιτάξει. Στο δωμάτιο ακουγόταν κλασική μουσική, χαμηλόφωνα, από ένα ραδι-

όφωνα δίπλα στο κρεβάτι της. Η ίδια, μισόγυμνη, κουνούσε αργά το κεφάλι της, κοιτιόταν μπροστά σ' ένα μεγάλο καθρέφτη. Μέσα σ' αυτόν έβλεπε και την ξαδέρφη της. Μετά της μίλησε η Mirella.

«Μη νοιάζεσαι, δε θα συμβεί ποτέ αυτό που φοβάσαι Peana».

Η Mirella κοίταξε μετά μες στον καθρέφτη. Περίμενε κάποια απόκριση, κάποιο νεύμα απ' την Peana, ίσως και κάποια επιδοκιμασία για την κουβέντα που ξεστόμισε.

Κανένα όμως σήμα δεν ήρθε απ' την Peana. Τίποτα απολύτως δεν άλλαξε στη κίνηση ή στην έκφρασή της. Συνέχιζε να κοιτάει τον εαυτό της με το ίδιο απλανές βλέμμα. Συνέχιζε να κοιτά τον εαυτό της, τη μεγάλη, αήτητη, ομορφιά της, μες στον καθρέφτη. Κι αφού πέρασε κάμποση ώρα, η Mirella κατάλαβε ότι κουβέντα, σήμα, ή ότι άλλο τέτοιο δε θα 'ρχόταν ποτέ απ' τη μεριά του καθρέφτη. Ό,τι είχε να της πει η Peana της το 'χε κιόλας πει. Μια φορά όπως το συνήθιζε. Κι η κουβέντα της Mirella δεν πρόσθετε τώρα κάτι. Δε διευκρίνιζε κάτι. Ήταν πέρα για πέρα άχρηστη. Ίσως και προσβλητική.

Λες και θα μπορούσε να 'ναι ποτέ αλλιώς!

Υποχώρησε τότε αμίλητη η Mirella. Έκλεισε και την πόρτα πίσω της ψιθυρίζοντας μόνο μια καληνύχτα.

Που έμεινε όμως κι αυτή αναπάντητη. Επίλογος ήταν κι αυτή η κουβέντα σε μια σκέψη ολότελα περιττή.

Και μόλις έκλεισε η πόρτα ακούστηκε μόνο το ρολόι απ' το ραδιόφωνο.

Έβγαινε η Κυριακή. Έμπαινε η νέα βδομάδα.

Η μεγάλη της βδομάδα.

Σταύρωση

Στο εστιατόριο έφτασαν με το πανάκριβο αυτοκίνητο της Peana. Το μέρος απείχε μόλις ένα χιλιόμετρο απ' το σπίτι της. Οδήγησε η ίδια. Το μαγαζί ήταν πολυτελές κι ο ιδιοκτήτης ήταν πελάτης της. Ένα γκαρσόνι ήρθε και της είπε ότι τ' αφεντικό έλειπε και της στέλνει τους χαιρετισμούς του κι ότι δυστυχώς δε θα το κατάφερνε, νά 'ρθει ο ίδιος να τη χαιρετήσει. Τους οδήγησε μετά στο τραπέζι που τους είχε κρατήσει κι είπε στην Peana ότι το δείπνο ήταν κερασμένο. Αυτή κούνησε το κεφάλι και απάντησε.

«Ευχαρίστησέ τον από μεριάς μου».

Κάθισαν μετά. Η Peana άστραφτε μες στο κόκκινο ταγέρ. Τραβούσε ασταμάτητα πάνω της όλα τα καθώς πρέπει βλέμματα του μαγαζιού.

«Καλώς τους δέχθηκαν» της είπε πρώτα ο Ορέστης. Κι η Peana του απάντησε μετά μ' ένα χαμόγελο.

«Σ' ευχαριστώ Ορέστη. Ας συζητήσουμε τώρα τι πρόκειται να κάνουμε με τα ξαδέφια μου. Τι δουλειά θα τους βρούμε».

Ο Ορέστης ήταν σαν να μην είχε περάσει λεπτό απ' την προηγούμενη συνάντησή τους. Με ύφος φιλικό προς τα έξω και με τον ίδιο αλλόκοτο πόθο να τον τρελαίνει μέσα του. Και για την Peana, και γι' αυτή, σαν να μην είχε περάσει λεπτό. Έτοιμη ν' αφηθεί στην καθαρή κουβέντα του. Ο ερχομός των ξαδερφιών της, είχε και για τους δυο παραμεριστεί, υποβαθμιστεί. Ήταν η αφορμή μόνο γι'

αυτή τη συνάντηση.

Ο Ορέστης ξεκίνησε ξανά την παρουσίασή του. Χαριτολόγησε και της ζήτησε να τον ρωτάει, πού και πού, για να 'ναι σίγουρος ότι τον παρακολουθεί κι ότι δε μένουν απορίες. Όμως η Peana δεν ακολούθησε την προτροπή του. Ούτε κι ο Ορέστης εννοούσε κάτι αληθινό όταν την ξεστόμιζε. Τα ξαδέρφια της Peana ήταν τώρα μόνο η πρόφαση. Συνειδητά και για τους δυο τους. Γι' άλλο σκοπό είχαν έρθει εδώ. Ο καθένας για το δικό του.

* * *

Η Peana αφέθηκε πάλι, όπως και πριν από μέρες, στον καθαρό αέρα που 'βγαινε απ' το λόγο του Ορέστη. Αυτό προσδοκούσε κι εκείνο το βράδυ, τίποτε άλλο. Ανέβηκε και περπάτησε πάνω σε μια γέφυρα που τη γύριζε πίσω στο χρόνο, πολύ πίσω. Τόσο καθαρός της φαινόταν ο λόγος εκείνης της βραδιάς, τόσο στέρεος. Αφέθηκε πάνω στον Ορέστη και πέταξε πίσω Έφτασε μέχρι την παιδική της ηλικία. Συνάντησε εκεί τη μητέρα της, την πεθαμένη από τότε που ήταν δέκα χρονών. Της χαμογέλασε, κάτι της ψιθύρισε, κάτι εκείνη της αποκρίθηκε και την αγκάλιασε. Κι έμεινε εκεί ώρα πολλή, ανασαίνοντας απ' το λόγο του Ορέστη, χωρίς ν' ακούει στ' αλήθεια τις κουβέντες του. Και στο γυρισμό της απ' το μακρύ αυτό δρόμο που διένυσε, μετά από ώρα πολλή, άφησε, χωρίς να νοιαστεί καθόλου, κι ένα δάκρυ να φανεί. Να φανεί στον Ορέστη, ίσως και στους άλλους, διακριτικούς μα κι επίμονους θαυμαστές της στο εστιατόριο εκείνο το βράδυ.

Κι ο Ορέστης συνέχιζε να μιλάει, καταλαβαίνοντας ότι δεν είχε καμιά σημασία αυτό που έλεγε. Έβλεπε την

Peana και καταλάβαινε ότι ήταν κιόλας μακριά. Κάτι έτρεχε μέσα της, κάτι παράξενο κι αλλιώτικο. Κάτι που ο ίδιος, χωρίς καθόλου να το προσπαθήσει, το είχε βοηθήσει να συμβεί. Κι όσο την παρατηρούσε ο Ορέστης την Peana να είναι μακριά, τόσο φούντωνε μέσα του ο αλλόκοτος, ο τρελός πόθος του.

Μια στιγμή, εκεί που 'χε πια γίνει φανερό και στους δυο ότι η συζήτηση δεν ενδιέφερε στ' αλήθεια κανένα, χωρίς όμως και να καταλαβαίνει ο ένας καλά τον κόσμο και τις διαδρομές του άλλου, εκείνη τη στιγμή το μυαλό του Ορέστη πέταξε. Πέταξε σαν αστραπή σε μια εικόνα, σε μια στιγμή παλιά. Στην πρώτη εκείνη βραδιά που γνώρισε την Άννα. Σ' ένα μπαρ που το λέγαν Zeppelin. Εκεί που ήρθε και κάθισε δίπλα του η Άννα, εκείνη τη μεγάλη βραδιά. Και που ο ίδιος μετά παρατηρούσε το παράξενο κολιέ της κι έτρεχε το μυαλό του για ώρα σε άλλους δρόμους, άσχετους με τ' αργά λόγια της Άννας. Σαν τους δρόμους της Peana απόψε το βράδυ, τους τόσο άγνωστους κι άσχετους με τα λόγια τα δικά του.

Τι ήταν αυτό που ξύπνησε εκείνη την εικόνα; Η Peana σε τίποτα δεν έμοιαζε με την Άννα. Η ψυχή της κι η ζωή της ολότελα διαφορετικές ήταν κι αυτές. Και το ντύσιμό της ήταν αλλιώτικο, ο λαιμός της κλειστός, κανένα κολιέ δε φαινόταν. Κανένα κολιέ απ' τ' οποίο θα ξεδιπλώνονταν τότε, τόσα. Ούτε το χέρι του θ' αγκάλιαζε βέβαια απόψε η Peana, όπως είχε κάνει τότε η Άννα. Κι ο πόθος του, κυρίως αυτός, καμιά σχέση δεν είχε με τη στιγμή εκείνη. Αυτό το ανεξήγητο που τον έτρωγε σήμερα, σε τίποτα δεν έμοιαζε με κείνο το παρθενικό, το υπέρτατο, μυστήριο εκείνης της παλιάς βραδιάς. Τίποτα κι εδώ δεν έμοιαζε, σε τίποτα δε θύμιζε ο ένας πόθος τον άλλο.

Κοίταξε μετά τριγύρω. Ήταν βέβαιος ότι κάτι υπήρχε, κάτι που το 'χε ξαναζήσει εκείνη τη μέρα. Μήπως το μαγαζί έμοιαζε, μήπως κάποιο άτομο, κάποια μυρωδιά, κανένα άκουσμα; Προσπαθούσε να φτιάξει τη γέφυρα με την παλιά εκείνη εποχή. Όμως δεν το κατάφερε. Με την ώρα, παραιτήθηκε.

Το 'βλεπε καλά ότι δεν το μπορούσε να βρει τη γραμμή που ένωνε τις δυο στιγμές. Κι απόμεινε έτσι το ερώτημά του εκείνο αναπάντητο.

* * *

Το φως ήταν που ήταν το ίδιο.

Το φως της Peana εκείνη τη βραδιά ήταν που ήταν ίδιο με κείνο το άλλο φως, της παλιάς Άνας. Αυτό ήταν μόνο και τίποτα άλλο. Αυτό ήταν που έκανε και κάτι σαν να σπινθήρισε μέσα στον Ορέστη. Από εκεί έβγαινε αυτό το συναίσθημα, αυτή η μνήμη, αυτή η βεβαιότητα μιας ίδιας εικόνας. Η Peana έλαμπε για πρώτη φορά στη ζωή της, στη ζωή της ως ενήλικης. Κι η λάμψη αυτή ξύπνησε την παλιά εκείνη λάμψη της Άνας. Ζωντάνευε την παλιά εκείνη εικόνα.

Όμως ο Ορέστης στο σκοτεινό του ουρανό δε βλέπει σήμερα το φως της Peana. Δε μπορεί να δει το φως. Δεν έχει μάτια για κάτι τέτοιο. Μόνο μια αύρα τον φτάνει. Προσπαθεί μάταια να την αποδώσει σε πράγματα υλικά, γύρω του, στο μαγαζί. Όμως δεν είναι αυτά απ' όπου βγαίνει και τον φτάνει η αύρα εκείνης της βραδιάς. Τι κι αν είναι τόσο λαμπερή! Την υποδέχεται, τη διυλίζει και τη διαλύει τ' ατέλειωτο εκείνο, τ' απροσπέλαστο σκοτάδι της ψυχής του.

Κι η ανικανότητά του αυτή φέρνει ένα τρανταχτό, ένα αφύσικα κακό, βροντερό και νικηφόρο γέλιο στο νέο του οικοδεσπότη. Σ' αυτόν που τώρα τον κρατά, από τα γκέμια της ψυχής του.

* * *

Μετά από ώρα έφυγαν. Η Peana οδήγησε πίσω σπίτι της. Εκεί είχε αφήσει τ' αυτοκίνητο ο Ορέστης.

Φθάνοντας, του μίλησε.

«Πάλι βρεθήκαμε, κι αποφάσεις πάλι δεν πήραμε». Τον κοίταξε μετά, του χαμογέλασε. Ο συνηθισμένος, σκληρός τόνος της φωνής της είχε χαθεί, είχε αλεστεί πάνω στις στιγμές που είχαν προηγηθεί.

Ο Ορέστης την κοίταξε κι αυτός στα μάτια και της αποκρίθηκε.

«Ναι, πάλι αποφάσεις δεν πήραμε». Και μετά από λίγη ώρα συνέχισε.

«Να, ξέρεις, το μυαλό μου ήταν αλλού».

Η Peana παρατήρησε που κάτι τον κρατούσε πίσω. Κάτι ήθελε να πει και δίσταζε. Και σκέφτηκε να τον βοηθήσει.

«Ναι, κι εμένα αλλού ήταν, Ορέστη, αλλού ήταν» έτσι του μίλησε. Και συνέχισε μετά.

«Θέλω νά 'ρθεις μέσα».

Ξαφνιασθηκε για μια στιγμή ο Ορέστης. Κι αποκρίθηκε μετά θετικά.

* * *

Η τελευταία προσπάθεια αναγνώρισης δεν πέτυχε. Οι

φρουροί είδαν τον Ορέστη να νιώθει κάτι για την Peana. Κάτι τ' ανθρώπινο. Έτσι ερμήνευσαν όλη τη γαλήνη του εκείνη τη βραδιά. Έτσι κατάλαβαν τον πόθο που είδανε. Η αλήθεια όμως ήταν ότι δεν είδαν ούτε κατάλαβαν καλά.

Κι η Peana στηρίχτηκε πάνω σ' αυτή τη σφαλερή πληροφόρηση που της δώσανε οι φύλακες. Κι αφέθηκε στο αεράκι εκείνο, και τ' άφησε να της κάνει παρέα. Και κύλησε πάνω του και γύρισε σε στιγμές παλιές, μαγικές, αγαπημένες. Είχε τόσο καιρό να της συμβεί αυτό! Αν της είχε συμβεί ποτέ. Μονάχη της πάντα ήταν, όταν γύριζε σ' αυτά τα μονοπάτια. Τότε, που έμπαινε σαν το φαντομά στο εκκλησάκι. Κυρίως τότε. Μα και τότε μόνο μέχρι τα κεριά έφτανε, μέχρι εκεί έβλεπε. Όχι πίσω απ' αυτά, όπως το κατάφερε απόψε.

Και να που τώρα της λεν οι φρουροί να τ' αφήσει να περάσει αυτό τ' αλλιώτικο αστέρι που μπήκε έτσι ξαφνικά στον ουρανό της. Η ίδια δεν είδε κάτι το κακό. Τίποτα απ' αυτά τα πολλά που την κούραζαν τόσο μ' όλους τους ανθρώπους. Κι οι φύλακες μετά το επιβεβαίωσαν κι αυτοί. Συμφώνησαν ότι έτσι ήταν και να μην ανησυχεί καθόλου.

Κι έτσι πέρασε ο Ορέστης ανεμπόδιστος μες στο γαλαξία της Peana. Πέρασε μες στο κατώφλι του σπιτιού της, έσμιξε μαζί της πάνω στο πάτωμα, αμέσως μετά που περάσαν το κατώφλι. Στο πάτωμα που ήταν καθαρό κι αυτό, αμόλυντο. Που το 'χαν πατήσει πολλοί, χωρίς όμως να το 'χει μολύνει κανένας.

Αυτή ήταν κι η πρώτη φορά που έκανε έρωτα στη ζωή της η Peana. Εκείνη η βραδιά.

Έτσι το νόμιζε.

* * *

Κι όταν μετά από πολλή ώρα, ανασηκώθηκαν απ' το πάτωμα, τότε άλλαξε και το ύφος του Ορέστη. Τότε αποκαλύφθηκε το πραγματικό, το απαίσιο και σκοτεινό του πρόσωπο. Τότε το κατάλαβαν οι φύλακες και σήμαναν συναγεριμό. Τότε το κατάλαβε κι η ίδια η Peana. Όμως τώρα πια ήταν αργά. Το σκοτεινό αστέρι έφτανε στην Peana, έπεφτε πάνω της με συμπαντική ορμή. Θα τη διέλυε, δε θα 'μενε τίποτα ορθό.

* * *

Ο Ορέστης πλησιάζει τα ρούχα του. Βγάζει το πορτοφόλι του, γυρίζει και της μιλάει.

«Πόσα να σου αφήσω;»

Μετά, καθώς δεν παίρνει απάντηση, αφήνει αρκετά χαρτονομίσματα, ντύνεται και φεύγει. Αμίλητος.

Κι όταν κλείνει τη μεγάλη εξώπορτα ακούει πίσω του μια σπαρακτική κραυγή να σχίζει τον αιθέρα και τη σκοτεινή, χειμωνιάτικη νύχτα.

* * *

«Κύριε Γιώργο, θέλω να σας ευχαριστήσω για όσα κάνατε για μένα. Για τη βοήθεια που μου προσφέρατε παλιότερα. Στην αρχή, τότε που δέρνατε για μένα. Μετά, που φέρνατε μέσα τις κοπέλες. Και περισσότερο ακόμη να σας ευχαριστήσω για τις σκέψεις σας, αυτές τις αληθινές, αυτές που κάνατε για μένα τώρα τελευταία. Έχω λοιπόν να σας ανακοινώσω ότι φέραν αποτέλεσμα! Ίσως η δια-

δρομή να ήταν παράξενη αλλά το αποτέλεσμα το φέραν. Και θέλω να δείτε το αποτέλεσμα και να χαρείτε. Και να μην ασχοληθείτε καθόλου με το δρόμο και τη διαδρομή.

Φεύγω κύριε Γιώργο. Εγκαταλείπω τη ζωή που έκανα. Οριστικά. Δε θα ξαναϊδωθούμε. Ούτε θ' ακούσετε ξανά κάτι για μένα. Αφήνω το σπίτι στα ξαδέρφια μου. Τους αφήνω κι ένα ποσό στην τράπεζα. Θα κρατήσει για καιρό. Το τελευταίο που σας ζητώ είναι να τους βρείτε δουλειά, και να τακτοποιήσετε το θέμα των χαρτιών τους. Τίποτα άλλο.

Για μένα δε χρειάζεται ν' ανησυχείτε.

Όσο για κείνο που μου προτείνατε να επενδύσω χρήματα σε χρηματιστήρια δε μ' ενδιαφέρει κύριε Γιώργο. Ποτέ δε μ' ενδιέφερε, αλλά για κάποιο λόγο δεν ήθελα να σας το πω απ' την αρχή. Βλακεία μου! Και τα λεφτά που σας είχα δώσει κάντε τα ό,τι εσείς θέλετε. Θα κάνετε καλή χρήση, είμαι σίγουρη. Πάει λοιπόν, έκλεισε κι αυτό.

Τέλος, ρωτήστε τον Ορέστη να σας πει πόσα έδωσε για το λογαριασμό στο εστιατόριο. Δεν πρέπει να πληρώνει ο νικητής, έτσι πείτε του. Κέρδισε, κερνάω. Πληρώστε τον σας παρακαλώ, εξοφλήστε τον, για λογαριασμό μου.

Γεια σας λοιπόν, έχετε γεια.

Peana».

* * *

Ο Γιώργος έμεινε ατάραχος. Κι ας διάβασε το γράμμα ίσα με είκοσι φορές.

Κι όλη αυτή την ώρα αντί για να χαρεί, όπως του 'λεγε η Peana να κάνει, χτιζόταν μέσα του μια λύπη, στην αρχή, ανακατεμένη με περηφάνια. Λύπη που δε θα την ξανά-

βλεπε. Δεν είχε καμιά αμφιβολία γι' αυτό. Οι κουβέντες της Peana ήταν συμβόλαιο. Το 'χε δει αυτό τόσες και τόσες φορές. Το 'χε δει και τον είχε τρομάξει και τον ίδιο. Δεύτερη κουβέντα, δεύτερη ευκαιρία, δεν υπήρχε ποτέ. Και περηφάνια μετά για τον εαυτό του. Γι' αυτό το μεγάλο που κατάφερε. Που είδε και κάτι άλλο στη ζωή του, πέρα και πάνω απ' το δικό του μπόι. Που πλήρωσε μετά το τίμημα της αλλιώτικης αυτής θέας, αγόγγυστα, θαρραλέα.

Και το άλλο, το πιο σπουδαίο απ' όλα. Η Peana το είχε καταλάβει. Είχε καταλάβει την προσπάθειά του. Και τον ευχαριστούσε γι' αυτό.

Κι όσο περνούσε η ώρα, κι όσο διάβαζε και ξαναδιάβαζε το γράμμα, υποχωρούσε η περηφάνια, και πλήθαιναν τα ερωτηματικά μέσα του. Κέρδιζαν ασταμάτητα χώρο, παραμέριζαν τα πρώτα συναισθήματα της λύπης και της περηφάνιας. Αυτά που του έγγραφε, για τη διαδρομή που ήταν αλλιώτικη, κυρίως για το λογαριασμό που πλήρωσε ο Ορέστης, αυτά ασφαλώς δε μπορούσε να 'ταν έτσι. Κάτι άλλο εννοούσε η Peana μ' αυτή την τελευταία αναφορά. Ο Γιώργος ήξερε σε ποιο εστιατόριο θα πήγαιναν. Ήξερε κι ότι ο λογαριασμός θα ήταν πληρωμένος. Ήξερε μετά ότι κι έτσι να μην ήταν δε θ' άφηνε ποτέ η Peana τον Ορέστη να πληρώσει. Δεν ταίριαζε καθόλου στο στυλ της. Άλλος ήταν λοιπόν ο λογαριασμός που πλήρωσε ο Ορέστης.

Κι έτσι, με την ώρα, η αλήθεια άρχισε να διεισδύει πια μες στο μυαλό του Γιώργου. Η μεγάλη του εμπειρία απ' τη ζωή τώρα μόλις άρχισε να δουλεύει στη σωστή κατεύθυνση, να φωτίζει την αλήθεια. Αυτό που πραγματικά συνέβη τώρα μόλις άρχιζε, διάφανο, να πλημμυρίζει την

ψυχή του.

Βουβάθηκε το είναι του πρώτα. Ύστερα γέμισαν τα μάτια του δάκρυα, κουνιόταν με σπασμούς όλο του το σώμα, μέχρι που άρχισε ν' αναφωνεί με λυγμούς στον εαυτό του.

«Πώς έκανες τέτοιο λάθος Γιώργο; Πώς έκανες τέτοιο λάθος!» Κι ο λυγμός γινόταν με την ώρα ουρλιαχτό κι η φράση κοβόταν μέχρι που έφτασε να ουρλιάζει πια ρυθμικά, ασταμάτητα. Αδιαφορώντας που, στα σίγουρα, έφτανε ο αλλιώτικος θρήνος του, τα βροντερά και ρυθμικά του χτυπήματα στο γραφείο του σ' όλον τον όροφο της εταιρείας, ίσως και πιο πέρα απ' αυτόν.

«Πώς; Πες μου ρε συ πώς;»

* * *

Ο Ορέστης απολύθηκε την ίδια μέρα, την επομένη του συμβάντος. Τρίτη πρωί διάβασε ο Γιώργος το μήνυμα της Peana, Τρίτη μεσημέρι ο Ορέστης είχε φύγει. Του μήνυσαν απ' την εταιρεία ότι έπρεπε να περάσει απ' το λογιστήριο και να φύγει μετά αμέσως.

Δεν τον παραξένεψε καθόλου. Ούτε ρώτησε κάτι περισσότερο. Το περίμενε να συμβεί. Άλλες οδηγίες είχε πάρει κι είχε αποτύχει να τις ακολουθήσει. Εκείνος ο αλλόκοτος πόθος, που τον είχε έτσι ανεξέλεγκτα κυριεύσει, τον είχε φέρει σ' αυτό το σημείο, σ' αυτήν την αποτυχία. Κι ιδιαίτερα εκείνο το αίσθημα της νίκης, που τον κυριεύσε μετά που ικανοποίησε τον πόθο του και πλήρωσε και την Peana. Αυτό πρέπει να 'ταν ολότελα ασυγχώρητο. Τότε όμως μόνο ολοκληρώθηκε στ' αλήθεια ο πόθος του. Κάθε τι άλλο θα τον είχε αφήσει ανεκπλήρωτο. Θα τον είχε

κάνει χειρότερα. Θα τον βασάνιζε ασταμάτητα. Ο θυμός του Γιώργου ήταν λοιπόν αναμενόμενος. Ήταν και δικαιολογημένος. Ας είναι όμως, δεν πείραζε σε κάτι.

Κι έτσι βγήκε απ' τον Κύκλο ο Ορέστης για τελευταία φορά, ήρεμος. Συμφιλιωμένος με ό,τι είχε συμβεί. Αμετανόητος γι' αυτό που ο ίδιος είχε κάνει.

Χωρίς να βλέπει κάτι στ' αλήθεια.

* * *

Ένα βαθύ αχόρταγο σκοτάδι γέμιζε κι άλλο την ήδη σκοτεινιασμένη του ψυχή. Έφραζε το δρόμο σε κάθε φως, σε κάθε καινούργιο η παλιότερο φως. Εμπόδιζε το ζωντάνεμα κάθε παλιάς και λατρεμένης εικόνας.

Όπως του το 'χανε με σαφήνεια πει, χωρίς να του αφήσουν ελπίδα, το σκοτάδι θα κατάπινε ολόκληρο το φως τριγύρω του, θα το εξαφάνιζε.

Μ. Παρασκευή

Τη μέρα εκείνη, Τρίτη, μετά που η Peana πέρασε απ' το γραφείο του Γιώργου κι άφησε στη γραμματεία του το φάκελο με το μήνυμα που του απηύθυνε, δεν επέστρεψε στο σπίτι της Πεντέλης. Εξαφανίστηκε, χωρίς να 'χει δει ή να 'χει μιλήσει μ' άλλον κανέναν. Η Mirella, μετά μια συγκρατημένα, ακόμη, ανήσυχη Τρίτη έμαθε την επόμενη μέρα, Τετάρτη, τα πρώτα νέα. Όσα νέα δηλαδή μπορούσε να μάθει απ' αυτά τα ελάχιστα που γνώριζε ο Τάσος. Σχεδόν τίποτα δηλαδή.

Ο Τάσος την επισκέφτηκε την Τετάρτη και της είπε ότι στη δουλειά, το μεγάλο αφεντικό, που συντόνιζε τα πάντα που αφορούσαν την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα, αυτής και του αδερφού της, κάποιο μήνυμα πήρε από την Peana, μήνυμα που τον αναστάτωσε. Ούρλιαζε κι έβγαζε θυμό και θρήνο μαζί, δε μιλούσε σε κανέναν. Και καρατόμησε τον Ορέστη, εκείνον που ασχολιόταν με το θέμα της δικής τους δουλειάς. Κάποια σχέση είχαν ολ' αυτά μεταξύ τους και με την εξαφάνιση της Peana, αλλά ήταν αδύνατον να ξέρει κανείς ποια ακριβώς. Ούτε βέβαια υπήρχε περίπτωση να ρωτήσει ο ίδιος τον κύριο Γιώργο για να μάθει κάτι παραπάνω, σε τέτοια άθλια κατάσταση που ήταν. Αυτά είπε ο Τάσος στη Mirella και προσπαθούσε μετά να την παρηγορήσει, που ο νους της έτρεχε ασταμάτητα σε σενάρια το ένα πιο φοβερό απ' το άλλο.

* * *

Δυο μέρες μετά, Παρασκευή, με την Peana να παραμένει άφαντη, ο Γιώργος φώναξε τον Τάσο στο γραφείο του και του ζήτησε ν' αφήσει κάθε άλλη δουλειά και ν' ασχοληθεί μόνο με τις υποθέσεις της Peana και των ξαδερφιών της. Ήταν ενήμερος ο Τάσος αλλά τώρα που ο Ορέστης έβγαине απ' το κάδρο έπρεπε ν' αναλάβει αυτός την ευθύνη και για το θέμα της δουλειάς τους. Ο Γιώργος του 'δωσε ένα φάκελο να τον μελετήσει και να συνεννοηθεί μετά κατ' ευθείαν με τη Mirella την ίδια. Του είπε ότι η Peana είχε φύγει. Ότι δεν ήξερε πού θα πήγαινε κι ότι μάλλον, σχεδόν σίγουρα, δε θα το μάθαινε ποτέ, ούτε ποτέ θα την ξανάβλεπε.

Ο Τάσος κατάλαβε τότε ότι κάτι σοβαρό είχε μεσολαβήσει. Βρήκε το θάρρος και ρώτησε τ' αφεντικό του, ρώτησε να μάθει κάτι παραπάνω.

«Μα τι είναι αυτό που συνέβη κύριε Γιώργο, τι είναι αυτό το τόσο σοβαρό που σας έχει τόσο αναστατώσει;»

Κι ο Γιώργος του απάντησε κουνώντας το κεφάλι πέρα δώθε μ' απόγνωση.

«Έκανα το μεγαλύτερο λάθος της ζωής μου Τάσο, αυτό έγινε. Νικήθηκα κι ακόμη δεν ξέρω τι ήταν αυτό που με νίκησε. Πήγα να τη βοηθήσω και τη...»

Η συγκίνηση του Γιώργου δε μπορούσε να κρυφτεί καθώς έκλεινε την απάντησή του.

«Και τη διέλυσα Τάσο, αυτό έγινε».

Προσπάθησε ν' αλαφρώσει την ατμόσφαιρα ο Τάσος.

«Θα φροντίσω για όλα εγώ κύριε Γιώργο, μείνετε ήσυχος. Όλα θα τα φροντίσω» είπε κι έκανε μεταβολή και βγήκε γρήγορα απ' το δωμάτιο.

Ο Γιώργος του 'δειχνε κιόλας με τα δάχτυλα την έξοδο, χωρίς λαλιά, του 'λεγε με τις κοφτές κινήσεις του χεριού του να φύγει, να πάει ν' ασχοληθεί μ' αυτά που μόλις του ζήτησε. Για όλα τ' άλλα, γι' αυτά που τον ρώταγε ο Τάσος, για την απόφαση της Peana κι όλα όσα υπήρχαν από πίσω της, δε μπορούσε πια να κάνει κάτι. Ήταν, όλα τους, πέρα απ' τη μεγάλη του δύναμη.

* * *

Κι έτσι, σκεπτικός και στεναχωρημένος αλλά και με μια αμυδρή ικανοποίηση, που τον επόμενο καιρό θα 'ταν συνέχεια με τη Mirella, έφτασε ο Τάσος στο μέγαρο. Κόντευε μεσημέρι. Αντίκρισε εκεί έκπληκτος μια απόλυτα διαλυμένη Mirella. Παραξενεύτηκε πολύ. Σκέφτηκε ότι, δε μπορεί, κάτι είχε συμβεί κι ήταν σε τέτοιο χάλι η Mirella. Δε φαινόταν να 'ναι μόνο η κόπωση κι η αγωνία για την εξαφάνιση για τέταρτη μέρα της Peana. Με βεβαιότητα, κάτι περισσότερο πρέπει να 'χε μεσολαβήσει.

Τη ρώτησε τι συμβαίνει, μα εκείνη παρέμενε βουβή κι αποσβολωμένη. Είναι ζήτημα αν άκουγε τον Τάσο που μιλάγε. Κοιτούσε στο κενό, με βλέμμα απλανές και κόκκινα μάτια. Μετά, καθώς δεν έβγαινε φωνή, ο Τάσος την αγκάλιασε, τη χάιδεψε, επανέλαβε το ερώτημά του. Απάντηση, πάλι, καμιά. Κι έτσι ακούνητη κι αμίλητη που παρέμενε, σκέφτηκε να σπάσει ο ίδιος πρώτα τη σιωπή, μιλώντας της γι' αυτά τα λίγα νέα που είχε μάθει απ' το Γιώργο. Μ' αυτή τη σκέψη άρχισε να της μιλά.

Κι η Mirella τον άκουγε αμίλητη. Κάποια στιγμή άρχισε κάπως ν' αντιδρά, ν' αναδεύεται, ν' αναρωτιέται αν αυτά που ίσχυαν για τον παράξενο αυτόν κύριο Γιώργο

θα ίσχυαν και για την ίδια. Αν δηλαδή η Peana είχε φύγει πια για τα καλά κι απ' τη δική τους ζωή. Πού και πού ξέφευγε κανένας λυγμός. Αναπάντητος έμενε απ' τον Τάσο, που είχε πια εγκαταλείψει την ελπίδα να μιλήσει με τη Mirella εκείνη τη μέρα. Μόνο να μιλά ο ίδιος μπορούσε, χωρίς όμως και να προσδοκά στ' αλήθεια κάποια απάντηση απ' αυτή. Κι όταν πια τέλειωσε ο Τάσος τη διήγησή του, και χωρίς να μπει στον κόπο να της ξανακάνει την οποιαδήποτε, μάταια, ερώτηση, η Mirella γύρισε και τον κοίταξε και του μίλησε δυο λόγια, πριν χαθεί πάλι σ' ένα αλλιώτικο τώρα κλάμα, για έναν άλλο λόγο τούτο.

«Πέθανε ο Antonin, Τάσο, ο πατέρας της, πέθανε σήμερα νωρίς το πρωί. Πήραν απ' το νοσοκομείο στο Βουκουρέστι τηλέφωνο. Πέθανε ο Antonin, μόνος του, παρέα μόνο με το μεγάλο μαράζι του».

Σταμάτησε για μια στιγμή να μιλάει. Έδειξε κάπως σαν να συνέρχεται. Όμως η νέα, φοβερή της σκέψη, την έριξε πάλι στο κλάμα.

Ακούστηκε τότε κι η συνέχεια του λόγου της ανακατεμένη με τ' αναφιλητά της.

«Κι η Peana δεν το ξέρει καν, είναι εξαφανισμένη, δε μπορώ να τη βρω πουθενά!»

Ο Τάσος την αγάλιασε, προσπαθούσε με χειρονομίες κι όχι με λόγια να την παρηγορήσει. Μετά από κάποια ώρα, η Mirella κατάφερε και πρόσθεσε.

«Εγώ το ξέρω Τάσο, εγώ που τον έβλεπα τόσα χρόνια. Η ξαδέρφη μου ούτε που το υποφιάζεται. Γι' αυτό και δεν αξιώθηκε νά 'ρθει ούτε μια φορά τόσα χρόνια και μ' όλες αυτές τις ατέλειωτες δυνατότητες που έχει».

Πήρε μια ανάσα η Mirella πριν συνεχίσει.

«Μαράζι που δεν την είδε ποτέ μετά που ήρθε στην

Ελλάδα, εδώ και πέντε χρόνια». Γύρισε, κοίταξε τον Τάσο και συνέχισε μετά πάλι μέσα σε λυγμούς.

«Πώς Τάσο, πώς, πώς θα το μάθει το νέο έτσι που χάθηκε; Πώς, πώς, πώς, πώς...»

Και συνέχισε μετά μ' όσα δάκρυα της είχαν απομείνει.

«Αύριο είναι η κηδεία».

Το ρολόι έδειχνε Παρασκευή μεσημέρι.

Τότε ήταν που ακούστηκε το τηλέφωνο.

* * *

Η Peana έμαθε για τη μεταφορά του πατέρα της στο νοσοκομείο με βαρύ έμφραγμα, όσο ακόμη ο Antonin ψυχομαχούσε. Είχε πάρει μήνυμα απ' την Olga. Η Olga ήταν ένα απ' τα κορίτσια της Peana, που ζούσε πια στη Ρουμανία. Ήταν και συγχωριανή της κι έτυχε κι ήταν στο χωριό εκείνες τις μέρες. Αυτή έμαθε πρώτη ότι τον Antonin τον μετέφεραν στην πρωτεύουσα, στο νοσοκομείο με νέο έμφραγμα. Κι ότι μάλλον έφευγε. Κάλεσε αργά τ' απόγευμα της Πέμπτης την Peana στο προσωπικό της τηλέφωνο, το επαγγελματικό. Εκείνο το τηλέφωνο, το ιδιωτικό, που ήταν κλειδωμένο στο δωμάτιό της. Εκείνο για το οποίο υπήρχε αυστηρή απαγόρευση να το σηκώσει ο οποιοσδήποτε άλλος εκτός από την ίδια.

Θα το σήκωνε η ίδια το τηλέφωνο και θα το σήκωνε οπωσδήποτε αν ήταν στο σπίτι. Όμως τώρα δεν απαντούσε στο τηλέφωνο. Η Peana έλειπε. Κάλεσε, ξανακάλεσε η Olga, άφησε μετά μήνυμα, να τρέξει, ο πατέρας της έμπαινε ξανά στο νοσοκομείο, δεν ήταν καθόλου καλά.

Αργότερα ξαναδοκίμασε και στο δημόσιο τηλέφωνο στο σπιτιού. Αυτό το σήκωσε η Mirella. Της είπε και αυ-

τής τα νέα. Της είπες ακόμη ότι δε μπορεί να βρει πουθενά την Peana.

Η Mirella κατέρρευσε. Δεν έφταναν όλα τ' άλλα ανεξήγητα και κυρίως η εξαφάνιση της Peana. Ήρθε τώρα και προστέθηκε κι η νέα επιδείνωση της υγείας του Antonin. Που απ' τον τόνο της φωνής της Olga καταλάβαινε καλά ότι μπορεί να 'ταν και μοιραία.

Έμειναν στο τηλέφωνο πολλή ώρα, βουβές τον περισσότερο χρόνο, ταραγμένες, προσπαθώντας να καταλάβουν ποια ήταν αυτή η γραμμή που ένωνε όλ' αυτά που είχαν στο μεταξύ συμβεί. Κι έκλεισαν όταν μετά από ώρα το κατάλαβαν ότι απάντηση δε θα 'βρισκαν. Για κάθε νέο θα ενημέρωνε η μια την άλλη.

Λίγο αργότερα, πήρε η Mirella τηλέφωνο στο νοσοκομείο. Έμαθε ότι ο Antonin ήταν στην εντατική, σε κακή κατάσταση. Μεσ στο χάλι της, κατάφερε κι εξήγησε στο γιατρό εκεί ότι όλοι οι συγγενείς του Antonin ήταν στην Ελλάδα. Κι ότι αν συμβεί κάτι να την ενημερώσουν. Τέλος του είπε ότι η κόρη του Antonin έλειπε απ' την Αθήνα, δεν είχαν επαφή μαζί της. Μόλις το πετύχαιναν να μιλήσουν μαζί της, θα 'ρχόταν αμέσως στο νοσοκομείο.

Ο γιατρός σημείωσε το τηλέφωνο και της είπε ότι θα την ενημέρωναν αν υπήρχε κάποια εξέλιξη.

* * *

Η Peana πήρε απ' το ξενοδοχείο που έμενε το συγκλονιστικό μήνυμα του προσωπικού της τηλεφωνητή. Το μήνυμα προαναγγελία της Olga.

Πέμπτη βράδυ έμαθε η Peana το φοβερό νέο, το μεγάλο τρόμο της ζωής της. Όσο ο Antonin ήταν ακόμη στη

ζωή. Κατάφερε κι ήρθε σ' επαφή με μια εταιρεία ενοικίασης αεροσκαφών, νοίκιασε ιδιωτικό αεροπλάνο με πιλότο, πέταξε το πρωί αμέσως στο Βουκουρέστι. Αφού πρώτα πήρε βιαστικά τηλέφωνο την Olga και της είπε ότι βρήκε τρόπο κι ότι θα πέταγε σε λίγο. Την παρακάλεσε τέλος νά 'ρθει, αν μπορούσε, κι η ίδια στο νοσοκομείο.

Η Olga της είπε ότι ναι, θα 'φευγε αμέσως να τη συναντήσει εκεί, στο νοσοκομείο. Έφυγε κατευθείαν με αυτοκίνητο για Βουκουρέστι. Στον πανικό που ήταν, ξέχασε να ρωτήσει το οτιδήποτε για την εξαφάνισή της. Ξέχασε να πάρει και τη Mirella τηλέφωνο. Ή μάλλον προεξόφλησε ότι θα το 'χε κάνει η ίδια η Peana. Εξάλλου το σημαντικό πια ήταν που ταξίδευε η Peana για το νοσοκομείο.

* * *

Μέχρι να φτάσουν οι δυο τους, η Peana κι η Olga, στο νοσοκομείο ο Antonin είχε πια εκπνεύσει. Τρεις η ώρα το πρωί της Παρασκευής ήταν.

Κι έτσι, ειδοποιήθηκε η Mirella, πρώτη απ' όλους. Ένας διοικητικός υπάλληλος του νοσοκομείου, είχε παραλάβει το τηλέφωνο που άφησε στους γιατρούς για να την ειδοποιήσουν αν υπήρχε κάποια εξέλιξη. Ο υπάλληλος της είπε ότι είχε εντολή να την ενημερώσουν αν συνέβαινε κάτι. Της μίλησε τηλεγραφικά, χωρίς λεπτομέρειες.

Τη ρώτησε ακόμη αν θα κάναν με την ίδια τη συνεννόηση για την παραλαβή της σορού και την κηδεία που θα 'πρεπε να γίνει την επόμενη, Σάββατο. Καθώς όμως δεν έπαιρνε απάντηση, της είπε να επικοινωνήσει μαζί τους το πρωί, μετά που θα ξημέρωνε. Κι έκλεισε μετά το τηλέφωνο.

* * *

Όταν η Peana έφτασε στο νοσοκομείο, πέντε το πρωί της Παρασκευής, της είπαν ότι ο Antonin είχε πια φύγει. Πριν δυο ώρες. Δε θα τον ξανάβλεπε. Η Olga, έφτασε αλαφιασμένη σε λίγη ώρα, έπεσε στην αγκαλιά της. Κι έτσι, βουβές, έμειναν για ώρα πολλή.

Φάνηκε αργότερα κι ένας γιατρός, συστήθηκε και συλλυπήθηκε την Peana, ζήτησε να της μιλήσει. Έδειχνε συγγινημένος. Αυτή τον ακολούθησε στο γραφείο του.

* * *

Εκεί της ζήτησε να καθίσει και μετά της μίλησε.

«Ξέρω ότι αυτό που θα σας πω δε μπορεί να σας παρηγορήσει. Όμως πρέπει να σας το πω γιατί έγινε και γιατί μας συγκίνησε βαθιά όλους εδώ στη μονάδα».

Κοντοστάθηκε ο γιατρός για μια στιγμή. Κοίταξε την Peana, ίσως παραξενεύτηκε και λίγο από κείνο το ανέκφραστο στο πρόσωπό της. Και μετά συνέχισε.

«Ο πατέρας σας τις τελευταίες του στιγμές ήταν μαζί σας, έβλεπε την εικόνα σας μπροστά του, σας έπιανε, σας χάιδευε με τα χέρια του στον αέρα. Έλεγε συνέχεια τα ίδια λόγια, δύσκολα, συγκεχυμένα μα κι ασταμάτητα, για ώρες πολλές. Μέχρι που έσβησε το φως στην όψη του, κι απόμεινε μόνο εκείνος ο μορφασμός της βαθιάς του ευτυχίας».

Κοντοστάθηκε ο λόγος του γιατρού. Και με τρεμάμενη φωνή μετά, προσπάθησε να επαναλάβει τις τελευταίες κουβέντες του Antonin, αυτές που βγαίνουν ξανά και ξανά

από μέσα του, καθώς αποχαιρετούσε τον κόσμο.

«Ήρθες κοριτσάκι μου, ήρθες φως μου, ήρθες φως μου, το κατάφερες κι ήρθες, το ήξερα ότι θά 'ρθεις, ήρθες κοριτσάκι μου, ήρθες! Ήρθες φως μου!» Στάθηκε λίγο ο γιατρός. Συνέχισε μετά.

«Έτσι το 'λεγε, ξανά και ξανά, για ώρες πολλές. Δυο, τρεις. Πρέπει να το ξέρετε ότι ακριβώς έτσι έγινε».

Ο γιατρός δάκρυζε κι η Peana τον άκουγε βουβή. Περιπατούσε εδώ και ώρα στον κάτω κόσμο, ζούσε πέρα από τα δάκρυα.

* * *

«Τον πρόλαβε τον Antonin η Peana. Τάσο, Alexandru τον πρόλαβε!»

Έτσι μίλησε η Mirella, με τόνο κατάπληκτο και τρεμουλιαστό στον Τάσο και τον αδερφό της την Παρασκευή, λίγο μετά το μεσημέρι. Λίγο μετά που σπάραζε στην αγκαλιά του Τάσου για την Peana που δεν ήξερε τίποτα, η Peana όχι μόνο γνώριζε τα πάντα μα ήταν και κοντά στο Antonin τις τελευταίες του ώρες. Και το τηλέφωνο που την πήραν απ' το νοσοκομείο δεν ήταν παρά κάποια γραφειοκρατική υποχρέωση ενός διοικητικού υπαλλήλου, που δεν είχε πληροφορηθεί ότι είχε φτάσει στο μεταξύ η Peana.

Κι έβγαινε απ' τη φωνή της τώρα μια ανέλπιστα, μια βαθιά χαρά, μια τόσο μεγάλη χαρά που κατάφερνε και σκέπαζε όλη την άλλη δική της απέραντη θλίψη για το χαμό του Antonin κι όλα τ' άλλα, τ' ανεξήγητα που συνέβησαν στην Peana. Που συνέβησαν την τελευταία τούτη εβδομάδα, την πρώτη τους εβδομάδα στην Ελλάδα.

Έτσι της είπε η ίδια η Peana στο σύντομο τηλέφωνο που την πήρε το μεσημέρι της Παρασκευής. Κι αγαλλίασε η ψυχή της Mirella με την τόσο απροσδόκητη αυτή εξέλιξη. Η φωνή της Peana δεν άφηνε καμιά αμφιβολία ότι ήταν πράγματι εκεί, τις τελευταίες ώρες του, ότι της έλεγε την αλήθεια. Κι εκτός απ' τη φωνή της στο τηλέφωνο ήταν κι εκείνη η οργισμένη υπόσχεσή της, μερικές μέρες πριν, που δε μπορούσε στιγμή να ξεχάσει. Η υπόσχεση ότι δε θα της έλεγε ποτέ ψέμα, ξανά.

Κι ούτε βέβαια της είπε ποτέ ψέματα ξανά.

Κι ακόμη, στο σύντομο εκείνο τηλεφώνημα μονόλογο που της έβγαλε η Peana, της είπε και κάτι ακόμη. Της είπε ότι θα 'μενε μακριά τους, πολύ μακριά τους, για καιρό πολύ, γι' άγνωστο χρόνο.

Δε σκέφτηκε η Mirella να ρωτήσει κάτι γι' αυτή της τη νέα, παράξενη απόφαση. Ούτε και κατάλαβε τι ακριβώς εννοούσε. Δεν ήταν εξάλλου κατάλληλη η ώρα για ερωτήσεις.

Σκέφτηκε για μια στιγμή ότι ήταν ταραγμένη η Peana. Ίσως ήταν κάποια υπερβολή αυτό που έλεγε. Κατάλαβε όμως αμέσως ότι έκανε λάθος. Τη διαπέρασε ένα ρίγος. Κάτι εννοούσε μ' αυτό το λόγο της η Peana.

Πάντα οι κουβέντες της είχαν περιεχόμενο, ποτέ δεν ήταν τυχαίες. Κι οι αποφάσεις της, δεν άλλαζαν ποτέ.

* * *

Την άλλη μέρα, στην κηδεία, στο χωριό, ήταν εκεί εκτός απ' την Peana και την Olga κι ένας παράξενος άνθρωπος, που δε μιλούσε ρουμάνικα. Ο Stefan ήταν τούτος. Τον είχε ενημερώσει τηλεγραφικά η ίδια η Peana. Έκατσε

τούτος κάπου παράμερα, σε κάποια απόσταση και δεν έλεγε τίποτα. Ήταν κι ένας άλλος ηλικιωμένος μαζί του. Έδειχνε ευκατάστατος, μιλούσε στο Stefan συνέχεια, έστω κι αν αυτός σπάνια του απαντούσε. Ήταν ένας από εκείνους, τους πρώτους, που είχαν φυγαδεύσει ο Stefan με τον Antonin. Είχαν έρθει μαζί από κάποιον εύκολο και γρήγορο, τώρα, δρόμο.

Κι έβλεπε ο Stefan την Peana μαζί με την Olga κι έπαιζε το βλέμμα του ανάμεσα στις δυο τους και κάτι παράξενο έβρισκε να συμβαίνει. Ήταν η ψυχή του όμως πολύ ταραγμένη και δε μπορούσε να το εξηγήσει. Κι έφυγε ο νους του απ' την απορία του και ξαναγύρισε στο φίλο του και στις πολλές, δικές τους στιγμές.

* * *

Μακριά τους θα περπατά πια για καιρό πολύ. Έχει έρθει η ώρα της αναστάσης για την Peana.

Ποιος μπορεί ποτέ να πει με σιγουριά αν θα φανεί ξανά στις ζωές των αγαπημένων της; Αν θα παρουσιαστεί ποτέ σ' αυτούς και δεύτερη φορά;

Το φως, το τελευταίο εκείνο αντάρτικο φως του πατέρα της έχει περάσει όλο μέσα της. Έχει φωλιάσει μέσα της. Δεν κινδυνεύει πια απ' τα σκοτάδια.

Είναι πια ανίκητη.

Μέρος ΙΙΙ - 2015

Gallerie Printemps, Παρίσι

«Μα δεξ αυτόν εδώ τον πίνακα Pierre, δεν είναι υπέροχος!»

Μια κυρία περιδιαβαίνει με μάλλον γρήγορο ρυθμό τους πίνακες της παριζιάνικης γκαλερί, μέχρι που στέκεται εκστασιασμένη μπροστά σ' έναν τους, στον τοίχο απέναντί της. Μια μεγάλη συγκίνηση διαγράφεται σταδιακά στη μορφή της. Ο Pierre, κοιτά κι αυτός τον πίνακα, απορημένος. Δυσκολεύεται να κατανοήσει το μέγεθος του ενθουσιασμού της γυναίκας που συνοδεύει.

Μετά απαντά, ελαφρά απαξιωτικά.

«Είναι αλήθεια Pascale, έχει πολύ ωραία χρώματα! Δε λέω, αλλά τα κρίνα εγώ δεν τα βλέπω, ούτε την πόρτα. Έτσι δεν τον λεν τον πίνακα; 'Κρίνα πάνω σε πόρτα';»

Εντυπωσιασμένη η Pascale παρατηρεί ασταμάτητα τον πίνακα και ρωτάει ξανά και ξανά το συνοδό της με μια ελαφριά επιτίμηση, έκπληκτη που αυτός συνεχίζει να μην καταφέρνει να δει κάτι.

«Για κοίταξε καλά, άλλαξε γωνία, απόσταση, ίσως σε βοηθήσει να τα δεις. Έχει ένα παράξενο βάθος ο πίνακας, αλήθεια δεν τα βλέπεις; Έχει τόσο φως αυτός ο πίνακας!»

Ο Pierre προσπαθεί αλλά δε φαίνεται να το πετυχαίνει. Μήτε κρίνα, μήτε πόρτα βλέπει. Λιγάκι υποψιασμένος, αναρωτιέται τι ακριβώς είναι αυτό που βλέπει η κυρία που συνοδεύει. Σκέφτεται να της ζητήσει να του το δείξει, το θεωρεί όμως άκομφο, ομολογία πλήρους αποτυχίας.

Περιορίζεται έτσι να τη ρωτήσει, προσπαθώντας να καταλάβει τι είναι αυτό που της έχει φέρει τέτοια συγκίνηση.

«Όχι δεν τα βλέπω καλή μου, κι αναρωτιέμαι κι εσύ τι αλήθεια είναι αυτό που βλέπεις».

Η Pascale τού ρίχνει τώρα μια σχεδόν περιφρονητική ματιά, τον κοιτά απογοητευμένη χωρίς να κάνει κάποια κίνηση να του δείξει κάτι. Περιορίζεται να επιβεβαιώσει ότι διακρίνει το θέμα του πίνακα κι ότι το βρίσκει τέλεια και πολύ αρμονικά τοποθετημένο.

«Εγώ τα βλέπω Pierre, ασφαλώς και τα βλέπω! Κρίμα, πολύ κρίμα που δε βλέπεις κάτι».

Μετά αλλάζει ύφος, του απευθύνεται μ' απόφαση τώρα, επιτακτικά.

«Pierre θέλω να τον αγοράσουμε αυτόν τον πίνακα, είναι απίστευτος, συγκλονιστικός! Δεν έχω ξαναδεί τέτοια τέλεια σύνθεση, λες κι είναι κρυμμένο το θέμα, λες και θέλει ειδικά μάτια να το δεις. Να, ούτε εσύ βλέπεις κάτι! Πολύ κρίμα Pierre! Ρώτησε, σε παρακαλώ, αν η ζωγράφος θα περάσει καθόλου αυτές τις μέρες. Πολύ θα 'θελα να τη γνωρίσω, να της μιλήσω!»

«Νομίζω υπερβάλλεις λίγο Pascale, αλλά αφού σου αρέσει τόσο πολύ, θα πάω να ρωτήσω πόσο κάνει να τον αγοράσουμε, δεν έχω καμιά αντίρρηση. Τα χρώματα εξάλλου αρέσουν και σε μένα, είναι πράγματι πολύ ωραία, πολύ αρμονικά. Ταιριάζουν και με το σαλόνι μας» λέει ο Pierre και κοιτάει τριγύρω του να δει πού μπορεί να ρωτήσει να μάθει περισσότερα για τη ζωγράφο.

Καθώς ο Pierre φεύγει για να ρωτήσει, η Pascale παίρνει διάφορες θέσεις γύρω απ' τον πίνακα. Τον κοιτά με θαυμασμό, με συγκίνηση. Πίσω τις περνάνε άλλοι επισκέπτες, ρίχνουν μια ματιά, αφήνουν κανένα σχόλιο, οι

περισσότεροι φεύγουν γρήγορα. Η κυρία συνεχίζει να περιεργάζεται τον πίνακα που της έχει κάνει τόση εντύπωση. Συνεχίζει να τον κοιτά από διάφορες γωνίες κι αποστάσεις.

Σε λίγο ο Pierre επιστρέφει. Μιλιά ελαφρά απογοητευμένος.

«Δυστυχώς καλή μου, ο πίνακας αυτός δεν πωλείται, ούτε κανείς άλλος πωλείται από τούτον εδώ τον τοίχο. Έτσι μου είπαν. Θέλεις μήπως να δεις κανέναν άλλο; Εκεί απέναντι, ίσως; Τα χρώματα είναι σ' όλους πολύ ωραία, πολύ πετυχημένα».

Η Pascale συνεχίζει να κοιτά, δακρυσμένη τώρα, τον πίνακα. Ρίχνει πού και πού και στον Pierre καμιά αδιάφορη ματιά, μετά του μιλά, ενώ στη φωνή της διακρίνεται καλά η στεναχώρια γι' αυτό που μόλις της είπε, για τη νέα του αποτυχία.

«Ατυχία Pierre, μεγάλη ατυχία. Η ζωγράφος θα περάσει καθόλου, τι σου είπαν; Μήπως το συζητήσουμε μαζί της;»

Ο Pierre νιώθει ιδιαίτερα άβολα, βιάζεται να της απαντήσει να της δείξει ότι κι αυτό το έχει ρωτήσει. Προσπαθεί έτσι να εκδηλώσει το ενδιαφέρον του για το αίτημα της συνοδού του αλλά και να ανταποκριθεί κάπως στη μεγάλη συγκίνηση που νιώθει. Δεν καταφέρνει όμως να πείσει, ούτε να της αλλάξει στο ελάχιστο τη διάθεση, αφού και πάλι δεν έχει φέρει κάποιο αποτέλεσμα.

«Η ζωγράφος αγάπη μου, όχι, δε θα φανεί. Δεν το συνηθίζει, έτσι μου είπαν. Έμαθα ότι είναι Ελληνίδα, αλλά δε συνηθίζει να έρχεται στις εκθέσεις της και να μιλάει με τους επισκέπτες της».

Σταματά κι αφού παίρνει μια ανάσα, κάτι δείχνει να

θυμάται. Συμπληρώνει μετά το λόγο του.

«Α ναι, έμαθα μόνο ότι τη λένε Άννα».

Χαμογελάει μετά αδιάφορα, λες κι είχε την οποιαδήποτε σημασία το όνομα της ζωγράφου.

Νέο κύμα απογοήτευσης για την θαυμάστρια του πίνακα, που το ακολουθεί ένα νέο ερώτημα.

«Κρίμα, πολύ κρίμα, ήθελα να ρωτήσω, να ρωτήσω την Άννα όπως την είπες, και γι' αυτούς εδώ, να με βοηθήσει να δω το θέμα της, να καταλάβω πώς το σκέφτηκε πού το τοποθέτησε. Πού είναι αυτά που αναφέρουν οι τίτλοι των έργων της».

Ο Pierre συνεχίζει να προσπαθεί να σταθεί στο ύψος των απρόσμενα δυνατών συναισθημάτων της κυρίας που συνοδεύει, στη θέα του παράξενου πίνακα. Της μιλά με κατανόηση.

«Ναι, σε καταλαβαίνω. Ξέρεις οι οργανωτές μου είπαν πως κι άλλοι επισκέπτες ρωτάν για το ίδιο ακριβώς πράγμα. Κι ο λόγος που δεν έρχεται η ζωγράφος είναι γιατί δεν είναι κάτι που μπορεί η ίδια να τους το εξηγήσει. Δεν το μπορεί ίσως και να μην το θέλει. Προτιμά να το αφήνει στα μάτια του καθένα, έτσι μου είπαν».

Ένας τόνος ατυχίας διαπερνά τώρα την απάντηση της Pascale, που γρήγορα δίνει τη θέση του στην ίδια, έντονη, αρχική της έκπληξη αλλά και σε μια ισχυρή άρνηση να συμβιβαστεί με άλλον πίνακα, όπως της πρότεινε ο Pierre.

«Κρίμα Pierre, πολύ κρίμα, πόσο παράξενο αλήθεια!»

Και συνεχίζει μετά.

«Όχι, Pierre, αφού δε μπορούμε να πάρουμε τούτον, δε νομίζω ότι μ' ενδιαφέρει άλλος. Πολύ κρίμα που δε θα μάθουμε, που δε θα δούμε κάτι και στους υπόλοιπους!»

Κυψέλη, Αθήνα

«Αν είναι δυνατόν, δεκαοκτώ χρονών παιδιά ν' ακούν Cure, τη μουσική που ακούγαμε κι εμείς στην ηλικία τους!»

Έτσι μίλησε ο Τάσος στη Mirella, αφού πρώτα φώναξε στα δυο δίδυμα παιδιά τους να χαμηλώσουν τη μουσική γιατί ήταν ακόμη μεσημέρι.

«Cure άκουγες εσύ Τάσο; Γιατί εγώ δε θυμάμαι ν' άκουγα κάτι τέτοιο. Εγώ θυμάμαι να κολυμπάω το Δούναβη, αυτό θυμάμαι», του απαντά η Mirella χαμογελώντας.

«Κολυμβήτριά μου εσύ! Δοξασμένη μου κολυμβήτρια. Λέω να πάμε φέτος να τον κολυμπήσουμε παρέα το Δούναβη. Να βρεθώ κοντά σε κείνες τις μεγάλες στιγμές που σ' έφεραν στην αγκαλιά μου!» Έτσι της αποκρίνεται, χαριτολογώντας ο Τάσος.

Η Mirella τον κοιτά απορημένη κι ελαφρά δυσαρεστημένη. Μετά του μιλάει μ' ελαφρά ειρωνεία.

«Εκείνες οι στιγμές έφυγαν Τάσο, τις πήρε το ποτάμι. Φοβάμαι θα 'ναι δύσκολο να τις αναστήσουμε. Μόνο μέσα μου υπάρχουν καμιά φορά. Αγάπη μου, φοβάμαι δε γίνεται να τις μοιραστούμε αυτές, πλατσουρίζοντας το καλοκαίρι στο Δούναβη».

Δείχνει μετά κάτι να θυμάται. Η Peana είναι αυτό που θυμήθηκε, η Peana που έρχεται το καλοκαίρι, μετά από τόσα χρόνια. Κι από τόσο μακριά. Φωτίζεται το πρόσωπό

της. Μιλά στον Τάσο με διάχυτο ενθουσιασμό.

«Μετά, το ξέχασες; Έρχεται η Peana φέτος το καλοκαίρι και θα φέρει και τον μικρό Antonin μαζί της. Είναι πια οκτώ χρονών. Να τον γνωρίσουμε κι εμείς, να γνωρίσει κι αυτός τα ξαδέρφια του. Με την ευκαιρία Τάσο, να μην το ξεχάσω! Θα πάμε τελικά στο σπίτι μας στην Αμοργό. Η Peana το ζήτησε, θέλει να το δει ενώ δε θέλει να έρθει καθόλου στην Αθήνα. Θα μείνουμε λοιπόν εκεί πολύ καιρό. Πάνω από μήνα. Έχουμε πολλά να πούμε. Είναι τόσα χρόνια. Ήταν τόσο σκληρή η απόφασή της να ξεκόψει τελείως απ' όλους μας, για όλ' αυτά τα χρόνια!»

Η Mirella έχει συγκινηθεί στην προοπτική του καλοκαιριού. Αποφασίζει μετά ν' αποφορτίσει τη στιγμή. Μιλιά ξανά στον Τάσο, πιο ήρεμα τώρα.

«Στη Ρουμανία θα πάμε λίγο και σίγουρα όχι για μπάνια στο Δούναβη».

Αλλάζει ύφος ο Τάσος, δείχνει να σοβαρεύει. Μετά τη ρωτά.

«Αλήθεια, πώς είναι η Peana Mirella; Σου έχει πει κάτι άλλο, πέρα απ' το ταξίδι της;»

Αυτή τον κοιτά, χαμογελά. Κουνά το κεφάλι κι απαντά.

«Θεά όλων των θρησκειών Τάσο! Έτσι είναι η Peana. Τι νέα να έχει ως θεά; Τη λατρεύουν κι ανάβουν κεριά στην Κυψέλη, μιλάνε για την Peana σαν να 'ταν η Παναγιά η ίδια. Ίσως η Παναγιά η Παγκαριώτισσα! Τη λατρεύουν για θεά και στην Αφρική. Έτσι μου είπε, μεταξύ σοβαρού κι αστείου αλλά δεν έχω αμφιβολία ότι έτσι θα είναι. Έτσι που λες! Θεά στην ομορφιά, θεά και στις ψυχές των ανθρώπων, αυτή είναι η Peana. Θεά που αποφάσισε επίτελους, μετά από τόσα χρόνια, να μας επισκεφτεί, να μας

ξαναβάλει στη ζωή της!»

Κάνει μια παύση, νοσταλγική. Και συνεχίζει μετά, στον ίδιο τόνο.

«Όταν παλιά άφηγε σωρό τα πεντοχίλιαρα, έμπαινε η ίδια σαν σίφουνας στην εκκλησία, αδιαφορώντας για την ώρα. Την έβλεπαν τότε πολλά μάτια και σταυροκοπιούνταν. Τώρα, που πηγαίνω εγώ ν' αφήσω τα πενηντάρικα που μου παραγγέλλει, φροντίζω και δε με βλέπει κανείς. Να μη μ' αγιοποιήσουν και μένα και δεν τ' αξίζω! Τώρα όμως, που δε βλέπουν πρόσωπο, κι ανασκάπτουν μετά τα πενηντάρικα, τώρα είναι που έχουν αποτρελαθεί! Ελπίζω μόνο να κάνουν καλή χρήση αυτοί της εκκλησίας!»

Ο Τάσος ακούει για τα θαύματα της Peana και σκέφτεται να κολακέψει λίγο και τη δική του τη γυναίκα, έστω και με τον κίνδυνο να βγει απ' το θέμα. Μόλις σταματά λοιπόν να μιλά η Mirella, αλλάζει το θέμα, της μιλά μ' ενθουσιασμό.

«Η αλήθεια είναι ότι η ξαδέρφη σου είναι σχεδόν πιο ωραία κι από σένα αγαπημένη μου».

Χαμογελά η γυναίκα του, κουνώντας το κεφάλι. Μετά του λέει περιπαιχτικά.

«Τάσο καλέ μου, πιο πειστικά κομπλιμέντα, πιο πειστικά κομπλιμέντα σε παρακαλώ! Και τι σχέση έχει αυτό αλήθεια, πώς σου ήρθε;»

Συννεφιάζει μετά η Mirella για μια στιγμή. Δείχνει σαν κάτι να θυμήθηκε. Αλλάζει ύφος και τον ρωτάει ξανά.

«Εκείνον τον Ορέστη τον είδες ξανά Τάσο, ήρθε σ' αναζήτησε καθόλου;»

Ξαφνιάζεται ο Τάσος με την τροπή της σκέψης της Mirella.

«Μετά που βγήκε όχι. Ένας φίλος του με βρίσκει και

με ρωτά αν μπορεί να σε συναντήσει. Χάρη τον λένε, μου φαίνεται καλό παιδί Mirella» της απαντά, προτρέποντάς τη με πλάγιο κι ήπιο τρόπο ν' αναθεωρήσει την άποψη και την άκαμπτη στάση της.

«Κι εσύ τι του λες Τάσο αυτού του Χάρη;» συνεχίζει η Mirella.

Διστάζει για μια στιγμή ο Τάσος. Μετά τη ρωτά, συνεχίζοντας την προσπάθεια να μαλακώσει τη Mirella.

«Μου έχεις πει να λέω όχι, έτσι δεν είναι; Άλλαξες μήπως γνώμη;»

«Έτσι σου 'χω πει κι έτσι θα λες. Και γνώμη δεν άλλαξα καθόλου» απαντά γρήγορα κι απότομα η Mirella.

Ο Τάσος δείχνει προβληματισμένος. Αποφασίζει να επιμείνει. Της μιλάει, τη ρωτάει.

«Μετά, μετά από τόσα χρόνια δε μαλάκωσες καθόλου Mirella;»

Ο λόγος της γυναίκας του ακολουθεί κοφτός, σκληρός, δεν αφήνει κανένα περιθώριο.

«Δε μαλάκωσα καθόλου, όχι. Σταύρωσε την Peana, δε θέλω να τον ξέρω. Ούτε αυτόν ούτε τους φίλους του».

Μεσολαβεί μια σιωπή. Ο Τάσος περιεργάζεται μ' απορία το σκληρό ύφος της Mirella. Μετά της μιλά.

«Τους θεούς τους σταυρώνουν καμιά φορά Mirella».

Μα η Mirella δε φαίνεται έτοιμη ν' αλλάξει γνώμη.

«Άσε τα θρησκευτικά Τάσο. Ας τον συγχωρέσει πρώτα η Peana και μετά βλέπουμε για μένα. Αλλά αυτό δε μπορεί ποτέ να γίνει, έτσι μάλιστα που έχει φύγει τώρα, για τα καλά στην Αφρική».

Ο Τάσος κουνά το κεφάλι προβληματισμένος, νιώθει την πλήρη ματαιότητα αυτού που ζητά κι αποφασίζει να σταματήσει τη συζήτηση.

Τα δάκρυα της βροχής

«Πώς είσαι σήμερα Ορέστη», τον ρωτά ο Χάρης.

«Καλά είμαι Χάρη, καλύτερα», απαντάει ο Ορέστης. Βρίσκονται, οι δυο τους, ο Ορέστης κι ο Χάρης, καθισμένοι στο σαλόνι του σπιτιού του Ορέστη.

«Χαίρομαι που τ' ακούω Ορέστη, θέλεις κάτι να φας ίσως;» συνεχίζει ο Χάρης.

«Όχι Χάρη, ευχαριστώ, δε χρειάζομαι κάτι. Σ' ευχαριστώ. Με είδες αδύναμο ε; Αν θες αργότερα, να πάμε μια βόλτα, αυτό μόνο θα 'θελα» λέει ο Ορέστης.

Κι ο Χάρης απαντά.

«Ασφαλώς και θα πάμε Ορέστη. Εξάλλου και στην κλινική μάς είπανε ότι θα σου κάνει καλό να περπατάς».

Ο Ορέστης κουνά το κεφάλι, γυρίζει και κοιτά το Χάρη, μετά του μιλά απότομα.

«Να περπατάω, ναι, έτσι είπαν στην κλινική, να περπατάω...»

Μετά μια μικρή παύση συνεχίζει.

«Πότε θα μπορέσω να δουλέψω πάλι, να ζήσω ξανά, είμαι τόσο πολύ μακριά απ' όλ' αυτά, δε νομίζεις; Πότε θα φτάσω άραγε σ' όλα αυτά... περπατώντας;»

Ο Χάρης τον κοιτά με σιγουριά. Μετά του μιλά.

«Θα τον περπατήσεις το δρόμο, όσο μακρὺς και να 'ναι. Κάθε μέρα είσαι και καλύτερα. Συνέχεια βελτιώνεσαι. Αυτό είναι που έχει σημασία».

Μετά αλλάζει το ύφος του, γίνεται πιο σκεπτικός. Τον

ρωτά.

«Τα πήρες όλα τα χάπια σήμερα; Ίσως είναι κι ώρα να ξεκινήσεις τη θεραπεία σου, δε νομίζεις. Νομίζω είσαι πια έτοιμος».

Ο Ορέστης τον κοιτά, κάτι το πολύ στενάχωρο βγαίνει στην όψη του.

«Είναι μακρύς ο δρόμος. Καλά το είπες. Και πρέπει να τον περπατήσω όλο».

Και κλείνει μετά τη σκέψη του.

«Πρέπει να μείνω στο φως, στο φως που βγήκα ξανά».

Ο Χάρης τον καθησυχάζει, του μιλά πάλι με σιγουριά.

«Ασφαλώς και θα επιστρέψεις. Και στη δουλειά θα επιστρέψεις και στη ζωή και σ' όλα τ' άλλα».

Ξαφνικά ο Ορέστης επιστρέφει στην ερώτηση του Χάρη.

«Τα πήρα, όλα, μην ανησυχείς... Τα χάπια εννοώ. Και θα βάλω μπρος και τη θεραπεία, ναι!»

Αλλάζει μετά ύφος, δείχνει να λυγίζει.

«Δεν ξέρω πώς να σ' ευχαριστήσω».

Ο Χάρης τον κοιτά με κάποια έκπληξη, του απαντά μετά, τον καθησυχάζει.

«Δεν υπάρχει τίποτα για να μ' ευχαριστήσεις. Σε βρήκα ξανά, βρεθήκαμε ξανά, αυτό είναι που μετράει». Κι ολοκληρώνει αμέσως μετά τη σκέψη του.

«Εγώ πρέπει να σ' ευχαριστήσω φίλε μου!»

Ο Ορέστης του μιλά αργά.

«Ξαναβρεθήκαμε, καλά το λες! Χάθηκα σε δρόμους άγνωστους, σκοτεινούς, για καιρό. Τώρα όμως ξαναβρεθήκαμε. Μ' άρεσε όπως το 'πες. Ξαναβρεθήκαμε!»

Τον κοιτά μετά, συνεχίζει.

«Πριν όμως βρεθούμε, εσύ στεκόσουν δίπλα μου. Κι ως

μη σ' έβλεπα πάντα εγώ...»

Αλλάζει το ύφος του, δείχνει σαν κάτι να θυμάται, ταράζεται.

«Και τώρα που ξαναβρεθήκαμε, εγώ, εγώ είμαι πια πολύ πίσω. Εγώ δεν έχω τίποτα, ερείπιο, εξαντλημένος. Μόνο εσένα έχω».

Ο Χάρης χαμογελά, μιλά νοσταλγικά, ενθαρρυντικά.

«Κι όμως, δεν είναι έτσι! Η σπίθα, μέρα με τη μέρα δυναμώνει. Η λάμψη σου, εκείνη η παλιά η λάμψη σου αρχίζει πάλι να διακρίνεται».

Κουνάει το κεφάλι ο Ορέστης. Μετά μιλάει μουρμουριστά.

Η λάμψη μου, ναι... η λάμψη μου...»

Ο Χάρης δεν αφήνει τη μελαγχολία του να φουντώσει κι άλλο. Τον κόβει, του μιλά αποφασιστικά.

«Ναι Ορέστη, ναι! Σιγά, σιγά, επανέρχεσαι... Τη λάμψη σου, τη θυμάμαι και τώρα, καμιά φορά με θαυμασμό».

Ο Ορέστης συνεχίζει να κουνά το κεφάλι, μιλά όμως τώρα δυνατά.

«Κι αφού ήταν τόσο μεγάλη η λάμψη μου, γιατί έφυγε Χάρη, γιατί έφυγε η Άννα;»

Ο Χάρης γυρίζει, τον κοιτάει.

«Δεν ξέρω... κι ίσως να μη βρεις απάντηση. Ίσως έτσι να πορευτείς. Χωρίς απάντηση σ' αυτό που ρωτάς» του λέει και τραβάει το βλέμμα του σαν κάτι να σκέφτεται.

Ο Ορέστης απλώνει το χέρι προς τη μεριά του.

«Και τόσο κακό που έκανα μετά στη ζωή μου, αυτό πώς το μετράς; Πού ήταν η λάμψη μου τότε; Η εκδίκηση που γέμισε την ψυχή μου για καιρό, αυτό πώς το μετράς, αυτό πώς το βάζεις στο λογαριασμό;»

Ο Χάρης μιλά και προσπαθεί ν' αλλάξει τη ροή της

σκέψης του Ορέστη.

«Πέρασαν όμως αυτά, πέρασαν, πέρασαν κι επέστρεψες πια, επέστρεψες για τα καλά».

Κάνει μια μικρή διακοπή και συνεχίζει.

«Και πλήρωσες, τράβηξες τόσα τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Έγινες κουρέλι, γονάτισες, υπέφερες, από κλινική σε κλινική. Βασανίστηκες, πλήρωσες για τα παλιά. Τώρα πάει πέρασε. Πέρασαν αυτά, επέστρεψες».

Ο Ορέστης νεύει καταφατικά. Δείχνει να συμφωνεί με την κουβέντα του Χάρη.

«Βλέπω Χάρη, βλέπω ξανά. Αυτό έγινε. Επέστρεψα στο φως, εκεί επέστρεψα».

Ο Χάρης κουνάει το κεφάλι, δείχνει να συμφωνεί με το λόγο του Ορέστη. Μετά απομακρύνεται απ' αυτόν, σηκώνεται, περπατά στο δωμάτιο, στέκεται με την πλάτη στον Ορέστη. Περνά λίγη ώρα. Μετά του μιλά.

«Έχω νέα».

Ο Ορέστης σηκώνει το βλέμμα σιγά σιγά. Έκπληξη αρχίζει και πλημμυρίζει το πρόσωπό του.

«Έχεις νέα; Τι νέα;» του απαντά.

«Έχω νέα για την Peana» συνεχίζει ο Χάρης χωρίς να τον κοιτά.

Ο Ορέστης δείχνει ν' αναστατώνεται. Ο Χάρης αφήνει και μεσολαβεί μια παύση. Μετά συνεχίζει.

«Δηλαδή;»

Ο Χάρης γυρίζει τον κοιτά.

«Στην Αφρική είναι...»

Ο Ορέστης γουρλώνει τα μάτια.

«Πού;» ακούγεται η φωνή του, γεμάτη έκπληξη.

Ο Χάρης τον πλησιάζει, του μιλά γρήγορα.

«Μάλλον δεν έχει πρόθεση να επιστρέψει. Έτσι έμαθα.

Είναι καλά εκεί. Έχει φτιάξει μια τεράστια καλλιέργεια καλαμπόκι. Συνεταιριστική. Λέγεται ότι οι μαύροι εκεί κάτω τη λατρεύουν. Σαν θεά».

Ο Ορέστης τον κοιτά, το βλέμμα του έχει χαλαρώσει, η πρώτη μεγάλη έκπληξη έχει περάσει.

«Πού το έμαθες αυτό; Αυτό, για την Αφρική;»

Ο Χάρης του απαντά.

«Το έμαθα απ' τον άντρα της ξαδέρφης της, απ' τον Τάσο, έτσι το έμαθα, πώς αλλιώς; Αυτός μου το είπε».

Και συμπληρώνει με κάπως διστακτικό τόνο.

«Ξέρεις, έχει και παιδί».

Ο Ορέστης κουνάει το κεφάλι.

«Έχει και παιδί λοιπόν...» μονολογεί.

Μεσολαβεί κενό, μετά γυρίζει, τον κοιτά. Του μιλά.

«Πόσο καιρό είναι εκεί; Το έμαθες αυτό;»

Ο Χάρης απαντά.

«Πολλά χρόνια, σχεδόν δεκαπέντε. Αμέσως, μετά που έφυγε απ' την Ελλάδα. Εκεί πήγε κατευθείαν».

Και συμπληρώνει κάτι στον προηγούμενο διάλογο.

«Ξέρεις, παρόλο που έχει παιδί, μόνη της ζει».

Ο Ορέστης δείχνει να μετράει τα χρόνια να δει πότε ήταν που έφυγε απ' την Ελλάδα. Όμως η σκέψη του φεύγει αλλού.

«Σα θεά λοιπόν!» αναφωνεί.

«Σα θεά, ναι» συμπληρώνει ο Χάρης.

Ο Ορέστης σηκώνεται δύσκολα, πλησιάζει ένα τζάμι θολό, απ' τη βροχή. Το κοιτά, κάτι δείχνει να του θυμίζει. Μετά γυρίζει προς το Χάρη, τον ρωτά.

«Άλλο κάτι σου είπε αυτός ο Τάσος;»

Ο Χάρης του λέει όλα όσα έχει μάθει.

«Όχι, τίποτα άλλο». Μετά αλλάζει τόνο.

«Το 'χε φαίνεται πάντα στο αίμα της το συνεταιριστικό. Θυμάσαι εκείνη την απίστευτη ιστορία που σου διηγήθηκα, εκείνο το άλλο που έμαθα απ' τον Τάσο. Για το salon de massage; Θα το φανταζόσουν ποτέ τέτοια πράγμα;»

Οι δυο τους ανταλλάσσουν βλέμματα χωρίς άλλο σχόλιο.

* * *

Ο Χάρης, όταν ο Ορέστης μπήκε σε βαριά κρίση, κατάθλιψη, έτρεξε, έμαθε, έφτασε πίσω στη δουλειά του στον Κύκλο. Πίσω στην εποχή που άρχισε την κάτω βόλτα ο φίλος του, αργά αλλά σταθερά, μέχρι να κλιμακωθεί η κρίση του τον τελευταίο καιρό. Και στη διαδρομή αυτή συνάντησε τον Τάσο, σύζυγο πια της Mirella. Έμαθε όλες τις λεπτομέρειες της ζωής της Peana. Ο Τάσος έβλεπε το ενδιαφέρον του Χάρη, τον συμπάθησε, του είπε όλα όσα γνώριζε, κι απ' όσα είχαν προηγηθεί κι απ' όσα ακολούθησαν. Που δεν ήταν βέβαια και λίγα.

Όταν ο Ορέστης κατέρρευσε κι ο Χάρης άρχισε τα μπες και βγες στα ψυχιατρεία, του ζήτησε, μια φορά, του Τάσου, να τον συνοδεύσει στο ψυχιατρείο. Δεν περίμενε να συναινέσει. Τα συναισθήματα και των δυο τους για τον Ορέστη, και του Τάσου και της γυναίκας του, ήταν πολύ σκληρά. Περισσότερο βέβαια της Mirella. Αυτή δεν ήθελε ν' ακούσει κουβέντα ούτε για τον Ορέστη ούτε για φίλους του, όπως ο Χάρης. Δυσανασχετούσε έντονα κάθε φορά που ο Τάσος συναντούσε το Χάρη. Αλλά κι ο Τάσος, ακόμη κι αν τούτος έδειχνε μια κάποια συμπάθεια για το Χάρη, τον Ορέστη τον είχε ολότελα ξεγράψει. Τον είχε

στείλει εκεί που πίστευε ότι του άξιζε. Στο πυρ το εξώτερον. Κι έτσι ο Χάρης παραξενεύτηκε όταν ο Τάσος δέχθηκε την πρότασή του κι ήρθε μαζί του στο ψυχιατρείο.

Σε κείνη, στη μια και μόνη επίσκεψη στον Ορέστη, ο Τάσος έμεινε ανέκφραστος. Κι ο Ορέστης, με κουβάδες τα χάπια στην ψυχή θα τον ξέχναγε, δε θα τη θυμόταν ποτέ στο μέλλον εκείνη την επίσκεψη.

Ο Ορέστης δεν ξανασυναντήθηκε ποτέ με τον Τάσο, αν μπορείς να την πεις συνάντηση εκείνη τη, διαγραμμένη απ' τη θύμησή του, επίσκεψή του στο ψυχιατρείο. Ο Χάρης, όμως, θα συνέχιζε το ρόλο του ενδιάμεσου. Πρόσφατα αποφάσισε να ζητήσει απ' τον Τάσο να τον φέρει σ' επαφή με τη Mirella. Μια τέτοια συνάντηση τη θεωρούσε ως ένα πιθανό, πρώτο βήμα, προς τη μεγάλη συγγνώμη του Ορέστη που εκκρεμούσε ανάμεσά τους. Με τον Ορέστη δεν είχαν κάνει ποτέ συγκεκριμένη συζήτηση για τις λεπτομέρειες του περιστατικού με την Peana.

Όμως ο Χάρης έβλεπε τη μεταμόρφωση του φίλου του. Και καταλάβαινε ότι η οριστική επιστροφή του Ορέστη στον κόσμο περνούσε απαραίτητα απ' την Peana. Αυτή κρατούσε τα κλειδιά της επιστροφής του στη ζωή. Κι ένα πρώτο, δειλό βήμα, στο ταξίδι αυτό του Ορέστη ίσως να ήταν η ξαδέρφη της, η γυναίκα του Τάσου, η Mirella. Ένα βήμα όχι βέβαια με την ελπίδα να υπάρξει κάποια συμπάθεια απ' τη μεριά της. Αρκούσε μια απλή, μια ελάχιστη, λύπη για την κατάντια του φίλου του.

Ο Τάσος άκουσε τη σκέψη του. Σκέφτηκε να τον βοηθήσει ζητώντας μια τέτοια συνάντηση απ' τη Mirella. Αυτή όμως ήταν ανένδοτη. Κι έτσι ο Τάσος είπε στο Χάρη ότι δε μπορούσε να γίνει αυτό που σκεφτόταν.

Τότε ήταν που του είπε για την πιθανή επίσκεψη της

ίδιας της Peana στην Ελλάδα. Άφησε να εννοηθεί ότι η Mirella ίσως να μην ήταν τελικά απαραίτητη. Αν ο Ορέστης άντεχε να αντικρίσει την ίδια την Peana, ίσως κι η Mirella να περίσσευε.

* * *

Η κουβέντα του Χάρη, για το salon de massage φέρνει τώρα ένα αμυδρό, πικρό χαμόγελο στο πρόσωπο του Ορέστη. Του μιλά.

«Πώς δεν τη θυμάμαι Χάρη, πώς δεν τη θυμάμαι!»

Σοβαρεύει μετά. Κοιτά το Χάρη κατάματα.

«Η ξαδέρφη της δε θέλει να με δει, έτσι δεν είναι;» τον ρωτά.

«Όχι Ορέστη, δε θέλει να σε δει, ακόμη δε θέλει να σε δει», απαντά αργά και δειλά ο Χάρης. Όχι απόλυτα ειλικρινά, αφού άφησε με το λόγο του μια πιθανότητα η Mirella ν' αλλάξει γνώμη στο μέλλον. Τέτοια πιθανότητα όμως, με βάση τα λεγόμενα του Τάσου, ήταν βέβαιο ότι δεν υπήρχε.

Ακολουθεί μετά μια σιωπή μέχρι που τη διακόπτει ο Χάρης. Κοιτάει τον Ορέστη και του λέει.

«Ορέστη έμαθα ότι η Peana, μετά από τόσα χρόνια, θά 'ρθει φέτος το καλοκαίρι στην Ελλάδα, στην Αμοργό. Μπορώ να μάθω λεπτομέρειες αν θέλεις. Ο άντρας της Mirella με συμπαθεί, θέλει νομίζω να λευτερωθούμε όλοι απ' αυτό το βαρύ φορτίο. Μπορώ να μάθω λεπτομέρειες, πότε θά 'ρθει, πόσο θα μείνει. Τι λες, να ρωτήσω;»

Ο Ορέστης, παραξενεμένος, γυρίζει και τον κοιτά.

«Τι σκέφτεσαι Χάρη; Να πάω να τη δω όταν έρθει; Εδώ δε θέλει η ξαδέρφη της να με συναντήσει λες να

θέλει η ίδια;»

Ο Χάρης τότε του απαντάει.

«Ίσως θα 'ταν καλύτερα να επιδιώξεις να δεις την ίδια Ορέστη. Να της ζητήσεις συγγνώμη. Αυτό σκέφτομαι».

Χαμογελά μετά, προσπαθεί με το λόγο του να σπάσει τη βαριά ατμόσφαιρα.

«Μπορεί να φας και ξύλο βέβαια, πρωταθλήτρια του καράτε ήταν όταν ήταν νέα».

Σοβαρεύει μετά και συμπληρώνει.

«Μπορεί κι όχι όμως, μπορεί να βρεις τη λύτρωση που ψάχνεις. Ποτέ δεν ξέρεις μ' αυτά τα πράγματα».

Ο Ορέστης τον ακούει βουβός, αμίλητος, με το κεφάλι χαμηλωμένο.

* * *

Μετά μια δύσκολη σιωπή ο Χάρης προσπαθεί ν' αλλάξει το θέμα, να δώσει χρόνο στον Ορέστη να το σκεφτεί, αυτό που του πρότεινε. Του μιλάει.

«Αλήθεια Ορέστη πώς έγινε, κατάλαβες κάτι, ένιωσες κάτι, πώς έγινε αυτή η μεγάλη σου αλλαγή;»

«Ποια Χάρη, ποια εννοείς;» ρωτάει ο Ορέστης κι ο Χάρης εξηγεί.

«Αυτή, αυτή που γύρισες Ορέστη! Που έγινες καλά. Θυμάσαι κάτι, θυμάσαι κάτι να 'σπασε, κάτι να γύρισε μέσα σου; Έγιναν όλα τόσο απότομα. Η αλλαγή σου ήταν έτσι ξαφνική, γρήγορη, αναπάντεχη. Τους ξάφνιασε όλους στην κλινική».

Ο Ορέστης τον κοιτάει μ' απλανές βλέμμα. Το μυαλό του τρέχει στο παρελθόν.

«Ήταν παραμονή της μέρας που ήρθες. Της μέρας που

σου είπανε ότι πάω καλύτερα, πολύ καλύτερα».

Ένα ερωτηματικό διαγράφεται στη μορφή του Χάρη.

«Τι έγινε την παραμονή Ορέστη;» τον ρωτά.

Ο Ορέστης δείχνει να βυθίζεται σε κείνη τη στιγμή, αρχίζει μια αργή διήγηση.

«Θυμάμαι ότι ήμουν στο δωμάτιο μόνος και κοιτούσα έξω απ' το παράθυρο. Κοιτούσα κάτι παιδιά που έπαιζαν στην αλάνα απέναντι απ' το ψυχιατρείο. Δεν έφαγα εκείνο το μεσημέρι, πρέπει να 'μουν εκεί καθισμένος για ώρα πολλή. Ήμουν μόνος, όλη τη μέρα. Δεν είχε έρθει κανείς επίσκεψη. Μετά, τ' απόγευμα, άρχισε να συννεφιάζει. Σύννεφα πολλά μαζεύτηκαν στον ουρανό. Τα παιδιά σκορπίσανε γρήγορα κι η αλάνα άδειασε. Για λίγο φαινονταν κάτι αστραπές να σχίζουν τον ουρανό. Και μετά, μετά, άρχισε να βρέχει. Άρχισε να βρέχει ασταμάτητα. Και καθώς έβρεχε, στην αρχή, συνέχιζα να παρατηρώ την έρημη αλάνα. Όσπου κάποια στιγμή θόλωσε το τζάμι φαίνεται, δεν υπήρχε πια κάτι να δω. Κι έφυγε για μια στιγμή το βλέμμα μου απ' τη θολή κι έρημη αλάνα κι ήρθε κι εστίασε πια στο τζάμι. Στο τζάμι πάνω που τρέχανε οι σταγόνες. Τις κοίταξα για λίγη ώρα. Μετά θυμάμαι ότι άρχισα να ουρλιάζω. Χάρη, άρχισα να ουρλιάζω σαν να μην ήταν σταγόνες αυτό που έβλεπα, αλλά κάτι άλλο. Ήρθαν μετά γρήγορα οι γιατροί, κάποιος πήγε να μου κάνει ένεση. Θυμάμαι τότε που ένας άλλος, ο διευθυντής νομίζω ήταν, του είπε. 'Άστον, άστον χωρίς ένεση'. Και κάθισαν μετά, ένας δυο, δίπλα μου και με παρακολούθούσαν να ουρλιάζω και να σπαράζω. Και να 'χω το μάτι

καρφωμένο στις σταγόνες που κατέβαιναν στο τζάμι».

Ο Ορέστης σταματά, κοιτά το Χάρη. Ολοκληρώνει τη διήγησή του.

«Τότε έγινε Χάρη, τότε επέστρεψα, τότε είδα. Την άλλη μέρα, θυμάσαι πώς ήμουν, πόσο αλλαγμένος ριζικά ήμουν».

Ο Χάρης τον πλησιάζει, τον αγκαλιάζει

«Καλώς ήρθες Ορέστη, καλώς ήρθες φίλε μου, καλώς ήρθες πίσω στο φως» του λέει.

Ο Ορέστης κουνάει το κεφάλι προσπαθώντας ακόμη να καταλάβει το τραγούδι της βροχής εκείνης της μέρας.

* * *

«Ορέστη είσαι έτοιμος, πάμε για τη βόλτα μας;» τον ρωτάει τώρα ο Χάρης.

«Έτοιμος είμαι Χάρη. Να πάμε μεγαλύτερη βόλτα σήμερα, έχω πιο πολλά να σου πω» απαντά ο Ορέστης.

Τον παροτρύνει και του χαμογελάει ο Χάρης.

«Να μου πεις Ορέστη, να μου πεις! Κι εγώ έχω να σου πω. Έχουμε πολλά να πούμε, έχουμε χάσει πολλά κεφάλαια, έχουμε δρόμο να διανύσουμε!»

Προχωράνε προς την πόρτα. Ξαφνικά, ο Ορέστης κοινοστέκεται, ένα βήμα πριν την πόρτα.

Του μιλάει, του ζητάει κάτι.

«Χάρη, έχουμε δρόμο όπως λες μπροστά, πολλά να πούμε και να μάθουμε, ο ένας για τον άλλο. Κι ο δρόμος περνάει κι απ' την Αμοργό. Θά 'ρθεις μαζί μου Χάρη;»

Ο Χάρης δείχνει να φωτίζεται.

«Θέλει και ρώτημα ρε συ; Ασφαλώς και θά 'ρθω!» του απαντάει χωρίς καμιά καθυστέρηση.

Ο Ορέστης χαμογελά.
«Ευχαριστώ, σ' ευχαριστώ Χάρη!»

* * *

Οι δυο φίλοι ανοίγουν αγκαλιασμένοι την πόρτα.
Ένα ζεστό φως, ένα μεγαλειώδες ηλιοβασίλεμα, πλημ-
μυρισμένο μ' όλες τις ανοιξιάτικες ευωδιές, τους περιμέ-
νει εκεί, τους υποδέχεται και τους χαιρετάει.
Οι δύο φίλοι βυθίζονται και χάνονται μέσα του.

Livingstone, Ζάμπια

«Αγαπημένοι μου, έμεινα τόσα χρόνια μαζί σας, ασταμάτητα. Χωρίς να φύγω μέρα από κοντά σας. Και τώρα, μετά απ' όλ' αυτά τα χρόνια, θα χρειαστεί να λείψω για λίγους μήνες, δε γίνεται αλλιώς. Θα λείψω έστω κι αν η περίοδος της συγκομιδής είναι μπροστά μας, όπου να 'ναι ξεκινά. Και στο τέλος του καλοκαιριού, θα 'μαι πάλι εδώ, μαζί σας».

Τα δυνατά λόγια της Peana, στην κατάμεστη γιορτινή αίθουσα, όπου έχουν μαζευτεί όλοι οι πολλοί μέτοχοι της εταιρείας της Peana κι οι οικογένειές τους παγώνουν την ατμόσφαιρα.

Όλοι σιωπούν, την κοιτούν κι αρνούνται να πιστέψουν αυτό που τους λέει. Ξαφνικά, κλάματα ξεσπάνε στο βάθος της αίθουσας. Κάποιοι μιλάνε, της απευθύνονται απρόσωπα, την εκλιπαρούν ν' αλλάξει γνώμη. Άλλοι, προβλέπουν υψηλόφωνα, ότι θα φύγει για πάντα, δε θα γυρίσει ποτέ. Την αρχική ησυχία, που έφερε ο λόγος της, διαδέχεται τώρα βοή, ταραχή, ανακατεμένη με φωνές και λυγμούς. Η Peana αιφνιδιάζεται, κοιτά δεξιά της τον αποσβλωμένο υπεύθυνο της αποψινής γιορτής, κοιτά αριστερά. Εκεί, ο βοηθός κι υπηρέτης της δείχνει πιο ψύχραιμος.

«Τι είναι Ayinzini, τι συμβαίνει;» τον ρωτάει.

«Συμβαίνει ότι σας αγαπάνε μάστερ Peana και, καθώς δεν έχετε λείψει μέρα από κοντά μας, φοβούνται ότι θα φύγετε και δε θα ξαναγυρίσετε» απαντά ο υπηρέτης.

Η Peana σηκώνεται όρθια, γίνεται αυστηρή, ανεβάζει τον τόνο της φωνής της.

«Σας έχω πει ποτέ ψέματα; Σας ρωτάω! Εσύ εκεί που χτυπιέσαι, εκεί στο βάθος, ρωτάω λοιπόν! Σας έχω πει ποτέ ψέματα;»

Το γεμάτο ακροατήριο δείχνει πάλι να ηρεμεί. Κοιτούν την Peana, περιμένουν να συνεχίσει το λόγο της.

Η Peana συνεχίζει με τον ίδιο τόνο.

«Θα λείψω λίγους μήνες. Θα επιστρέψω για λίγο στις προηγούμενες πατρίδες μου. Θα πάρω το γιο μου, το μικρό Antonin μαζί μου να γνωρίσει τα ξαδέρφια του. Αυτό είναι όλο. Και μετά, θα γυρίσω πίσω, να μεγαλώσουμε κι άλλο τη φυτεία. Φέτος θα λείψω στη συγκομιδή. Θα δείτε έτσι ότι δε μ' έχετε πια ανάγκη. Ο Ayinzini θα φροντίσει γι' αυτή, θα 'χει φέτος την ευθύνη και το γενικό πρόσταγμα. Το καταλάβατε;»

«Πότε θα γυρίσετε μάστερ Peana;» ακούγεται μια φωνή απ' το βάθος της αίθουσας, ενώ κάποια άλλη φωνή, κοντινή του, με τοπική πολύχρωμη ενδυμασία, φαίνεται να είναι ακόμη βέβαιη ότι η Peana δε θα γυρίσει. Μουρμουρίζει κάτι για θεούς που έρχονται και φεύγουν, ότι πάντα έτσι ήταν κι ότι έτσι είναι και τώρα. Προβλέπει ότι η Peana θ' ακολουθήσει κι αυτή το δρόμο των θεών.

«Μέχρι να βγει ο Σεπτέμβρης θα 'μαι πίσω, σας το υπόσχομαι. Θα 'χετε μέχρι τότε μαζέψει όλη τη σοδειά. Το φθινόπωρο θα συζητήσουμε πώς θα φέρουμε το νερό να επεκτείνουμε τη φυτεία, με νέες καλαμποκιές. Μέχρι να βγει ο Σεπτέμβρης, θα 'μαι πίσω, μ' ακούσατε;»

Έτσι τους απαντά και κοιτά να δει αν ο λόγος της είχε απήχηση, αν ο κόσμος ηρεμεί.

Η σαφήνεια του λόγου της Peana φαίνεται να πείθει

το μεγάλο ακροατήριο. Επικρατεί μια βοή, διευκρινιστική όμως, όχι βοή θρήνου ή διαμαρτυρίας. Ξαφνικά, μια φωνή διακρίνεται να βγαίνει πάνω απ' το βόμβο και τη χάβρα.

«Χωρίς εσάς, μάστερ Peana, δε θα γίνει η δουλειά σωστά! Μόνο εσείς μπορείτε να κάνετε τους εργάτες να δουλέψουν όπως πρέπει!»

Ο Ayinzini δείχνει να θυμώνει. Η Peana του κάνει νόημα να μην αντιδράσει. Κοιτά προς τη μεριά που ήρθε η φωνή, απευθύνεται όμως πάλι στην κατάμεστη αίθουσα.

«Κάποια μέρα όμως, κάποια μακρινή μέρα, πρέπει να γίνει κι αυτό! Κάποια μέρα, στο μέλλον, εγώ θα λείψω από κοντά σας, τι θα γίνει τότε, θ' αφήσετε τις καλαμποκιές χωρίς φροντίδα; Ο Ayinzini είναι δικός σας άνθρωπος, τον ξέρετε και σας ξέρει και ξέρει κι όλα τα μυστικά του καλαμποκιού. Κι είναι ο ίδιος δουλευταράς, μηχανή σημαίνει τ' όνομα του, απ' την εποχή της σκλαβιάς. Μηχανή είναι όμως ακόμη και σήμερα».

Ακολουθεί νέα ταραχή στο ακροατήριο. Η κουβέντα αυτή η τελευταία, ότι δηλαδή μια μέρα θα λείψει, εξάπτει ξανά τη φαντασία, αναζωπυρώνει το θρήνο. Ακούγονται νέες κραυγές, νέοι αναστεναγμοί.

Ο Ayinzini της μιλά χαμηλόφωνα και την κοιτά κουνώντας ελαφρά αποτρεπτικά το κεφάλι.

«Αυτό τώρα δε χρειαζόταν να το πείτε μάστερ Peana, αυτό για τη μακρινή μέρα...»

Σκληραίνει και δυναμώνει πάλι η φωνή της Peana.

«Υπάρχει κανείς που θέλει ν' αναλάβει τη σοδειά φέτος, υπάρχει κανείς; Αν υπάρχει νά 'ρθει εδώ πάνω να τον γνωρίσουμε». Νέα σιωπή στη μεγάλη αίθουσα.

«Αφού λοιπόν δεν υπάρχει κανείς, θα γίνει αυτό που είπα εγώ!» συνεχίζει.

Η Pleana κοιτά προς τη μεριά του ανακουφισμένου Ayinzini. Του μιλά χαμηλόφωνα.

«Ayinzini, αύριο θα πάμε απ' το πρωί μια βόλτα στα καλαμπόκια, να συζητήσουμε τις τελευταίες λεπτομέρειες. Σε λίγες μέρες θα φύγω. Για λίγο καιρό. Δεν πιστεύω ν' αμφιβάλλεις κι εσύ ότι θα γυρίσω;» τον ρωτά η Pleana.

«Μάλλον πρέπει να 'μαι ο μόνος εδώ μέσα, εκτός απ' τους φιλοξενούμενους της εκκλησίας που δεν αμφιβάλλει μάστερ Pleana», απαντά ο Ayinzini.

Η Pleana κοιτά πάλι το ήρεμο τώρα ακροατήριο και κλείνει τη συζήτηση χωρίς ν' αφήσει άλλα περιθώρια.

«Χαίρομαι που συνεννοηθήκαμε. Ξεκινάμε λοιπόν με τη γιορτή μας» τους μιλά με δυνατή κι αποφασισμένη φωνή.

Σε λίγο ο Ayinzini έχει ανακατευτεί με το πλήθος, χορεύοντας στις μελωδίες της χορωδίας των γερόντων του Livingstone, κάτι ανάμεσα σε τραγούδι, προσευχή και θεατρική πράξη. Κι η Pleana χτυπά, με μια άλλη παρέα ενθουσιασμένων γυναικών, παλαμάκια στο νέο αφεντικό.

* * *

Ο μεγάλος, λαμπερός αφρικάνικος ήλιος κινείται αντίθετα μ' ένα τζιπ που διασχίζει μια τεράστια έκταση με καλαμποκιές και προχωράει ανατολικά, προς την πόλη του Livingstone. Τ' απαλό αεράκι που φυσάει μέσα απ' τα φύλλα της φυτείας καταφέρνει ίσα ίσα και τ' αναδεύει. Κάποιες στιγμές, όταν δυναμώνει λίγο, βγαίνει το θρόισμα των φυτών λίγο πάνω απ' τον ήχο της μηχανής. Λες και μιλάν είναι τότε, λες και ζητάν νά 'ρθει κάποιος γρήγορα, να μαζέψει τους μεγάλους τους καρπούς, να μην τα

βαραίνουν πια. Η Peana, σε κατάλευκη φορεσιά βρίσκεται στη θέση του συνοδηγού. Στο τιμόνι είναι ο Ayinzini, ο μαύρος υπηρέτης της. Η Peana του μιλά.

«Μπράβο σ' όλους σας, Ayinzini! Φέτος θα ξεπεράσουμε τους δεκαπέντε χιλιάδες τόνους. Την επόμενη βδομάδα ξεκινάς συγκομιδή, ο κόσμος είναι έτοιμος;»

«Όλα είναι έτοιμα μάστερ Peana. Όλα είναι έτοιμα. Φέτος δεν είχαμε κι αρρώστιες, ήταν η καλύτερη χρονιά που θυμάμαι, θ' αγγίξουμε τους είκοσι χιλιάδες τόνους» της απαντά ο Ayinzini.

«Σε κάποια χρόνια θα 'χουμε διπλάσια παραγωγή Ayinzini. Θά 'ρθει κι άλλο νερό, θα κάνουμε την ξεραϊλα καλαμπόκια. Τόσα νερά να παν χαμένα, ποτάμια, καταρράκτες! Μεγάλη σπατάλη. Πενήντα εξήντα χιλιάδες τόνοι, στα σίγουρα τα επόμενα τα χρόνια. Να θυμάσαι την ώρα που στο λέω» του μιλάει η Peana κι η χαρά κι ο ενθουσιασμός ανακατεύονται στα λόγια της.

Ο Ayinzini κουνάει το κεφάλι με δέος κι ευγνωμοσύνη. Η Peana ρίχνει μια ματιά πίσω της, ο ήλιος έχει αρχίσει να γέρνει. Μαγεύεται. Κοιτά τον υπηρέτη, τον προστάζει.

«Στάσου λίγο Ayinzini, στάσου μια στιγμή. Σταμάτα λιγάκι το τζιπ, σε παρακαλώ, σβήσε τη μηχανή και περιμένέ με εδώ, δε θ' αργήσω», του ζητά τώρα η Peana.

Ο Ayinzini σβήνει τη μηχανή. Η Peana σηκώνεται για μια στιγμή, γυρίζει πίσω, ξανακοιτάει τον ήλιο, κοιτά μετά τις φορτωμένες καλαμποκιές. Το θρόισμα των φυτών ακούγεται τώρα καλά. Ακούγεται μαζί του κι η συνεχής βοή του νερού, οι τεράστιοι καταρράκτες της Βικτωρίας, που δεν είναι ούτε τριάντα χιλιόμετρα μακριά. Η Peana κατεβαίνει απ' το τζιπ, κάνει σήμα στον Ayinzini να καθίσει, να την περιμένει. Προχωράει δυτικά, μπαίνει αργά

μες στα φυτά, σε λίγο έχει βγει απ' τ' οπτικό πεδίο του Ayinzini, έχει χαθεί πίσω απ' τις πελώριες καλαμποκιές.

* * *

«Μάστερ Peana, μάστερ Peana, πού είστε, πού είστε μάστερ Peana;» ακούγονται τώρα οι φωνές του Ayinzini.

Καθώς προχωρά, χωρίς να παίρνει απάντηση, τη βλέπει σε μια στιγμή μακριά σ' ένα ξέφωτο. Είναι καθισμένη. Την πλησιάζει, τον καταλαβαίνει, γυρίζει και του μιλά.

«Έλα Ayinzini, εδώ είμαι, τι είναι, φοβήθηκες μην πάθω κάτι;»

«Σκέφτηκα μήπως χρειάζεστε κάτι μάστερ Peana. Λείπετε μισή ώρα, σε λίγο θα νυχτώσει» απαντά ο Ayinzini.

Η Peana, σχεδόν θυμωμένη του μιλά απότομα.

«Και λοιπόν; Δε σου είπα να περιμένεις; Αφού ξέρεις ότι μ' αρέσει να περπατάω μόνη μου μες στα καλαμποκία, πρώτη φορά το βλέπεις αυτό;»

Σηκώνεται μετά όρθια, συνεχίζει.

«Έλα πάμε να γυρίσουμε πίσω. Έχω μια συνάντηση με τους προμηθευτές μας, θέλω νά 'ρθεις μαζί μου».

«Βεβαίως και θά 'ρθω μάστερ Peana, θέλει και ρώτημα! Τώρα που μ' ορίσατε υπεύθυνο στο πόδι σας!» Έτσι απαντάει ο Ayinzini. Αλλάζει μετά ύφος, γυρίζει στην προηγούμενη κουβέντα.

«Όχι δεν το βλέπω πρώτη φορά, αυτό να χάνεστε δηλαδή μες στη φυτεία, μόνο τώρα λείψατε λιγάκι περισσότερο απ' τις άλλες φορές, κάπως...»

Η Peana γυρίζει, τον κοιτάει, κόβει το λόγο του.

«Κι όσο μεγαλώνει η φυτεία Ayinzini τόσο περισσότερο θα λείπω. Άρχισε να συνηθίζεις την ιδέα! Και συ δε

χρειάζεται ν' ανησυχείς, ούτε να τρέχεις από πίσω μου. Με κατάλαβες;»

«Συγγνώμη μάστερ Peana, συγγνώμη, δεν ήθελα να σας ενοχλήσω. Δε θα σας ακολουθήσω ξανά, θα σας περιμένω πάντα με υπομονή μέχρι να γυρίσετε», αποκρίνεται με ταραχή ο μαύρος υπηρέτης.

Αλλάζει διάθεση η Peana. Συνεχίζει να του μιλά, λιγότερο αυστηρά τώρα.

«Χθες το βράδυ για μια στιγμή φοβήθηκα ότι δε θα μπορούσαμε να τους καλμάrouμε. Δε σου κρύβω ότι για μια στιγμή ξαφνιάστηκα».

Ο Ayinzini την κοιτά, της απαντά.

«Μάστερ Peana, πολλοί σας θεωρούν θεά, μερικοί σας λατρεύουν κιόλας ως θεά. Κι οι θεοί δε μένουν πάντα με τους ανθρώπους. Έρχονται και φεύγουν, έτσι είναι οι δοξασίες εδώ κάτω».

«Δεν πιστεύω κι εσύ να 'χεις καμιά φωτογραφία μου με κεριά και να με προσκυνάς;» τον ρωτά χαμογελαστά.

«Όχι μάστερ Peana, τώρα πια όχι. Όταν όμως σας είδαμε μια μέρα έγκυο, μια περίοδο που ζούσατε μόνη σας, όταν σας είδαμε έτσι στα καλά του καθουμένου έγκυο, τότε, δε σας κρύβω, πήγε κι εμένα ο νους μου ότι μπορεί να είστε θεά. Κι όταν μάλιστα πήρα το θάρρος και σας ρώτησα ποιος είναι ο πατέρας και με απόλυτη φυσικότητα μου είπατε ότι δεν ξέρετε τότε ήμουν σχεδόν σίγουρος!» χαμογελά για μια στιγμή ο Ayinzini.

Του χαμογελά κι η Peana, μετά του μιλά.

«Γίνεται κι αυτό στις μέρες μας, μπορείς να κάνεις παιδί χωρίς να ξέρεις τον πατέρα. Αυτό το λεν ιατρική τεχνολογία Ayinzini κι όχι δουλειά των θεών! Και μπορείς τότε να βρεθείς με παιδί. Ακόμη και μια περίοδο που

είσαι μόνη σου όπως καλά θυμάσαι!»

Πριν ολοκληρώσει τη σκέψη της, την κόβει ο Ayinzini.

«Αυτό βέβαια δεν αποκλείει στο μέλλον, να κάνετε κι άλλα παιδιά, έτσι δεν είναι; Τις περιόδους που δεν είστε μόνη σας εννοώ. Χωρίς την τεχνολογία τώρα».

Σκληραίνει για μια στιγμή η ματιά της Pleana, μετά γαληνεύει ξανά και του απαντά.

«Δεν το αποκλείει Ayinzini, όχι δεν το αποκλείει».

Κι ο Ayinzini πιάνεται απ' την ευκαιρία και της μιλά προτρεπτικά.

«Αυτό να κάνετε για να μη σας λεν θεά, αυτό να κάνετε και θα δείτε πώς θα διορθωθούν όλα!»

Του χαμογελά η Pleana. Έχει τελείως μαλακώσει. Μετά του μιλά.

«Θα τη σκεφτώ την ιδέα σου Ayinzini, θα τη σκεφτώ. Μέχρι όμως ν' αποφασίσω κάτι, θέλω να σε παρακαλέσω να βοηθήσεις να τελειώνουμε σιγά σιγά μ' αυτές τις δοξασίες, ότι είμαι θεά. Είναι μια καλή ευκαιρία τώρα που θα λείπω. Κι είμαι εντελώς σίγουρη ότι εσύ θα 'σαι ακόμη καλύτερος επιστάτης κι άρα ο λόγος σου όλο και πιο πολύ θα μετράει. Μπορείς να μου το υποσχεθείς αυτό σε παρακαλώ;»

Η αρχική χαρά του Ayinzini με τον πρώτο λόγο της Pleana, για το παιδί, χάνεται γρήγορα πίσω απ' το ερώτημα και την παράκλησή της. Δείχνει αναστατωμένος. Της μιλά με έκδηλη ταραχή.

«Ποιος είμαι εγώ μάστερ Pleana για να με παρακαλείτε εσείς, είναι ποτέ δυνατόν; Θα υπήρχε τίποτα εδώ αν δεν ήσασταν εσείς; Τίποτα δε θα υπήρχε. Ποιος είμαι εγώ για να με παρακαλείτε; Γίνεται ποτέ αυτό που λέτε;»

Η Pleana ρίχνει ξανά μια σκληρή ματιά στον Ayinzini.

Του μιλά απότομα, σαν κάτι να θυμήθηκε.

«Γίνεται, πώς δε γίνεται! Κι όχι μόνο γίνεται να σε παρακαλώ. Μα γίνεται και τ' άλλο, να με γράφεις δηλαδή στα παλιά σου τα παπούτσια όταν σε παρακαλώ. Κι αυτό δυστυχώς γίνεται!»

Στο άκουσμα του λόγου αυτού ο Ayinzini ταράζεται πολύ, της μιλά αναστατωμένος.

«Εγώ μάστερ Peana, πότε το 'κανα αυτό, να μην ακούσω δηλαδή αυτό που λέτε; Πότε το 'κανα αυτό; Επειδή παραίκουσα την εντολή σας και σας αναζήτησα πριν;»

«Και πριν το έκανες και μόλις τώρα το έκανες, ξανά, Ayinzini. Μόλις τώρα! Όχι μόνο γιατί ξεκίνησες να με βρεις ενώ στο έχω απαγορεύσει. Ακόμη περισσότερο, γιατί μ' αγνοείς που σου έχω ζητήσει τόσες φορές να το κόψεις αυτό το 'μάστερ', έτσι δεν είναι; Τόσες και τόσες φορές στο έχω ζητήσει. Αλλά είναι φαίνεται κι αυτό αδύνατον» του λέει φωναχτά, αυστηρά.

Ο Ayinzini συννεφιάζει, απαντά με σιγουριά κι απόφαση.

«Αυτό δε γίνεται μάστερ Peana! Μπορεί να μην είστε θεά αλλά μάστερ θα είστε πάντα για όλους εδώ. Για όλους! Αυτό δε μπορεί να γίνει, προτιμώ να πεθάνω. Κάντε με ό,τι θέλετε, μόνο έτσι μπορώ να σας λέω».

Η Peana κουνά το κεφάλι. Τον παρατηρεί.

«Κάποια χρόνια πριν θα σ' είχα σχολάσει Ayinzini. Δε μ' αρέσει να μου λεν όχι. Αλλά να τώρα, φαίνεται έχω αλλάξει πολύ, και σ' αφήνω να μου τριβελίζεις τ' αυτιά, μάστερ εδώ μάστερ εκεί, κι εγώ σ' ακούω και σ' ανέχομαι».

Γυρίζει μετά, κοιτάει τον Ayinzini.

«Έχω άραγε αλλάξει τόσο πολύ Ayinzini, τόσα χρόνια που είμαι εδώ κάτω; Για πες μου; Έχω τόσο πολύ αλλά-

ξει;»

Ο Ayinzini μαλακώνει. Απαντά στο ερώτημα που του έκανε.

«Μάστερ Peana, πάντα έτσι ήσασταν, σταλμένη απ' το Θεό. Μόνο τώρα τελευταία είστε λίγο πιο ήρεμη, έτσι μου φαίνεται. Δεν έχετε εκείνη την οργή που είχατε μερικές φορές τα πρώτα χρόνια».

Η Peana τον ρωτά μετά.

«Οργή, Ayinzini, πότε είχα οργή;»

Δείχνει να θυμάται ο Ayinzini, της απαντά.

«Τον πρώτο καιρό που φτάσατε εδώ μάστερ Peana, τον πρώτο καιρό. Φωνάζατε, θυμώνατε τότε πολύ, τον πρώτο καιρό. Είχατε το δικίο σας βέβαια. Πώς να συνεννοηθείτε μ' εμάς εδώ κάτω. Κάνατε τόση μεγάλη προσπάθεια να βάλετε τότε τα πράγματα σε μια σειρά, πήρε χρόνο να κάνετε τη γη να καρπίσει. Ήσασταν μόνη σας τον πρώτο καιρό, κανείς δε σας καταλάβαινε, κανείς δε σας πίστευε. Κι αυτό φαίνεται σας έκανε και θυμώνατε».

Αλλάζει έκφραση η Peana. Δείχνει τώρα παραξενεμένη. Σαν να 'κανε κάποιο μεγάλο λάθος ο Ayinzini στην κρίση του. Μετά του απαντά.

«Λάθος κάνεις Ayinzini, τίποτα απ' αυτά που λες δε μου έφταιγε. Ούτε εσείς, ούτε η μοναξιά μου, ούτε ο κόπος. Εγώ σας χρειαζόμουν τότε πολύ περισσότερο απ' όσο εσείς εμένα. Γι' αυτό φώναζα, από χαρά φώναζα, από ευγνωμοσύνη. Οι φωνές που λες ήταν το δικό μου ευχαριστώ, δεν ήταν οργή. Λάθος το κατάλαβες». Συνεχίζει μετά.

«Να όπως και τώρα. Βλέπεις που εσύ με λες μάστερ κι αγαλλιάζεις κι εμένα με θυμώνεις και με τρελαίνεις; Το ίδιο συνέβαινε και τότε με τις φωνές και την οργή μου.

Εσύ, εσείς, τις βλέπατε έτσι, ως θυμό κι οργή, για μένα όμως ήταν ο δικός μου τρόπος να πω ευχαριστώ. Ένα τεράστιο ευχαριστώ, το μεγαλύτερο που έχω πει ποτέ».

Ο Ayinzini παραξενεύεται, χαμογελά. Μιλά, χωρίς να είναι απόλυτα ειλικρινής.

«Μάλιστα. Παράξενο ακούγεται αλλά έτσι θα 'ναι». Κοντοστεκέται για μια στιγμή. Σκυθρωπιάζει πρώτα, φωτίζεται μετά η όψη του. Της μιλάει.

«Μα το Θεό, ποτέ μου δεν το σκέφτηκα έτσι ο ανόητος!»

Αλλάζει μετά ξανά ύφος. Της μιλά τώρα ταραγμένος.

«Και τώρα δηλαδή που δε θυμώνετε, που δε μας ευχαριστείτε ήθελα να πω, τι σημαίνει αυτό μάστερ Peana, σημαίνει ότι δε μας αγαπάτε πια;»

Η Peana σταματά, κοιτά τον βοηθό της, του μιλά.

«Καλέ μου Ayinzini. Δεν είχα ποτέ έναν τέτοιο άγγελο σαν εσένα δίπλα μου. Κανείς δε μ' έχει φροντίσει ποτέ όπως εσύ».

Ο Ayinzini ταράζεται.

«Μάστερ Peana, δε γίνεται αυτό που λέτε, εγώ ταπεινός κι ανάξιος δούλος σας ήμουν πάντα».

Η Peana πάει να θυμώσει, αλλάζει όμως ύφος. Καταλαβαίνει πόσο μάταιο είναι να επιχειρήσει ν' ανασκευάσει κι αυτή την εικόνα. Ας είναι τουλάχιστον να κατέβει απ τον ουρανό στη γη, όπου ανήκει, κι ας είναι και μάστερ! Μετά από μια σιωπή, του μιλά ξανά.

«Ayinzini τώρα που θα φύγω για λίγο θα βρω το χρόνο να μιλήσω και με δικηγόρους. Θέλω να 'μαι σίγουρη ότι όταν εγώ κάποια μέρα λείψω, η φυτεία θα μείνει όπως είναι σήμερα. Συνεταιριστική, δε θα πέσει στα χέρια λίγων επιτήδειων».

Ο Ayinzini παίρνει μια βαθιά απορημένη έκφραση. Μετά τη ρωτάει.

«Πώς να γίνει αυτό μάστερ Peana, αφού εσείς έχετε τις περισσότερες μετοχές, πώς θα γίνει ποτέ ένα τέτοιο πράγμα; Κι όταν σε χίλια χρόνια φύγετε, θα της μοιράσετε στους υπόλοιπους, έτσι δε μου λέγατε ότι θα κάνατε;»

«Και ποιος σου λέει ότι οι υπόλοιποι δε θα τις πουλήσουν μέσα σε χίλιες ώρες, σε λίγους, Ayinzini;» του αποκρίνεται βιαστικά και σίγουρα η Peana,

Κουνάει συγκαταβατικά το κεφάλι ο Ayinzini. Η συζήτηση δείχνει να τον ξεπερνά. Μετά μια ιδέα φαίνεται να του περνά απ' το μυαλό.

«Και γιατί να μη δώσετε τις μετοχές σας στο μικρό μάστερ Antonin, μάστερ Peana;» τη ρωτά προτρεπτικά.

Η Peana ξαφνιάζεται. Τον κοιτά, του μιλά ήρεμα.

«Γιατί μπορεί ο μικρός μάστερ Antonin να μην τις θέλει Ayinzini! Γιατί μπορεί να θέλει άλλο δρόμο στη ζωή του, μπορεί να μην έχει τον έρωτα με τα καλαμπόκια που έχουμε εμείς οι δυο. Η εταιρεία όμως πρέπει να μείνει όπως είναι σήμερα. Κι αυτό μόνο με καλούς δικηγόρους μπορώ να το λύσω».

Ο Ayinzini κοιτά απορημένος και σιωπηλός.

* * *

«Πού θα πάτε μάστερ Peana τώρα που θα λείψετε, για λίγους μήνες;» τη ρωτά, λίγο μετά, ο Ayinzini.

Η σκιά του τζιπ έχει γίνει πια θεόρατη. Η Peana είναι τώρα στο τιμόνι. Ο ήλιος έχει σχεδόν ακουμπήσει στη γη. Η μέρα τελειώνει.

Η Peana του απαντά.

«Θα γυρίσω για λίγο σε μια άλλη μου πατρίδα. Έχω τρεις πατρίδες εγώ Ayinzini. Της μιας γνώρισα τη μίζερη κι άθλια όψη, της άλλης τη σκληρή κι απαίσια και σε τούτη εδώ γνώρισα την αγάπη, την αγάπη όλων σας. Θα δραπετεύσω για λίγο, σ' ένα νησί, Ayinzini, Αμοργό το λεν. Έχω με την ξαδέρφη μου τη Mirella ένα σπίτι εκεί. Αυτό θα κάνω. Για κάποιο διάστημα, για λίγους μήνες».

Ο Ayinzini κοιτά βαθιά απορημένος.

«Τι είναι το νησί μάστερ Peana;» τη ρωτά.

«Νησί... νησί... νησί είναι ένα κομμάτι γη που επαναστάτησε και δραπέτευσε απ' τη σκληρή στεριά Ayinzini, αυτό είναι το νησί, σ' ένα τέτοιο νησί θα πάω. Δραπέτης εγώ, δραπέτης αυτό ταιριάξαμε!» του απαντά χαμογελώντας η Peana.

«Γιατί να δραπετεύσετε τότε μάστερ Peana; Αφού εδώ είναι η αγαπημένη σας πατρίδα, γιατί να δραπετεύσετε να πάτε σ' αυτό το νησί;» συνεχίζει ο καλοκάγαθος Ayinzini.

Η Peana του χαμογελά. Δύσκολη ερώτηση της έκανε. Μετά του απαντά.

«Γιατί έτσι έχω μάθει στη ζωή μου όλη, Ayinzini. Να τρέχω πίσω στο χρόνο, να επιστρέφω πίσω σε μερικές στιγμές που, άλλες καλές, άλλες κακές, είν' αλλιώςτικες, ξεχωριστές για μένα. Ζει μέσα μου αυτό, δε μπορώ να του ξεφύγω. Ξέρω να το κάνω καλά. Κι αυτό μου φέρνει μια μεγάλη, μια βαθιά χαρά έστω κι αν τώρα πια δεν έχω λόγο για να δραπετεύω».

Η Peana κοιτά τον ήλιο που δύει πίσω τους. Σταματά, γυρίζει το τζιπ εκατόν ογδόντα μοίρες, με κατεύθυνση τώρα προς τα δυτικά. Επιταχύνει, αρχίζει να τρέχει κόντρα στο μεγάλο ήλιο. Βάζει μουσική, είναι μια άσχετη

μελωδία. Την αφήνει να παίζει. Μιλά στον Ayinzini.

«Τώρα όμως, αυτή τη στιγμή δε θέλω να δραπετεύω. Ας κυνηγήσουμε λοιπόν εμείς τον ήλιο Ayinzini! Καλά το λες. Τόση ώρα τον έχουμε πίσω μας, θα νομίσει ότι θέλουμε να του δραπετεύσουμε!»

«Μάστερ Peana, θα με συγχωρέσετε γι' αυτό που έκανα πριν, που ήρθα και σας βρήκα και σας διατάραξα την ησυχία; Και για τ' άλλο, αυτό που σας αποκαλώ με τρόπο που δε σας αρέσει καθόλου; Θα μπορέσετε ποτέ να με συγχωρέσετε;» τη ρωτά ο Ayinzini καθώς η Peana επιταχύνει το τζίπ.

Η Peana απλώνει το χέρι της προς τη μεριά του, τον χαϊδεύει. Μετά του μιλάει, χαμογελαστά.

«Αν ήξερες τι έχω συγχωρέσει στη ζωή μου, καλέ μου Ayinzini, θα 'βαζες τα κλάματα και δε θα με ρωτούσες καθόλου. Τα 'χω κιόλας ξεχάσει αυτά που λες». Και σοβαρεύει μετά πάλι.

«Αρκεί βέβαια να μην επαναληφθεί ξανά, έτσι Ayinzini;»

* * *

Το τζίπ ορμά καταπάνω στο μεστωμένο, κόκκινο χρώμα του ήλιου. Ένα σύννεφο σκόνης που αναστηλώνεται πίσω του, θολώνει τώρα την κατάλευκη φιγούρα της Peana και τη σκούρα του Ayinzini καθώς γίνονται πια μικρές κουκίδες και χάνονται πάνω στο τεράστιο και βαθυκόκκινο εκείνο φως.

